

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2020

23 - 29 Kasım Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
23-29 KASIM 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
ÖĞRETMENLER: KALKINMANIN VE DEMOKRASİNİN GÜVENCESİ	4
COVID-19 SALGININDA EĞİTİMDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE BEKLENTİLER	5
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	7
HALKA SABIR VE IMF TARZI ACI REÇETE!	15
EN YOKSULLARIN MİLLİ GELİRİ PAPUA YENİ GİNE’NİN ALTINA DÜŞTÜ...	16
AKP, 79 YILDA YAPILAN HARCAMANIN 6 KATINI 18 YILDA HARCADI	17
BORCUN MİLLİ GELİRE ORANINDA EN FAZLA ARTIŞ LÜBNAN, ÇİN VE TÜRKİYE’DE	18
AÇLIK SINIRI ENFLASYONDAN DAHA HIZLI ARTTI	19
BÖYLE YÖNETİMİN ELİNDE, DÜŞMAN DIŞARIDA ARANMAZ	19
FİYAT TSUNAMİSİ GELİYOR!	23
2021 BÜTÇESİ YENİ NE VAADEDİYOR?	23
ÇORAP DEĞİŞTİRMEK YETMEZ, AYAKLAR KOKUYOR	26
TÜRKİYE EKONOMİSİ SERBEST DÜŞÜŞTE...	30
BİR YANDA SEFALET DİĞER YANDA ŞATAFAT	31
MİLYARLAR HALKA-SAĞLIĞA DEĞİL, SİLAHA-ÖRTÜLÜ ÖDENEĞE AKIYOR	31
18 MİLYARLIK İSTİSNA İHALESİ	32
KIYAĞIN BEDELİNİ HALK ÖDEYECEK	32
SARAY’A LÜKS ARAÇ FİLOSU, YURTTAŞA ACI REÇETE	33
25 SORUDA HER ŞEY: KANAL İSTANBUL NE GETİRECEK, NE GÖTÜRECEK?	34
KANAL İSTANBUL DEVLETİ DEĞİL ÖZELİ İHYA EDECEK	36
KANAL İSTANBUL’U ‘DEVLET PROJESİ’ YAPAN BAŞMÜFETTİŞ, BAKAN SOYLU’NUN PARTİDAŞI	37
KANAL PROJESİ İSTANBUL’U BİTİRİR	38
İMAMOĞLU’NU SORUŞTURMAK NE ANLAMA GELMEKTE?	38
DEVLET PROJESİ DEĞİL, SARAYIN İHANET PROJESİ	39
MEDİPOL’DEN SAĞLIK BAKANLIĞINA BİR TRANSFER DAHA	40
CUMHURİYET HALK PARTİSİ 30 EKİM 2020 İZMİR DEPREMİ HAKKINDA RAPOR	40
DEPREM ÇALIŞTAYINI BİLE SİYASALLAŞTIRIYORLAR	44
11 YIL BOYUNCA UYARILAR DUYULMADI	45
48 BİN BİNA YIKILACAK VEYA HASAR GÖRECEK	45
ELAZIĞ DEPREMİNDE 14 CANIN, GÖZ GÖRE GÖRE ÖLÜME GÖNDERİLDİĞİNİN BELGESİ!	46
DEPREMZEDELERE VERİLEN SÖZLER TUTULMUYOR	47
ULUSLARARASI SERMAYEYE ÖZEL İHALE DÜZENİ: ‘TEŞEKKÜR MEKTUBU’ VER İHALEYİ KAP	48
İMAR AFFI YASAKLANMALIDIR	49
ELEKTRİK VE DOĞALGAZDA İNDİRİM YAPMAK MÜMKÜN	50
KENTSEL DÖNÜŞÜM HESABI ÇALAKALEM	51
EKONOMİDE YALANCI BAHAR	51
DAĞITILAN KÖMÜR MİKTARI YÜZDE 42 AZALDI	54
ELEKTRİK ZAMLARI TRT’YE YARADI, FATURALARDAN 1 MİLYAR TL TOPLADI	55
YURTTAŞIN 50 MİLYAR TL’Sİ TRT’DE	56
VARLIK FONU’NA DEVREDİLEN BOTAŞ’TAN 2019’DA 5,6 MİLYAR TL’LİK REKOR ZARAR	57
DOĞAL AFET STATÜSÜNDE FABRİKA YOLU İHALESİ	57
‘SEMBOL’ PROJEDE USULSÜZLÜK	58
EN YÜKSEK ÖDENEK ULAŞTIRMAYA	58
EŞİNE İŞ, KENDİNE EK MAAŞ...	59
ORDU ÜNİVERSİTESİ’NDE LİYAKAT BİR KAVRAMDAN İBARET	60

İŞÇİ HAKLARI ANAYASA'DAN ÇIKARTILIYOR!	61
KAMUDAKİ İSRAF ARAŞTIRILSIN!	62
KATARLI ŞİRKETE KIYAK	62
KÖLE ORDUSU GELİYOR	63
HEDEF 2. SINIF İŞÇİLİK	64
KÖLELİK TEKLİFİNİ GERİ ÇEKİN!	65
TTK VE TDK'YA ANAYASAYA GÖRE VERİLMESİ GEREKEN PAYLARI AKTARILMADI	66
SÜT VE ET KRİZİ GELİYOR	66
YOKSUL YUMURTA BİLE ALAMIYOR	67
YOKSULUN PAYINA DÜŞEN HASTALIK	67
YAŞAMDAN 'TASARRUF'	68
ÜRETİCİ İLE TÜKETİCİ ARASINDAKİ MAKAS AÇILIYOR	68
PCR TESTİNDE BORSA MI OLUŞTU?	70
EKİM AYI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ	71
KOMİSYONLAR 'HÜKÜMSÜZ'	73
İKTİDAR MUTLULUĞUN FORMÜLÜNÜ AÇIKLADI: OTOBAN, BÖLÜNMÜŞ YOL VE HASTANE	74
EĞİTİMİN 'MENTEŞE'Sİ ÇIKTI: BOYKOT EDİLECEK FRANSIZ MALLARINA LAİKLİK DE EKLENDİ!	74
BOYKOT UNUTULDU, 'KAZAN-KAZAN'LA YOLA DEVAM...	75
KATLEDEN DE BELLİ CESARETLENDİREN DE	75
EĞİTİM FAKÜLTESİ'NE ENSAR'DAN DEKAN	76
YATAY GEÇİŞLERDE USULSÜZLÜK YAPILDI	76
SALGININ FATURASI ÇOCUKLARA KESİLDİ	77
EĞİTİMDE ÇARPIKLIK YANDAŞLARI BİLE RAHATSIZ ETTİ	77
PATRONLAR İSTİYOR MEB YAPIYOR	78
FİLYASYON ZİNCİRİ KOPTU	78
SALGINDA ÇOCUKLARI CAMİYE TOPLADILAR	79
TTB, TÜRKİYE'NİN BORÇLARI NEDENİYLE İLAÇ BULMAKTA SIKINTI ÇEKECEĞİNİ BELİRTTİ	79
YOĞUN BAKIMLAR DOLU, SOLUNUM CİHAZI YETMİYOR, ÖLÜ SAYISI ARTIYOR	80
ÜCRETSİZ İZNE KARŞI MÜCADELE BÜYÜYOR	81
MADEN FİRMALARININ SINIR AŞIMLARI KANUNLA SUÇ OLMAKTAN ÇIKARILIYOR	82
SAYIŞTAY: MADEN SAHALARINDAKİ SINIR AŞIMLARI DENETLENMİYOR	82
BİYOKÜTLE ENERJİ SANTRALLARINDA LASTİK ATIKLARI YAKILABİLİR	83
SINOP NÜKLEER GÜÇ SANTRALİ BORÇLA YAPILACAK	83
ORMANLIK ALANLARIN TALANINDAN VE SİYANÜR KULLANIMINDAN BAKANIN HABERİ YOK	84
AKP, DANIŞTAY'I DİKKATE ALMADI	84
ABD SEÇİMLERİNİN SONUÇLARI, CUMHUR İTTİFAKI'NI MAKAS DEĞİŞİKLİĞİNE YÖNLENDİRDİ	85
İSTİFA VE GÖREVDEN ALMALAR SONRASINDA DEĞİŞİM HIZLANDI!	85
YÖNETİLEMİYEN DIŞ POLİTİKA VE YALNIZLAŞAN TÜRKİYE	86

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemektediriz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

23-29 KASIM 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***24 Kasım Öğretmenler Günü** 24 Kasım 1928'de Türkiye Büyük Millet Meclisi, Atatürk'e "Millet Mektepleri Başöğretmenliği" unvanını verdi. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün Başöğretmen sıfatını aldığı 24 Kasım, 1981'den beri "Öğretmenler Günü" olarak kutlanıyor.

***25 Kasım Kadına Yönelik Şiddeti Kınama Günü** 25 Kasım 1960 tarihinde Dominik Cumhuriyeti'nde Sosyal Değişim Hareketi'nden Mirabel kız kardeşler, arabalarından indirilerek vahşice öldürülmüşlerdi. Bu olayın unutulmaması için, 25 Kasım Latin Amerikalı ve Karaibli feministler tarafından "Kadına karşı şiddete son" günü ilan edildi. Birleşmiş Milletler (BM) tarafından da kabul edilen bu tarih "Kadınlara Karşı Şiddete Duyarlılığı Arttırma ve Bu Şiddeti Kınama Günü" (Awareness Day of Violence Against) adını aldı.

***28 Kasım 2015 Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi**, bir basın açıklaması yaptığı sırada başına isabet eden bir kurşun sebebiyle yaşamını yitirdi.

ÖĞRETMENLER: KALKINMANIN VE DEMOKRASİNİN GÜVENCESİ

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında;

- Öğretmenliği Cumhuriyetimizin ilk yıllarında olduğu gibi en saygın mesleklerden biri haline getireceğiz.
- Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu en kısa zamanda çıkaracağız. Öğretmen yetiştirme, ilk atama, yer değiştirme, görevde yükselme, mali ve sosyal haklar gibi öğretmenlikle ilgili tüm konuları bu kanun kapsamında çözüme kavuşturacağız.
- Ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına son verecek, tüm öğretmenlerin kadrolu atanmasını sağlayacağız.
- 180 bin öğretmene bir yıl içerisinde kadro vereceğiz.
- Eğitimde liyakate ve nesnel ölçütlere dayalı bir atama ve yükseltme sistemini hayata geçireceğiz.
- Tüm yönetici atamalarını sadece yazılı sınavla yapacağız.
- Teftiş sistemi yeniden yapılandırılacak, kayırmacı değerlendirme sistemine son vereceğiz.

Çalışma Koşulları

- Bilimsel, okul huzurunu ve iş barışını bozmayan bir değerlendirme sistemi oluşturacağız.
- Öğretmen ve yöneticilerin üyesi olduğu sendikaya göre hukuksuz yargılanmalarına, açığa alınmalarına ve sürgün edilmelerine son vereceğiz.
- Öğretmenlerin aile bütünlüğünü her koşulda sağlayacağız.

Ekonomik İyileştirmeler

- 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde tüm öğretmenlere bir maaş ikramiye vereceğiz.
- Öğretmenlere 3600 ek gösterge hakkı tanıyacağız.
- Öğretmenlerin eğitim tazminatlarını, ek ders ücretlerini ve hazırlık ödeneklerini artıracacağız.
- Hiçbir öğretmenin TÜİK'in belirlediği açlık sınırının altında maaş almasına izin vermeyeceğiz.
- Toplu taşıma araçlarını tüm eğitim çalışanlarına ücretsiz yapacağız.

Öğretmen Niteliğinin Artırılması

- Öğretmen liselerini yeniden açacağız. Yükseköğretimde öğretmen yetiştiren tüm eğitim kurumlarını fiziki, mali, akademik bakımdan en ileri olanaklarla donatacağız.
- Özel ihtiyaçlara sahip öğrencilerin eğitimini üstlenenler başta olmak üzere tüm öğretmenlerin yeterli pedagojik donanıma sahip olmalarını sağlayacağız.
- Ulusal Öğretmen Strateji Belgesi'ni içerik ve yöntem açısından AB normlarıyla uyumlu hale getireceğiz.
- Öğretmenlere yaşa bakmaksızın yurtiçi ve yurt dışındaki lisansüstü ve doktora eğitimleri için izin ve burs olanağı sağlayacağız.
- Meslek içi eğitim seminerlerini, eğitimcilerin görüş ve talepleri uyarınca hazırlayacağız.

İş Garantili, Parasız, Nitelikli Eğitim

İktidarı boyunca eğitim politikalarını sürekli değiştiren AKP, en değerli varlığımız olan çocuklarımızı deneme tahtasına çevirmiştir. Cumhuriyetin kurduğu eğitim kurumlarının içini boşaltmıştır. Dar gelirli ailelerin çocuklarının nitelikli eğitim olanaklarını ellerinden almıştır. Eğitimin niteliğindeki düşüş, öğrencilerin ve velilerin daha iyi bir gelecek hayallerini boşa çıkarmıştır. Aileler ve gençler için bu durum, büyük bir umutsuzluğa sebep olmaktadır. İyi ve kaliteli eğitim, yüksek gelirli dar bir azınlığın ayrıcalığı haline gelmiştir.

Parasız ve nitelikli okulların oranı azalırken, velilerin gereksinim duymadığı okulların sayıları hızla artırılmaktadır. Devlet yurtlarının sayısının yetersiz ve kalitelerinin düşük olması nedeniyle, ailelerin eğitim harcamaları artmaktadır. Ekonomik sıkıntı içindeki aileler, çocuklarını tarikat yurtlarına göndermek zorunda kalmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP politikalarının sonucunda öğrencilerimizin başarı düzeyi gerilemiş, uluslararası testlerdeki performansları düşmüştür. İktidarın dogmatik ve tutarsız eğitim anlayışı, insan kaynaklarının verimsiz bir biçimde kullanılmasına ve teknolojik yatırımların heba edilmesine neden olmuştur. AKP, eğitim kaynaklarını beceriksizce ve savurganca yönetmektedir. Niteliksiz uzmanların elinde tasarlanan eğitim sistemi, nitelikli iş gücünün oluşmasına olanak sağlamadığı gibi, büyük bir işsizler ordusunun ortaya çıkmasına da yol açmaktadır.

Bugün dünyada, bilim ve teknoloji büyük bir hızla gelişmekte, ülkelerin refahı ve bireylerin yaşam standartları buna bağlı olarak yeniden şekillenmektedir. Dünyaya entegre olabilmek, nitelikli ve becerikli iş gücünün yetiştirilmesi ve istihdam edilmesi ile mümkündür. AKP'nin eğitim sistemiyle Türkiye'nin dünyanın gelişmiş ekonomileri arasına girmesi hayaldir. Bu eğitim modeli, Türkiye'yi içine girdiği orta gelir tuzağından çıkarmak bir yana, gerilemesine neden olacaktır.

Türkiye'nin dünyadaki teknolojik değişimi takip edebilmesi ve bazı alanlarda öncü olabilmesi için yetkin, beceri düzeyi yüksek ve sorgulayan gençler yetiştirmesi gerekmektedir. Oysa AKP, iktidarını muhafaza etmek için itaatkâr ve koşulsuz biat eden bir gençliğe ihtiyaç duymaktadır. AKP'nin eğitim sistemi, dünya ile rekabete, bilgi ekonomisine ve Endüstri 4.0'ın gereklerine yanıt vermemektedir.

İyi bir eğitim sistemi için çağın gerektirdiği nitelikte öğretmenlerin yetiştirilmesi ve iyi koşullarda istihdam edilmesi gerekmektedir. Bugün Türkiye'de atanmamış on binlerce öğretmen kadro beklemekte, öğretmenler uzmanlık alanlarında çalışmamaktadır. Gelecekte umudunu kesen öğretmenler, düşük gelirli başka işlerde çalışmaya zorlanmaktadır. Bir yandan öğretmenlik mesleğinin düşen itibarı, diğer yandan da görece azalan 25 maaşlar yüzünden meslekte ciddi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Buna özellikle yönetim kademelerinde gözlemlenen partizanca atamalar eklendiğinde, eğitim politikalarının liyakate göre şekillenmediği görülmektedir.

Benzeri bir durum, iktidarın üniversite politikalarında da mevcuttur. Tek adam yönetimi Türkiye'nin seçkin üniversitelerinde kadrolaşmayı amaçlamaktadır. YÖK aracılığıyla üniversite yönetimleri, üniversite yönetimleri aracılığıyla ise akademisyenler üzerinde baskı kurmaya çalışmaktadır. Partizanca yapılan rektör atamaları yüzünden üniversite özerkliği zarar görmektedir. Kadro ve kaynak tahsisatı siyasal itaate bağlı olarak yapılmaktadır. Tekçi zihniyet, itaat etmeyen ya da eleştirel konumdaki akademisyenleri soruşturularla yıldırılmaktadır. KHK'lerle meslekten atmaktan çekinmemektedir.

Siyasal ve idari baskıların yanı sıra, kayırmacı istihdam politikaları yüzünden, üniversitelerde eğitimin niteliği düşmektedir. Bilimsel üretim yapması gereken üniversiteler, teker teker hükümetin arka bahçesine dönüştürülmekte, bu yüzden nitelikli akademisyenler yurt dışında iş aramaya başlamaktadır. Demokrasi eksikliği, niteliksiz eğitime ve beyin göçüne yol açmaktadır. Bu şartlar altında üniversitelerimiz ülkemizin ihtiyaçlarına uygun mezunlar verememekte, mezunlarımızın çoğu işsiz kalmaktadır. Başarılı olan gençler ise yurt dışına çıkmaktadır.

CHP'nin hedefi, anayasal bir hak olan çağdaş, nitelikli ve parasız bir eğitimi okul öncesinden üniversiteye kadar sağlamaktır. Ancak böyle bir eğitim modeliyle katma değeri yüksek üretimin artması ve vasıflı iş gücünün yetiştirilmesi mümkündür. Bilimsel ve sorgulayıcı eğitim, ülkemizin demokrasisinin ve kalkınmasının temel koşuludur.

COVID-19 SALGININDA EĞİTİMDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE BEKLENTİLER

Covid-19 salgını 2019'un Aralık ayından bu yana dünya genelinde tehlike oluşturmaya başlamıştır. Milyonlarca kişinin virüse yakalandığı, yine Dünya genelinde milyonlarca kişinin hayatını kaybettiği bu salgın, ülkelerde eğitim sistemini de etkilemiştir.

UNESCO tarafından paylaşılan verilere göre, **dünya genelinde öğrencilerin yüzde 60'ından fazlası**, pandemi döneminde okulların kapalı kalmasından etkilenmiştir. Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de yüz yüze eğitime ara verilmiş ve yüz yüze eğitime geçiş, süreç içinde kademeli olarak başlamıştır.

Yüz yüze eğitimin velilerin tercihine bırakılması ile, MEB sorumluluk almamış ve yaşanan tüm ikilemlere rağmen salgın sürecinde **veliler bilinmezliklerle baş başa bırakılmıştır**.

Türk Eğitim-Sen tarafından 1.352 kişinin katılımı ile gerçekleştirilen **"Salgın Sürecinde Eğitim Sisteminde Karşılaşılan Sorunlar ve Beklentiler"** anketi, salgın sürecinde eğitim sisteminin mevcut durumunu, öğretmen, öğrenci, yönetim ve aile boyutlarında karşılaşılan sorunları analiz etmek ve öğretmenlerin süreçle ilgili beklenti görüş ve önerilerini ortaya koyma amacını taşımaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ankete katılan 1352 kişinin **1162'si öğretmen, 190'ı okul idaresidir.**

Ankete katılan öğretmen ve idareciler kademelerine göre incelendiğinde,

- **Yüzde 2,2'si okul öncesinde,**
- **Yüzde 33,6'sı ilkokulda,**
- **Yüzde 28.5'i ortaokulda,**
- **Yüzde 35,7'si lisede görev yapmaktadır.**

Ankete katılan öğretmen ve idarecilerin,

- **Yüzde 45,3'ü il merkezinde,**
- **Yüzde 42,7'si ilçede,**
- **Yüzde 3,9'u belde/kasabada,**
- **Yüzde 8,1'i köyde görev yapmaktadır.**

Ankete göre;

- **Uzaktan eğitim süreçleri ile ilgili mesleki yetkinlik anlamında** öğretmenlerin yüzde 21'i "kararsız" ve yüzde 6'sı "yetersiz", yüzde 2'si de kendilerini "çok yetersiz" görmektedir.
- Öğretmenler, **uzaktan eğitim içeriği hazırlama konusunda tam yeterli olmadıklarını** belirtmektedir.
- Ankete katılan öğretmen ve idarecilere göre uzaktan eğitim sürecinde çok sayıda sorun yaşanmaktadır:
 - Öğretmenler, bağlantı kopması vb. nedenlerle yaşanan teknik aksaklıklar, öğrencilerin derse devam zorunluluğunun olmaması, internet erişimi sıkıntısı, EBA'daki eksiklik ve aksaklıklar, ölçme-değerlendirmenin tam olarak yapılamaması gibi sorunları öncelikle belirtmektedir.
 - Ayrıca, geleneksel yöntemlerin uzaktan eğitimde yetersiz kalması, bazı derslerde çevirim içi içerik yetersizliği, öğretim programlarının uzaktan eğitime uygun olmaması, teknolojik donanım yetersizliği de uzaktan eğitim sürecinde en çok karşılaşılan sorunlar olarak ifade edilmiştir.
- Öğretmenlerin **yüzde 65'i** uzaktan eğitimde **mesleki doyum alamadığını** belirtmektedir.
- Öğretmenlerin **yüzde 56,4'ü** uzaktan eğitimde **yüz yüze eğitimdeki verimi alamadıklarını** belirtirken, **yüzde 36,2'si kısmen verim aldığını** belirtmektedir.
- Öğretmenlerin **yüzde 63,4'ü**, **öğrencilerin uzaktan eğitime katılımının yüzde 50'nin altında** olduğunu ifade etmiştir.
- Öğretmenlerin ve idarecilerin tespitlerine göre, öğrencilerin yaşadığı **en önemli sorun internet kotasının yetmemesi ve derslerin çakışmasıdır.**
- Öğretmenlerin çoğunluğu, **ek ders ücretlerinde belirsizlik, tatil günü ve mesai saati dışında ders planlamalarının yapılması, ders programlarının sık değişmesi** gibi sorunları yaşamaktadır.
- Öğretmenler, **uzaktan eğitimin aileler boyutunda**, ailelerin uzaktan eğitimi zorunlu bir süreç olarak algılamamaları, uzaktan eğitim süreçlerinden yüz yüze eğitimdeki başarı ve verimi beklemeleri, çalışan ebeveynlerin yeterli desteği vermemesi ve ailelerin teknolojiden uzak olması gibi sorunlar yaşadığını belirtmektedir.
- Ankete katılan öğretmen ve idarecilere göre uzaktan eğitim süreçlerinin en olumsuz etkisi eğitimde fırsat eşitsizliğini artırmasıdır.
- Ankete katılan öğretmen ve idareciler, **öğrencilerde dijital bağımlılığının artması ve ekrana uzun süre maruz kalmaktan dolayı görme bozukluğu meydana gelmesi** gibi sonuçlar yaşanabileceğini ifade etmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ankete katılan öğretmen ve idarecilerin, kademeli olarak başlatılan yüz yüze eğitime dair görüş ve tespitleri ise şöyle:

- Ankete katılan öğretmenlerin **yüzde 21'i yüz yüze eğitim yapmadığını** belirtmektedir.
- Öğretmenlerin **yüzde 8'inin görev yaptığı okullarda karantinaya alınan sınıf bulunmaktadır.**
- Ankete katılan öğretmen ve idareciler, yüz yüze eğitimde "maske, mesafe, hijyen" kuralının sağlanmadığını, okulların fiziki şartlarının salgın koşullarına uygun olmadığı ve okullarda yeterli personel bulunmadığı gibi sorunlara dikkat çekmektedir.
- Yüz yüze eğitim veren öğretmenler, sürekli olarak **maskeyle ders anlatmanın** karşılaştıkları en önemli sorunlardan olduğunu vurgulamaktadır.
- Ankete katılan öğretmen ve idareciler, **yüz yüze eğitim için tedbirlerin artırılması ve uzaktan eğitimde öğrencilere teknoloji desteği sağlanması** gerektiğini belirtmektedir.
- Yapılan anket, öğretmen ve idarecilerin **uzaktan eğitim araçlarının alımında vergi indirimini** talebini göstermektedir. Ankete katılanların **yüzde 43,6'sı uzaktan eğitim araçlarına ücretsiz internet imkânı sağlanmasını, yüzde 34,2'si uzaktan eğitim araçlarının ücretsiz temin edilmesini, yüzde 22,2'si de uzaktan eğitim araçlarında vergi indirimini** yapılmasını talep ediyor.
- **30 milyon veli, eğitim sisteminin getirdiği sorunları yaşıyor...**
- **30 milyon veli, hem çocuğunun eğitiminden, hem de sağlığından kaygı duyuyor...**

Cumhuriyet Halk Partisi olarak önerilerimiz

1. Bilgisayarlardan alınan KDV kaldırılmalıdır.
2. İnternet, düşük gelirli ailelere ve öğretmenlere ücretsiz olmalıdır.
3. Devlet ihtiyaç sahibi ailelere ve öğretmenlere ücretsiz bilgisayar vermelidir.
4. Televizyonu olmayan 759.493 hanedeki öğrenci televizyona kavuşturulmalıdır.
5. İnternete erişemeyen 3.037.000 öğrenci internete kavuşturulmalıdır.
6. Acil ihtiyaç duyulan 57.340 dersliğin yapımına süratle başlanmalı ve kısa sürede bitirilmelidir.
7. Yeni dersliklerin yapımı ile birlikte, okullardaki öğretmen açığı giderilmeli, kadrolu-sözleşmeli-ücretli öğretmen ayrımı kaldırılarak tüm öğretmenler kadrolu olmalıdır.
8. Okullarda hijyenin sürekliliği açısından Milli Eğitim Bakanlığı'na en az 60.000 kişilik kadrolu yardımcı hizmet personeli alım yetkisi verilmelidir.
9. Dezenfektan, maske, ateş ölçüm cihazı gibi ihtiyaçlar için velilerden ek ücret talep edilmemelidir.
10. Pandemi süresince, bir sağlık görevlisi ve rehber öğretmen mutlaka okulda bulunmalıdır.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

10 Milyon 287 Bin Kişi İşsiz

- TÜİK'in ağustos ayı (temmuz-ağustos-eylül ortalaması) işgücü verilerine göre çalışabilir çağdaki nüfusun (15 ve yukarı yaştaki nüfus) 1 milyon 139 bin kişi artarak 62 milyon 730 bine çıktığı son bir yılda, işgücü (yani çalışanlar ve iş arayanlar) 1 milyon 431 bin kişi azalarak 33 milyon 180 bin kişiden 31 milyon 749 bin kişiye geriledi. Geçen yıl yüzde 53,9 olan işgücüne katılım oranı bu yıl yüzde 50,6'ya kadar geriledi. Çalışanların sayısı ise 975 bin kişi azalarak 27 milyon 554 bin kişiye geriledi.
- Sadece artan nüfusuna iş bulabilmek için her yıl en az 1 milyon iş yaratması gereken Türkiye'de iş gücünde yaşanan azalmanın 975 bini istihdamdaki daralmadan, 456 bini ise resmi işsiz sayısındaki azalmadan kaynaklandı. Dolayısıyla Ağustos 2019'da 4 milyon 650 bin olan resmi işsiz sayısı bu yıl 4 milyon 194 bine gerilerken, resmi işsizlik oranı da yüzde 14'ten yüzde 13,2'ye indi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- **İşsizlik Değil İş Arayanlar Azaldı:** Nüfus artarken ve istihdam azalırken işsiz sayısının ve işsizlik oranının azalması, TÜİK'in iş bulamayacağı veya diğer nedenlerle iş aramayan ancak iş bulsa hemen çalışabilecek durumda olan 4 milyon 83 bin kişiyi işsiz saymamasından kaynaklanıyor. Büyük bölümünü "Umutsuzlar" diye nitelendirilen ve işsiz olduğu halde son dört hafta içerisinde iş aramayanların sayısında son bir yılda 1 milyon 835 bin kişilik artış yaşandı. TÜİK ayrıca, sayıları 77 bini bulan mevsimlik çalışan ancak bu mevsimde işsiz olanları da işsiz kabul etmiyor.
- **Gerçek İşsizlik:** TÜİK'in işsiz kabul etmediği bu işsizler de dahil edildiğinde Türkiye'deki gerçek işsiz sayısı geçen yıla göre 1 milyon 382 bin kişi artarak 8 milyon 354 bine, gerçek işsizlik oranı da yüzde 19,6'dan yüzde 23,3'e çıktı.
- **Geniş Anlamda İşsizlik:** Bu arada istihdamda gözüktüğü halde ya mesleğinde çalışmadığı ya da kısa süreli çalıştığı için daha uzun süre çalışabileceği bir iş arayan 1 milyon 933 bin kişilik eksik istihdam da dikkate alındığında Türkiye'deki geniş anlamda işsiz sayısı 10 milyon 287 bine, iş gücüne oranı da yüzde 28,6'ya kadar yükseliyor.
- **Genç İşsizlik:** Türkiye ekonomisinin yeni istihdam yaratamaması, aksine var olan istihdamın da kaybedilmesinden en fazla genç nüfus etkileniyor. Genç nüfus arasındaki işsizlik oranı ağustosta yüzde 26,1 oldu. 15-24 yaş arasındaki gençlerin yüzde 30,4'ü (3 milyon 569 bin genç) ne bir işte çalışıyor ne de eğitime devam ediyor.
- **Eğitimde ve istihdamda olmayanların sayısı 15-29 yaş grubu için de 5 milyon 949 bin kişiye çıkıyor.** Buna göre 15-29 yaş grubundaki her 100 gençten 33,3'ü ne bir işte çalışıyor ne de eğitime devam ediyor.
- İstihdamda son bir yılda yaşanan 975 bin kişilik daralmanın 717 bini hizmetler sektöründen kaynaklandı. Sanayi sektöründe çalışanların sayısı 91 bin, tarım sektöründe çalışanların sayısı ise 314 bin kişi azalırken, sadece inşaat çalışanlarında 147 bin kişilik bir artış kaydedildi.
- Bu arada resmi olarak işsiz kabul edilenlerin yüzde 25,4'ünü oluşturan 1 milyon 65 bin kişi bir yıl ve daha uzun süredir iş arıyor. Umutsuzların büyük bölümünün de yine uzun süre iş arayıp umudunu kestikten sonra iş aramayı bırakanlardan olduğu tahmin ediliyor.

Sadece 225 Bin İşsiz Ödenek Alıyor

- İktidarın işverene sağlanan teşviklerin önemli bir kısmını ödettiği İşsizlik Sigortası Fonu ise 10 milyondan fazla işsiz bulunan bir dönemden geçilirken, ekim ayında sadece 325 bin 424 işsize işsizlik ödeneği verdi.
- İşsizlik Sigortası Fonunun varlıkları da erimeye devam etti. Fonun toplam varlığı 9 Kasım 2020 itibariyle 104,9 milyar liraya geriledi. Ocak-ekim döneminde 31,2 milyar liralık gelire karşılık, 54,8 milyar liralık harcama yapılan fonun toplam varlığı 23,6 milyar lira azalarak ekim sonunda 107,9 milyar liraya indi.
- Fon varlığının 9 Kasım 2020 itibariyle ise 104,9 milyar liraya gerilediği açıklandı.
- İşsizlik Sigorta Fonu bu yıl genel sağlık sigortası ve damga vergisi de dahil kısa çalışma ödeneği olarak toplam 23,6 milyar lira, nakit ücret desteği (izne çıkarılanlara) 5 milyar 162 milyon lira, işsizlik ödeneği olarak da 7 milyar 552 milyon lira ödeme yaptı.
- Fondan işverenlere yapılan teşvik ve destek ödemeleri ise 13 milyar 614 milyon lira oldu.

Cari İşlemler Açığı Büyüyor

- TL'deki yüksek oranlı değer kaybına rağmen, düşük faizli kredi genişlemesinin ithalatta yol açtığı yükseliş cari işlemler açığını büyütüyor. Geçen yıl eylülde 2 milyar 828 milyon dolar fazla veren cari işlemlerde bu yıl ise 2 milyar 364 milyon dolarlık açık oluştu.
- Böylece bu yılın ilk 9 aylık dönemindeki cari işlemler açığı 27 milyar 973 milyon dolara kadar yükseldi. Ekonomide bu yıla benzer bir durgunluk yaşanan 2019 yılının aynı döneminde ise 8 milyar 127 milyon dolar fazla vermişti.
- Ocak-eylül döneminde Türkiye'nin döviz gelirleri geçen yıla göre 39,7 milyar dolar azalarak 148 milyar dolara gerilerken, döviz giderleri ise sadece 3,5 milyar dolar azalarak 176 milyar dolar oldu.
- Döviz gelirlerinde yaşanan azalmanın 16,7 milyar doları ihracattan, 7,5 milyar doları taşımacılıktan, 16,1 milyar doları ise turizmden kaynaklandı.
- Cari işlemler açığının 28 milyar dolara yakın açık verdiği ocak-eylül döneminde Türkiye'den net sermaye çıkışı ise 4,5 milyar dolar oldu. Dolayısıyla Türkiye bu dönemde net olarak 32,5 milyar dolarlık bir dış finansman açığıyla karşı karşıya kaldı. Bu açık da ülkenin rezervlerini azalmasına yol açtı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Bu dönemde resmi rezervlerde net olarak 42,6 milyar dolarlık azalma yaşandı. Rezervlerdeki azalmanın finansman açığının 10,2 milyar dolar üzerinde gerçekleşti. Ödemeler dengesi bilançosuna “net hata ve noksan” olarak yansıyan bu kalem, ya mali sistem dışına kayıt dışı döviz çıkışı yaşandığına ya cari işlem kalemlerinin yanlış (döviz giderleri eksik, döviz gelirleri fazla hesaplanmış olabilir) olabileceğine ya da her ikisinin birden yaşanmış olabileceğine işaret ediyor.
- Bu dönemde hem Türkiye’den yurt dışına yapılan doğrudan yatırımlar hem de yurt dışından Türkiye’ye yapılan doğrudan yatırımlar azalırken, portföy yatırımlarında ise (sıcak para) 15,2 milyar dolarlık bir net çıkış kaydedildi.

Döviz Rezervi

- Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz) 30 Ekim – 6 Kasım haftasında 835 milyon dolar artarak 6 Kasım itibariyle **85,2 milyar** dolara yükseldi.
- Brüt rezerv içerisindeki döviz rezervi **geçen hafta 345 milyon dolar azalarak 41,9 milyar** dolara gerilerken, altın varlıkları ise 1,2 milyar dolar artarak 43,3 milyar dolar oldu.

Net Rezerv

- Merkez Bankası’nın net rezervi ise 695 milyon dolar artarak 9,9 milyar dolara çıktı. Swap borçlarını düştüğümüzde ise net rezervin eksi -54,1 milyar dolara kadar düştüğü tahmin ediliyor. **(Not: Net rezerv hesaplamalarında bazıları, Hazine’nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatını “yükümlülük” olarak dikkate almadıkları için net rezerv rakamını farklı, dolayısıyla daha yüksek hesaplayabiliyorlar. Bu notun esasını oluşturan tablolardaki hesaplamalarda Hazine’nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı da yükümlülük olarak kabul edilmektedir.)**

- Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkeler ile bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz ve altın, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor. Dolayısıyla da **(“dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv” olarak hesaplanan)** net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.
- Merkez Bankası’nın Katar ve Çin Merkez Bankaları ile diğer bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından doğan yükümlülüğü ağustos ayı sonu itibariyle (altın swapları da dahil) 64 milyar dolar olarak açıklandı. Dolayısıyla bu rakam dikkate alınıp hesaplama yapıldığında net rezerv eksiye **(- 54,1 milyar dolara)** düşüyor. Diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının döviz ve altın borçları, döviz ve altın varlıklarının 54,7 milyar dolar üzerinde bulunuyor.

Rezervin Dış Borcu Karşılama Oranı Azalıyor

- Merkez Bankasının brüt rezervinin (döviz + altın) kısa vadeli dış borçları ve gelecek 12 ayda vadesi dolacak dış borcu karşılama oranı ise küçülmeye devam ediyor.
- Geçen yılın sonunda yüzde 85,8 olan brüt rezervin kısa vadeli dış borçları karşılama oranı geçen hafta yüzde 64,2’ye kadar geriledi. Brüt rezervin vadesine bir yıldan daha az kalmış dış borç miktarını karşılama oranı da yüzde 62,8’den yüzde 47’ye indi.

AKP Dışarıya 180 Milyar Dolar Faiz Ödedi

- Türkiye, 421 milyar doları bulan dış borçları için bu yıl ocak-eylül döneminde dışarıya toplam 9,6 milyar dolar faiz ödedi. Yapılan faiz ödemesinin 4 milyar dolarını kamu kesimi, 5,6 milyar dolarını ise özel sektör gerçekleştirdi.
- AKP döneminde (Ocak 2003- Eylül 2020) Türkiye’nin dışarıya ödediği faiz 180,2 milyar doları buldu. Bu ödemenin de 84,6 milyar dolarını devlet, 95,6 milyar dolarını ise özel sektör(bankalar dahil) yaptı.

Yabancı Yatırımcıların Türkiye’den Kaçışı Sürüyor

- Yabancı yatırımcıların Türkiye’de Borsa İstanbul’da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 6 Kasım itibariyle **55,1 milyar dolar** oldu.
- Türkiye’deki rejim değişikliğiyle ortaya çıkan siyasi ve ekonomik sorunların yarattığı güvensizlik, Merkez Bankasının bağımsızlığını kaybetmesi, uygulanan yanlış para ve kur politikaları nedeniyle dış finansman riskinin artması yüzünden yabancılar, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren Türkiye’deki yatırımlarını azaltma eğilimine girmişlerdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Yabancı yatırımcılar 30 Ekim – 6 Kasım haftasında Borsa İstanbul’da net 22 milyar dolarlık hisse senedi satarken, Devlet iç borçlanma kağıtları portföylerini de net 4,5 milyar dolar, özel şirketlerin borçlanma senetlerine yaptıkları yatırımları da 9 milyar dolar azalttılar.
- Türkiye’deki portföy yatırımlarını 2018 yılında net 2,2 milyar dolar, 2019 yılında net 3,3 milyar dolar azaltan yabancı yatırımcılar, hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini yıl başından 30 Ekim’e kadar olan sürede net 13,6 milyar dolar azalttılar. *(Yabancı yatırımcı çıkışına ilişkin bu tutar ödemeler dengesi istatistiklerinde ise Ocak- Eylül 2020 dönemi için 15,2 milyar dolarla çok daha yüksek bir rakam olarak gözüküyor. Bu tabloya göre yabancılar ocak-ağustos döneminde 5,8 milyar dolarlık net hisse senedi, 9,4 milyar dolarlık da iç borçlanma senedi sattılar.)*
- Yabancıların Türkiye’deki portföylerinin toplam tutarı ise hisse senedi ve iç borçlanma kağıtlarının fiyatlarında yaşanan artış ve TL’nin değer kaybının da etkisiyle 30 Ekim- 6 Kasım arasında 42 milyar dolar artarak 55,1 milyar dolara çıktı.
- Yabancı yatırımcıların Türkiye’de 6 Kasım itibarıyla 19,6 milyar dolarlık hisse senedi, 5,2 milyar dolarlık iç borçlanma kâğıdı ve 30,3 milyar dolarlık da döviz ve TL mevduatı bulunuyor.

Kredi ve Mevduat Gelişmeleri: Faiz Artışına Rağmen Döviz Hesapları Artıyor

- Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, 12,2 milyar lira azalarak 3 trilyon 579 milyar liraya geriledi. Bankalar ve katılım bankalarındaki mevduatlar yılbaşından bu yana ise 1 trilyon 12 milyar lira (yüzde 41,6 oranında) arttı. Bu artışın da önemli bir kısmı (reel anlamda tasarruf artışından değil) sadece döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı.

Dolarizasyon

- Kasımın ayının 10 gününde TL cinsinden mevduatlar 15,9 milyar lira azalarak 1 trilyon 549 milyar liraya gerilerken, döviz cinsinden mevduatlar ise döviz kurunda yaşanan düşüşe rağmen 3,6 milyar lira büyüyerek 2 trilyon 29 milyar lira oldu. Ancak dolar cinsinden bakıldığında ise 4 milyar 693 milyon dolar artan döviz mevduatları **249,2 milyar dolarla rekor bir seviyeye çıktı. Döviz mevduatları yıl başından bu yana ise 28 milyar dolar arttı.**
- Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı ise yüzde 56,7 olarak hesaplandı. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarasından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**
- **Gerçek Kişilerin Tasarruf Mevduatı:** Gerçek kişilerin, diğer bir ifadeyle **vatandaşların mevduatı** söz konusu günler arasında 9 milyar lira azalarak 2 trilyon 46 milyar liraya geriledi. 30 Ekim-10 Kasım arasında vatandaşların TL mevduatları 13,7 milyar lira azalarak 842 milyar liraya gerilerken, döviz mevduatları ise 3 milyar 328 milyon dolar artarak 160,1 milyar dolarla yeni bir rekor kırdı. Döviz mevduatlarında TL cinsinden artış ise 4,7 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon;** diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, **gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 60,8’e kadar yükseldi. TL’ye güvenmeyen vatandaşlar ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih ediyor.** Kasımın ilk 10 günlük döneminde belirgin bir şekilde TL mevduattan çözülen paranın döviz mevduatına yöneldiği gözleniyor.
- **Enflasyon beklentilerinin yükselmesi, iktidarın zorlamasıyla TL mevduata negatif reel faiz uygulanması vatandaşların tasarruflarını, dolar, Euro ve altın gibi yabancı para tasarruflara yönlendirmesine yol açıyor. Uzun bir süre faiz artırımına izin verilmeyen Merkez Bankası, 2 puanlık faiz artışı ve buna bağlı olarak diğer TL enstrümanların faizinin artmış olmasına rağmen vatandaşlar tasarruflarını döviz ve altın olarak tutmaktan vazgeçmiyor.**

Krediler

- Bankaların verdiği krediler *(bankaların bankalara verdiği krediler hariç)* 30 Ekim – 10 Kasım günleri arasında 10 milyar lira azalarak 3 trilyon 647 milyar liraya indi.
- Bu dönemde TL kredilerde 8,1 milyar liralık artış, döviz kredilerinde ise 18,1 milyar liralık azalma gözlemlendi. Ancak bu azalma dolar kurunda yaşanan düşüşten kaynaklandı. Aslında döviz kredilerinde söz konusu hafta 355 milyon dolarlık bir artış oldu. Bankaların kullandığı döviz cinsinden krediler 164,1 milyar dolara yükseldi.
- Banka kredilerinde **yıl başından bu yana** ise 995 milyar liralık artış oldu. Bu artışın 671 milyar liralık kısmı TL kredilerinden, 323 milyar liralık kısmı ise döviz kredilerinden (kur artışından) kaynaklandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 7,2 milyar dolar azaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- 2019 yılı sonunda yüzde 103,4 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 101,9'a geriledi.
- **Uluslararası derecelendirme kuruluşları ve ekonomistler iktidarın bankaları aktif rasyosu ve benzeri yöntemlerle kredi vermeye zorlayarak yarattığı kredi genişlemesinin Türkiye'nin cari işlemler açığını artırarak dış finansman sorununu büyüttüğünü ileri sürüyorlar.**

Batık Krediler

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler 30 Ekim -10 Kasım arasında 163 milyon lira azalarak 151,6 milyar lira oldu. Tahsili gecikmiş alacaklarda yıl başından bu yana ise 634 milyon liralık azalış yaşandı. 2019 yılı sonunda yüzde 5,7'ye kadar yükselen tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,2'ye geriledi.
- Ancak batık kredi oranındaki gerilemenin altında *bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması ve bu yıl içerisinde 122 milyar liralık kredinin yeniden yapılandırılması yatıyor.*

Bankaların Döviz Açığı

- Bankacılık sektörünün 30 Ekim itibarıyla 712 milyon dolar olan döviz açığı ise 6 Kasım'da 567 milyon dolara indi.
- Sektörün döviz açığı tümüyle kamu bankalarından kaynaklanıyor. İktidarın faiz artırmak yerine döviz satarak kurları kontrol etmeye çalışması yüzünden döviz açığı veren kamu bankalarının döviz pozisyonlarındaki açık geçen hafta 136 milyon dolar azalarak 6 Kasım itibarıyla 5 milyar 70 milyon dolar oldu. Kamu bankaları bu döviz açığı nedeniyle son dönemde yaşanan kur artışlarından önemli ölçüde zarar ediyor. Kamu bankalarının çok daha yüksek olan döviz açığından kaynaklanan riski döviz cinsinden iç borçlanma kağıtları satarak Hazine üstlenmişti.
- Özel ve yabancı bankaların ise 4 milyar 503 milyon dolarlık döviz fazlası bulunuyor.

KOBİ'lerin Banka Borcu 867 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 6 Kasım itibarıyla 867 milyar lira olarak gerçekleşti.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 30 Ekim – 6 Kasım haftasında 4 milyar lira daha artarak 863 milyar liradan 867 milyar liraya yükseldi.
- KOBİ kredilerinin 149 milyar liralık (17,6 milyar dolar) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor. Dolayısıyla döviz kurunda yaşanan artış KOBİ'lerin kredi borçlarını da artırıyor.
- KOBİ kredilerinde yıl başından bu yana ise 252 milyar liralık (yüzde 40,9 oranında) büyüme yaşandı.
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 59 milyar lira oldu.

Vatandaşın Bankalara Borcu 820 Milyara Ulaştı

- Salgına karşı alınan önlemler kapsamında, işsizlik, yarım çalışma veya zorunlu izne çıkarılma, iş yerinin kapatılması ve iş hacminin azalması gibi nedenlerle gelirinin önemli bir kısmını kaybeden bu nedenle de borçlanmaları teşvik edilen vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan tüketici (konut, otomobil ve ihtiyaç) kredisi ve kredi kartı borçları artmaya devam ediyor.
- **Vatandaşın borcu** 30 Ekim – 6 Kasım haftasında 268 milyon lira daha artarak 820 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 682,4 milyar lirası tüketici kredilerinden, 137,6 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 1 milyar lira artarken, kredi kartı borçları ise 767 milyon lira azaldı.
- Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları **yıl başından bu yana** ise 229,6 milyar lira arttı. Bu dönemde tüketici kredileri 208 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 21,6 milyar lira oldu.
- **İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunun yılın ilk 10 ayında yüzde 38,9 oranında büyümesine yol açtı.**

3,5 Milyon Kişi Borcunu Ödeyemiyor

- Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezinin verilerine göre bu yıl ocak-eylül döneminde 558 bin 219 vatandaş daha bankalara olan kredi kartı ve/veya bireysel kredi ya da her iki borcunu birden zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından takibe alındı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Takibe alınanların sayısında, temerrüt süresinin 90 günden 180 güne çıkarılmasının da etkisiyle geçen yılın aynı dönemine göre 647 bin kişilik azalma yaşandı.
- Eylül sonu itibarıyla toplam 3 milyon 978 bin vatandaş son beş yılda bireysel kredi ve/veya kredi kartı borcunu ya da her ikisini birden ödeyemediği için bankaların takibinde bulunuyor.

Faiz Oranları

- 6 Kasım itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,97 puan azalarak yüzde 11,7'ye gerilerken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 0,75 puan yükselerek yüzde 16,7'ye kadar çıktı.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Bu ay (19 Kasım) yapılacak Para Politikası Kurulu toplantısında, Merkez Bankası'nın Recep Tayyip Erdoğan'ın hiçbir bilimsel geçerliliği olmayan kendinden menkul, "faiz sebep enflasyon sonuç" teorisinin arkasından gitmek yerine, klasik para politikası araçlarına dönerek yüksek bir politika faizi yapması artışı beklenirken, Merkez Bankasının bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi ise **13 Kasım itibarıyla** yüzde 14,56'ya kadar çıktı.

- Merkez Bankasının bankaları fonlama maliyeti 16 Temmuz'dan bu yana 7,22 puan arttı. *(TCMB ortalama fonlama faizi 16 Temmuz yüzde 7,34 olmuştur.)*

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili (**gösterge faiz**) 13 Kasım günü yüzde 13,93 faiz oranıyla işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 12,75, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 12,33 oldu.

- Devlet tahvili faizleri, geçen ay sonuna göre, iki yıl vadelide (gösterge faiz) 1,06 puan, beş yıl vadelide 1,94 puan, on yıl vadelide ise 2,27 puan geriledi.

- **Devlet iç borçlanma kağıtlarının faiz oranlarında yaşanan düşüş, Tayyip Erdoğan ve "affedilen" Damadının hiçbir bilimsel geçerliliği olmayan ekonomi politikalarından vazgeçileceğine yönelik beklentilerden kaynaklanıyor. Aynı zamanda yine Tayyip Erdoğan ve damadının kendinden menkul ekonomi politikalarının şimdiye kadar Türkiye ekonomisine ne kadar büyük zarar verdiklerini de ispat ediyor.**

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise geçen hafta hızlı bir düşüşle 13 Kasım itibarıyla 405,8 kadar düştü. Risk priminde, bir önceki ay sonuna göre (30 Ekim) göre yüzde 26,7 oranında azalış oldu. Risk primindeki düşüş, Merkez Bankası'nın enflasyonla mücadele için klasik para politikası araçlarına döneceği, diğer bir ifadeyle bu hafta içerisinde (19 Kasım) oldukça yüksek oranda faiz artıracığı beklentilerinden kaynaklandı.

- Türkiye'nin risk primi son bir ayda yüzde 22,7, son altı ayda yüzde 33 oranında azaldı. Bu azalışlara rağmen risk primi hala bir yıl öncesinin yüzde 31,3 oranında üzerinde bulunuyor.

- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

Damat Gitti TL Kaybettiği Değerin Bir Kısmını Geri Aldı

- Recep Tayyip Erdoğan ve Berat Albayrak'ın ekonomi politikalarına hakim olan bilimsel olmayan tercihlerinden kaynaklanan kötü ekonomik yönetimin yerini daha makul politikalara bırakacağına ilişkin beklentiler TL'nin son bir haftada dolar karşısında yüzde 10,9, Euro karşısında ise yüzde 11,2 oranında değer kazanmasına yetti. **Böylece TL'de son yıllarda yaşanan yüksek oranlı değer kayıplarının da "dış güçlerin saldırısından" değil, tek adam rejiminin kötü yönetiminden kaynaklandığı da ispatlanmış oldu.**

- Türkiye'nin uluslararası itibarıyla birlikte Türk lirasının itibarını, dolayısıyla değerini eritiyor. Merkez Bankasının faiz artırımına rağmen TL'deki kan kaybı sürüyor.

- Son haftadaki bu değer artışına rağmen dolar kuru (Merkez Bankasının 13 Kasım 2020 günü açıkladığı kurlar üzerinden) yıl başından bu yana yüzde 28,4, Euro kuru ise yüzde 35,6 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle TL yıl başından bu yana dolara karşı yüzde 22,1, Euro'ya karşı ise yüzde 26,2 oranında değer kaybetti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- AKP'nin iktidara gelmesi ve tek adam rejimiyle ilgili Anayasa değişikliğinin kabul edilmesi ve sonrasında gelişmelerin TL'nin değerinde yarattığı değişimler şöyle:

TL'NİN DEĞERİ (Merkez Bankası Döviz Alış Kurları)		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	1,6700	1,6612
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu gün	1,6391	1,7670
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesi	2,1489	2,8779
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
31 Aralık 2019 (Bu yıl başından bu yana)	5,9402	6,6502
Damat Albayrak'ın görevdeki son günü	8,4613	10,0279
13 Kasım 2020	7,6292	9,0169

(Not: Merkez Bankası döviz alış kurları esas alındı)

O GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN DEĞİŞİM (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim gününden bu yana	356,8	442,8
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu günden bu yana	365,5	410,3
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden bu yana	255,0	213,3
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumundan bu yana	107,3	130,7
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapmasından bu yana	86,2	77,7
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği günden bu yana	60,5	64,0
8 Kasım 2020 Albayrak'ın (affından) istifasından bu yana	28,4	35,6
31 Aralık 2019 (bu yıl başından bu yana)	-9,8	-10,1

O GÜNDEN BUGÜNE TL'NİN DEĞERİNDEKİ DEĞİŞİM (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim gününden bu yana	-78,1	-81,6
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu günden bu yana	-78,5	-80,4
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden bu yana	-71,8	-68,1
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumundan bu yana	-51,8	-56,7
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapmasından bu yana	-46,3	-43,7
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği günden bu yana.	-37,7	-39,0
8 Kasım 2020 Albayrak'ın (affından) istifasından bu yana	-22,1	-26,2
31 Aralık 2019 (Bu yıl başından bu yana)	10,9	11,2

İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyon

- İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 734 bin adet artarak 13 Kasım itibarıyla 22 milyon 989 bine yükseldi.
- Bu yıl 5 milyon 320 bin yeni icra dosyası gelirken, 4 milyon 435 bin dosya ise sonuçlandırıldı. Geçen yıldan devredenlerle birlikte halen derdest olan dosya sayısı 22 milyon 989 bine yükseldi. Geçen yıl 13 Kasım itibarıyla 21 milyon 255 bin derdest dosya bulunuyordu.
- İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 33,7 oranında azalma yaşandı. Bu azalmaya rağmen derdest dosya sayısında artış sürüyor.

Yine bir TÜİK mucizesi! İşsizlik, Ağustos döneminde yüzde 13,2'ye geriledi!

İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı işsizlik ve istihdam rakamları bir kez daha gerçeklerden uzak şekilde hem istihdamın hem de işsizliğin azaldığını, işsiz sayısının gerilediğini içeriyor. Bu veriler Türkiye'nin gerçek işsizlik tablosunu ve ağırlaşan genç işsizlik sorununu yansıtmıyor. Milyonlarca gencin parasız-ışsız-geleceksiz ve umutsuz olduğundan söz edilmemesi iktidarın sorumsuzluğunu ve vurdumduymazlığını gösteriyor!

TÜİK tarafından açıklanan 2020 Ağustos ayı verilerine göre, temmuz ayında yüzde 13,4 olan işsizlik oranı ağustos döneminde yüzde 13,2'ye geriledi. Geçen yılın aynı ayında ise işsizlik oranı yüzde 14 düzeyindeydi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜİK ve bu verileri esas alan iktidar işsizliğin azaldığını, istihdamın arttığını öne sürüyor. Süresi 17 Ocak 2021 tarihine kadar uzatılan kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin ve nakit desteği gibi uygulamalarla 5 milyonu aşkın gerçek işsiz gizleniyor.

Rakamlara bakılırsa 15-64 yaş grubunda istihdam oranı 2,2 puanlık azalışla yüzde 48,8'e, işgücüne katılma oranı ise 3,1 puanlık azalışla yüzde 56,4 oldu. Diğer deyişle çalışanlar azaldığı halde işsizlik de azalmış. Buradaki asıl çarpıcı unsur işgücüne katılımın, yani çalışma çağına geldiği, çalışabilecek durumda olduğu halde işgücünde yer almayanların 3,1 puan gerilemesi. İşgücüne katılım azalınca, çalışma piyasasına girenlerin sayısı gerileyince TÜİK bunu "işsizlik azaldı" diye pazarlıyor. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta da işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,3 puanlık azalışla yüzde 26,1'e iniyor.

İşsiz sayısı geçen yıla kıyasla 456 bin kişi azalırken, istihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Ağustos döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 975 bin kişi azalarak 27 milyon 554 bin kişiye inmiş. İstihdam oranı 2,4 puanlık azalış ile yüzde 43,9 olmuş. Çalışanların sayısı işsizlerin sayısındaki artışın iki katı azaldığı halde işsiz sayısı düşmüş. **Böyle bir mucize ancak Türkiye'de olabilir bunu da ancak TÜİK başarabilir.**

Yüzde 26 olan genç işsizlikte; AB ortalamasının yüzde 18'i aşması, bazı ülkelerde ise yüzde 35-40'a varması, ciddi bir tehlike olarak görülüyor!

Almanya, Fransa başta olmak üzere faşist-ırkçı partilerin yükselişi yanında, dinci terörün yaygınlaşması, İslam karşıtlığının genişlemesinin ardında AB ülkelerinde "Genç İşsizlik Artışı" en önemli etkenlerden birisi olarak görülüyor. Genç işsizliğin AB ve Avrupa ülkelerinde ırkçı-faşist-radikal eğilimleri, yabancı düşmanlığını beslediği ve tehlide dönüşebileceği hazırlanan raporlara yansıyor.

TÜİK tarafından 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfustaki işsizlik oranının düştüğü açıklansa bile oranının yüzde 26 olması Türkiye'deki her 100 gençten 26'sının ya da her 4 gençten 1'inin işsiz olması demek. Ne bir eğitim kurumunda eğitime devam eden ve ne de bir işte çalışanların oranı ise yüzde 30,4. Yani, Türkiye'de her 3 gençten biri ne bir iş bulabiliyor ne de bir okulda eğitim alabiliyor!

Genç işsizlikte AB ortalamasının yüzde 18'i aşması, bazı ülkelerde ise yüzde 35-40'a varması ciddi bir tehlike olarak görülüyor.

Almanya'da Türklere ve Müslümanlara yönelik yabancı düşmanlığının gençler arasında artması, Neo Nazi örgütlenmelerin sempati görmeye başlaması, Fransa'da radikal dinci terör gerekçesiyle İslam karşıtlığı ve milliyetçi akımların yayılması dikkate alındığında, ülkemizde de yaklaşık 5 milyona varan Suriyeli, Iraklı, Afgan, Filistinli, Afrikalı vb. mültecinin varlığına dönük hoşnutsuzlukların artması gündeme gelebilir.

IMF geçen ay gerçekleştirdiği yıllık toplantı sonrasında yayınladığı raporda üye ülkelerin hükümetlerini pandemi nedeniyle en büyük işsizlik sorununu yaşayan gençlere yönelik istihdam politikaları oluşturmaya, kısa-orta-uzun vadeli genç istihdamı planları hazırlamaya çağırdı. Gençleri gelirsiz ve sosyal güvencesiz kalmaktan kurtaracak acil programlar hazırlanması çağrısında bulundu.

İktidarın artık günlük 39 TL harçlıkla milyonlarca genci işsiz saymamayı, işsizliği örtüp gizlemeyi, rakam oyunlarıyla 'işsizlik azalıyor, istihdam artıyor' aldatmacalarına sığınmayı bırakıp, bir an evvel gerçekçi, somut bir genç istihdamını artırmayı ve işsizliği azaltmayı hedefleyen plan ve programları güven verici şekilde kamuoyuna ilan etmesi sosyal bir aciliyettir.

Şayet bu sorunun üzerine gidilmezse, ivedi bir çözüm programı uygulamaya konulmazsa **milyonlarca işsiz gencimiz ekonomik buhranın yanı sıra kendilerini psikolojik bunalımın içinde bulabilir.** Suç örgütlerinin ağına kolaylıkla düşebilir ve suç oranlarında patlama yaşanabilir!

Dokuz aylık cari açık yılsonu hedefini aştı!

Merkez Bankası (MB) Ödemeler Dengesi Bilançosu Eylül ayı rakamları cari açığın aylık 2,2 milyar dolar olduğunu, yıllık düzeyde ise 27,5 milyar dolara ulaştığını gösterdi. Bu 2018'deki kur krizinden bu yana görülen "en yüksek cari açık tutarı" olarak kayda geçti. Dokuz aylık cari açık şimdiden yılsonu hedefini aştı! Cari Açık finansmanı ağırlıklı MB rezervlerinden karşılandı!

MB'nin açıkladığı Eylül 2020 Ödemeler Dengesi Bilançosu verileri cari açığın eylül ayında 2 milyar 364 milyon dolar olduğunu 12 aylık cari açık tutarının ise 27 milyar 539 milyon dolara yükseldiğini ortaya koyuyor.

Geçen yılın eylül ayında ödemeler dengesi 2 milyar 828 milyon dolar cari fazla vermişti. Geçen yılın ocak-eylül döneminde 8 milyar 127 milyon dolar cari fazla verilirken, bu yılın aynı döneminde 27 milyar 973 milyon dolarlık cari açık verildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Eylül ayındaki bu gelişmede, dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 3 milyar 44 milyon dolar artarak 3 milyar 709 milyon dolara yükselmesi etkili oldu. Bunun yanında turizm gelirlerinden oluşan hizmetler dengesi girişlerinin geçen yılın aynı ayına göre 2 milyar 869 milyon dolar azalarak 1 milyar 692 milyon dolara gerilemesi cari açığı yukarı çekti.

Eylül ayında Merkez Bankası'nın resmi rezervlerinde 3 milyar 631 milyon dolar net azalış yaşandı. Bu rakamlar MB'nin cari açığı finanse edebilmek için kendi rezervlerinden 43 milyar dolar kullandığını işaret ediyor. Ödemeler dengesindeki diğer yatırımlar kaleminde görülen 7,4 milyar dolarlık girişin arkasında Katar Merkez Bankası ile yapılan swap anlaşmasının yansımaları söz konusu!

Geçtiğimiz yıl ekonomik daralmayla cari fazla verilmesini büyük başarı olarak sunan iktidarı ve ekonomi yönetimini bu sürecin kalıcı olmadığı konusunda uyarıştım. Şimdi gelinen noktada ortaya çıkan cari açık tablosu getirilen ithalat kısıtlamalarına ve gümrük vergisi artışlarına rağmen yaşanan bir gerçekliktir!

Yeni ekonomi programında cari işlemler açığı yılsonu itibarıyla 24,4 milyar dolar olarak öngörülmüştü. Açıklanan eylül verisiyle birlikte dokuz aydaki cari açığın yılsonu hedefini yaklaşık 4 milyar dolar aştığı görülüyor. Yılın son üç ayında gerçekleşecek cari açık ile de bu yılsonu hedefinin katlanarak aşılacağı anlaşılıyor. Dolayısıyla YEP ve Orta Vadeli Mali Program'da yer alan rakamların 'öngörü değil ekonomi yönetiminin öngürsüzlüğü' olduğunu söyleyebiliriz.

HALKA SABIR VE IMF TARZI ACI REÇETE!

Küresel sermaye ve sıcak paracılara yüklü faiz artışı!

Ekonomi yönetiminde 'istifa ve görevden af' polemikleri arasında gerçekleşen değişim sonrası, CB Erdoğan'ın 'Ekonomide yeni dönem' mesajı, halka sabır, IMF tarzı acı reçete ve kemer sıkma, küresel sermaye ve sıcak paracılara ise yüklü faiz artışıyla, yüksek kazanç vaadidir. Uluslararası yabancı yatırım bankaları MB'nin faiz artıracığı beklentisiyle müşterilerine TL pozisyonu alma ve yüksek kazanç tavsiyesinde bulunmaktadır!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AK Parti Genel Başkanı olarak partisinin meclis grubunda yaptığı konuşmada ekonomide 'yeni bir dönem' başladığını belirterek ekonominin gerekleri için acı reçeteleri uygulamaktan kaçınmayacaklarını, nitelikli istihdam-ekonomik istikrar-büyümeye odaklı yatırım ortamını hedefleyeceklerini açıkladı. Oysa daha 1,5 ay önce 29 Eylül'de açıklanan Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) 2021-2023 dönemi için müstafi bakan Albayrak tarafından ekonomide yeni dönemin açıldığı ilan edilmişti. Her şeyin başına 'yeni' sözcüğü getirilerek halkın yıllardır aldatılmasının, Cumhurbaşkanının iddia ettiği ekonomideki bu yeni dönemde de daha da ağırlaşarak süreceği, Cumhurbaşkanının ve göreve getirdiği ekonomi yönetimi ile iktidarın 'çaresiz' olduğu yapılan açıklamalardan net biçimde anlaşılmaktadır. Cumhurbaşkanının ifade ettiği 'acı reçete' uygulamaları bugüne kadar ülkemizde ve dünyada sürekli şekilde Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) ülkelere ve hükümetlere dikte ettiği ekonomik programların herkes tarafından bilinen adıdır.

İktidarın acı reçete uygulamasına geçileceğini ilan ederek, halktan 'sabır ve metanet' talep etmesi, önümüzdeki dönemde kemer sıkma politikalarının, yeni ilave vergi artışları, yüksek oranlı zamların uygulamaya konulacağını işaretidir. Merkez Bankası Başkanının 1,5 yılda üçüncü kez değiştirilmesinin temelinde Cumhurbaşkanının dile getirdiği 'Faiz sebep, enflasyon neticedir' tezi yatmaktadır. Merkez Bankası faizi tek haneye indirilmesine rağmen enflasyon çift hanede ve yükselmeye devam etti. Buna bir de uygulanan düşük faiz nedeniyle TL'nin cazibesini yitirmesi sonrasında dövize talebin artması, dolar-euro kurlarının hızla yükselmesi, TL'nin en ağır değer kayıplarından birini yaşaması eklendi. Bu kez kurları frenlemek için bir yılda ülkenin, MB'nin 120 milyar dolara varan döviz rezervleri ucuza satılarak MB'nin kasası boşaltıldı.

Merkez Bankası aylardır politika faizini yüzde 10,25'te tutarak dolaylı yollardan faiz artışlarına gitmekte, bankaları fonlama faizini örtülü yöntemlerle yüzde 15 düzeyine kadar yükseltmektedir. Halen uygulanan fonlama faizi ile MB'nin politika faizi arasında 475 baz puanlık (4,75) makas bulunmaktadır. Bu farkın kapatılarak politika faizinin fiilen uygulanan faiz düzeyine yükseltilmesi ve utangaç faiz politikasından vazgeçilmelidir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, gerçekleri itiraf etmek zorunda kalarak, 'Faizleri enflasyon seviyesine yükseltmek mecburiyetinden' yakınmaktadır. Bu ifadelerle kendi faiz/enflasyon tezinin çöküşüne ve 19 Kasım'daki PPK toplantısında yapılmasına onay vermek mecburiyetinde kaldığı anlaşılan 'YÜKLÜ' faiz artışına bahane yaratmaya çalışmaktadır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu açıklamaları ardından JP Morgan, Goldman Sachs, Societe General, Madley Global Advisors vb. uluslararası yatırım bankaları, portföy yönetimi ve yatırım danışmanlığı kuruluşları 19 Kasım'daki PPK toplantısında alınacak faiz artışı kararına ilişkin beklentilerini paylaşarak MB'nin politika faizini

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

artıracağı öngörüsünde bulunan açıklamalar yaptılar. Müşterilerine ve yatırımcılarına bugünden TL yatırım araçlarına, menkul kıymetlere, hisse senedi, hazine bonusu ve tahviline yatırım yapmalarını, yüksek getiri sağlayacaklarını duyurmaya başladılar.

Küresel ve yerli faiz lobilerine, sıcak para ve varlık sahiplerine yüksek faiz geliri döneminin başlatacağını müjdeleyen Cumhurbaşkanı ve AK Parti iktidarı, halka, dar gelirli, işçi-işsiz-çiftçi-emekli-memur-küçük esnaf ve sanatkâra ise **'acı reçete-kemer sıkma-sabır-fedakârlık-metanet-yokluk-yoksulluk-sefalet'** vaat etmektedir!

Türkiye'nin sorunu tek kişiye bağımlı yönetim sistemi ve o tek kişinin yönetim tarzı ile hukuk devletini, yasaları, anayasayı, devlet geleneklerini, ilke ve kurallarını tanımayan keyfi ve adaletsiz yönetim zihniyetinin köklü biçimde değişmesi zorunluluğudur.

Atılacağı belirtilen bu adımlar sözde IMF ile anlaşmaksızın, 'örtülü bir IMF Programının' yürürlüğe konulmasıdır. Sürekli şekilde 'Ekonomi benden sorulur, ekonominin tek sorumlusu benim' diyen **CB Erdoğan**; istifa, atama, gönüllü-gönülsüz görevden almalarla gelenen **"Ekonomik Buhan" sürecinin tek sorumlusudur**. MB Başkanının ya da Hazine ve Maliye Bakanının değişmesi önemli olmadığı gibi sorunlara çözüm değildir!

EN YOKSULLARIN MİLLİ GELİRİ PAPUA YENİ GİNE'NİN ALTINA DÜŞTÜ...

En yoksulun 2013'de 3 bin 809 dolar olan milli geliri, 2019'da 2 bin 837 dolara indi

2013'DE Ukrayna, Kosova ve Ermenistan ortalamasında yaşayan en yoksulların Milli Geliri, 2019'da Angola Ve Papua Yeni Gine düzeyine indi, 2020'de Gana ve Kongo Cumhuriyeti ortalamasına gerileyecek

Ülkenin kaynakları toplumun yüzde 1'i dahi olmayan yandaşlara peşkeş çekiliyor

CHP İstanbul Milletvekili ve KİT Komisyonu Üyesi Aykut Erdoğan, AKP'nin çok değil 6 yılda en yoksulların milli gelirini Angola, Papua Yeni Gine seviyesine indirdiğini bildirerek, "Bu iktidar yoksulu daha da yoksul yaptı. 2013'de halkın en yoksul 5'te 1'i 3 bin 809 dolar milli geliri vardı. Bu gelir, halka Ukrayna, Kosova, Ermenistan ortalaması bir hayat sağlıyordu. Bu rakam, 2019'da 2 bin 837 dolara, Angola, Papua Yeni Gine düzeyine indi, 2020'de Gana ve Kongo Cumhuriyeti ortalamasına gerileyecek" dedi.

Erdoğan, yaptığı açıklamada, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2019 yılında en yoksul yüzde 20'nin milli gelirden yüzde 6,2, ikinci yüzde 20'nin yüzde 10,9 pay aldığına işaret ederek, en zengin yüzde 20'nin payının ise yüzde 46,3'ü bulduğunu belirtti. Dünyadaki en adaletsiz gelir dağılımlarından birinin Türkiye'de görüldüğünü, en zengin yüzde 20 ile en yoksul yüzde 20 arasında nerdeyse 7,5 kat gelir uçurumu olduğu vurgulayan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Gelir dağılımı bozukluğunda Latin Amerika ülkeleriyle yarışıyoruz. Dağılım o kadar bozuk ki, en yoksul kesimin yanı sıra ikinci yüzde 20 ile üçüncü yüzde 20 grupları da milli gelirden çok az pay alıyorlar. Orta sınıf neredeyse yok oldu. Gelirin çoğu zengin yüzde 20'ye yoğunlaşmış durumda. Uluslararası Para Fonu (IMF) milli gelir rakamları üzerinden yapılan hesaplama göre, AKP şimdiye kadar çok görülmeyen bir şeyi daha yaptı ve 2013-2019 döneminde en yoksul kesimin milli gelirini 3 bin 809 dolardan 2 bin 837 dolara düşürürken, en zengin yüzde 20'nin milli gelirini de 29 bin 99 dolardan 21 bin 184 dolara indirdi."

Her Kesime Zarar Verdiler

Gelir dağılımı böyle giderse en yoksulların milli gelirinin bu yıl 2 bin 392, gelecek yıl 2 bin 374 dolara düşeceğine işaret eden Erdoğan, "Ama en zenginlerin milli geliri de önce 17 bin 861, sonra 17 bin 730 dolara gerileyecek. Ülkemizdeki en zengin grup bile Doğu Avrupa ülkeleri olan Macaristan, Polonya ortalamasında bir hayat yaşamak zorunda kalacak" diye konuştu.

2013-2020 döneminde en yoksulların milli gelir toplamının 58 milyar dolardan 40 milyar dolara, en zenginlerin milli gelir toplamının ise 446 milyar dolardan 300 milyar dolara düşeceğini vurgulayan Erdoğan, 2013'de Türkiye'nin yoksullarının, dünya kişi başına milli gelir sıralamasında 119'uncu sıradayken, 2021'de 140'ıncı sıraya ineceğini söyledi. Aynı dönemde Türkiye'nin zenginlerinin ise 30'uncu sıradan 47'inci sıraya düşeceğinin altını çizen Erdoğan, şöyle devam etti:

"AKP, zoru başararak her kesime zarar vermeyi bildi. İktidarın yanlış politikaları toplumun her kesiminin zararına oldu ama özellikle yoksulları tamamen açlığa mahkum etti. AKP, 3-5 yandaş müteahhidini, 10-15 bin akraba ve yandaşını zengin etmekten başka bir şey yapmıyor. Bütün ihaleler 3-5 müteahhide gidiyor. Ülkenin kaynakları toplumun yüzde 1'ini bile oluşturmayan yandaşlara peşkeş çekiliyor. Bu politikaların sonucu olarak bu ülkenin 60-70 yıllık büyük firmaları, ekonomik değerleri iflas ediyor veya yok pahasına elden çıkarılıyor. Ülke sanayi ve ticaretine, finans kuruluşlarına, hizmet sektörlerine hızla yabancılar hakim oluyor."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kimse Geleceğini Planlamıyor

Ülkede, çiftçisinden, işçisine, esnafından, serbest meslek erbabına, ihracatçısına, küçük ve orta ölçekli sanayicisinden, holding sahibine, müteahhidine kadar kimsenin önünü göremediğini anlatan Erdoğan, "Kimse geleceğini planlamıyor, vergisini ödeyemiyor, sigortasını yatırmıyor. Üretici, rekabet edemiyor, esnaf, tüccar sattığı ürünü yerine koyamıyor, fiyat artışlarına yetişemiyor. Böyle bir ekonomik düzen cumhuriyet tarihinin hiçbir döneminde görülmedi. Kriz dönemleri bile 1-2 yıl sürdü, sonra normale dönüldü ama AKP iktidarında ekonomi hiçbir zaman normaline ulaşamadı" dedi.

Aykut Erdoğan, her türlü olumsuzluğa rağmen yine de karamsarlığa girilmemesi gerektiğini bildirerek, sürprizlere yer olmayan, öngörülebilir, şeffaf ve tasarrufa azami dikkat gösteren, ekonominin gereklerine uygun politikalarla ekonominin toparlanacağını söyledi. Erdoğan, CHP'nin hazırladığı halkın yararına politikalar ve programlarla iktidara en hazır parti olduğunu söyledi ve hazırladıkları bölgesel kalkınma programlarıyla ülkede yoksulluğu bitireceklerini sözlerine ekledi.

AKP, 79 YILDA YAPILAN HARCAMANIN 6 KATINI 18 YILDA HARCADI

1923'ten 2002'ye kadar 779 milyar dolar harcayan hükümetler, devasa limanlar, barajlar, Sümerbank'lar, PETKİM'ler, TÜPRAŞ'lar, Etibank'lar, şeker, çimento ve kağıt fabrikaları kurarken, 18 yılda 4,6 trilyon dolar harcayan AKP sadece borçları artırdı

İktidar, 18 yılda 4 trilyon 340 milyar dolar toplamına rağmen 237 milyar dolar açık verdi

Ülkenin TELEKOM'unu, TEKEL'ini, elektrik dağıtım şirketlerini ve yüzlerce milli varlığını yok pahasına satan AKP, bütün kaynakları bir avuç yandaş müteahhite akıttı

O çok övündükleri tek icraat olan yol, köprü, havalimanı ve şehir hastaneleri ise ülkenin 25 yıllık geleceğini ipotek altına aldı

AKP sadece ülkeyi değil, vatandaşları da borç batağına soktu, hane halkı borcu 26 kat arttı

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu 1923'den AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılına kadar olan dönemde görev alan hükümetlerin 79 yılda toplam 779 milyar dolar harcama yaptı. Bu hükümetler ülkeyi yüzlerce fabrika, liman, havaalanı, baraj, kara ve demiryollarıyla ülkeyi donatırken, AKP 18 yılda bu harcamanın 6 katına yakın, yani, 4 trilyon 340 milyar dolar para toplamına rağmen sadece borç yaptı.

Bu verilerin o yılın ortalama dolar kuruna bölünerek elde edilen dolar bazlı rakamlarına göre, 2020 gerçekleşme tahmini de dahil edildiğinde, 2003-2020 dönemini kapsayan 18 yıllık dönemde, AKP vatandaştan, 708 milyar doları dolaysız, 1 trilyon 531 milyar doları KDV, ÖTV gibi en adaletsiz vergi türü olan dolaylı, 78 milyar doları servet vergileri olmak üzere 2 trilyon 317 milyar dolar vergi topladı. Bunlara 248 milyar dolar vergi dışı normal gelir, 678 milyar dolar faiz, kar, rant geliri gibi faktör geliri, 1 trilyon 33 milyar dolarlık sosyal fon geliri ve 64 milyar dolarlık özelleştirme geliriyle birlikte devletin toplam geliri 4 trilyon 340 milyar doları buldu. Kendisinden önceki Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin yaptığı toplam harcamanın neredeyse 6 katı gelir elde eden AKP, bu parayı harcadı ve yine de yetiştiremeyerek 237 milyar dolar açık verdi.

Eski Türkiye İnşa Etti, AKP Sattı

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılına kadar ülkeyi yöneten 57 hükümet sadece 779 milyar dolar harcamasına karşın, devasa limanlar, havaalanları, barajlar, kara ve demiryolları, fabrikalar inşa etti. Yani, AKP öncesi hükümetler yılda ortalama 9,9 milyar dolar harcarken, AKP, yıllık 254 milyar dolardan fazla harcama yaptı. Keban, Karakaya, Atatürk barajları, Sümerbanklar, PETKİM'ler, TÜPRAŞ'lar, Etibanklar, şeker, çimento ve kağıt fabrikaları, onlarca maden işletmesi, sayılamayacak kadar çok hizmet kurumunu 79 yıllık hükümetler sadece 779 milyar dolara kurarken, AKP 18 yılda sadece övüne övüne bitiremedikleri yol, köprü, havalimanı ve şehir hastaneleri yaptılar. Onların da hepsi ülkenin sadece bugünü değil, ülkenin gelecek 25 yılını da ipotek altına aldı. Yaptıkları her şey ülkeyi yeni bir borç batağına soktu.

Vatandaşın ödediği vergilerle yapılan dev kurumlar, sanayi tesisleri, limanlar, kamu binaları ve arsaları arka arkaya satışa çıkarıldı. Kamuya ait varlıkların satışından 1986-2002 döneminde toplam 8 milyar dolar özelleştirme geliri elde edilirken, bugün bu rakam 64 milyar dolara erişti. Cumhuriyet tarihi boyunca elde edilen özelleştirme gelirlerinin yüzde 90'ı AKP döneminde elde edildi. Ülkenin en değerli ve stratejik kurumlarından Telekom'u, TEKEL'i, elektrik dağıtım şirketlerini ve yüzlerce milli varlığını yok pahasına satan AKP, bütün bu kaynaklardan gelen devasa geliri, bin odalı saraylar, uçuk miktarlı garantili yol, köprü ve havalimanlarını yapan 3-5 müteahhite akıttı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yatırımların Payı Sadece Yüzde 9

18 yılda doğru dürüst yatırım yapmayan AKP 4 trilyon 577 milyar doların 2 trilyon 24 milyar dolarını cari harcamalara, 2 trilyon 27 milyar dolarını cari transferlere, 108 milyar dolarını sermaye transferlerine harcadı. Faize 18 yılda 511 milyar dolar harcayan AKP, bundan 93 milyar dolar daha az bir kaynağı yatırıma ayırdı. 418 milyar dolarlık yatırım harcamalarının toplam harcamalardaki payı yüzde 9,1'de kaldı.

Vatandaş da Borç Batağında

Vergi, vergi dışı normal gelir, faktör geliri, sosyal fon olarak topladığı 4 trilyon 340 milyar dolar geliri har vurup harman savuran AKP bu kadar dev bir kaynağı yine de harcamalarına yetiştiremedi; 18 yılda 237 milyar dolar açık verildi. AKP sadece ülkeyi değil, vatandaşları da borç batağına soktu.

Hane halkı borç yükü 2002 yılsonu-2020 Haziran döneminde 4 milyar dolardan yaklaşık 26 kat artışla 102 milyar dolara çıktı. 2002 yılında hane halkının bankalara doğru dürüst borcu yoktu. Vatandaşın 2002 yılsonunda sadece 6,6 milyar lira olan kredi borcu, geçtiğimiz 16 Ekim itibarıyla 810 milyar liraya çıktı. Bankalara 676 milyar lirası tüketici kredilerinden, 133 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanan 809,9 milyar lira borcu var. Bu borç vatandaşın borcunun tamamını da göstermiyor. Senet borçları, bakkal defterleri, vergi, sigorta borçları buna dahil değil. Vatandaş borç içinde boğuluyor.

Ülkenin vatandaştan toplanan her kuruşu yerinde harcayan, tasarrufu en ön sıraya oturtan, israftan, yolsuzluktan, adam kayırmacılıktan uzak, iyi yetişmiş, işinin ehli, yetkin kadrolara ve yönetime ihtiyacı var. Doğru ekonomi politikaları ve projelerle kısa zamanda ülkemiz düzliğe çıkabilir. Bu kadrolar da bu ahlak da bu yetkinlik de CHP'de var. İsraf ve yolsuzluk önlenir, bilgili ve liyakatli kadrolar işbaşına getirilirse ülkenin zengin kaynakları, bu ülkeyi düzliğe çıkarır. Her durumda hangi ekonomi politikasının uygulanması gerektiğini bilen kadrolarımız var.

* Açıklama Strateji ve Bütçe Başkanlığı Genel Devlet Toplam Gelir ve Harcamaları ve Orta Vadeli Programda yer alan TL bazlı verilere dayanmaktadır.

BORCUN MİLLİ GELİRE ORANINDA EN FAZLA ARTIŞ LÜBNAN, ÇİN VE TÜRKİYE'DE

Türkiye borcu en hızlı artan ülkeler arasında rekor kırdı. Uluslararası Finans Enstitüsü'nün Küresel Borç İzleme Raporu'na göre Türkiye'de borçların milli gelire oranı yüzde 137.6'dan 167.2'ye, toplam borç 1.24 trilyon dolara ulaştı.

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF), küresel borcun Eylül 2020'de 272 trilyon doları aşarak rekor kırdığını duyurdu. Borcu milli gelire oranı yüzde 167'yi aşan Türkiye, bu alanda en hızlı artış gösteren ülkeler arasında.

IIF'nin yayımladığı "Küresel Borç İzleme" raporuna göre:

- Ocak-eylül dönemindeki küresel borç artışı 15 trilyon doları geçti. Yıl başında yüzde 320 olan borcun küresel gelire oranı yüzde 364'e yaklaştı.
- IIF, 2020 sonunda küresel borcun 277 trilyon dolara, borcun küresel gelire oranının da yüzde 365'e ulaşmasını bekliyor.
- Gelişmekte olan ülkelerin toplam borcu 70.6 trilyon dolardan 76 trilyon dolara yükseldi.
- Borcun milli gelire oranında gelişmekte olan ülkelerde en fazla artışlar sırasıyla Lübnan, Çin, Malezya ve Türkiye'de oldu.
- Türkiye'de borçların milli gelire (GSYH) oranları dikkate alındığında, 2020'nin üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre hanehalkı borçları yüzde 14.7'den yüzde 18'e, finansal olmayan şirket borçları yüzde 65'ten yüzde 77.5'e, banka gibi finansal şirketlere ait borçlar yüzde 25.2'den yüzde 28.7'ye ve kamu borçları yüzde 32.3'ten yüzde 43'e yükseldi.
- Türkiye'de borçların milli gelire oranı yüzde 137.6'dan 167.2'ye, toplam borç 1.24 trilyon dolara ulaştı. Bu borcun 50.9'u TL, yüzde 49.1'i döviz cinsinden.

AÇLIK SINIRI ENFLASYONDAN DAHA HIZLI ARTTI

Birleşik Metal İş Sendikası Araştırma Merkezi, ekim ayına ilişkin Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması'nı yayımladı.

Buna göre ekim ayında açlık sınırı 2 bin 362 liraya yoksulluk sınırı ise 8 bin 169 liraya yükseldi. Öte yandan İstanbul'da açlık sınırı 2 bin 533 liraya yükseldi. BİSAM'ın her ay düzenli olarak açıkladığı raporda şu ifadelerle yer verildi:

“Dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için aylık yapılması gereken harcama tutarı 2 bin 362 TL. Bu harcama tutarı sadece gıda için yapılması gereken minimum harcama tutarı. Açlık sınırı üzerinden hanehalkı tüketim harcamaları esas alınarak yapılan hesaplama sonuçlarına göre ise yoksulluk sınırı 8 bin 169 TL.”

Enflasyondaki Artış 4,7 Kat

BİSAM, raporuna göre 17 yılda açlık sınırı beş kattan fazla arttı. 2003 yılı ekim ayında 4 kişilik bir aile günlük minimum 15,22 TL'ye sağlıklı beslenebilirken artık 78,72 TL'ye sağlıklı beslenebiliyor. Buna göre 17 yılda açlık sınırı 5.17 kat arttı. Aynı dönemde enflasyon artışı ise 4.76 kat oldu.

Harcamalarda En Yüksek Pay Süt ve Süt Ürünlerinde

Rapora göre günlük harcamalar bazında ekimde en yüksek maliyet grubunu süt ve süt ürünlü grubunun 28,63 TL'lik harcama gereksinimi oldu.

Harcamalarda süt ve süt ürünlerinin payı yüzde 36,4 ile en yüksek paya sahip. Et, yumurta ve kuru baklagil grubunun payı yüzde 28,5 ile ikinci sırada.

Sebze ve meyvenin harcamalar içindeki payı yüzde 13; ekmek ve makarna için ise pay yüzde 9,8.

Öte yandan araştırma kapsamında üç büyük kente ait açlık ve yoksulluk sınırı da hesaplandı. Buna göre açlık sınırı İstanbul'da 2 bin 533, İzmir'de 2 bin 591, Ankara'da ise 2 bin 317 TL olarak hesaplandı.

BÖYLE YÖNETİMİN ELİNDE, DÜŞMAN DIŞARIDA ARANMAZ

Bu yılı bitirmemize iki aydan az kaldı. Çok zor bir yıl oldu 2020 yılı. Yılın ilk günlerinde; Elazığ depremiyle sarsıldık. Geçtiğimiz günlerde de; deprem, bu sefer İzmir'de yüreklerimizi dağıtdı.

Depremi hemen ardından Sayın Genel Başkanımız, MYK üyelerimiz, Milletvekillerimiz ve Belediye Başkanlarımızla birlikte İzmir'deydi... İzmir halkına verilebilecek destekleri hızla tespit etmek, depremzedelere gereken desteği verebilmek ve depremin yaralarını hızla sarabilmek için oradaydık. Genel Başkanımız, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımızdan yapılan çalışmalar hakkında bilgi aldı. Sahada incelemelerde bulundu. Türkiye'nin her tarafındaki belediyelerimiz arama kurtarma faaliyetlerine destek ekiplerini gönderdiler. Halen de depremzedelerin yaşamlarını kolaylaştıracak araç, gereç her türlü desteği, yardımı İzmir'e yollamaya devam ediyorlar.

Kurtarma ve Sağlık Ekipleri Mucizeler Yaratıyor

Gün, güzel İzmir ve İzmirli hemşerilerimizle dayanışma günüdür. Zaten tüm Türkiye'nin kalbi İzmir ve İzmirliyle beraber atıyor. Acımız gerçekten çok büyük. Biz bir kez daha, depremde yaşamını yitiren yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet; ailelerine ve sevenlerine sabır, yaralı yurttaşlarımıza ise şifa diliyoruz. Arama kurtarma çalışmalarını canla başla yürüten, mucizeler yaratan, bu sabah hepimizi sevinçten ağlatan fedakâr kurtarma ve sağlık ekiplerimizin gayretleri her türlü takdirin üzerindedir. Kendilerine çok teşekkür ediyoruz. “İzmir'e ve tüm Türkiye'ye umut olmaya devam edin” diyoruz. Bugünkü toplantımıza, MYK üyelerimizin bir kısmı İzmir'den, internet üzerinden katıldı. Kendileri hala sahada durumu yerinde izliyorlar. İhtiyaçlar hakkında son bilgileri MYK'mıza verdiler.

İmar Affından Gelen Para Riskli Alanlar İçin Kullanılacaktır

Ülkemiz doğusundan, batısına kadar deprem kuşağında... Bu gerçeğe de maalesef sık sık yüzleşmek zorunda kalıyoruz. Neden işler hep arama kurtarma ekiplerimize kalıyor? Aslında bunun cevabını biliyoruz. Yurttaşlarımızın canını alan: Tedbirsizlik, kuralsızlık, tamahkârlık ve acımasız rant hırsı... İmar Kanunu ülkemizde, imar mevzuatının Anayasasıdır. 1985'ten bu yana yürürlükte olan bu Yasa, bugüne kadar tam 30 kez değiştirilmiş. Ve yapılan değişikliklerin 22'si ise son 18 yılda AK Parti iktidarlarında yapılmış. Bu da bir başka ihale yasası hikâyesi gibi... Bu dönemde “imar affı” çıkarmak artık vakayı adiyeden oldu. En son 2018'de, seçime gitmeden hemen önce, Meclis'ten yine bir “imar affı” çıkarılmış. İmar affını çıkarırken de gerekçelerinden biri oldukça önemliydi. Bu aftan gelecek paralar, afet riski altındaki alanların dönüştürülmesinde kullanılacaktı...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Şimdi yıkılan bu binalardan bazılarının, çıkarılan imar affından da yararlandığını duyuyoruz. Bu durumda sormak gerekiyor: Bu binalar neden dönüşüme tabi tutulmadı? Neden sağlamlaştırılmadı veya yıkılmadı? Burada eksik olan ne? Sistemde eksik olan ne? Hasarlı binanın tespitini kim yapıyor? Yıkıp yeniden yapmanın finansmanı nasıl sağlanıyor? Bunların açıklığa kavuşturulması ve bir eksiklik varsa hızla giderilmesi gerekiyor.

Bina Stoku Gözden Geçirilmeli

Elazığ depreminden sonra, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak pek çok öneride bulunduk. “Aktif fay hatları üzerinde yerleşime izin vermemeliyiz. Ya da ancak çok özel tedbirler alındıktan sonra, vatandaşlarımızın buralarda yerleşmesine izin vermeliyiz” demiştik. Bugün şimdi bunun eksikliğini hissediyoruz. Mevcut mevzuatta bir eksiklik varsa, bunu telafi etmek için el birliğiyle çalışmalı, gereken adımları hızla atmamız gerekiyor. Yine, “Bina envanterimizin depreme dayanıklılık durumunu tespit etmeliyiz” dedik. Türkiye’de şu an itibarıyla 685 bin konutun riskli yapı olduğunu Cumhurbaşkanı’nın kendi programı söylüyor. Tüm bina stokunu hızla gözden geçirmek gerekiyor. Yine, “Başta İstanbul olmak üzere; depremler için şimdiden kriz masası oluşturmalıyız” dedik. “Kriz senaryolarını yeniden gözden geçirmeliyiz. Toparlanma ve barınma alanlarını yeniden belirlemeliyiz iletişim ve ulaşım alt yapımızı depreme hazırlamalıyız” dedik.

5 Yıl Seferberlik İlan Edelim

Yine; “Gelin aktif fay hatlarında ve hassas deprem bölgelerinde kentsel dönüşümü gerçekleştirmek üzere gelecek 5 yılı seferberlik yılı olarak ilan edelim dedik. Bu projenin adını da ‘Hayatta Kal Projesi’ koyalım” demiştik. Biz depremlerde vatandaşlarımızın hayatını kurtarmak için Meclis’e gönderilecek her yasa teklifini ve kaynakları bu iş için seferber edecek her türlü düzenlemeyi destekleriz.

35 Milyar Dolar Özel İletişim Vergisi Toplandı

Bu iş için kaynak ve finansman mı yok? Aslında kâğıt üstünde var. Hani, imar affından toplanan paralar bu işler için kullanılacaktı. Toplanan paraları bu iş için kullanılmadığına göre; nereye harcandı, kimlerin cebine gitti? Sadece imar affı değil deprem vergisi olarak, yıllardır vatandaştan toplanan Özel İletişim Vergileri de var. 2003 ile bu yılın Eylül ayı arasında toplanan Özel İletişim Vergisi; tamı tamına 35 milyar dolar. Yani öyle az, bu paralardan bahsetmiyoruz. Bu 35 milyar dolarla milyonlarca konut, depreme dayanıklı hale getirilebilirdi. Biz, “Bu 35 milyar dolar nereye gitti?” diye sordüğümüzde, Saray sinirlenip, “Bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanım yok” demişti... Ama ne kadar kızarlarsa, kızsınlar. Ne kadar sinirlenirlerse sinirlensinler, milletten deprem için toplanan paraların neden kentsel dönüşüme gitmediğinin, neden bu can kayıplarına mani olmak için kullanılmadığının hesabını, biz kendisinden sormaya devam edeceğiz.

Milletten Koptular

Bu tek adam vesayet rejimi Erdoğan’a yaramadı. Milletten koptu... Depremmiş, ihtiyaçmış, bunları unuttu. Bu rejimde, aslında her konuda kendisinin yetkili olduğunu tekrarlayıp duruyor. Dolayısıyla sorunları çözmek içinde bizzat sorunun, bir deprem olduysa onun başında durması gerekiyor ama o, milletin sorunlarını bir kenara atmış, il il dolaşıp Partisinin kongrelerinde nutuk atıyor. Şu hale bir bakın... Saray’ın kibirlisi için her türlü tedbir alınmış... Sosyal mesafe uygulanmış, parti yöneticileri içinde öyle. Ama tribündeki vatandaş için hiçbir tedbir yok. Daha da kötüsü, milletin deprem acısı çok tazeyken, daha bebekler enkaz altındayken, kongrelere girerken şarkılar, türküler çaldırıyor. Söylüyoruz bunlar, milletin harsını, örfünü, geleneklerini unuttular. Bu milletin geleneklerinde, komşusunda bir cenaze varsa, bıraktık eğlenmeyi, müzik çalmayı evde bir hafta televizyon bile açılmaz. Ama bunları unuttular. Varsa yoksa kendileri...

Emekçi Yürüyüşünde Pandemi Var, İl Kongresinde Yok

Milli bayramlarımızın, pandemi gerekçesiyle coşkuyla kutlanmasına izin vermeyen, Sarayın kibirli başı, iş kendi il kongrelerine gelince ne pandemi dinliyor, ne de deprem acısı... Somalı maden işçilerimiz, hak arama mücadelesi için Ankara’ya yürümek isteyince, “Pandemi var” denerek, önleri kesiliyor. Barolar kongrelerini yapmak isteyince, yasa falan dinlemeyip, “pandemi var” diyerek baroların kongreleri yasaklanıyor. Ama sıra AK Parti’nin il kongrelerine gelince, pandemi etkisi falan kalmıyor. Milletimiz bu riyakârlıkları görüyor. Sandığın önüne gelmesini bekliyor. Geldiğinde de gereğini yapacak. Bunların alayını evlerine gönderecek.

Erdoğan Kendi Kendisiyle Kavga Ediyor

Erdoğan’ın sınırları artık iyiden iyiye bozuldu. Önüne gelenle kavga ediyor. Kavga etmediği bir tek kendisi kalmıştı. Şimdi kendi kendisiyle de kavga etmeye başladı. Hafta sonu yine parti kongrelerinde çıktı: “Uzun yıllar boyunca bu ülkeye hâkim olan vesayetçi zihniyetin İzmir’de en çok ihmal ettiği alanlardan biri de afetlere dayanıklı yapı inşasıdır” dedi. İzmir’de, deprem bölgesinde. Hoppala, el insaf...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İstanbul'u 1994'ten 2019'a kadar 25 yıl, ülkeyi ise son 18 yıldır yöneten kim? Recep Tayyip Erdoğan. Deprem vergileriyle milletten 35 milyar dolar toplayıp, hesabını vermeyen kim? Yine Erdoğan. "İstanbul'a ihanet ettik" diyen kim? Erdoğan. Sizlere iki şehir söyleyeceğim. Bunlardan biri İstanbul, diğeri Bursa. Şu kadim şehirlerimizin göbeğine, Osmanlının payitahtlarına bu ucube hançerleri saplayan kim? Recep Tayyip Erdoğan. Şimdi kalkmış vesayetçi rejim edebiyatı yapıyor. Yaşanan depremin üzerinden 24 saat geçmeden, yaralar kanarken, acılar zirvedeyken vesayet edebiyatı yapıyor.

Vesayet, Atanmışları Seçilmişlerin Önüne Oturtmak

Aslında biz vesayet zihniyeti nedir bir söyleyelim. Vesayet tek kişinin seçtiği bir avuç atanmışın, milletin seçtiği milletvekillerinin önüne geçirilmesidir. Tek adamın, milletin iradesini hiçe saymasıdır. Sarayın memur bakanlarının milletvekillerinin önünde oturtulmasıdır. Şu fotoğrafa bir bakın bakanlar önde, arkada milletin seçtiği vekiller. Bu tablo vesayetin daniskasıdır. Evet... Erdoğan döneminde, rant peşinde koşarken, bu ülkeye hâkim olan vesayetçi zihniyetin, en çok ihmal ettiği alanlardan biri de afetlere dayanıklı yapı inşasıdır.

Happala ki Ne Hoppala

Hayatta üç şey vardır ki insanın özüne zarar verir derler: Aç gözlülük, öfke ve kibir. İçine düştüğü öfke ve kibir hastalığı, Erdoğan'ı anlaşılabilir yiyip, tüketmeye başladı. Erdoğan'a bakınca, hiçte sağlıklı bir ruh halini görmüyoruz? 18 yıldır iktidarda kendisinin olduğunu da unutmuş durumda. Artık Erdoğan, Erdoğan'a karşı... Hafta sonu deprem felaketini bir kenara itip gittiği Partisinin il kongresinde inanılmaz hikâyeler anlatıyor. Yıllarca bu ülkeyi faiz, kur, enflasyon şeytan üçgenine sıkıştırarak, cari açığını yüksek maliyetli borçlanma ile kapatarak sömürenlerin, bütün bunların oyunlarını birer birer bozuyorlarmış. Bir defa daha hoppala ki ne hoppala. Daha düne kadar kim ekonomi üzerinde millete başarı destanları anlatıyordu? Recep Tayyip Erdoğan. İki senede ne değişti de birileri ülkeyi faiz, kur, enflasyon şeytan üçgenine sokuyor? 1975 ile 2002 arasındaki 27 yılda, bütçeden yapılan faiz ödemeleri 251 milyar dolar. 2003 ile 2020'nin ilk dokuz ayı arasında, yani Erdoğan döneminde 18 yılda, bütçeden yapılan faiz ödemeleri ise 491 milyar dolar.

Tekrar ediyorum. 27 yılda; 251 milyar dolar. 18 yılda; 491 milyar dolar. Yani Erdoğan döneminde ödenen faiz, önceki 27 yılda ödeneni ikiye katlamış. Şeytan üçgenine ülkeyi kim sıkıştırmış? Devletin resmi rakamları, "Erdoğan" diyor.

Cari Açık Rekoru Ak Parti Döneminde

Yine Erdoğan iş başı yaptığında 1 dolar, 1 lira 62 kuruş idi. Çok seviyorlar ya o eski parayla 1 milyon 620 bin liraydı. Bugün ne kadar? Yine eski parayla söyleyelim 8 milyon 400 bin lirayı geçti. Türk Lirası tarihinin en değersiz seviyesinde... Paramız pul oldu. Kim sayesinde? Tabi ki Erdoğan'ın ve onun atadığı "dolara bakmayan" damadı sayesinde... Yine 1950'den 2002'ye kadar geçen 52 yılda Türkiye ekonomisi toplam 44 milyar dolar cari açık vermiş 22 yılda. Tekrar ediyorum. 52 yılda verilen cari açık toplam 44 milyar dolar 52 yıl. Erdoğan yönetimindeki 18 yılda verilen cari açık ne kadar? Şimdi sıkı durun. 100 değil, 200 değil, 300 değil, 400 değil, 500 değil. Tamı tamına 556 milyar 708 milyon dolar. Yani yaklaşık 557 milyar dolar. Cari açık rekoru da sizin Sayın Erdoğan.

Ülkeyi Borca Batıranı Arıyorsanız Aynaya Bakın

İktidara geldiğinizde kamunun elinde Türk Telekom, PETKİM, TÜPRAŞ, Petrol Ofisi gibi milyarlarca dolarlık kamu varlığı vardı. Bunların hepsini 62 milyar dolara sattınız. Yetmedi, bu ülkenin dış borcunu 130 milyar dolardan 422 milyar dolara getirdiniz. Birde IMF'nin 20 milyar dolar borcunu ödedim diye övündünüz. Şimdi bu ülkeyi kur, faiz cari açık şeytan üçgenine sokup, ülkeyi borca batıranı arıyorsunuz. Bunu bulmak için Sarayınızın altın varaklı aynalarına bakacaksınız. Sorumlu sizden başkası değil Sayın Erdoğan.

Askıda Ekmek Bu Hükümeti Götürür

Ama aynalara baktıkça da kendinizle kavga ediyorsunuz... Sadece kendisiyle kavga etse de iyi... Artık sarayına bekleme eden ortağıyla da kavga ediyor. Saray, "kavgalı saray" oldu. Küçük ortak, ülkeyi sürükledikleri fakr-ü zaruret karşısında çaresiz kalınca, "Askıda ekmek" kampanyası başlatmıştı. Bunu yapınca da Erdoğan'dan fırıncayı yemekten kurtulamadı. Çünkü Erdoğan farkında. Dün doğum günü olan rahmetli Demirel'in güzel bir sözü var: "Boş tencerenin yıkamayacağı hiçbir iktidar yoktur." Evet, boş tencere nasıl iktidarları götürürse, askıda ekmek de bu saray hükümetini götürür.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İki Aylık Devalüasyonun Şirketlere Faturası 159 Milyar TL

Hazine 2021 borçlanma programını açıkladı. Gelecek yıl içeriye 449 milyar lira borç ödeyeceklermiş. İçeriden de 541 milyar lira borçlanacaklarmış. Yani piyasaya 100 lira ödeyecekler, 120 lira çekecekler. Daralan bir ekonomide devlet ödediğinizden daha fazla borçlanırsa, kaynaklara el koymuş olur. Bu durumda, özel kesim ne yapacak? Nereden para bulacaktaki işini çevirecek, yatırım yapacak? Sarayın sayesinde ülkemiz korkunç bir "devalüasyon sarmalına" girdi. Yaşanan devalüasyon sarmalı, hem şirketlerin hem de devletin bilançolarını alt üst ediyor. 2009'da, döviz geliri olmayan şirketlere dövizle borçlanmanın önünü kim açtı Sayın Erdoğan? Siz açtınız. Bunun sonucunda, şirketlerin döviz açık pozisyonu hızla artarken Türkiye'de dünyada en kırılgan 5 ekonomi arasına girdi. Şimdi reel sektörün "net döviz borcu" 162 milyar dolar. Şimdi baktığımız zaman gerçekten çok sıkıntılı bir süreçten geçiyoruz. Türk Lirası sadece son iki ayda devalüasyon nedeniyle şirketlerin yabancı para cinsinden borcu 159 milyar lira arttı. Şirketler bunu nasıl ödeyecek? Ya zam yapacaklar, ya işçi çıkaracaklar ya da kapılarına kilit vuracaklar. Bunun sorumlusu kim? Siz değil misiniz Sayın Erdoğan?

Hazine İçeriden de Dövizle ve Altınla Borçlanıyor

Yerli parayı pul ettiniz. Paramıza güven bırakmadınız. Böyle olunca da Hazine, sadece dışarıdan değil, içeriden de dövizle ve altınla borçlanmaya başladı. Hazine'nin döviz cinsinden iç borçlanmasının vadesi 1 ila 2 yıl. Dolarla borçlanırsanız faiz, yüzde 3,5-4 civarında. Avroyla borçlanırsanız faiz yüzde 2-3 arasında. Oysa aynı vadede Amerikan tahvillerinin faizi binde 1. Almanya ve Fransa'da ise eksi... Dövizle yapılan iç borçlanmaların hem faizleri yüksek, hem vadeleri kısa, bir yandan da kur riskini bütçeye taşıyor, Hazinesinin üstüne yüklüyor, milletin üstüne yüklüyor. Dış borçlanmadaki fahiş tefeci faizlerine ise burada hiç değinmiyorum. Eylül sonu itibarıyla, devletin dövizle endeksli iç borç stoku 37 milyar dolar. Devletin dış borç stoku 97 milyar dolar her ikisinin toplamı 134 milyar dolar. Bu durumda son bir ayda gerçekleşen devalüasyonun hazineye yükü 67 milyar Türk Lirası. Bu beceriksizliğin sorumlusu kim? Yine Erdoğan ve damadı.

Milletin Sirtına Milyarlarca Lira Yük Yüklediniz

Şimdi Erdoğan çıkmış, "Cari açığı, yüksek maliyetli borçlanmayla kapatanların oyunlarını bozduk" diye böbürleniyor. Nasıl bir oyun bozmak bu Sayın Erdoğan? Milletın sırtına durduk yerde 67 milyar lira yük yükleyeceksiniz ondan sonra oyunu bozduk diyeceksiniz. Bu 67 milyarı kim ödeyecek? Nereden ödenecek, hangi yatırımlar kısılacak, kimlere yapılan yardımlar, kimlere ödenecek maaşlar kesilecek? Bu liyakatsiz yönetimin elinde Türkiye, düşük ve orta gelirli ülkeler arasında, dış borcu en yüksek 10 ekonomiden biri oldu. (Bu ülkeler arasında) Arjantin'den sonra, döviz rezervinin dış borcu karşılama oranının en düşük olduğu ikinci ülkeyiz. Borç çok, borçlanmanın maliyeti çok, döviz rezervi ise hiç yok...

Böyle Yönetimin Elinde, Düşman Dışarıda Aranmaz

Eylül ayı itibarıyla, iade etmek kaydıyla başka ülkelerden Merkez Bankasının aldığı paralar hariç net rezervler eksi 49 milyar dolar. Yani Merkez Bankası'nın döviz bilançosu eksi bakiye veriyor. Bu da yetmezmiş gibi, Eylül'de TCMB'nin kasasından 45,5 ton altın satmışlar. Anlaşılan bunların niyeti, kasanın dibini iyice sıyırıp ondan sonra gitmek... Böyle bir Hazine, kamu finansmanı ve risk yönetimi olamaz. Yani bu durumda böylesine bir yönetimin elinde düşmanı dışarıda aramayacaksınız. Bu kafayla idare edilen borç memlekete Düyunu Umumiye'yi getirir. Bu tabloyu gören Alman gazeteci, Türkiye ekonomisinin iflas ettiğini ilan ediyor. Yazık değil mi güzel ülkemize bunların diline düşürüyorsunuz, el âleme böyle lafları söyletiyorsunuz. Ondan sonra da çıkıp saldırıyorlar diyorsunuz.

Yeni Kurallara, Kurumlara ve Kadrolara İhtiyaç Var

Ülkemizin kaderini, geleceğini kene gibi emen bu iktidarın ülkemize verebileceği bir şey kalmamıştır. Ekonominin içine düşürüldüğü buhrandan çıkış için birbirini destekleyen iki temel unsur şarttır: İlki; ehliyetli, liyakatli kadroların elinde uyum içinde çalışan, kurumsal altyapısı güçlü, ekonominin tüm aktörleriyle iştişareye açık bir yönetim anlayışı. İkincisi ise; ayakları yere basan, etrafında mutabakat sağlanmış, yapısal reformlarla güçlendirilmiş ciddi bir ekonomik programın tavizsiz bir biçimde uygulanması... kısacası geline nokta, yeni kurallara, yeni kurumlara ve bunları hayata geçirecek yeni kadrolara ihtiyacımız vardır. Bunlar olmadan, ekonominin yeniden dikiş tutması, ülkemizin buhrandan çıkması da mümkün değildir. Kendisiyle ve ortağıyla kavgalı, metal yorgunluğu yaşayan saray yönetiminden, hayır gelmeyeceğini, milletimiz de görmektedir. Sırtındaki yük daha da ağırlaşmadan, daha fazla ezilmeden bir an evvel, hakemliğine başvurulmasını beklemektedir.

FİYAT TSUNAMİSİ GELİYOR!

Kur krizi etkisini gösterecek: Fiyat tsunamisi geliyor!

Türk Lirası'nın dolar karşısında tarihinin en büyük değer kayıplarına uğradığı 2020 yılında ekonomik krizin bir diğer göstergesinin ise enflasyon oranları olacağı değerlendiriliyor.

İlk on ayda sepet kur yüzde 39 artarken, Yİ-ÜFE'deki artış yüzde 17'de kaldığına çekip "Üstelik kur artışıünkü tabloya göre yüzde 50'ye doğru gidiyor. Kur böylesine artarken fiyatların görece çok düşük artmasını nasıl izah etmeli?"

"Ama biz başka depremlere ve onun yol açtığı tsunamilere çok alışkınız. Üstelik bu depremi kendi ellerimizle hazırlar, ardından tsunaminin geleceğini de çok iyi biliriz. Ekonomide yaşadığımız bu deprem, TL'deki erime depremidir. Hani İzmir'deki bazı binalar depremde un ufak oldu ya, ulusal paramız da bu yıl o şekilde parçalandı, küçüldü. TL, kızgın tavaya konulan bir parça tereyağı ya da margarin nasıl hızla erirse, o şekilde eridi.

Yılın ilk on ayında bir dolar ve bir eurodan oluşan sepet TL karşısında yüzde 39 oranında değer kazandı. (Bu TL'nin değer kaybı değildir; TL bu dönemde döviz sepetine karşı yüzde 28 değer kaybetmiştir.)

Kur böylesine artınca ardından bir tsunami gelecektir. Bu kaçınılmaz. Bu tsunami de fiyat artışıdır.

Döviz sepetinin yüzde 39 arttığı bir dönemde fiyatlardaki artışın üretici fiyatlarında yüzde 17'de, tüketici fiyatlarında yüzde 11'de kalmasını izah etmek mümkün mü?"

Ne yani, yurtiçinde üreticiler ithal girdi kullanmaz mı oldu, enerji ithal etmiyor muyuz artık; ithalatta maliyeti yukarı çeken kur artışının etkisini nasıl oldu da böylesine aşağılarda tutabildik?"

Bir izahat gerekiyor. Ya da deprem oldu da henüz tsunami gelmedi. Depremle eş zamanlı olmuyor çünkü bu. Yani geliyor, bizi bir tsunami felaketi bekliyor..."

"Fiyat Tsunamisi"

Kurların hızlı değiştiğine ve hareketli olduğuna dikkat çeken Aktaş, durumun piyasalara da mutlaka yansıtacağını "Ekim ayı ortalamasında dolar 7.87, euro 9.27, sepet kur ise 8.57'ydi. Bu düzeye göre bile Yİ-ÜFE ile makas fena halde açılmıştı. Peki çünkü kurlara göre durum ne? Bu satırları yazarken dolar 8.53 dolayındaydı, euro 10 liraya dayanmıştı; buna göre sepet kur da 9.26 düzeyinde oluşmuştu. Hani mesela diyelim, kasım ayındaki sepet kurun 9.26'da kalacağını varsayalım. Bu durumda sepet kurun on bir aydaki artışı tam yüzde 50'ye ulaşacak. Ve kurdaki bu artış, diğer etkileri bir yana, fiyatlar yönüyle öyle Sığıcak'taki gibi değil, okyanusta ortaya çıkan boyutta bir fiyat tsunamisine yol açmayacak, öyle mi!" ifadeleriyle dile getirdi.

2021 BÜTÇESİ YENİ NE VADEDİYOR?

Bütçelerin eşitsizlikleri artırıcı ve yoksullaştırıcı özellikler taşıması, sadece harcamaların ve kamu hizmetlerin eşitsiz dağılımıyla ortaya çıkmaz; adaletsiz bir vergi yapısıyla da gerçekleşir. Türkiye'de bütçeler bu bakımdan da ikincil gelir bölüşümünü kuvvetli bir biçimde bozucu özellikler taşımaktadır.

Yeni Ekonomi Programı (YEP-III) ve 2021 Bütçesi öncelikle özensizlik belgeleri olarak görülmeli. YEP'lerin özensizliği zaten biliniyordu; yenisinin de bunu tekrarladığına değinmiştik.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bütçe Hakkının Gaspı

Zamanında açıklanmamak YEP'lerde en göze batan biçimsel kusurdu. 2021 Bütçesi özensizlik bakımından artık YEP'leri aşmış durumda. Bütçe çağrısının artık kanıksanmış gecikmesinden söz etmiyoruz. (Gerçi bu yıl bütçeleme esası son dakikada değiştirildiği için bu çağrının gecikmesi vahim usul sorunlarına yol açtı). Bir bütçe kanunu teklifinin/tasarısının ilk kez zamanında (17 Ekim'de) Meclis'e sunulamamış olmasından bahsediyoruz! YEP'te yasa ihlali vardı, burada Anayasa!.. "2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ve Bağlı Cetveller" ile ekinde yer alması gereken raporlardan ikisi, "2021 Yılı Bütçe Gerekçesi" ile "Yıllık Ekonomik Rapor 2020" ancak 21 Ekim Çarşamba günü Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine (sadece onlara!) dağıtılabilmşti. Ama onlar açısından daha fazla geciktirilemezdi çünkü Meclis takvimine göre Komisyon o gün bütçeyi görüşmeye başlayacaktı!

Bütçe teklifinin TBMM'ye sunulmasında anayasal süreye uyulmaması sadece biçimsel bir kusur değildir. (Kaldı ki biçim/usul şartı, esastan önce gözetilmek zorundadır). Buradaki kusur, millet adına yasama görevini yapan milletvekillerinin "bütçe hakkının" kısıtlanması bakımından esasa dönüktür. Meclisin en önemli yasama ve denetim faaliyetinin her yıl yenilenen bütçe yasaları üzerinden gerçekleştirildiğini (gerçekleştirilmesi gerektiğini) düşünürsek, ortada ciddi bir ihlal vardır.

Ama bütçe hakkının gaspı bu yıl daha fazla dallanıp budaklanmıştır. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda değişiklik yaparak bütçelemede yeniden program bütçe esasına dönen ve fonksiyonel sınıflandırmayı kaldıran bir torba yasa ancak 16 Ekim 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. (Bu konuya 19 Ekim tarihli Sol Gazete yazımızda da değindik). Peki 2021 Yılı Bütçe Teklifi, Meclis'e sunulma tarihinden bir gün önce yürürlüğe giren bu yasa değişikliğini dikkate alarak "program esaslı" olarak nasıl hazırlanabilmişti? Meclis muhalefeti ise, yasamanın bütçe hakkını koruma mücadelesi vermek ve bunu topluma mal etmek bakımından yeterli çabayı göstermiyor. Prof. Konukman'ın önerisi haklıdır: 2021 Yılı Bütçe Teklifi'nin hazırlanış ve sunuluş biçimi yasamanın bütçe hakkının ihlali anlamına geldiğinden, bu Bütçe Teklifi TBMM Başkanlığı tarafından Cumhurbaşkanlığı'na iade edilmelidir (edilmeliydi).

Bütçelerin borçlanma limitlerine uyulmamasının da yasamanın bütçe hakkına bir saldırı olduğunu belirtelim. 2019 bütçesinde olduğu gibi 2020 bütçesinde de öngörülen net borçlanma tutarına uyulmaması; bir ek bütçeyi Meclis'e sunma zahmetine girmeden torba yasalarla borçlanma limitleri artırılmıştır. Bunun Meclis'te sıkı bir tartışılmaya bile konu olmaması acaba dönemin ruhuna uyum gereği midir?

İçeriğe ilişkin sorunları "özensizlik" olarak nitelemek ise doğru olmaz. Örneğin bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın sınırlandırılması, bütçeleme esasına dair bir kayıptır. YEP'lerin bazı hedeflerinin henüz dönem başlamadan kadük olması da bir özensizlik işareti değildir; bunlar bilinçli yapılmış "hatalar"dır. BirGün Pazar'da iki hafta önce döviz kuru örneği üzerinden açıkladığımız gibi, makyajsız veriler iktidarın başarısızlığını tam teşhir edecek kadar müstehcen niteliktedir. Hedeflerin içsel tutarlılığı ise, hesap verme kaygısı olmayan iktidarın en küçük tasasını bile oluşturmamaktadır.

Yoksulluğu Kalıcılaştırma

1987-2001 arasında, Türkiye'de bütçeler kamu borçlanmasının ve faiz yüklerinin artan baskısı altındaydı. 1980'lerde Özal'ın "vergi alma borç al" politikaları, sonuçta bir yandan sermayenin kârlarının önemlice bir bölümünü devletin/vergi yükümlüsünün sırtından faiz gelirleri olarak (faaliyet dışı kârlar kategorisinde) elde etmesine, öbür yandan ise kamu maliyesinin iflasına yol açacak ve bütün bunlara göz yummuş olan IMF'ye kapıyı aralayacaktı.

2020 ve 2021 bütçeleri ekteki tabloda görüldüğü gibi, öncelikle, faiz yükündeki yeniden hızlı artış eğilimini tescilleyen belgeler olarak kaydedilmelidir. Daha vahimi, faizlerin vergi gelirlerinin beşte birini peşinen yutmasıdır. Sanki 1990'ların kâbusu yeniden hortlamak üzeredir. Başka bir karşılaştırma yapalım: Tarımda milyonlarca üreticiye destek olmak üzere 2021 bütçesine konulan ödenek 31 milyar TL'den ibarettir. Yani, bir avuç sermaye grubuna gidecek 179,5 milyar TL'lik faiz transferinin altıda biri kadar. Benzer bir karşılaştırmayı "yoksullukla mücadele ve sosyal yardımlar" programına (Bütçe Teklifi, s.53) ayrılan 38 milyar TL ile de yapabilirsiniz; bütçenin eşitsizlik üreten yoksullaştırıcı niteliğini teyit etmekten başka sonuç üretemezsiniz.

Faiz artışlarının arkasında bütçe açıklarının ve buna bağlı olarak Hazine iç borçlanmasının durmaksızın büyümesi bulunmaktadır. Kamu kesimi borçlanma gereğinin GSYH'ye oranı, IMF programının beklenen bir sonucu olarak, 2006-2017 arasında -2009 kriz yılı hariç- genelde yüzde 1'in altında bir değer almıştı. Ancak 2018'den itibaren borçlanma gereği artmaya başlamış ve 2020'de yüzde 6,1 oranına çıkmıştır, 2021 için iyimser tahmin, yüzde 4,7'dir. Kamu iç borç stokunda 2019 (yüzde 29) ve 2020'deki (yüzde 39) yüklü artışlar meselenin bir başka yüzüdür (Bütçe Gerekçesi, s.265).

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu arada bütçe açıkları ile faiz ödemeleri arasında görülen paralellik, ekteki tabloda görüleceği gibi, 2019'dan itibaren bozulmuştur. 2020 bütçesinde bütçe açığına dair başlangıç teklifi (BT) korunabilseydi belki paralellik sürecekti, ama gerçekleşme tahmini (GT) tamamen farklı bir noktadadır. 2021 açığı ve faiz ödeneği tahminleri bu durumda ayrı bir bilinmezdir.

Burada önemli üç nokta daha var: Birincisi, bütçe açıklarının GSYH'ye oranının 2020'de yüzde 4,9'a çıktıktan sonra 2021'de de yüzde 4,3 noktasından kalacağını öngörülmesidir. 2018 öncesinde bu oran yüzde 2'nin altındaydı. Üstelik genel kamu açıkları, merkezi bütçe açıklarını da aşmaktadır. Türkiye'nin kronik dış açıklar sorunu yanına artık bir iç açık sorunu da eklenmiştir (ikiz açıklar). YEP-III'ün 2023 hedefi bunun süreceğini göstermektedir.

İkinci konu, bütçe açıklarının faiz ödemelerinin üzerine çıkması nedeniyle, faiz hariç bütçe dengesinin (birincil dengenin) de artık 2019'dan bu yana eksi değerler almaya başlamasıdır. 2020'de bütçe dengesi -245 milyar TL iken, faiz dışı denge -102 milyar TL'lik bir "birincil açık"a tekabül etmektedir. 2021 bütçesiyle bunun -65,5 milyar TL'ye indirilmesi umulmaktadır. Buna rağmen, 2023'e kadar merkezi yönetim bütçelerinin birincil açıklardan kurtulamayacağı öngörülmektedir. Bunun özet anlatımı, kamunun borç eksiltme yeteneğinin uzunca bir süre oluşamayacak olmasıdır.

Üçüncü konu, açıkların verilmiş nedeninin pek hayırhah sayılamayacağıdır. Eğer bu açıkların nedeni, ekonomik ve pandemik krizlerle hızla yoksullaşan kesimlere gelir transferleri olsaydı, bunu daha az zararlı olarak yorumlayabilirdik. Daha az zararlı sayılması, hem sosyal hem ekonomik açıdan telafi edici etkileri bakımından geçerli olurdu. Bütün merkez ülkelerde gelir destekleri için bütçe imkânlarının zorlanması bu tür saiklerle yapılmıştı. Ama Türkiye'de bütçe açıkları, temel olarak, aşırı sermaye teşvikleri ile vergi toplama güçlüklerinden kaynaklanmıştır.

Bu bölümün sonsözü olarak, borç ve faiz bütçelerinin sadece bugünkü nüfus bakımından değil, geleceğe transfer ettiği borç yükü ölçüsünde gelecek kuşaklar açısından da yoksullaştırıcı etkileri bulunacağını belirtelim. Bu bakımdan, düzelme eğilimindeki bir kamu maliyesi sistemini devralan AKP iktidarı, bozulan bir kamu maliyesini miras bırakmak üzeredir.

Bütçe harcamalarının yoksullaştırıcı özellikleri arasında, personel ödeneklerinin yetersiz artışı (hedeflenen enflasyonun ölçü alınmasına da bağlı olarak); emeklilerin sefalet aylıklarına mahkûm edilmesi; yatırım bütçesinin yetersizliği nedeniyle bütçenin istihdama katkısının zayıflığı; pandemik salgın koşullarında bile eğitim ve sağlık yatırımlarının ve sosyal yardımların yetersizliği; çiftçinin gene piyasanın acımasız sömürüsüne terk edilmesi vurgulanmalıdır.

Ama bütün bunların ilişkide olduğu bir sorun alanı vardır: Büyük ölçekli kamu yatırımlarının Yap-İşlet-Devret veya Kamu Özel İşbirliği sistemleriyle gerçek maliyetinin beş-on katına çıkarılması ve döviz temelinde on yıllar sürecek garanti ödemelerine bağlanması...

Osmanlı'yı da batıran bu soygun sisteminin üç yılda bütçeye getireceği garanti ödemeleri yükünün 109 milyar TL olduğu görülmektedir. Yük özellikle Sağlık Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü gibi bu tür Mega yatırımları üstlenen kurumların üzerindedir. Bu kurumlar, garanti ödemeleri dışında yatırımlarına kaynak ayıramaz duruma gelmişlerdir. (Hüseyin Şimşek'in haberi, BirGün, 23 Ekim 2020).

Bir Eşitsizlik Aracı Olarak Vergileme

Bütçelerin eşitsizlikleri artırıcı ve yoksullaştırıcı özellikler taşıması, sadece harcamaların ve kamu hizmetlerin eşitsiz dağılımıyla ortaya çıkmaz; adaletsiz bir vergi yapısıyla da gerçekleşir. Türkiye'de bütçeler bu bakımdan da ikincil gelir bölüşümünü kuvvetli bir biçimde bozucu özellikler taşımaktadır.

Bunun ilk nedeni dolaylı denilen tüketim vergilerinin ağırlıklı olmasıdır. İkinci nedeni, ücretlilerin gelir vergileri, sigorta primleri işveren tarafından kaynakta kesilirken, işverenin kendi vergisini –giderlerini düştükten sonra izleyen yılda taksitlerle ödeyebilmesidir. Hatta ücretlilerden kestiği gelir vergisini, tüketicilerden kestiği KDV ve ÖTV'yi gecikerek ödemek (bazen de hiç ödememek!) ve iki yılda bir çıkarılan vergi aflarıyla ödeme olanağına sahip olmak bakımından da ayrıcalıklıdır.

Gelir vergisinde ücretliler lehine tarife düzenlemesi ve özel indirimlerin yetersizliğine karşın, sermaye gelirleri önemli istisna ve muafiyetlerden yararlanır. Bu adaletsiz sistemin sonucu, ücretlilerin, Gelir Vergisi içinde milli gelir paylarının iki katından fazla yük taşıyor olmalarıdır. Bu durumu düzeltici bir düzenlemenin işaretini 2021 Bütçe Teklifinde bulamıyoruz. 2020 yılında Gelir Vergisi gelirlerinin yüzde 0,2 oranında gerilemiş buna karşılık 2021'de yüzde 20 artışının öngörülmüş olması, ücretlilere gene "kümesteki kaz" muamelesi yapılacağına bir işaret olmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Öte yandan Kurumlar Vergisi oranlarında önemli indirimler yapılacağına işaretleri şimdiden 2021 yılı bütçesinde görülmektedir. 2020 yılında Kurumlar Vergisi yüzde 27 oranında artmıştı. 2021 yılında ise Kurumlar Vergisinin sadece yüzde 0,9 artışı öngörülmektedir. Enflasyon dikkate alındığında bu, reel olarak azalış anlamına gelir. Bunun arkasındaki neden, Kurumlar Vergisi oranının yüzde 22'den yüzde 18'e düşürülmesinin, hatta Cumhurbaşkanı'na bırakılacak yetkilerle yüzde 15 ve daha altına indirilmesinin planlanmasıdır.

2020 yılı bütçesinin biraz da dolaylı vergi gelirleriyle "kurtarıldığını" biliyoruz. Özellikle ÖTV'de 2020'de 2019'a göre artış yüzde 30,6'dır. Şimdi 2021'de ithalde alınan KDV, yüzde 36,5'lik artışla yeni kurtarıcı rolünde görülmektedir (Bütçe Gerekçesi, s.72). Demek ki ithalat bağımlılığında bir düzelmeye olmayacaktır.

Vergi yükü dağılımındaki eşitsizliği büyüten bir düzenek de "vergi harcaması" uygulamasıdır. Çeşitli indirimler, muafiyetler, istisnalar, vergi ertelemeleri yoluyla vergilerin toplanmadan harcanmış sayılan bölümlerine "vergi harcaması" denilmektedir. Gelir, Kurumlar Vergileri ile KDV ve ÖTV türü vergilerin tümü için geçerli olan "vergi harcamaları", esas olarak sermaye lehine çalışmaktadır. 2020 bütçesi başlangıç teklifinde bu kalemden 195,6 milyar TL'lik bir vergi harcaması bulunmaktaydı. Bunun gerçekleşme tahminini bilemiyoruz. Ama 2021 Bütçe Teklifi'nde (s.172) 230,8 milyar TL'lik (2022 için de 258 milyar TL'lik) bir vergi harcaması öngörülmüş olması, konunun boyutunu göstermektedir. Daha iyi anlaşılması için, 2021'de 230 milyarlık liralık vergi kaybının 922 milyarlık liralık toplam vergi gelirlerine kıyasla yüzde 25'lik bir büyüklüğü temsil ettiği vurgulanabilir.

2020 yılında Covid salgınıyla dozu artan ekonomik kriz boyunca tüm vergilerde tahsilat/tahakkuk oranlarının aşağıya gitmesi, ciroları aşırı gerileyen sektörlerdeki sorunların da bir yansımasıydı. Sermaye lehine "kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması" hazırlıklarının arkasında bu da vardır ama sermaye-içi yeni eşitsizliklere de yol açacaktır.

Aslında bütçenin ayrıntıları ve öngördüğü düzenlemeler, kamu alacaklarını yeniden yapılandırma niyeti, YEP-III'de "müjdesi" verilen emeği köleleştirecek bir "İstihdam Kalkanı Paketi" vs. topluca değerlendirilince, bu iktidarın sermaye kayırmacılığında sınır tanımadığı anlaşılabilir. Ama tam da bu nedenle, AKP rejimi şimdi Sanayileşme İcra Komitesi (CMK, 68/4) aracılığıyla sermayeyle yeni biat ilişkileri geliştirmeye hak kazanmış olduğunu düşünmeye meyillidir. Sermaye kesiminin Faust'u yeniden okumasında yarar olabilir.

ÇORAP DEĞİŞTİRMEK YETMEZ, AYAKLAR KOKUYOR

CHP Ekonomi Masası'nın Ekonomi Otobüsü Yollarda

Cumhuriyet Halk Partisi Ekonomi Masası, Mersin, Adana ve Hatay'da ziyaretlerde bulundu. Alanında uzman arkadaşlarımızdan oluşan, geniş bir kadroyla yola çıktık, buhranın, Doğu Akdeniz bölgemizde yarattığı sıkıntıları, yerinde görme imkanını bulduk. Derdi, derdi çekenlerden dinledik. Nelerin yapılması gerektiğini çiftçilerle, esnaflarla, emekçilerle, iş insanlarıyla, sendikalarla konuştuk. Ülkemizde devlet krizinin ve ekonomik krizin neden olduğu buhrana çözüm sunan, İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamemizi ve dört ayaklı ekonomik krizden çıkış stratejimizi onlara anlattık. Ekonomi Masası ziyaretlerimizi, ülkemizin her bölgesinde, her ilinde gerçekleştirmeye devam edeceğiz. Eko-Büs yollarda olmaya, milletimizin derdini dinlemeye devam edecek.

Tüccar Fiyat Veremez Hale Geldi

Bu haftaki ziyaretlerden yaptığımız bazı tespitleri şimdi sizlerle paylaşmak istiyorum. Öncelikle ticaret erbabı... Kurdaki olağanüstü oynamalar nedeniyle önünü göremiyor, döviz kurlarındaki aşırı oynaklık, tüccarı fiyat veremez hale getirmiş. Yüksek kurdan mal ithal eden tüccar, şimdi kur aşağı gelince fiyat etiketine ne yazacağını şaşırıyor. Yüksek fiyat yazsa mal elinde kalacak. Düşen kurdan etiket koysa zarar edecek. İhracatçı dolarla mı fiyat verecek, TL ile mi fiyat verecek bunu bilmiyor. Ticaret durma noktasında...

Kur Artınca Girdi Fiyatı Artıyor, Düşünce Düşmüyor

Kurdaki oynaklıktan tek şikâyetçi tüccarlarımız değil. Çiftçilerimiz de şikâyetçi. Gübreden tohumu kadar her şey döviz kuruna bakıyor. Döviz kuru artarken girdi maliyetleri de artıyor. Ama kurlar gevşerken, çiftçinin girdi maliyetleri gevşemiyor. Aynı kalıyor. Hatay'da bir soğan üreticisi dert yandı. "Bundan iki yıl önce kur arttı, gübrenin, ilacın, tohumun fiyatı tavan yaptı. Kur düştü ama bunların fiyatı düşmedi. Şimdi yine dolar kuru zirve yaptı, sonra bir parça düştü. Ama bizim girdi fiyatlarımıza yansıtacağını bu düşmenin hiç sanmıyorum" diyor. Aynı şikâyetleri Adana'da da duyduk.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Limón Üreticisi Limon Gibi Sıkıldı

Yine Mersin, Adana ve Hatay'da çiftçilerimiz, Tarım Bakanı'nın, çiftçinin sesini duymamasından şikâyetçi. Kendilerine danışılmadan kararlar alındığını ifade ediyorlar. Tarımda üretim planlaması yapılmamasının, çiftçinin zarara uğramasına neden olduğunu söylüyorlar. Bu bölgedeki limon üretimi pek çok ailenin geçim kaynağı. Salgın nedeniyle limon ihracatına getirilen kısıtlamalar, bölgeyi perişan etmiş. Limon üreticilerimiz, "Sezon başında 3,5 TL'yi gören limon fiyatı, şimdi 80 kuruş ile 1 lira 20 kuruş arasında" diyorlar. Geçen sene bu zamanlarda limonun fiyatı yine bu seviyelerdeydi. Ama limon üreticilerinin giderleri, son bir yılda yaklaşık yüzde 40 artmış. Çiftçilerimiz "limon dalında kaldı" diye yakınıyor. Açıkçası, "Saray, limon üreticisini adeta limon sıkır gibi sıkırmış..."

Üreticiyi İthalat Sopasıyla Dövdüler

Konuştığımız çiftçiler, yaz döneminde, maydanoz ve domates üreticilerinin de ürünlerini hasat bile etmeden tarlalarını sürdüklerini anlattı. Onca emek ve katlanılan maliyet heba olmuş. Bu anlatılanlara gerçekten yürek dayanmıyor. Bu sene Reyhanlı'da, Adana'da soğan üreticisi de perişan edilmiş. Depolaması çok zor olan bu ürünün önce pandemi nedeniyle ihracatına ön izin şartı getirmişler. Yani durdurmuşlar ihracatı. Hasat bitip ürünler çiftçinin elinden yok pahasına çıktıktan sonrada, izin şartını kaldırmışlar. Yetmemiş hasat zamanı ülkeye ithal soğan girince fiyatlar iyice dibi görmüş. Yani üreticiyi bir de ithalat sopasıyla dövmüşler. Kendi çiftçisine bu kadar zulmeden bir başka iktidar, bu topraklarda iş başına gelmedi. En son 5 Kasım'da aldıkları bir kararla, nüfusu Ankara, İzmir kadar olmayan Bosna Hersek'ten, sıfır gümrükle mercimek ithalatına izin verdiler. Avrupa'nın bütün mercimeği dışarıdan ithal edilen menşe şartnamesine uygun olmayan mercimeklerin hepsi bunların üzerinden Türkiye'ye girecek. Güler misin, ağlar mısın?

Çiftçinin Sesini Duymuyorlar

Yine dış politikada yaşanan gerginlikler, bu bölgedeki üreticilerimizi ve ihracatçılarımızı vurmuş. Hataylı ve Adanalı üreticiler, Suudi Arabistan'ın koyduğu ambargonun kendilerine çok büyük zararlar verdiğini dile getiriyorlar. Nitekim, Suudi Arabistan'ın Türkiye menşeli hayvansal ürünlere; ambargo koyduğu haberi de resmen doğrulandı. Ama üreticilerimizin bu kaygılarını, bu sıkıntılarını Saray duymuyor. Suudi Arabistan ambargosuna gülüp geçiyorlarmış. Hükümet, Ziraat Odaları'nın, üretici birliklerinin, Ticaret Borsalarının görüşünü almıyor. Çiftçinin sesini duymuyor. İstisare yok, "Ben yaptım oldu" anlayışıyla hareket ediyor.

Herkes Anladı, Bir Saray Anlamadı

Bütün dünya, yaşadığımız salgın sürecinde, gıda güvenliğinin önemini anladı. Bir tek Saray anlamadı. Üretimde kullanılan girdilerin fiyatı alıp başını giderken, Saray hükümeti; "2021'de tarımsal destek ödemelerini artırmayacağım" dedi. Üstüne üstlük bir de, "Gübre ve mazot desteklerini de azaltacağını" söyledi. Anlaşılan Saray buhrandan ve salgından bizim çiftçilerimizin hiç etkilenmediğini düşünüyor. Çiftçi borçlu... Bankalara borçlu, Tarım Kredi Kooperatiflerine borçlu. Sulamada kullandığı elektrik nedeniyle elektrik dağıtıcılara borçlu, veresiye aldığı gübreden borçlu, ilaçtan borçlu... Peki, çiftçinin borçlarını yapılandırmak için tek bir adım atıldı mı? Hayır. "Torba Kanun'la çiftçinin, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları yapılandırılacak" diye, Anadolu Ajansı'na haber yaptırıyorlar. Ama bakıyoruz torba kanunda böyle bir düzenlemeyi göremiyoruz.

Tarlası Haczedilen Borcunu Nasıl Ödeyecek

Düzce Duraklar Köyü'nden bir çiftçimiz, Tarım Kredi Kooperatifinden çektiği borcu ödeyememiş. Kooperatif de yapılandırma falan yok demiş, çiftçimizi icraya vermiş. Şimdi bunlar icra belgeleri. Şimdi böyle bir sürü sayfa tutuyor. Ama özetlersek ne olduğunu... hem çiftçimizin hem de kefillerinin tarlasına, arabasına haciz koymaya kalkıyorlar. Bu çiftçimiz ve kefilleri, tarlasını kaybederse nasıl yaşayacaklar? Bu hükümet çiftçiden alacağına şahin kesilirken, kendisi neden çiftçilere borç takıyor... Tarım Kanunu'na göre; devletin tarıma, her yıl Milli Gelirin en az yüzde biri kadar destek vermesi gerekiyor. 2007-2021 döneminde; hükümetin çiftçiye mazot, gübre ve diğer destekler için birikmiş borcu 211,5 milyar lira. Her bir çiftçi ailesine biriken borç ise, 98 bin liradan fazla. Kendi çıkardığı kanuna uymayan bir yönetimin olduğu ülkede bırakın hukuk devletini, kanun devleti bile olmaz.

Atlantik Rüzgarıyla Rota Değiştiriyorlar

Buradan defalarca dile getirdik. "Adalet devletin direğidir" dedik. "Bir ülkede adaleti ve hukuku öldürürseniz, devlet de ölür" dedik. Genel Başkanımızın peşinden Ankara'dan İstanbul'a yürüyen yüz binler; Maltepe'de meydana toplanan milyonlar, "Hak, hukuk ve adalet" diye boşuna bağırmadılar. Hak bilmez, hukuk dinlemez, adaletten anlamaz Saray yönetimi, önce Merkez Bankası'nın kasasını tamtakır etti, sonrada ABD seçimlerinin ardından, Atlantik ötesinden esen yeni rüzgârlara göre rota değiştirmeye başladı. "Ekonomi ve hukuk reformlarından" bahsetmeye başladı...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

18 yılda bu ülkede hukuk diye bir şey bırakmadınız, tek adam vesayet rejimini getirdiniz. Şimdi birden bire ne oldu da; ekonomide, hukukta ve demokraside seferberlik ilan etmek aklınıza geldi.

Yıllardır Söylediklerimizi Şimdi Dillerine Doladılar

Biz ülkemiz için, vatandaşlarımız için her şeyin daha iyi olmasını tabii ki isteriz. Ama önce lafa, sonrada bu lafi söyleyene bir bakmak gerektiğini de biliriz. Biz 7 Haziran 2015 seçimlerinden bu yana: “Birinci sınıf demokrasi ve hukukun üstünlüğü” diyoruz, “Üreten Türkiye” diyoruz, “Güçlü Sosyal Devlet” diyoruz, “İstikrar ve Sürdürülebilirlik” diyoruz. Şimdi bizim beş yıldır ısrarla söylediğimiz “Demokrasi, hukuk, üreten, paylaşan Türkiye” sözlerini dillerine dolayarak güveni sağlamaya çalışıyorlar. Böyle güven sağlanmaz. Zaten bunların söyledikleri ile yaptıkları da birbirini tutmuyor. Millet iradesini temsil eden milletvekillerini, meclis dokunulmazlıklarını kaldırmadan yargılatan, meclisin hukukunu yargıya çiğneten kim? Bunlar Saray Hükümeti... Yerel mahkemeler, Anayasa Mahkemesi’nin “Bu hukuksuzluğu düzeltin” diyen kararlarını uygulamazken, emirleri altındaki adalet cellatları hukuku katlederken, HSK’yı dahi toplamayan kim? Saray Hükümeti... Kendilerini eleştiren vatandaşlarımızın evine polis baskını yaptıran kim? Saray Hükümeti... Sarayın pergoleci İletişim Başkanının pergolesini haber yaptı diye, Cumhuriyet gazetesinin reklamlarını kestiren kim? Saray Hükümeti... Partimizin, Saray sosyetesinin birçok yerden maaş almasına karşı çıkan, emekçilerimizin kıdem tazminatına sahip çıkan propaganda kitapçıklarını toplatan kim? Yine Saray Hükümeti... Ağzları “hukuk reformu” derken; “Ya Kanal, Ya İstanbul” dediği için; İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı hakkında inceleme başlatan kim? Yine Saray Hükümeti...

Bu Fezleke Siyasi Ahlak Yoksunluğunun Daniskası

Yine bugün İzmir Valiliği’nin bir yazısı elimize ulaştı. Valilik özetle söylüyorum, “Belediye başkanı, muhtarlar depremlerle ilgili konuşmasını” diye yazı yazıyor. Seçilmiş Belediye Başkanına, seçilmiş muhtara sansür uygulamak nereden çıktı? İşte bu vesayetçi zihniyetin ta kendisidir. Yine, Sarayın bekçisi bu defa sarayın muhbirliğine de soyunup Genel Başkanımız hakkında akla hayale gelmeyecek iftiralar atıyor. Bu safsataları dikkate alıp, Genel Başkanımız hakkında fezleke hazırlatan kim? Yine Saray Hükümeti... Çok açık söylüyorum; seçilmiş siyasetçilere “siyaset yaptır” diye fezleke düzenlemek, inceleme başlatmak siyasi ahlak yoksunluğunun daniskasıdır.

Ayinesi İştir Kişinin Lafa Bakılmaz

Fikir ve ifade hürriyeti olmadan demokrasi olabilir mi? Olmaz. Bu ülkenin ana muhalefet partisini, onun liderini susturmak için saçma sapan fezlekelerin hazırlandığı bir ülkede demokrasi olur mu? Olmaz. Rekabet edemiyorsan hile yap, ya da sustur taktiği ayıptır. Böyle bir siyaset olur mu? Olmaz. Hukukun üstünlüğü yerine, tek kişinin üstünlüğü üzerine inşa edilen bir rejim demokratik olabilir mi? Olmaz. İşte onun için bu ağızlar hukuk dedikçe biz; “Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz. Bal, bal demekle ağız tatlanmaz” diyoruz.

Çorap Değiştirmek Yetmez, Ayaklar Kokuyor

İki yıldır vatandaşın cebini boşaltıp, yandaşların cebini dolduran, 9 tane saraya sığamayan, en son milletin 120 milyar dolarını faiz lobilerine ucuz ucuz peşkeş çeken Erdoğan, şimdi, damadını hal’ edip, “Ekonomide seferberlik” deyince, işsize, esnafa, KOBİ’lere, çiftçilere, emeklilere yaşattıklarını unutmamızı mı bekliyor? Yani buna âlemi kör, herkesi de serser mi sanıyorsun denir. “Bu beden bu gömleğe sığmıyor” deyip tek adam vesayet rejimini kurmak için ülkeyi her türlü badirenin içine atmaktan çekinmeyen, sonra da; “Ekonominin sorumlusu benim, ben, Tayyip Erdoğan” diyen kim? Seçimlerden önce “Verin bu kardeşinize yetkiyi, enflasyonla, şununla, bununla nasıl uğraşılır görün” diyen kim? Erdoğan... Enflasyonla, faizle, dolarla nasıl uğraştıklarını gördük... Aslında Hatay’da bir vatandaşımız çok güzel ifade etti: “Çorap değiştirmek yetmez, ayaklar kokuyor.” Evet... Bu ayaklar koktu... Artık çorap falan değiştirerek bu iş olmaz. Otobüsü şarmpole deviren kaptan, suçu muavine atarak sorumluluktan kaçamaz. Bu sefer de; “Damadım beni aldatmış, Allah ve milletim affetsin” diyerek bu işi bitiremez.

Gitmesi Gereken Sadece Damat Değil, Sarayın Kibirli Başı

Çok açık söylüyorum. Gitmesi gereken, sadece saray sosyetesinin damadı değil; Saray sosyetesinin kibirli başı. Yardımcı pilotları değiştireceksiniz, muhalefet olarak bizim söylediklerimizi dilinize dolayacaksınız ve bu milletin güvenini geri getiririz zannedeceksiniz. Milletimiz uçağın aynı metal yorgunu uçak, kaptanın da milleti unutan, sesini duymayan kaptan olduğunu görüyor. Bu kaptan daha yakın zamanda “ekonomi pik yapıyor” demedi mi? Dedi. Yine birkaç gün önce, partisinin Genel Başkanvekili, “Türkiye’nin önlenemeyen yükselişi başladı” diye konuştu mu? Konuştu. Aynen Nasreddin Hoca fıkrasındaki gibi, Adama sormazlar mı? Eğer bu ekonomi iyiyse, Millet neden bu acı ilacı içeriyor? Yok, eğer bu ekonomi kötüyse, hala neden yükseliş yalanları söylüyorsunuz?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Fedakarlık Saraylardan Başlamalı

Size ve sosyetenize, Ankara'da 1.150 odalı Saray, Marmaris Okluk'ta yazlık saray, Ahlat Van Gölü'nde "mütevazı" dedikleri Saray dahil ve de TBMM'ye ait Saraylar olmak üzere 9 tane Saray, biri Boeing 747 olmak üzere 15 uçaklık, uçan saray, binlerce makam aracı, Saray gibi bir otobüs, Saray efradına üçer, beşer maaşlar... Millete ise; acı reçete, top-kek ve kafalarına atılan çaylar... Oh ne güzel memleket! Kalın harflerle söylüyoruz: Acı ilaç içilecekse önce siz içeceksiniz. Bir fedakârlık yapılacaksa, önce Beştepe'deki 1,5 milyar liralık sarayınızdan, sayıları 15'i aşan uçak filolarınızdan, 50 bin dolarlık çantalarınızdan vazgeçeceksiniz. Siz bunları yapmadan; ücretsiz izine çıkardığınız ve "Günde 39 TL'yle yaşa" dediğiniz işçiden, açlık sınırının altında maaş verdiğiniz asgari ücretliden, kirasını ödedikten sonra elinde kalan üç kuruş paraya baka kalan, torununa bayramda harçlık veremeyen emekliden, kapısının altından 1 TL'yi siftah parası diye atıp alay ettiğiniz esnaflardan, askıda ekmeğe mahkûm ettiğiniz tüm milletimizden, hayat pahalılığı ile işsizlik arasında ezilen vatandaşımızdan, fedakârlık beklemeyeceksiniz. Bunu yaparlar mı? Ne gezer...

Dokuz Saraylı Erdoğan, Şimdi Kıbrıs'ı Gözüne Kestirdi

9 saraylı Erdoğan'a, kendi sarayları az geldi, şimdi Kıbrıs'ı gözüne kestirdi. Kıbrıs'ta 5 dönüm üzerine makam inşa edecekmiş. Makamdan anladığı da saray inşa etmek... Huylu huyundan tabi ki vazgeçmiyor. Bir de Kıbrıs'a giderken, dokuz saraylı Erdoğan Sarayın bekçisiyle aynı uçağa da binmemiş ikisine de ayrı ayrı uçaklar tahsis edilmiş. Bakanların ve korumaların kullandığı uçaklar da cabası. Bu nasıl bir israftır? Bu nasıl bir debdebedir? Yaşadığınız debdebe, yaptığınız israflar milletin belini büküyor. Grup Başkan Vekillerimiz Meclis'e "Kamuda İsrafın Araştırılması" için bir önerge verdi. Var mısınız bunu araştırmaya? Cesaretiniz varsa buna vekilleriniz "evet" desin. Ama hiç sanmam. Sarayın kibirlisinde bu zihniyet olduğu müddetçe, milletimiz daha çok acı ilaç içer. Daha çok acı reçetelerle karşılaşır.

Ya Kırk Katır Ya Kırk Satır

Bu arada millete ilk acı ilacı içirmeye başladılar bile... Merkez Bankasının ortalama fonlama maliyeti yüzde 14,5'i geçti. Tabeladaki faiz yüzde 10,25. Gerçekleşen faiz 14,55. Erdoğan şimdi çıkmış, "Faizlerin en az enflasyon seviyesinde tutulma zorunluluğu bizi zora sokuyor" diye sızlanıyor. Ama faiz lobilerine de bu haftaki Merkez Bankası toplantısında faizin en az 400 baz puan artırılacağı fısıldanıyor onlara gel gel yapıyor. Yine, COVID-19 aşısının bulunması nedeniyle, Dünyada yaşanan ralliyi bile istismar ediyorlar. Türk Lirası'nda birkaç gündür yaşanan hızlı değerlenmeyi "Yeni yönetime duyulan güvendir" diye seyrediyorlar. Bu arada üretici, ithalatçı, ihracatçı fiyat veremiyormuş, işler durmuş ne gam... Önemli olan kendilerini parlatmak... Öyle görünüyor ki, faiz baronlarının istedikleri faizi tıptır tıptır verecekler. Bari bu dönemde, Merkez Bankası'nın rezervlerini güçlendirsinler. Kerameti kendinden menkul "Faiz sebep, enflasyon sonuç" teorileriyle milleti faiz ile döviz arasına sıkıştırdılar. Faiz artsa ekonomi yavaşlayacak. 10 milyonu aşan işsizler ordusuna yeni işsizler eklenecek. Artmasa ya da yine dolambaçlı yollara sapıp, Merkez Bankasının, Sarayın talimatıyla arka kapıdan faizlerin oynamasına göz yumarlarsa bu kez bütün beklentiler tersine dönecek. Döviz yeniden şaha kalkacak, defada paramız pul olacak... Yani millete yine "Kırk satır mı? Kırk katır mı?" diyorlar.

Yük Yine Esnafın Sirtına Kalıyor

Devlet krizi ve ekonomik bunalımın yanı sıra, Koronavirüs salgını da milletimizin yaşadığı buhranı derinleştiriyor. Salgının başından bu yana hastalanan yurttaşlarımızın sayısı 414 bini geçti. 11 bin 507 yurttaşımız ise yaşamını yitirdi. Ama bunlar resmi rakamlar. Bu resmi rakamların gerçekleri yansıtmadığını, işlerin daha kötü olduğunu artık herkes biliyor. Vaka ile hastayı birbirine karıştırıp, millettten gerçekleri sakladılar. Kendilerini yalancı çoban durumuna düşürdüler, itibarlarını yitirdiler. Sadece İstanbul'da, bulaşıcı hastalık nedeniyle vefat edenlerin sayısının, Türkiye genelinde ilan edilenin neredeyse iki katı olduğunu gördük. Bu arada milleti yine canı ile sağlığı arasında tercihe zorluyorlar. Hala parça parça işler yapıyorlar. Bir bütünlük yok. 65 yaş üzerindeki vatandaşlarımıza yasaklar yeniden geliyor. Eğlence mekânları ve restoranlar Saat 10.00'dan sonra kapatılıyor. Peki, devlet kararıyla kapatılan bu işletmelerin ciro kayıplarını nasıl telafi edeceksiniz, ediyor musunuz? Hayır tabi ki etmiyorlar. Yük yine zavallı esnafın sırtında kalıyor.

Ölen Ölü, Kalan Sağlar Bizimdir

Kısa süreli sert tedbirler yerine, parça parça karar alınması hakkında Bilim Kurulu ne diyor merak ediyoruz. Ama Bilim Kurulu kayıplara karıştı, Bilim Kurulu olmaktan çıktı. Söylediği dinlenmeyen bilim insanı, o Kurul'da vitrin süsü olarak kalmamalı. Milletimiz salgın karşısında maalesef yine kaderine terk edildi. Vatandaşlarımız test peşinde koşturuyorlar. Görünen o ki hükümet, "Ölen ölü, kalan sağlar bizimdir" politikasına, sürü bağışıklığı stratejisine geçti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ama hep diyoruz... Millet ne yaptığını görüyor, notunuzu veriyor, her gün biraz daha ağırlaştırdığınız sırtındaki yükten kurtulmak için, önüne gelecek ilk sandıkta, sizleri evlerinize göndermek için sabırsızlıkla gün sayıyor.

TÜRKİYE EKONOMİSİ SERBEST DÜŞÜŞTE...

2013’de dünyanın 16’ncı büyük ekonomisi olan Türkiye, bu yıl 20’nciliğe gerileyecek

Kişi başına gelirden Türkiye, 13 yılda 24 sıra aşağıya düştü

Milli gelirdeki azalma 308 milyar doları aşacak

OVP, GSMH’nin 2020 için 702, 2021 için 735 milyar dolar tahmin ederken, imf söz konusu yıllar için 702 ve 735 milyar dolar öngördü

CHP İstanbul Milletvekili ve KİT Komisyonu üyesi Aykut Erdoğan, Türkiye ekonomisinin iktidarın kötü yönetimi nedeniyle “serbest düşüşte” olduğunu bildirerek, “2013 yılında 957,5 milyar dolarla dünyanın 16’ncı büyük ekonomisi olan Türkiye, bu yıl 649,4 milyar dolarla 20’nciliğe gerileyecek” dedi.

Erdoğan, yaptığı açıklamada, hesapsız kitapsız ekonomi ve yatırım politikası, yolsuzlukların ayyuka çıkması, liyakatsiz kadrolara görev verilmesi nedeniyle Türkiye’nin ekonomik göstergelerde alt sıralara indiğini belirterek, Uuslararası Para Fonu’na (IMF) göre, 7 yılda milli gelirdeki azalmanın, bu yılla birlikte 308 milyar doları aşacağına işaret etti. Erdoğan şöyle devam etti:

“IMF’nin Dünya Ekonomik Görünümü Veri Tabanlarına göre Türkiye, 2013-2020 döneminde Endonezya, Hollanda, İsviçre ve Suudi Arabistan’ın ardında kaldı. Endonezya bir yana 35 milyon nüfuslu Suudi Arabistan, 17 milyon nüfuslu Hollanda ve 8,5 milyon nüfusuyla İstanbul’un yarısından biraz fazla İsviçre’nin ekonomik büyüklükte Türkiye’yi geçmesi, gelecek yıl da 24 milyon nüfuslu Tayvan’ın ardından kalarak 21’inci sıraya düşülecek olması hükümetin ekonomideki başarısızlığının kanıtı.”

Kişi Başına Gelirde 85’inci Sıraya İneceğiz

IMF’nin Gayri Safi Milli Hasıla’nın (GSMH) bu yıl 649,4 milyar, 2021 için ise 652,4 milyar dolarda kalacağını tahmin ettiğine işaret eden Erdoğan şunları söyledi:

“Orta Vadeli Programda (OVP), 2020 için 702, 2021 için 735 milyar dolar tahmininde bulunulmuştu. Kişi başına gelirden 2008’de 61’nci, 2013’te 64’ncü olan Türkiye 2020’de 78’inci, 2021’de 85’inci sıraya gerileyecek. Kişi başına gelirden ülkeyi, 13 yılda 24, 8 yılda 21 sıra düşürmek ancak AKP yönetiminde mümkün olabiliyordu. 2013’te 12 bin 489 dolar olan kişi başına milli geliri, 7 yıl sonra 7 bin 715 dolara indiren, 2021’de ise 7 bin 659 dolara düşürecek bir AKP yönetimiyle karşı karşıyayız.”

İktidarın ekonomi yönetimiyle ilgili ne bilgisi ne de tecrübesi olmadığını ifade eden Erdoğan, “Tamamen liyakatsiz, bilgisiz, tecrübesiz kadrolarla ve tek adam yönetimiyle ekonomiyi yönetmeye kalkarsanız sonucun bundan farklı olmasını bekleyemezsiniz. Ekonomi kılı kırk yaran bir yönetim ister. ‘Eski Türkiye’de’ bu vardı. ‘Faizleri düşürürsek enflasyon düşer’ gibi ucube, yanlış politikalarla ekonomi düzeltilemez” diye konuştu.

İktidar Suçu Dış Güçlere Atarak Sıyrılamaz

“Olan millete oldu. Milyonlarca insanımız ekonomik sıkıntıya girdi, büyük bedeller ödedi ve ödemeye devam ediyor” diyen Erdoğan şu görüşleri dile getirdi:

“Gerçek verilerle 12 milyondan fazla işsizimiz, milyonlarca iş arayan üniversite mezunu iyi yetişmiş gencimiz var. Ülkenin kaynakları heba edildi ve yabancılara peşkeş çekildi. Halkımız ve şirketlerimiz borç batağında yüzüyor. İktidar beceriksizliği nedeniyle yarattığı ortamda, suçlu dış güçlere atarak sıyrılamaz. 2013-2020 döneminde Çin milli gelirini 5,6 trilyon, ABD 4 trilyon dolar, Hindistan 736, Güney Kore 216 arttırdı. Ambargo altındaki İran bile 214, dünyanın en yoksul ülkelerinden Bangladeş 167, Vietnam 128, Tayvan 123 milyar dolar milli gelirlerini artırırken, Türkiye’nin 308 milyar dolar azaltmasına AKP başarı diyorsa söyleyecek söz kalmaz.”

Bu ülkenin ekonomiyi bilen, işini hakkıyla yapan, yolsuzluk yapmayan, vatansever kadrolara ihtiyacı olduğunu gördüğünü, halkın bu kötü yönetimi daha fazla çekmek zorunda olmadığını vurgulayan Erdoğan, ülkeyi bu sıkıntılı ortamdan çıkaracak kadroların CHP’de yer aldığını, hazırladıkları program ve projelerle ekonomiyi ancak ve ancak CHP kadrolarının kurtaracağını bildirdi.

BİR YANDA SEFALET DİĞER YANDA ŞATAFAT

Yaşlı bir yurttaşın çöpte yatarken çekilen fotoğrafı ile hafızalarda yer edinen Antep Şahinbey’de inşa edilen Kongre Merkezi için toplam 110 milyon TL harcandı. Yurttaşlar Şahinbey Belediye Başkanı Tahmazoğlu’na tepkili.

Yaşlı bir yurttaşın çöpte yatarken çekilen fotoğrafı ile gündeme gelen Antep’in Şahinbey Belediyesi’nin, ‘Türkiye’nin en büyük akıllı yapılarından biri’ olarak tanıttığı Kongre ve Sanat Merkezi için milyonlarca lira harcadı. Geçen yıl 545 bin TL tutarında seccade satın alan belediyenin Kongre ve Sanat Merkezi için harcadığı paranın 110 milyon TL olduğu bildirildi.

Şahinbey Belediye Başkanı Mehmet Tahmazoğlu, kültür merkezini “Şahinbey’e Değer” sloganıyla sosyal medyadan tanıttı. Bu paylaşımın altına yaşlı bir yurttaşın çöpte yatarken çekilen fotoğrafını yükleyen sosyal medya kullanıcıları, “Böyle gösterişli bir yapıya gerek var mıydı?” diye sordu.

Küçük Bir Saray

Şahinbey Kongre ve Sanat Merkezi’nin yapımına 2017 yılında 35 bin metrekarelik alanda başlandı. Elektronik Kamu Alımları Platformu’nda yer alan ihale bilgilerine göre, görünüş itibarıyla küçük bir sarayı andıran Kongre Merkezi’nin yalnızca kaba inşaatı için 28 milyon TL harcandı. Şahinbey Belediyesi Belediye Meclisi tutanaklarına göre ise Başkan Tahmazoğlu, yapının arsa bedeli hariç 110 milyon TL’ye mal olduğunu söyledi. Söz konusu Kongre ve Sanat Merkezi’nde 5 bin 500 kişinin aynı anda gösteri izleyebileceği belirtildi.

İkmal İçin 74 Milyon TL

Şahinbey Belediyesi yapıya ilişkin 2017 ve 2018 yıllarında gerçekleştirdiği ihaleler ve yaklaşık maliyetleri ise EKAP sistemine şöyle:

- ◆ Kongre Merkezi İkmal, yaklaşık maliyet 80,5 milyon TL.
- ◆ Kongre Merkezi Kaba İnşaatı, yaklaşık maliyet 28,1 milyon TL.
- ◆ Kültür ve Kongre Merkezi Binası Akustik ve Görüntü Sistemleri Projelendirme, yaklaşık maliyet 193 bin TL.
- ◆ Kültür ve Kongre Merkezi Elektromekanik Projelendirme, yaklaşık maliyet 176 bin TL.

Bölgenin Okul İhtiyacı Var

Şahinbey’de 110 milyon TL’ye yaptırılan Kültür ve Kongre Merkezi, belediyenin Temmuz 2019’da gerçekleştirdiği belediye meclis toplantısında da gündeme geldi. Belediye Meclisi’nin CHP’li Üyesi Hasan Türk, “Kent’in en önemli sorunu eğitimken milyonlarca liranın okul yerine kongre merkezine harcanması doğru değil” dedi. Türk, Antep’in eğitimde son sıralarda yer aldığını ve kongre merkezinin yapıldığı bölgede okul ihtiyacı olduğunu belirterek, “Neden betonlaşmaya gidildiğini anlamış değilim. Bu yerin şehrimize artısı mı yoksa eksisi mi olacağını takipçisi olacağız” diye konuştu.

MİLYARLAR HALKA-SAĞLIĞA DEĞİL, SİLAHA-ÖRTÜLÜ ÖDENEĞE AKIYOR

Silah harcaması rekor kırdı

İktidar, har vurup harman savururken halka acı reçete sunuyor. Ekimde 1.6 milyar TL’lik savunma harcamasına imza atan AKP, yılın rekorunu kırdı. On ayda müteahhitlere 5,8 milyar, kiralara 7 milyar TL harcandı. Örtülü ödenek ise 1,5 milyar TL’yi buldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın yayımladığı kamunun aylık harcama rakamları AKP’nin yurttaşla sırtını dönen, israf harcamalara ağırlık veren bütçe tercihlerini gözler önüne serdi. Muhasebat Genel Müdürlüğü’nün verilerine göre, iktidar, koronavirüs salgınında ikinci dalganın derinden hissedildiği dönemde de kamu kaynaklarını savunmaya ve israfa aktardı.

Ekim ayında 1,6 milyar TL’lik güvenlik ve savunmaya yönelik mal ve malzeme alan iktidar, 10 ayda bu harcama kalemine 7,4 milyar TL harcadı.

Müteahhitlere 5,8 Milyar TL

İktidarın dikkat çekici bir diğer harcaması, müteahhitlere yapıldı. Yap, işlet, devret projeleri başta olmak üzere çok sayıda büyük proje ile zengin edilen müteahhitlere bir ayda çeşitli harcama kalemleri aracılığıyla 5,8 milyar TL’lik ödeme yapıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kiralara 7 Milyar TL

Kamunun mallarını birer birer özelleştiren ve her birimde “kiralama” öncelik haline getiren iktidarın bu politikası da milyarlarca liraya mal oldu. Taşıt, uçak, bina, iş makinası, canlı hayvan, personel servisi gibi kiralama bedelleri için bir ayda 2 milyar TL, 10 ayda ise 7 milyar TL harcandı.

Devletin dış borç faiz giderleri de artmaya devam ediyor. Dolar, Euro ve Japon Yeni başta olmak üzere, döviz cinsinden borçlar için devletin kasasından ekim ayında 2,9 milyar TL çıktı. 10 ayda 29 milyar TL döviz borcu ödendi.

Örtülü 1,5 Milyarı Buldu

Cumhurbaşkanı tarafından kullanılan, hesabı sorulamayan ve “örtülü ödenek” olarak da adlandırılan gizli hizmet giderlerinden yapılan harcama ise 10 ayda 1,5 milyar TL oldu. ekim ayında 20 milyon TL’lik örtülü ödenek harcaması yapıldı.

Maarif Vakfı’na 188 Milyon

AKP, ekim ayında Maarif Vakfı’na da servet ayırdı Hazine’nin verilerine göre, paralel Milli Eğitim Bakanlığı gibi hareket eden ve tartışmalı eğitim politikalarını hayata geçiren Maarif Vakfı’na Ekim ayında 188 milyon TL aktarıldı.

18 MİLYARLIK İSTİSNA İHALESİ

Kamu kaynaklarının “mega projeler” aracılığıyla yandaş şirketlere aktarıldığı eleştirilerini yanıtlayan Hazine ve Maliye Bakanı Elvan, 18 yılda 200’ü aşkın değişikliğe uğrayan Kamu İhale Kanunu’nun yeniden değiştirilmesi gerektiğini savundu. Elvan, bu yıl yasadaki istisna hükümlerinden yararlanılarak 18 milyar TL’lik ihale gerçekleştirildiğini bildirdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın 2021 Yılı Bütçe Teklifi, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda kabul edildi. Kısa süre önce göreve getirilen Bakan Lütfi Elvan, yeni döneme ilişkin bilgiler verdi. Elvan, muhalefetin “kötü ekonomi yönetimi” eleştirilerini reddederek Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) projeleri ile Kamu İhale Kanunu’nun (KİK) istisna maddesinden yararlanılarak yapılan ihaleleri savundu.

Komisyonunda muhalefet milletvekilleri, KİK ile ilgili eleştirilerde bulundu. AKP iktidarı döneminde sayısız değişikliğe uğrayan kanunun istismar edildiğini bildiren milletvekilleri, “sıradan projelerin” bile KİK’in “istisna” hükmü kullanılarak ihalesiz olarak gerçekleştirildiğini ve yandaşların zengin edildiğini vurguladı.

Hazine ve Maliye Bakanı Elvan ise 200’den fazla değişikliğe uğrayan KİK’in yeniden ele alınması gerektiğini söyledi. Elvan, “Kamu İhale Yasası’nın bir anlamda gözden geçirilmesi gerekiyor. Özellikle enerji, doğalgaz, petrol, ulaşım altyapısı gibi büyük ölçekli yatırımlara yönelik farklı bir mevzuatı var Avrupa Birliği’nin.

İstisnaların birçoğuna baktığımızda belki zaman zaman zorunluluk arz eden haller nedeniyle belki o düzenlemelerin yapılmaması nedeniyle istisna sayısında bir artış olduğu muhakkak. Aşağı yukarı 17-18 milyarlık bir ihale yapılmış” dedi.

Araç Sayısı Artacak

KÖİ’ler yoluyla yandaş şirketlerin zengin edildiği eleştirilerini de yanıtlayan Bakan Elvan, bu projelere sahip çıktı. Şirketlere verilen geçiş garantilerinin yıllara yayıldığını bu nedenle uzun vadede kazanç elde edileceğini kaydeden Elvan, “Osmangazi Köprüsü konusunda, geçen yıl bir ödeme söz konusu oldu ama her geçen gün araç sayısında ciddi artışlar oluyor. Yani bunun 15 yıl bu şekilde devam edeceğini düşünmenin çok sağlıklı bir yaklaşım olmadığını düşünüyorum” dedi.

Yatırımları yaparken “ince eleyip sık dokumaları” gerektiğini söyleyen Elvan, “Arkadaşlarımızla daha rasyonel, daha sağlıklı bir yaklaşım içerisinde yine bunları inceleyeceğiz, değerlendireceğiz ve ona göre hareket edeceğiz” diye konuştu.

KIYAĞIN BEDELİNİ HALK ÖDEYECEK

TBMM’de 2021 Yılı Bütçe Teklifi’nin komisyon görüşmeleri sürerken Genel Kurula ise “enerji torbası” geliyor. Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, muhalefetin “çevre güvenliği ve rant” eleştirileri eşliğinde görüşülmeye başlanacak. AKP’li milletvekillerinin imzasıyla TBMM Başkanlığı’na sunulan ve komisyon görüşmeleri geçen ay tamamlanan enerji torbası ile şirketlerin işletme izin alanı dışında gösterdikleri faaliyet, yaptırımsız kalacak.

İktidarın teklifinde, “Ruhsat alanı içindeki taşmalara ayrıca Türk Ceza Kanunu’na göre cezai işlem tesis edilmemesi amaçlanmaktadır” denildi. Enerji kanunlarını neredeyse her yıl değiştiren AKP, doğalgaz dağıtım şirketlerini de unutmadı.

Buna göre, doğalgaz dağıtım bölgelerine ilave edilen yeni genişleme bölgelerinde, belediye tarafından yatırım talebi gelirse o belediyenin çeşitli ayrıcalıklar sunması gerekecek. Yatırım sonucu yapılması gereken altyapı kazı alanı ve üst kaplamalar belediye tarafından bedelsiz yapılacak. Düzenleme bu haliyle yasalarsa vatandaşlara en az beş yıl daha “kayıp, kaçak bedeli” yansıtılacak. Cumhurbaşkanı’na bu süreyi 5 yıl daha uzatma yetkisi verilecek.

AKP ve MHP’nin desteği bulunan teklife muhalefet partileri ise karşı çıkıyor. CHP’nin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyesi milletvekilleri tarafından hazırlanan muhalefet şerhinde, “Yapısal yanı ağır basan kayıp kaçak bedeli sorununa kalıcı bir çözüm getirmek yerine 2013’den beri uygulanan geçici çözüm devam ettirilip, adaletsiz ulusal tarife mekanizması beş yıl daha uzatılıyor. Yargıtay’ın 21 Mayıs 2014 tarihli kararında da açıkça belirtildiği üzere kayıp kaçak oranlarını abonelerden tahsil etmek, hukuk devleti ve adalet düşünceleriyle bağdaşmamaktadır. Ayrıca sadece kuralın kendisi değil, Cumhurbaşkanı’na tanınan yetki de sorunludur” denildi.

SARAY’A LÜKS ARAÇ FİLOSU, YURTTAŞA ACI REÇETE

CHP Grup Başkanvekilleri Engin Altay, Engin Özkoç ve Özgür Özel, AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın buhrandan çıkmak için ‘acı reçeteyi’ gündeme getirdiğini hatırlatarak, kamudaki ‘israfın’ araştırılması için TBMM’ye önerge verdi.

Meclis araştırması istenilen önergenin gerekçesinde, Türkiye’deki ‘israf’ kalemleri arasında Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın harcamaları da gösterilerek, “Cumhurbaşkanlığı’nın ‘saray’ harcamaları da her geçen yıl daha da büyümektedir. Yazlık saray, kışlık saray, uçak ve lüks araç filosunun giderleri, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde önemli bir yer tutmaktadır” denildi.

Önergede, Başkanlık Sistemi’nde hukuk ve demokrasiden ‘uzaklaşıldığı’ ve bunun ekonomiye etkileri olduğu ifade edildi: “Türkiye her alanda büyük kayıplar yaşamaya başlamıştır. Yolsuzluklar artmış, yoksulluk artmış, yasaklar her alana yayılmıştır.”

Yurttaşın Borcu 3 Trilyonu Geçti

Koronavirüs salgını sırasında yurttaşların ekonomik olarak zor bir sürece girdiği kaydedilen önergede yaşanan sıkıntılar şöyle açıklandı:

“Vatandaşın, esnafın, çiftçinin, KOBİ’lerin, sanayicilerin bankalara borcu, son iki yılda 1 trilyon TL’den fazla artarak, 3 trilyon 700 milyar TL’ye çıkmıştır. Aynı dönemde kamunun toplam borcu yaklaşık 800 milyar TL artarak, 1 trilyon 860 milyar TL’ye çıkmıştır. Türkiye, dış borç faizi olarak her ay 1 milyar dolardan fazla öder hale gelmiştir. Borçlar yeni borçla döndürülmeye çalışılmakta, sürekli olarak vergi afları ve yapılandırılmalar gündeme gelmektedir. Geniş tanımlı işsiz sayısı 10 milyonu aşmış, 2 bin 300 TL düzeyindeki asgari ücret, ortalama ücret haline gelmiş, milyonlarca insan aylık bin 170 TL’lik zorunlu ücretsiz izin parasına mahkûm durumdadır.

Eski Başbakan Binali Yıldırım’ın 2018 yılını ‘tasarruf yılı’ olarak ilan ettiği anımsatılan önergede, kamuda ‘israfın’ sürdüğü şöyle anlatıldı:

“Kamudaki lüks araç saltanatı sürmekte, bürokratlar, kaymakamlar, valiler lüks ithal araçlar almaya devam etmektedir. Kamunun 2010-2020 döneminde lüks araç kiralamaları için yaptığı harcama yaklaşık 4 milyar TL’yi bulmaktadır. Bina kiralamaları ile birlikte fatura 10 milyar TL’ye kadar çıkmaktadır. Kamu giderlerindeki bir başka kara delik ise AKP Genel Başkanı’nın “milletin cebinden kuruş çıkmadan yapılıyor” dediği kamu özel işbirliği projeleri için yapılan harcamalar ile Varlık Fonu’nun faaliyetleridir. KÖİ projeleri için sadece 2021 yılı için ayrılan ödenek 31 milyar TL’dir. Esnaf işyerini siftahsız kapatırken, döviz garantili projelerde geçilmeyen köprü, kullanılmayan yol, uçak inmeyen havaalanı için milyarlarca TL ödenmektedir.”

25 SORUDA HER ŞEY: KANAL İSTANBUL NE GETİRECEK, NE GÖTÜRECEK?

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'na Kanal İstanbul hakkındaki konuşmaları nedeniyle soruşturma açılması, projenin içeriğini ve İstanbul'a vereceği zararları yeniden gündeme getirdi. İBB tarafından hazırlanan '25 soruda Kanal İstanbul' broşüründe, tartışmalı projenin doğaya ve kente etkileri madde madde tüm açıklığıyla anlatılmıştı.

Kanal İstanbul'a yönelik olumsuz açıklamaları nedeniyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu'na İçişleri Bakanlığı tarafından soruşturma açılması, projenin detaylarını ve kente vereceği zararları yeniden merak konusu haline getirdi.

İBB tarafından geçtiğimiz aylarda hazırlanan '25 soruda Kanal İstanbul' broşüründe, projeye ilgili akla gelen tüm sorulara cevap bulmak mümkün.

İşte 25 Soruda Kanal İstanbul broşürünün tamamı:

1. Kanal İstanbul nedir, neden yapılmak isteniyor?

Kanal İstanbul, Karadeniz'i Marmara Denizi'ne yapay olarak bağlayacak, yaklaşık 45 kilometre uzunluğunda, 20,75 metre derinliğinde beton bir su yoludur. Kanal İstanbul'un yapıma amacı, İstanbul Boğazı üzerindeki gemi trafiğini ve kaza riskini azaltmak olarak açıklanıyor.

2. İstanbul Boğazı'nda gemi trafiği artıyor mu, azalıyor mu?

İstanbul Boğazı'ndan geçen yıllık toplam gemi sayısı 2006-2018 yılları arasında toplam yüzde 24 azalmıştır.

3. İstanbul Boğazı'nda gemi kazaları artıyor mu, azalıyor mu?

İstanbul Boğazı'nda son 15 yılda yaşanan kaza sayısı yüzde 39 azalmıştır.

4. Montrö Sözleşmesi neden önemli ve Kanal İstanbul'un sözleşmeye etkisi ne olacak?

Türkiye'nin bazı gemilere Kanal İstanbul'dan geçişi dayatması taraf devletlerden herhangi birini sözleşmeyi sona erdirmeye itebilir. Böyle bir durumda yabancı savaş gemilerinin ve denizaltıların Boğazlardan geçiş hakkı doğacak ve Türkiye savaş zamanlarında dahi Boğazları kapatma yetkisini kaybedecektir.

5. Türkiye, Kanal İstanbul'dan geçişi bazı gemiler için zorunlu hale getirmezse ne olur?

Bu durumda, sözleşme yürürlükte kalmaya devam eder. Ancak bu durumda, Boğaz geçişi serbest ve ucuzken gemilerin ton başına beş kat daha fazla ödeyerek ve geçiş sürelerini de uzatarak kanaldan geçmeleri için ortada bir sebep kalmaz.

6. Kanal İstanbul ne kadar sürede yapılacak ve kaç mal olacak?

Projenin tamamlanma süresi toplam 7 yıl olarak duyuruldu ama gerçekçi öngörüler bunun 10 yılı bulacağını ortaya koyuyor. Projenin 140 milyar TL'ye mal olacağından söz ediliyor.

7. Kanal İstanbul'a ayrılacak bütçe başka alanlarda kullanılsaydı neler yapılabilirdi?

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kentsel dönüşüme ayırdığı bütçe 7 katına çıkarılabilir. 9 Marmaray projesi veya 400 km uzunluğunda metro hattı yapılabilir. 150 yataklı 1.650 tane hastane yapılabilir. Bütün İstanbul'un riskli yapı sorunu çözülebilir.

8. Kanal İstanbul projesi ne kadarlık bir alanı kapsıyor?

Proje 10 ilçenin sınırlarının içine girmekte, 19 mahalleyi kapsayan 36 bin 453 hektarlık yani yaklaşık 90 bin futbol sahası büyüklüğünde bir alana yayılmaktadır.

9. Kanal İstanbul'la birlikte yeni alanlar imara açılacak mı?

Kanal İstanbul projesi ile birlikte 8.300 hektar alan yani ortalama bir İstanbul ilçesinin, örneğin Bağcılar'ın 3,5 katı bir alan imara açılmaktadır.

10. Kanal İstanbul proje alanında yaşayan İstanbullular projeden nasıl etkilenecek?

Proje hayata geçtiğinde tarım ve hayvancılık faaliyetleri sona ereceği için bölge halkının geçim kaynakları da yok olacak, yerleşik nüfus yerinden edilecektir.

11. Kanal İstanbul projesi tarım alanlarını nasıl etkileyecek?

Kanal İstanbul ile bölgedeki 134 milyon metrekare tarım alanı yok edilmekte ve bu alanların 83 milyon metrekaresi yapılaşmaya açılmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

12. Kanal İstanbul su kaynaklarını ve rezervlerini nasıl etkileyecek?

Proje Sazlıdere Barajı'nı tamamen yok edecek. Terkos Gölü'nün su toplama havzası da yok olacak ve Terkos Gölü tuzlanma tehlikesiyle karşı karşıya kalacak.

13. Projeden orman arazileri nasıl etkilenecek?

Proje etki alanında kalan ve projeden etkilenecek toplam orman arazisi 13 bin 400 hektar. Proje için 394 bin ağaç kesilecektir.

14. Marmara Denizi projeden nasıl etkilenecek?

Projeye Marmara Denizi mikroplarından arınamayacak hale gelecek ve bu sadece Marmara'nın değil bu denize komşu olan Karadeniz ve Ege Denizi'nin de ekolojisini tamamen değiştirecek ve yeni bir uluslararası sorunun kaynağı olacaktır.

15. Kanal İstanbul projesinin İstanbul'un iklimine, doğal yaşamına etkileri nasıl olacak?

Kanal İstanbul yapılırsa bölge on yıllar boyunca bir hafriyat ve inşaat sahası olacak. Bu daha fazla fosil yakıt ve sera gazı salımı anlamına gelecektir. Kırsal alanlar yok olacak, kentsel ısı adaları artacak ve basınç farklılıkları, rüzgarlar gibi özellikler olumsuz etkilenecektir.

16. Kanal İstanbul hava kirliliğini nasıl etkileyecek?

Kanal civarında yaşaması öngörülen 1,2 milyon ek nüfus günde 250 bin metreküpten fazla enerji kullanacak, yaklaşık 2 bin ton katı atık üretecektir. Hafriyatlar nedeniyle her gün 10 bin kamyon, araç trafiğine katılacak, karbondioksit emisyonunu artıracaktır. Kanaldaki gemi bacalarından çıkan zehirli gazlar da çevresinde önemli hava kirliliği ve sağlık problemlerine neden olacaktır.

17. Kanal İstanbul deprem ve diğer afetler açısından risk taşıyor mu?

İstanbul'un beklediği büyük deprem çok daha yüksek bir şiddet ile burada hissedilecek, kanal yapısı bundan ciddi hasarlar görecektir. Tsunami dalgalarının kanalın içerisine girmesiyle etki ve yıkım çok daha büyük olacaktır.

18. Kanal İstanbul'la birlikte İstanbul nüfusunun yarısı bir adada mı yaşamak durumunda kalacak?

Evet. İstanbul Boğazı ile açılacak kanal arasında oluşacak adaya 8 milyonluk bir nüfusun hapsedilmesi gibi bir durum ortaya çıkacak. Bu adaya sadece deniz yolu, köprü veya tüneller vasıtasıyla ulaşılabilir.

19. Kanal İstanbul projesi arkeolojik alanları nasıl etkileyecek?

Bathonea Antik Kenti, Yarımburgaz Mağaraları, Küçükçekmece iç dış kumsalı, Soğuksu 1. Derece Doğal Sit Alanı ve Rhegion 2.Derece Arkeolojik Sit Alanları yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

20. Proje sürecinde kaç ton hafriyat çıkacak, hafriyat nasıl taşınacak ve maliyeti ne olacak?

Yaklaşık 4 yıl içinde, 1,1 milyar metreküp seviyesinde hafriyat ortaya çıkacaktır. Bunun bedeli bugünkü fiyatlar ile yaklaşık 32 milyar TL tutmaktadır.

21. Kanal İstanbul'un inşaat sürecinde ve sonrasında İstanbul trafiği nasıl etkilenecek?

4 yıl boyunca sürececek inşaatlardan elde edilecek hafriyatlar düşünüldüğünde, saatte 418, günde 10 bin hafriyat kamyonu trafiğe katılacak, toplam 3,4 milyon yeni yolculuk oluşacaktır. Sadece bu yoğunluk bile İstanbul trafiğinin yüzde 10 artmasına sebep olacaktır.

22. Proje kapsamında inşa edilecek limanlar deniz yolu taşımacılığı için gerekli midir?

Bu konuda herhangi bir analiz ya da çalışma söz konusu değildir. Marmara Konteyner Limanı ile Karadeniz Konteyner Limanı projelerinin, Kanal İstanbul projesi ile doğrudan bir gerekliliği ve ilişkisi olmadığı gibi, hiç bir kamu yararı ve tutarlı gerekçesi de bulunmamaktadır.

23. Kanal İstanbul projesi için güvенеbileceğimiz, teknik açıdan yeterli bir ÇED Raporu yok mu?

Maalesef. Kanal İstanbul'un Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu'nu inceleyen uzmanlar, teknik değerlendirmelerin kısıtlı olduğunu tespit etmişlerdir.

24. Kanal İstanbul sürecinde halkın bilgilendirilmesi ve katılımı sağlandı mı?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Böylesine büyük bir proje için katılımcı bir süreç yürütülmemiş, sadece tek bir toplantı yapılmıştır. Üstelik, 27 Mart 2018 tarihinde, Arnavutköy Belediye Binası Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen halkın katılımı toplantısına projeden doğrudan etkilenecek bölge halkı ve muhtarlar alınmamış, salon başka ilçelerden otobüslerle getirilen katılımcılarla doldurulmuştur.

25. Kanal İstanbul'a kimin ihtiyacı var?

İşsizlik, yoksulluk, trafik, eğitim ve sağlık hizmetlerinde yetersizlik, betonlaşma, deprem riski gibi sorunlarla uğraşan İstanbulluların, Kanal İstanbul gibi bir ihtiyacı, böyle bir önceliği hiç yok. Kanal İstanbul, bazıları için rüya gibi bir proje. Mesela kanal güzergahından araziler, arsalar kapatmış, rant ve spekülasyon işlerini iyi bilenler için... Mesela bu projeden ihale alacak olanlar için ki hangileri olabileceğini hepimiz biliyoruz. Mesela ortaya çıkacak devasa rantı yönetecekler için... Kanal İstanbul'a onların çok ihtiyacı var.

KANAL İSTANBUL DEVLETİ DEĞİL ÖZELİ İHYA EDECEK

İçişleri Bakanlığı, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında, "Devlet Projesi" olarak uygulamaya konulan Kanal İstanbul Projesi aleyhine afiş astığı için soruşturma başlattı. İmamoğlu ise Kanal İstanbul'u "Devlet Projesi" olarak görmediğini açıkladı. Peki veri ve uygulamalar ne diyor? İşte cevabı...

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2011 yılında "çılgın proje" olarak duyurulan Kanal İstanbul için henüz ihaleye çıkılmadı. Ancak Karadeniz'i Marmara'ya bağlayarak İstanbul Boğazı'ndaki gemi trafiğini hafifleteceği iddia edilen kanalla ilgili tartışmalar bitmiyor.

Son olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin "Ya Kanal Ya İstanbul" afişleri nedeniyle İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında soruşturma açılmasının üzerine gözler bir kez daha projeye çevrildi. İçişleri Bakanlığı, "Devlet Projesi olarak uygulamaya konulan Kanal İstanbul Projesi aleyhine İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kurumsal kimliği kullanılarak afişler bastırılması ve şehrin değişik yerlerine astırılması üzerine ön inceleme başlatılmıştır" dedi. İmamoğlu ise Kanal İstanbul'un bir devlet projesi olarak görmediğini söyledi.

Çoğu Özel Parsel

10 yıldır Türkiye'nin gündeminden düşmeyen projeye ilgili detaylar ise şöyle:

Marmara Denizi'ni Küçükçekmece Gölü'nden ayıran noktadan başlayarak, Sazlıdere Baraj Havzası boyunca devam eden, Sazlıbosna Köyü'nü geçerek Dursunköy'ün doğusuna ulaşıp Baklalı Köyü'nü geçtikten sonra Terkos Gölü'nün doğusunda Karadeniz'e ulaşan güzergahta yer alan projenin mülkiyet analizine göre, 45 kilometre uzunluğundaki bölgede arazilerin büyük bir kısmı şahıs ve şirketlere ait görünüyor.

Kanal İstanbul projesi güzergahında toplam 8 bin 300 parsel bulunuyor. Bu parsellerin 5 bin 908'inin yani yüzde 71'inin özel mülkiyet olduğu tespit edilirken yüzde 7'sinde ise diğer kamu kuruluşlarıyla ortak olan şirketlere ait paylar bulunuyor.

Kanal İstanbul'un geçeceği güzergah toplam 152 milyon metrekarelik bir alanı kapsıyor. Bu alanın 37.5 milyon metrekaresi su yolu için kullanılacak. 25.5 milyon metrekaresi ise kamusal alan ihtiyacını karşılayacak.

Geriye kalan 89 milyon metrekarelik alanda ise kanal manzaralı villa, apartman ve çok katlı sitelerden oluşacak yapılar, alışveriş merkezleri, oteller, okullar, limanlar ve kamu binaları yer alacak.

40 Milyon Metrekare Tarım Arazisi Yok Olacak

Kanal İstanbul'un geçeceği özel arazilerde yapılacak kamulaştırma çalışmalarının ardından, tarımsal arazi ve ormanlar yok olacak. Ayrıca, proje güzergahında yer alan 440 meradan, 13 milyon 437 bin metrekare büyüklüğündeki 418'inin mera niteliği kaldırılacak, 22'sinde ise tapu kaydında tedbir veya davalar olduğundan henüz çalışmalar sonlandırılmadı. Kaybolacak tarım ve mera alanları toplam 40 milyon 710 bin metrekareyi bulacak. Bu rakam projede kullanılacak toplam alanın yüzde 59.5'ine denk geliyor. Proje üzerinde 4.5 milyon metrekare de orman alanı bulunuyor.

Yeni Şehrin Detayları

Kanalın etrafında kurulacak yeni şehir projesi için çalışmalar tamamlandı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bölgedeki yapılaşmayı belirleyecek olan yedi etaplık 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarından üçünü onaylamış, itirazları almıştı. Şimdi nihai karar bekleniyor.

Yenişehir projesinin birinci etabını kapsayan imar planları Arnavutköy'deki tarım arazilerini yapılaşmaya açıyor. 39 milyon metrekare büyüklüğündeki birinci etabın odağında ticaret ve turizm var.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kanal İstanbul'un Karadeniz girişinin doğusundaki Yeniköy'de ayrılan 2 milyon metrekare büyüklüğündeki alan lojistik merkezi olacak. İstanbul Havalimanı'nda geliştirilen kargo şehrinin konteyner limanı ve antrepolar ile desteklenerek, kent lojistiğinin büyük bir kısmının bu bölgeye aktarılması planlanıyor.

Havalimanının yanında Tayakadın'da ayrılan 2.2 milyon metrekare alana teknoloji üssü kurulması hedefleniyor. Fuar ve kongre turizm hizmet verecek 1.4 milyon metrekarelik alan da havalimanı ve teknoloji geliştirme bölgesi ile ilişkili olacak.

Hazırlanan planda Baklalı bölgesinde sağlık turizmine yönelik faaliyetlerin yer alabileceği bir yer tasarlandı. Bu alanda ulusal ve uluslararası ölçekte hizmet verecek ve tüm ihtisas dallarını bünyesinde barındıracak hastane, rehabilitasyon merkezi, sağlık köyleri, yaşlı bakım evleri olacak.

Sahile 38 Kilometre Uzunluğunda Dolgu

Küçükçemece Gölü-Sazlıdere Barajı-Terkos Gölü güzergahında hayata geçirilecek Kanal İstanbul projesinde çıkarılacak 1 milyar 155 milyon metreküp hafriyatla, Marmara Denizi'nde 3 yapay ada yapılması planlanıyordu. Mali açıdan etkin görülmediği için çıkarılan toprak ile Karadeniz kıyısında 38 kilometrelik kıyı dolgusu yapılacak. Su yolu için 166 milyon metrekarelik alanda imar düzenlemesi gerçekleştirilecek projenin, hazırlık, kazı çalışmaları ve diğer imalatlarla birlikte 7 yılda tamamlanması hedefleniyor.

KANAL İSTANBUL'U 'DEVLET PROJESİ' YAPAN BAŞMÜFETTİŞ, BAKAN SOYLU'NUN PARTİDAŞI

Kanal İstanbul'u "devlet projesi" olarak değerlendirerek İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında inceleme başlatan İçişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişi Mehmet Uğur Kılıç'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun geçmişte partidaşı olduğu belirlendi.

Başmüfettiş M. Uğur Kılıç, 2002'de Süleyman Soylu ile birlikte DYP'den milletvekili adayı oldu. 2007'de de Soylu'nun daha sonra genel başkan seçileceği Demokrat Parti'den aday olan Kılıç, emekli olmasına karşın AKP döneminde yeniden Mülkiye Başmüfettişi yapıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın "Ya Kanal Ya İstanbul", "Kanal İstanbul'a Kimin İhtiyacı Var" afiş ve duyuruları üzerine İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişliği geçen günlerde inceleme başlattı.

İnceleme, emekli olduktan sonra 2019 yılında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı kararname ile yeniden açık bulunan Mülkiye Başmüfettişliği'ne atanan ve İstanbul Grubu Müfettişliği'nde göreve başlayan Mülkiye Başmüfettişi Mehmet Uğur Kılıç'a verildi.

Mehmet Uğur Kılıç, Ekrem İmamoğlu'na 9 Kasım'da gönderdiği ve yazılı ifadesini istediği resmi yazısında, "Ya Kanal Ya İstanbul şeklindeki afişle uluslararası hukuk boyutu bulunan, aynı zamanda yabancı devletleri de ilgilendiren, devlet politikası haline gelen, siyasi alana taalluk eden ve devletin egemenlik yetkisine ilişkin bulunan bir konuya, kamu kaynağı kullanmak suretiyle karşı çıkmanın hukuka aykırı olduğu"nu ileri sürdü.

İncelemeyi başlatan Mehmet Uğur Kılıç'ın, bağlı bulunduğu İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile geçmişte aynı partilerde siyaset yaptığı saptandı.

Mehmet Uğur Kılıç, 2002 genel seçimlerinde Gaziantep'te DYP listesinden 5. sırada milletvekili adayı oldu. Aynı seçimlerde Süleyman Soylu, DYP'den İstanbul 2. Bölge üçüncü sıradan adaydı.

Mehmet Uğur Kılıç, 2007 seçimlerinde bu kez DYP ve ANAP'ın birleşmesi sonucu yeniden kurulmuş olan Demokrat Parti'den Gaziantep 3. sıra milletvekili adayı oldu. O seçimden bir süre sonra aynı partinin üyesi olan Süleyman Soylu Demokrat Parti Genel Başkanlığı'na getirildi.

Aileden DP'li ve AP'liler

Mehmet Uğur Kılıç, Süleyman Soylu gibi Demokrat Partili (DP) ve eski Adalet Partili (AP) bir aileden geliyor.

Başmüfettiş Kılıç'ın babası Mehmet Kılıç, Adalet Partisi'nde Gaziantep milletvekili ve senatörlüğü yapmıştı. M. Uğur Kılıç'ın kuzeni Sabit Kılıç da Gaziantep Demokrat Parti İl Başkanlığı'nı üstlenmişti.

KANAL PROJESİ İSTANBUL'U BİTİRİR

Kanal İstanbul demokrasi krizidir. AKP İktidarı; yurttaşları, sivil toplum örgütlerini, yerel yönetimleri süreç katmadan, üstten inme kararlarla Kanal projesini gerçekleştirilmeye çalışmaktadır.

Atanmış Bakanlar süreci hızlandırmak adına her türlü hukuka aykırılığı mübah görmektedir. ÇED raporunda kurum görüşlerinin sünen altı edilmesine ses çıkarmayan, hem projenin sahibi hem de denetleyici konumunda olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Afete dayanıklı kent oluşturmak amaçlı verilen kanuni yetkiyi afet riski arttıracak projeler için kullanarak meraların vasıflarını değiştiren Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Her 3 İstanbulludan 1'inin içme ve kullanma suyu biter diyen DSİ'nin görüşlerinin akıbetini sormak yerine, bu verilerin kamuoyunda yer alması üzerine disiplin süreci başlatan Tarım ve Orman Bakanlığı. Gördüğü baskı üzerine, nerdeyse kurum görüşünü sahip bırakma eğilimi gösteren TÜBİTAK-MAM. Sürecin denetimsizliği şimdiden belli.

Kanal projesiyle, İstanbul'un bu bölgede sahip olduğu ormanlar, tarım alanları, yerüstü ve yeraltı su kaynakları tehdit altında. İstanbulluların temiz su, temiz hava ve temiz gıda hakkını gasp edecek, hava kirliliği vb. sorunlara neden olacaktır.

Kanal projesi uygulanırsa;

- 1.)** Devlet Su İşleri verilerine göre, Terkos Gölü ve Sazlıdere Barajı'nın yok edilmesi yüzünden yıllık iyi senaryoda 70 milyon m³, kötü senaryoda 427 milyon m³ içme suyu yok olacak, İstanbul susuzluk yaşayacak. İstanbul'un su kaynaklarının yüzde 29'u ortadan kalkacak.
- 2.)** Marmara Denizi çürük yumurta gibi kokacak ve Karadeniz Ekosistemi çökecek. Su kaynakları ve havzalarda tuzlanma ve kirlenme riski oluşacak.
- 3.)** 5 bin hektarlık orman alanı, yani yaklaşık 20 bin futbol sahası büyüklüğündeki orman yok olacak. En az 400 bin kesilme riskiyle karşılaşacak. Bu kadar ağacın yok olması, 1 milyon 200 bin İstanbullunun bir yıllık oksijen kaynağının ortadan kalkması demek.
- 4.)** 20 bin futbol sahası büyüklüğünde tarım alanı yok olacak. 30 bin kişilik tarımsal istihdam fırsatı, 136 milyon m² tarım alanı heba edilecek.
- 5.)** Kanal İstanbul Projesi kapsamında 440 adet mera, yaylak ya da kışlak vasıflı 418 taşınmazın nitelikleri kaldırıldı. Mera ve otlak alanların yok edilmesi hayvancılığı bitirecek.
- 6.)** İmar ve yapılaşma yüzünden nüfus artacak. 316 bin kişinin yaşadığı bölgeye proje yüzünden 1 milyon 200 bin yeni nüfus eklenecek.
- 7.)** Doğal, tarihi ve kültürel alanlar yok olacak. 14 Milyon m² Arkeolojik, 2 Milyon m² Karma Sit, 850 Bin m² Doğal Sit alanı tehlikede.
- 8.)** Marmara ve Karadeniz'deki doğal yapı bozulacak, gemi atıkları, yakıt ikmal alanları gibi etkenlerle denizde ve projenin etki sahası içerisinde kirlilik artacak.
- 9.)** Üç ilçe büyüklüğünde, 30 metre yüksekliğinde 1,3 milyar metreküp hafriyat oluşacak. Bu günde on bin kamyonun İstanbul trafiğine çıkması anlamına geliyor. Yani İstanbul trafiği yüzde 10 artacak.

İMAMOĞLU'NU SORUŞTURMAK NE ANLAMA GELMEKTE?

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu hakkında "Ya Kanal Ya İstanbul" "Kanal İstanbul'a Kimin İhtiyacı Var" afişlerine yönelik, Anayasa'nın 104., 123. ve 127. maddelerinde belirtilen "İdarenin bütünlüğü ilkesine ve devlet politikasına kamu kaynağı kullanılarak muhalefet edilmesinin mümkün olmadığı" iddialarıyla soruşturma başlatılmıştır.

Bulunduğu mevki ve makamın her türlü imkanlarını kendi siyasi amaçlarına seferber eden, açılışlar yapıyorum bahanesiyle il il seçim çalışması yapanlar, herkesi kendileri gibi sanmaktadır. Oysa ki, Sayın İmamoğlu bahsi geçen eylemleri ile Anayasa md 56'nın kendisine yüklemiş olduğu ödevi yerine getirerek kamu düzeninin sağlanmasını amaçlamaktadır. Diğer yandan, herkes ifade hürriyetine sahiptir.

Kanal projesiyle, İstanbulluların temiz su, temiz hava ve temiz gıda hakkını gasp edecek, hava kirliliği vb. sorunlara neden olacaktır. Ekrem İmamoğlu, İstanbul'un su kaynaklarının, ormanlarının, tarım alanlarının bölünmemesini istemektedir. Bu nedenle de bir tehdit olarak görülmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kanal İstanbul'a karşı demokratik tepkisini dile getiren bireylere, kurumlara bu tarz soruşturmalarla karşılık vermemin ismi "faşizmdir". Yapılması hukuka aykırı olan, yaşam alanlarına ve doğaya zarar verecek kanal projesine karşı çıkan yurttaşların demokratik tepkilerini dile getirmeleri olağan bir durumdur.

İmamoğlu nezdinde, yıllardır Kanal projesine karşı demokratik tepkilerini dile getiren yurttaşlar, kurum ve kuruluşlar cezalandırılmak istenmektedir. İfade hürriyetleri, hak arama hürriyetleri kısıtlanmaktadır. Anayasa'nın 56. Maddesi kapsamında devlete ve yurttaşlara yüklenen çevreyi koruma ödevinin ifası engellenmektedir.

Şu an Kanal İstanbul projesiyle yargılama süreçleri devam etmektedir. İçişleri Bakanlığı, İmamoğlu üzerinden kanal projesiyle ilgili davalardaki hakimlere, bu bir devlet projesidir, iptal ederseniz sizin de başınıza aynı şeyler gelir demektir. Kanal İstanbul'un ÇED olumlu kararıyla ilgili dava bilirkişi aşamasındadır. Bu koşullarda, bilirkişilerden objektif, bilimsel bir görüş beklenemez.

Bakanlık İmamoğlu'nu cezalandıramaz ama İmamoğlu nezdinde hakimleri, bilirkişilere sopa göstermektedir. Kanalı istemeyen yurttaşlara, Kamu yatırımına karşı çıkmaktan, TCK Md 113 kapsamında ceza alabilirsiniz mesajı verilmektedir.

Kanal İstanbul devlet projesidir, buna karşı gelmek suçtur denilmesi, Kanal İstanbul projesiyle ilgili işletilen ÇED süreci, verilen ÇED olumlu kararı göstermeliktir anlamına gelmektedir. ÇED süreçleri, halkın çevresel karar alma sürecine katılımı demektir. Halkın katılımı demek, proje hakkında halkı bilgilendirmek değil, halkın görüşlerini almak, yönetime dahil etmek demektir. Bunların yapılmadığı ortaya çıkmıştır.

DEVLET PROJESİ DEĞİL, SARAYIN İHANET PROJESİ

Kanal İstanbul için referanduma gidilmeli

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında, "Kanal İstanbul" soruşturması başlatılmasına tepki gösterdi. Torun, "Kanal İstanbul, ortak aklı yansıtan bir devlet projesi değil, daha önce İstanbul'a ihanet ettiklerini itiraf eden saray eşrafının, yeni bir ihanet projesidir. Başkanımız hakkında, sırf bu projeyi eleştirdiği için inceleme başlatmak en hafif tabiriyle hukuk katliamıdır. İktidar, ne yaparsa yapsın, milletin haklı sesini kısamayacaktır" dedi. Torun, Kanal İstanbul Projesi ile ilgili halkın hakemliğine başvurulması, referanduma gidilmesi gerektiğini kaydetti.

Genel Başkan Yardımcısı Torun'un açıklaması şöyle:

"İktidar Samimiyetsiz"

"İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun, şehrimizin bağına hançer gibi saplanacak Kanal İstanbul Projesi'ni eleştiren, "Ya Kanal Ya İstanbul" ve "Kanal İstanbul'a Kimin İhtiyacı Var" afişleriyle ilgili İçişleri Bakanlığı tarafından inceleme başlatılmıştır. Sadece karşılaştığımız bu durum bile, özellikle son günlerde "adalet reformu" naraları atan siyasi iktidarın samimiyetsizliğini ortaya koymuştur.

"Halkın Yüzde 64'ü Karşı"

Kanal İstanbul, ortak aklı yansıtan bir devlet projesi değil, daha önce İstanbul'a ihanet ettiklerini itiraf eden saray eşrafının, yeni bir ihanet projesidir. Bu proje, İstanbul'un doğasında ve su kaynaklarında büyük tahribata neden olacaktır. Bunu biz değil, uzmanlar ifade etmektedir. Yine bu projenin hayata geçmesi halinde, zaten zor durumda olan yoksul halkımızın milyarlarca lirası, resmen kanala atılacaktır. İstanbul Büyükşehir Belediyemizin yaptığı araştırmaya göre, İstanbul halkının yüzde 64'ü de zaten bu projeye karşıdır.

"Küçük Bir Çevrele Rant Dağıtma Motivasyonu"

Bütün bunlar ortadayken, siyasi iktidar maalesef sadece küçük bir çevreye rant dağıtma motivasyonu hareket etmektedir. Anlaşılan, İstanbul'u çeyrek asır, ülkeyi 18 yıldır yöneten, İstanbul'u yandaş müteahhitler eliyle betona gömen zihniyet, bir türlü ranta doymamıştır. Halkın seçilmiş başkanı elbette halkla birlikte, İstanbul'a zarar verecek bu ucube projeye karşı duracaktır. Başkanımız hakkında, sırf bu projeyi eleştirdiği için inceleme başlatmak en hafif tabiriyle hukuk katliamıdır.

"Referanduma Gidilmeli"

Açık çağrımızdır: Kanal İstanbul Projesi için İstanbul halkının hakemliğine başvurulmalı, referanduma gidilmelidir. Sandıktan çıkacak sonuca herkes saygı duymalıdır. Ekrem İmamoğlu da Cumhuriyet Halk Partisi de İstanbul halkı da bu rant projesinin değil, milletin yanındadır. Eleştirilere tahammül edemeyen iktidar ne yaparsa yapsın, milletin haklı sesini kısamayacaktır. Yine ifade ediyoruz ki; asıl "bölücülük" yapan, halkın iradesini seslendiren başkanımız hakkında bu incelemeyi başlatan zihniyettir."

MEDİPOL'DEN SAĞLIK BAKANLIĞINA BİR TRANSFER DAHA

Bakan Koca'nın kurucusu olduğu hastanenin rektörü bakan yardımcılığına getirildi

Yeni hükümet sistemiyle devleti şirket gibi yöneten iktidar, Sağlık Bakanlığı'nda değişikliğe gitti. Erdoğan, Bakan Yardımcısı Muhammet Güven'i görevden aldı. Yerine İstanbul Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın atandı.

Kabine toplantısının ardından açıklanan yeni kısıtlamaların hemen ardından, Sağlık Bakanlığı'nın bütçesinin komisyonda görüşmelerinin gerçekleşeceği gün Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yayımlanan kararla Sağlık Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Muhammet Güven görevden alındı.

Güven'in yerine Bakan Koca'nın kurucusu olduğu İstanbul Medipol Üniversitesi'nin rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın atandı. Bakanlık, salgın sürecinde yaşanan üst düzey görevden alım için resmi bir açıklama yapmadı.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ 30 EKİM 2020 İZMİR DEPREMİ HAKKINDA RAPOR

I - İnceleme Heyetinde Yer Alanlar

CHP Genel Sekreteri Selin Sayek Böke, Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, Doğa Hakları ve Çevre Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ali Öztunç, Enerji ve Altyapıdan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akin ve CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel ile bölge milletvekillerinin yer aldığı heyet deprem akabinde yapılan görevlendirme ile İzmir'e ulaşmışlardır.

Depremın ikinci gününden itibaren ise 8 genel başkan yardımcısı ve 91 Milletvekili, İzmir İl ve İlçe örgüt yöneticileri, CHP'li Belediye Başkanlarının da katılım sağladığı bir ekip ile afet izlenmiş, kriz yönetimine katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

II – İzmir Depremi Hakkında Bilgi

AFAD verilerine göre, 30 Ekim Cuma günü, Türkiye saati ile 14:51'de merkez üssü Ege Denizi, 17.26 km Seferihisar (İzmir) olan Mw 6.6 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. AFAD tarafından, depremin belirgin süresi ise ilk hesaplamalara göre 15.68 saniye olarak belirlenmiştir. AFAD, 6.6 büyüklüğündeki deprem sonrasında, büyüklüğü 4'ün üzerinde 46 artçı olmak üzere, toplam 2124 artçı sarsıntı yaşandığını açıklamıştır.

Kandilli Rasathanesi ise depremin büyüklüğünün 6.9 olduğunu, 4 Kasım saat 09:00 itibarıyla büyüklüğü 4'ün üzerinde 53 artçı olmak üzere, toplam 1875 artçı deprem olduğunu açıklamıştır. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Müdürü Haluk Özener, 6 Kasım saat 09:00 itibarıyla büyüklüğü 4'ün üzerinde 54 artçı olmak üzere, toplam 2487 artçı deprem çözümünü yapıldığını açıklamıştır.

Tarihteki İzmir Depremleri

İzmir'de 1900 yılından bugüne kadar 695 adet deprem gerçekleşmiş olup, bunların en büyüğü 6.8 şiddetindedir. 1900 yılı itibarıyla 6 ve üzerindeki şiddetle yaşanan deprem sayısı - 30 Ekim 2020 tarihli deprem de dahil olmak üzere- 8 (Sekiz)'dir.

Söz konusu bölgede, 1900 yılından öncesi için, 332 adet tarihsel dönem depremi kaydı mevcuttur.

19 Ocak 1909 - Foça Depremi - 6 büyüklüğünde - 700 ev yıkıldı, ayrıca 1000 ev hasar gördü.

31 Mart 1928 - Torbalı Depremi- 6,5 büyüklüğünde- Yaklaşık 2 bin evin yıkılmasına yol açtı. Deprem. İzmir, Manisa, Alaşehir, Uşak, Bayındır, Tire ve Ödemiş'te hasara neden oldu.

22 Eylül 1939 - Dikili Depremi- 6,6 büyüklüğünde - 1000 ev yıkıldı.

23 Temmuz 1949 - Karaburun Depremi - 6,6 büyüklüğünde- 2 bin 200 ev hasar gördü. Evlerin bazıları yıkılırken, bazılarının ağır hasarlı olduğu tespit edildi.

16 Temmuz 1955 - Söke-Balat Depremi - 6,8 büyüklüğünde- 300 ev enkaza dönüştü.

6 Kasım 1992 - Seferihisar Doğanbey Mahallesi merkezli deprem - 6 büyüklüğünde- 60 kadar yapıda hasar oluştu.

12 Haziran 2017- Karaburun merkezli - 6,2 büyüklüğünde

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

III - Acil Durumlara Müdahale, Normal Yaşama Dönme ve Rehabilitasyon Çalışmaları

AFAD'ın verilerine göre, Deprem nedeniyle 114 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. Yaralanan 1035 vatandaşımızdan 999'u taburcu edilmiş olup, 36 vatandaşımızın tedavisi devam etmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın İzmir Büyükşehir Belediyesine aktardığı verilere göre, 114 can kaybının yaşandığı depremde, 34.072 binada tespit yapılmıştır. Buna göre, 231 acil, ağır hasarlı ve yıkılan bina, 251 orta hasarlı bina, 1834 az hasarlı bina bulunmaktadır. Ayrıca Menemen ilçesi Asarlık bölgesinde 20 hanede zemin kayması yaşanmıştır. Daha önce erozyon nedeniyle çöken bölgede deprem ile birlikte zemin kayması olmuştur.

Depremi hemen ardından depremden etkilenen bölgeye ilk olarak İzmir Büyükşehir Belediyesi İtfaiye ve Arama Kurtarma ekipleri ulaşmıştır. İlk müdahalede enkaz altındaki 55 yurttaşımız İzmir Büyükşehir Belediyesi ekipleri tarafından sağ olarak enkazdan çıkartılmıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi 8 Bin üzerinde personeli ile ilçe belediyeler ise yaklaşık 4 bin personel ile depremde evleri yıkılan, hasar gören yurttaşların hayatını sağlıklı bir şekilde sürdürmesine, İzmir'de yaşamın normale dönüşmesine yönelik çaba göstermiştir ve göstermektedir.

Bu kapsamda, 786'sı Büyükşehir Belediye'miz tarafından olmak üzere 2910 çadır kurulmuştur. 786 çadırdaki 3.842 yurttaşımızın konaklaması sağlanmıştır. AFAD tarafından ise 2.124 çadır kurulmuş bu çadırların 1.324'ünde yurttaşlarımız konaklamış 803'ü boş kalmıştır. İzmir Büyükşehir Belediye'si bu sonuçların depremedelerin tercihlerini yansıttığını ifade etmiştir. İzmir Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere toplam 49.731 battaniye ve yorgan, 2.065 ısıtıcı ve 1 milyon 348 bin 77 maske dağıtımı ile gıda ve yemek yardımları yapılmıştır. Büyükşehir Belediyesi tarafından, psiko-sosyal hizmet verilerek rehabilitasyon çalışmaları yürütülmektedir.

*CHP'li Belediyelerin Çalışması

İzmir'de yaşanan depremin ardından Yerel Yönetimler Birimince belediyelere yapılacak yardımlar hakkında Genel Merkez'e bilgi vermeleri ve yapılan yardımların listesi istenmiştir.

Bu doğrultuda İzmir Büyükşehir Belediyesi hariç CHP'li belediyelerden gelen veriler ışığında;

9'u Büyükşehir Belediyemiz olmak üzere toplam 55 belediyemiz,

- 178 araç
- 753 personel
- 25.200 günlük sıcak yemek
- 474.300 adet maske
- 17.849 litre dezenfektan
- 28.281 paket hijyen malzemesi
- 18.758 adet giyecek
- 108.762 bardak/şişe içecek
- 13.511 adet battaniye
- 292 adet çadır ve çadır matı
- 2.150 adet uyku tulumu
- 200 adet ısıtıcı
- 50.495 adet kumanya
- 4 adet şarj ünitesi
- 58 adet mobil WC/duş
- 15 adet jeneratör yardımında bulunmuşlardır.

*"Bir Kira Bir Yuva" Kampanyası

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan "Bir Kira Bir Yuva" Kampanyası kapsamında yapılan yardım, ilk 24 saatlik zaman diliminde 10 milyon 770 bin TL'ye ulaşmış olup, bu bedel ile 1100 ailenin 5 aylık kirası ödenebilir duruma gelmiştir. Raporumuzun kaleme alındığı 5 Kasım günü itibarıyla ise 20 milyon 75 bin TL toplanmış bu rakam ile 2000'in üzerinde aileye 5 aylık kirası ödenebilir seviyeye ulaşılmıştır. Ayrıca, Halkın Bakkalından alınan erzak destekleri 13 Milyon TL'ye yaklaşmıştır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Büyükşehir Belediyesinin Daireleri Tahsis Edilecek

Depremde evini yitiren yurttaşlarımızın barınma ihtiyaçlarını gidermek için İzmir Büyükşehir Belediyesi ilk etapta Karabağlar İlçesi Uzundere bölgesindeki Büyükşehir Belediyesine ait 224 adet daireyi depremedelere tahsis edeceğini, 380 ailenin Hilton Oteline yerleştirileceğini, 106 aileye ise yardımseverlerden elde edilen boş daireler tahsis edileceğini açıkladı. Çok sayıda aile de çeşitli ilçe belediyeleri tarafından kendi ilçelerindeki otellerde misafir edilmiştir.

IV - Mevzuattaki Afet Tedbirleri ve Uygulama

A. Binalar Hakkında Çürük Raporları Var

* Rıza Bey Apartmanı Hakkındaki Rapor

Bayraklı Belediyesi Deprem Etüt Merkezi tarafından düzenlenen 25 Nisan 2012 tarihli rapora göre, depremde yıkılan Rıza bey Apartmanı için zemin+8 kat olarak 1993 yılında ruhsat verilmiş, bina 1975 tarihli deprem yönetmeliğine göre inşa edilmiştir. Söz konusu raporda, sıklaştırma bölgelerinde sıklaştırma olmadığı, zemin katta dükkanlar ve ağır çıkımlar olduğu, bu ağır çıkımların bina için risk teşkil ettiği, 2005 yılındaki deprem sonrasında kolon giriş bağlantı noktalarında oluşan çatlakların epoksiyle tamir edildiği, merdiven boşluğunda tesisattan kaynaklanan rutubetlenme olduğu, beton sınıfı C15 ile C17 arasındaki seviyede olduğu, beton kalitesinin düşük olduğu, düz demir kullanıldığı, etriye aralıklarının düzensiz ve kolon giriş bağlantılarında etriye sıklaştırılmasının yapılmamasının deprem riski açısından önemli olduğu tespit edilmiştir.

Raporda, binanın temel alanının bulunduğu bölgede zemin etüdü yapılması gerektiği, zeminsel sıkıntı varsa bu sıkıntının ortadan kaldırılması gerektiği, zemin etüt raporu hazırlandıktan sonra 2007 deprem yönetmeliğine göre performans analizinin yapılmasının bina için iyi olacağı, bu sebeple, gerekli ortak kararın alınması halinde Dokuz Eylül Üniversitesi Deprem Araştırma Uygulama Merkezi ile irtibata geçerek zemin etüdü ile beraber performans analizi yaptırılması önerilmiştir.

*Doğanlar Apartmanı Hakkındaki Rapor

Bayraklı Belediyesi Deprem Etüt Merkezi tarafından düzenlenen 27 Şubat 2018 tarihli raporda, 1990 yılında 1975 tarihli deprem yönetmeliğine göre inşa edilen binada, depremler ve zemindeki sivilaşmadan kaynaklı olarak zemin kattaki dükkanlarda kapı sıkışması ve deformasyon olduğu; dükkan zeminlerinde bombeleşmeler, birinci kat balkonlarında gözle görülecek seviyede sehim, ayrılma ve deformasyon, iki bina arasındaki deprem dilatasyon derzinde deformasyon, kopma, dökülmeler, dış cephede siva çatlağı ve dökülmeler olduğu tespit edilmiştir.

Raporda, yapı güvenliğinin tehlikede olduğunun düşünüldüğü bina için, 2007 deprem yönetmeliğine göre belirlenen risklerin yapı açısından tehlikeli bir durum olup olmadığı için performans analizinin ve zemin etüt çalışmasının yapılması, 6306 sayılı kanun gereği Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetki verdiği kurum ve kuruluşlar aracılığıyla binanın risk tespitinin yaptırılması ve gerekli tedbirlerin alınması tavsiyesinde bulunulmuştur.

B. Sorumluluğu Yurttaşın Yükleyen Afet Yönetimi

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, 1 Kasım 2020 tarihli açıklamasında, İzmir Bayraklı'daki Rıza Bey ve Doğanlar Apartmanlarına ilişkin herhangi bir riskli bina başvurusu yapılmadığı için, binaya ilişkin riskli bina şerhi olmadığından söz etmiştir. Bu binalara ilişkin çalışmanın 3194 sayılı İmar kanununa göre değil, 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanuna göre denetlenmesi gerekmektedir.

Oysa ki, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uygulamada ekseriyetle "soylulaştırma" amaçlı kentsel dönüşüm uygulamaları üzerine yoğunlaşmaktadır. Şahısların başvurusu üzerine riskli yapı ilanı yapılabileceği gibi Cumhurbaşkanlığının riskli alan ilanı yapabilmesi de hukuken mümkündür. Cumhurbaşkanı'nın zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan alanı riskli alan olarak ilan etme yetkisi bulunmaktadır.

Diğer yandan 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanunda, "Yıkılacak derecede riskli olan yapıların bulunduğu alanlar ile kendiliğinden çöken veya zeminin kayması, heyelan, su baskını, kaya düşmesi, yangın, patlama gibi sebeplerle ağır hasar gören veya ağır hasar görme riski bulunan yapıların bulunduğu alanlarda dönüşüm uygulamaları maliklerin ve ilgililerin muvafakati aranmaksızın Bakanlıkça resen yapılabilir veya yaptırılabilir. Uygulama yapılacak alanın sınırları uygulama bütünlüğü gözetilerek belirlenir" denilerek, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu konuda bir başvuru beklemeden de re'sen çalışmalar yürütebileceği düzenlenmiştir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Söz konusu Rıza Bey, Doğanlar ve Karagül Apartmanları hakkında Bayraklı Belediyesi Deprem Etüt Merkezi tarafından hazırlanan raporlarda, bu binaların çürük oldukları, güçlendirilmeleri gerektiği yönünde görüş bildirilmiştir. Söz konusu binaların zemin yapısındaki sorunlara da işaret edilmiştir.

Bu binaların riskli yapı statüsüne kavuşabilmeleri için illa ki yurttaşlar tarafından bir başvuru yapılmasını beklemek ihmalleri ortaya koymaktadır. Uygulamada, yapı denetimin özelleştirilmiş olması da denetimsizliğin boyutunu arttırmaktadır. Son yıllarda sık sık deprem yaşayan İzmir’de, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca re’sen araştırma yapılmamış olması, önleyici tedbirlere başvurulmaması ihmaldir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, TOKİ ve Belediyeler, riskli alan, riskli yapı gibi kavramları, kentsel dönüşüm projelerine bir yasal kılıf gibi kullanmakta, bu konuda yeterli teknik raporlar hazırlamadan işlemler tesis edebilmektedir. Böylelikle, afet riski altında olmayan kırsal ve kentsel alanlar da kentsel dönüşüm uygulama alanları haline dönüştürülmektedir.

V - İmar Barışı ve İzmir Depremi Değerlendirilmesi

* İzmir, İmar Barışından En Fazla Faydalanan 2. Şehir

İzmir’de 672 bin 211 bağımsız birim imar barışından faydalanmıştır. İmar barışından en fazla faydalanan 5 il sırasıyla İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Muğla’dır.

İmar barışından İstanbul’da 1 milyon 87 bin 963 bağımsız birim, İzmir’de 672 bin 211 bağımsız birim, Ankara’da 361 bin 85 bağımsız birim, Antalya’da 349 bin 375 bağımsız birim, Muğla’da 303 bin 249 bağımsız birim faydalanmıştır.

* Kamu İmar Barışı Kapsamında Afet Denetim Ve Tedbir Görevlerini Erteliyor

Mevzuata göre, imar barışı kapsamında yapı kayıt belgesi verilen yapılarda, afete karşı dayanıklı olmadığı konusunda bir inceleme yapılmamakta, imar barışından faydalanan yapı sahibinin beyanları esas alınarak kayıt altına alma işlemi yapılmaktadır.

Önemle belirtmek gerekir ki; yapı kayıt belgesi, ilgili yapıya 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Yapılar Hakkındaki Kanun’dan muaf olma hakkı vermemektedir. Ancak, Kamu, imar barışı ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Yapılar Hakkındaki Kanun’dan kaynaklı yükümlülüklerini yerine getirme hakkını saklı tutarak, ruhsatlı ya da ruhsatsız yapılarda afete karşı dayanıklılıkla ilgili denetim ve tedbir görevlerini belirsiz bir şekilde ertelemektedir.

VI - Afete Müdahale Edenlerin Güvencesizliği

Afet öncesinde alınması gerekli tedbirlerden birisi de afet müdahale ekiplerinin oluşturulmasıdır. Afete müdahalenin hızlılığı ve verimliliği can ve mal kaybının büyüklüğünü belirlemektedir. Ülkemizde AFAD ve İtfaiye Birimlerine bağlı personeller, AKUT gibi sivil toplum örgütleri ve yurttaşların katılımıyla müdahaleler yapılarak deprem enkazlarında çalışmalar yürütülmektedir. Bu konuda özel eğitim gören personellerin sayılarının artması, özlük haklarının güçlendirilmesi önem taşımaktadır. Özellikle deprem riski yüksek olan kentlerde daha hızlı biçimde müdahale edilmesini sağlayacak personel istihdam edilmeli, ekipman bulundurulmalıdır.

Deprem anında müdahalede, toplumsal dayanışma ve sivil toplum örgütlerinin katılımı da önem taşımaktadır. Bu nedenle, gönüllü müdahale timleri oluşturulması buna ilişkin eğitimlere ağırlık verilmesi müdahalenin güvenliği ve verimliliği açısından önem taşımaktadır.

İzmir’deki müdahalelerde de görülmüştür ki, saatlerce müdahale işlemi gerçekleştiren personellerin bu süreç esnasında temel ihtiyaçlarını gidermelerine yönelik aksaklıklar yaşanmıştır. Şöyle ki, bu kişilerin dinlenme saatlerinde karavan vb. araçlarla barındırılması, temel ihtiyaçlarını giderebilecekleri mekan ve koşullara sahip olması, müdahalenin verimliliği yönünden önem taşımaktadır.

VII - Depreme Dirençli Kentler

Depreme dirençli kentlerin inşası için, afetlerin fiziki, doğal, tarihi ve kültürel ve ekonomik zararlarının azaltılmasına ilişkin önleyici tedbirler güçlendirilmeli, afet riski azaltma politikaları belirlenmeli, imar uygulamaları gibi öncelikli uygulamalarda Afet Riskini Azaltma politikalarına göre hareket edilmelidir.

“Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi (2015- 2030)” kapsamında ülkelerin afet risklerini azaltmak birinci öncelik olarak belirlenmiştir (UNISR 2015). Kentlerde fay hatları, depreme ve aşırı doğa olaylarına karşı hassas ve dirençsiz bölgelerde yapılaşmalardan öncelikli olarak kaçınılmalıdır. Kentlerdeki nüfus yoğunlukları, iklim değişikliği gibi etkenler de afetin boyutlarını arttırmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Halkın karar alma ve planlama süreçlerine katılımını öncüleyen, şeffaf bir yönetim anlayışı Afet Riskini Azaltma politikası için önkoşuldur. Türkiye’de deprem kapsamında toplanan vergilerin akıbetlerinin belirsizliği gibi, deprem kapsamında alınan tedbirlerin neler olduğu da bilinmemektedir.

Çözüm Önerileri

- 1.) Fay Kanunu Teklifi bir an önce kanunlaştırılmalıdır.
- 2.) Bağımsız bir deprem kurulu oluşturulmalıdır.
- 3.) Toplanan deprem vergileri depremin zararlarını azaltacak tedbirler ve deprem sonrasındaki normale dönüş ile rehabilitasyon çalışmaları için harcanmalıdır.
- 4.) Öntedbirlik ilkesi gereğince, Afet Riskini Azaltma politikaları belirlenmeli, imar uygulamaları gibi öncelikli uygulamalarda Afet Riskini Azaltma politikalarına göre hareket edilmelidir.
- 5.) Büyükşehir Belediyeleri bünyesinde Deprem ve Aşırı Doğa Olayları ile Mücadele Daire Başkanlıkları, İl ve İlçe belediyeleri bünyesinde Deprem ve Aşırı Doğa Olayları İle Mücadele Müdürlükleri kurulmalıdır. Bu birimler tarafından deprem çalışmaları yapılmalıdır.
- 6.) Afetlere karşı dayanıksız yapı stokunun iyileştirilmesi ve kentsel dönüşüm uygulamaları yapılırken, soylulaştırma, zorla tahliye, mülkiyet hakkı ihlali, borçlandırma gibi davranışlardan kaçınılmalı; yurttaşların sağlık ve konut haklarını tesis edecek adil uygulamalar geliştirilmelidir.
- 7.) Afet riski tespitlerinin bilimsel ve objektif verilere göre hazırlanan raporlarla yapılması; bu raporların neticelerine göre iyileştirme ya da kentsel dönüşüm uygulamalarının yapılıp yapılmamasına karar verilmelidir. Bu kapsamda fay hattı üzerindeki tüm yerleşim birimlerinde bulunan yapı stokunun risk analizi bir an evvel yapılmalıdır.
- 8.) Kamusal müşterek alanlar, afet durumlarında kullanılabilecek mekanlar olarak kurgulanmalıdır. Arama-kurtarma, ilkyardım ve diğer temel ihtiyaç malzemelerinin bulunduğu üniteleri taşıması gereken, yurttaşların kolayca erişebileceği konuma sahip toplama alanlarının sayıları artırılmalıdır.
- 9.) Arama kurtarma ekiplerinin personel sayıları artırılmalı, afetle mücadele sırasındaki temel ihtiyaçlarını gidermeye yönelik koşullar iyileştirilmelidir.
- 10.) İzmir Seferihisar Merkezli deprem nedeniyle oluşan mağduriyetlerin giderilmesi zarar gören yerleşim alanları ve yurttaşlara herhangi bir ayırım gözetmeksizin eşit hizmet sunulmalı, mağduriyetleri oranında eşit koşullarda kamu hizmetlerinden yararlandırılmaları sağlanmalıdır.
- 11.) Deprem sonrasında evleri “oturulmaz” hale gelen mülkiyet sahibi ve kiracı yurttaşlara barınma imkânları sunulmalı; zararları tazmin edilmeli, eşya ve kira yardımı yapılmalıdır.

DEPREM ÇALIŞTAYINI BİLE SİYASALLAŞTIRIYORLAR

İzmir depremi sonrasında düzenlenen “İzmir Depremi Ortak Akıl Buluşması” 12-13 Kasım tarihlerinde düzenlenmiştir. Birçok üniversiteden bilim insanının katılım gösterdiği etkinliklere davetli olmasına karşın Çevre ve Şehircilik Bakanı, İzmir Valisi ve İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü temsilcileri tarafından katılım sağlanmamıştır. Aynı biçimde depremle ilgili özel araştırmaları olan Dokuz Eylül Üniversitesi bilim insanlarının sempozyuma katılımlarına üniversite rektörlüğü tarafından izin verilmemiş, aynı tarihlerde üniversite tarafından İzmir Depremi ile ilgili araştırmaları içeren açıklama yapılmıştır. Bu durum Genel Başkan Yardımcısı Ali Öztunç, İzmir İl Başkanı Deniz Yücel, İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, Sivas Milletvekili Ulaş Karasu, İzmir Milletvekili Murat Bakan, Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ile birlikte gerçekleştirilen bir basın toplantısında kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Ortak Akıldan Korkuluyor mu?

“İzmir Depremi Ortak Akıl Buluşması” başlığıyla yapılan etkinlikte, etkinliğin tarafsızlığına ve siyaset üstü olmasına saygı gösterilmiş, bu hassasiyete saygı gereğince katılım sağlayan CHP milletvekilleri tarafından konuşma yapılmamış, bilim insanlarının ve sempozyum konusundaki uzman kişilerin bilgi ve görüşlerini aktardığı etkinliğin bu niteliklerine gölge düşürmemeye özen gösterilmiştir. Ancak, aynı hassasiyet iktidar ve bürokrasi makamları tarafından gösterilmemiştir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Afetle Mücadele Eden Belediyelere Neden Ödenek Gönderilmiyor?

Basın toplantısında, Giresun'daki sel felaketinde küçük belediyelere ödenek yardımı yapan -ki doğrusu da budur- hükümetin deprem sonrası İzmir'deki belediyelere ödenek göndermemesi dile getirilerek, AKP'nin afet yönetimi ve politikalarındaki eşitsiz uygulamaları öne çıkarılmış, afet durumunda toplanan vergilerden destek olmak gerekirken partizanlık yapıldığı vurgulanmıştır.

İzmir'deki belediyeler kendi imkanları ile afete maruz kalmış yurttaşlara destek olmaya çalışan, normale dönüş ve rehabilitasyon çalışmaları yürütmektedir. İzmir Büyükşehir Belediyesinin Bir Yuva Bir Kira kampanyası kapsamında yaklaşık 35 milyon liralık kira yardımı toplanmıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi kendi öz kaynaklarından da 35 milyon liralık bir bütçe ayırarak, yaklaşık 7 bin orta hasarlı bağımsız birime 5'er bin lira yardımda bulunacak.

Hasar Raporları Değiştiriliyor mu?

İzmir depremi sonrasında hasar tespiti yapılan bina raporlarını değiştirmeye çalışanların olduğuna dair iddialar gündeme taşınarak, böyle bir iddianın gerçek olması ihtimaline binaen uyarıda bulunulmuştur.

Deprem Komisyonu'na Çok İş Düşüyor

TBMM'de kurulan deprem komisyonunun, ciddi bir rapor çıkartması gerektiğine dair beklentimiz paylaşılarak, komisyonun bilim insanları ve uzman kişi ve kuruluşlarının katılımını sağlayan bir toplama erişmesine, bütüncül bir anlayışla afet riski azaltma politikalarını gözden geçirmesine, Fay Kanunu teklifinin yasalaştırmasına dair taleplerimiz kamuoyu ile paylaşılmıştır.

11 YIL BOYUNCA UYARILAR DUYULMADI

Bataklıkken yapılaşmaya açıldı

İzmir'de meydana gelen 6.9'luk deprem uzmanlar için sürpriz olmadı. 11 yıl önce yayımlanan bir raporda fay hatlarında kırılmalar yaşandığı bildirilmesine karşın hazırlık yapılmadı.

Afet Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin eski Müdürü Dr. Kubilay Kaptan, 2009 yılında 'İzmir Depreminin Etkileri' başlığıyla bir rapor yayımladı.

1 Mayıs 2012 tarihinde İzmir ve çevresi Richter ölçeğine göre 5 büyüklüğünde gerçekleşen depremin ardından da revize edilen raporda, "Bölgede yakın bir tarihte 6.9 ile 7.1 arası bir deprem beklenmeli" uyarısına yer verildi. İzmir'in depremlerin oluşması ve yıkıcılığı bakımından dünyanın en riskli kentleri içinde yirminci sırada olduğu belirtilen raporda, şu ifadeler yer aldı: "Bölge uzun bir süreden bu yana oldukça gerilmiş durumda. 1 Mayıs 2012 tarihinde yaşanan depremler uyarıcı olmalı. 1 Mayıs 2012 depremi fayda kırılmalara sebep olmuş olabilir. Bu durum da diğer fay hatları da bundan etkilenecek."

Raporu hazırlayan Afet uzmanı Dr. Kubilay Kaptan şu değerlendirmelerde bulundu: "Raporun yayımlandığı ve revize edildiği dönemlerde benzer raporlar akademisyenlerce de yayımlandı ve İzmir'de böyle bir deprem olacağı söylendi. Bir yerde deprem olup olmayacağı ve büyüklüğünün ne kadar olacağını önceden biliyoruz. Bu raporun üzerinden de 11 yıl geçti ve bu süre zarfında çok şey yapılabildi ama hiçbir şey yapılmadı. Bayraklı bir tarlayken bataklıkken yapılaşmaya açılmış bir alan. Balçık zeminde yapılar kazıkla yapılması gerekir ama yapılmamış. Yapılan tüm hatalar insanların bu depremde hayatını kaybetmesine neden olmuştur."

Öte yandan Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 12 yıl önce hazırladığı raporda İzmir ile ilgili uyarılarda bulunduğu ancak yetkililerin hiçbir önlem almadığı ortaya çıkmıştı.

48 BİN BİNA YIKILACAK VEYA HASAR GÖRECEK

İstanbul Planlama Ajansı, 7.5 büyüklüğündeki bir depremde 48 bin binanın yıkılacağını ağır hasar göreceğini ve 120 milyar TL ekonomik kayıp yaşanacağını belirtti.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) bünyesinde kurulan İstanbul Planlama Ajansı (İPA), İzmir'de yaşanan 6.9 büyüklüğündeki depremin ardından resmi internet sitesinde ve sosyal medya hesaplarında depremle ilgili olarak yapılan çalışmanın sonuçlarını yayımladı.

Buna göre hazırlıksız yakalandığı takdirde 7.5 büyüklüğündeki bir depremde İstanbul'da 48 bin bina yıkılacak veya ağır hasar görecektir. 194 bin bina orta ve üstü hasar alacak. Yolların yüzde 30'u kapanacak. 120 milyar TL ekonomik kayıp yaşanacak.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ajanstan yapılan açıklamada, şu ifadeler kullanıldı

"Bugüne kadar hazırlanan onlarca bilimsel rapor ve araştırmada dile getirildiği gibi depreme hazırlıkta hasar görebilecek bu dayanıksız yapıların ve altyapının güçlendirilmesi veya yenilenmesi önceliğimiz olmalıydı. Ne var ki, kentsel dönüşüm ve 6306 sayılı afet yasaı deprem riski yüksek bölgeleri güçlendirmek değil arsa değeri yüksek bölgeleri yapılaşmaya açmak ve daha çok kent rantı elde etmek için kullanıldı.

İstanbul'daki yoğun yapılaşmanın bir sonucu olarak bugün aslında ilk büyük depremde yıkılacağı düşünülen 48 bin riskli binada oturan herkesi yerleştirmeye yetecek kadar boş veya oturulmayan ikincil konut bulunuyor. Yeni yapılaşma yerine mevcut konutlar depreme karşı değerlendirilebilir. Ancak siyasi ve ekonomik tercihler ile mevzuat buna engel oluyor.

Bundan böyle, deprem karşısında kent rantını değil yaşam hakkını önceliklendiren yeni bir vizyona, yeni bir mevzuata ve yeni bir kentsel iyileştirme programına ihtiyaç var.

Bunun için merkezi hükümetin, yerel yönetimlerin, özel sektörün, STK'ların, üniversiteler ve araştırma kurumlarının, uzmanların ve tüm İstanbulluların halk sağlığını ve yaşam hakkını korumak önceliğinde siyaset üstü bir birliktelik ve dayanışma içinde hareket etmesi çok önemli.

Kentsel altyapının afetlere karşı güçlendirilmesi önceliğimiz olmalı. Bununla birlikte deprem toplanma alanlarının, geçici barınma bölgelerinin, seyyar ve yüzer hastanelerin de hazırlanması ve bu alanlara erişimi kolaylaştıracak gerekli bilgilendirme ve duyuruların yapılması büyük önem taşıyor.

Kentin fiziksel altyapısının iyileştirilmesi deprem ve afetlere dayanıklılığı artırmak için tek başına yeterli değil. Vatandaşların afet ve deprem bilincinin geliştirilmesi de en az binaların ve altyapının iyileştirilmesi kadar önemli.

İstanbul'un tüm mahallelerini kapsayan "Sosyal Hasargörebilirlik" araştırmasına göre

- İstanbulluların %42'si depremde yaşanacak kayıpları tamamen kader olarak görüyor
- İstanbulluların %46'sı ise deprem için hiçbir önlem almadığını belirtiyor. (3)

Halbuki, depremler doğal afetler olsa da depremde yaşanan can ve mal kayıpları doğal değil önlenebilir insan yapımı sorunlardan kaynaklı.

Deprem eğitimleri hayat kurtarıyor. İstanbul'da tüm Türkiye'ye öncü olacak bir deprem eğitim seferberliği başlatılması gerekiyor.

Japonya'nın Kobe kentinde 1995'te gerçekleşen depremde 1999 İzmit depreminin iki katı kadar bina tamamen yıkıldı. Ancak Kobe depreminde hayatını kaybedenlerin sayısı İzmit depreminin üçte birinden az oldu. Benzer nüfustaki iki kentte benzer büyüklükteki depremlerin yol açtığı insan kaybının Japonya'da çok daha az olmasının nedeni Japon halkının deprem konusunda eğitilmiş, hazırlıklı ve bilinçli olmasıydı.

Ülkemizde depremlerde ölüm ve yaralanmaların birçoğu orta hasarlı yıkılmamış binalarda gerçekleşiyor. Bunun nedeni deprem bilinci ve eğitimi konusundaki eksiklikler. Deprem eğitim ve tatbikatlarıyla öğrenilebilecek bina içi mobilya sabitleme, deprem çantası bulundurma, deprem sırasında daire içinde en güvenli yerin neresi olduğunun önceden kararlaştırılması, deprem sırası ve sonrasında yıkılmış olabilecek balkon ve merdivenlerden uzak durma gibi bir takım basit önlemlerin alınmamış olması yüzlerce hayata mal oluyor.

Vatandaşların deprem sırası ve sonrasında kendilerini nasıl koruyacaklarına dair eğitimler alması, deprem ve afetlere dair bu eğitimlerin her kesime ulaştırılması ve tatbikatların tüm İstanbul'u kapsayan, düzenli ve sürekli bir hale getirilmesi hayati öneme sahip.

Unutmayalım ki, depremi önleyemsek de depremde yaşanabilecek kayıpları en aza indirmek elimizde.

Birlikte başaracağız!"

ELAZIĞ DEPREMİNDE 14 CANIN, GÖZ GÖRE GÖRE ÖLÜME GÖNDERİLDİĞİNİN BELGESİ!

2007'deki depremde ağır hasar gördüğü için yapılan güçlendirme çalışmasına bina sakinleri 'yetersiz' diye itiraz etti, Bakanlık itirazı reddetti. Elazığ depreminin simgesi Dilek Apartmanı, bundan 13 yıl sonra yaşanan depremde çöktü, 14 cana mezar oldu.

İzmir'de yaşanan 6.9 büyüklüğündeki deprem ardından Türkiye'nin depreme hazırlıklı olmadığına yönelik tartışmalar sürüyor. Elazığ depremine ilişkin ortaya çıkan yeni bilgiler, bunun en somut örneğini oluşturdu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Elazığ depreminin simgesi haline gelen, 14 yurttaşın can verdiği Dilek Apartmanı'nın hikayesini yazıldı. Savcılıktaki Dilek Apartmanı dosyasına giren yeni belgeye göre 2007'deki depremde ağır hasar gören apartmanda güçlendirme çalışması yapıldı. Bina sakinleri çalışmanın yetersiz olduğunu söyleyerek itiraz etti. Ancak Bakanlık itirazı reddetti. Bu gelişmeden 13 yıl sonra yaşanan depremde 14 kişi can verdi.

İsmail Saymaz'ın "Elazığ Depremi'nde ağır ihmalin belgesi" başlıklı yazısının ilgili bölümü şöyle:

İzmir'de 6.9 büyüklüğündeki deprem çoğunlukla 1999 yılından önce yapılmış binaları vurdu. Aralarında Doğanlar, Rıza Bey, Yağcıoğlu, Barış ve Emrah sitelerinin de bulunduğu apartmanların enkazında 114 insanımız can verdi.

İzmir yaralarını sararken...

Bu yıl 24 Ocak'ta meydana gelen Elazığ Depremi'nin akıbetini soruşturdum.

Merkezi Sivrice olan bu depremde Elazığ'da 37, Malatya'da dört can kaybı yaşandı.

Nasıl Van Depremi'nde Sevgi, İzmir'de Doğanlar ve Rıza Bey apartmanları ağır hasar ve kayıp bakımından sembolik bir hale geldiyse...

Dilek Apartmanı da Elazığ'ın sembolüydü.

Tam 14 vatandaşa mezar olmuştu.

Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen soruşturmalarda henüz dava açılmadı. Ancak Dilek Apartmanı'na ilişkin dosyaya kritik bir evrak girdi. Şimdi adı 'Çevre ve Şehircilik' olan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün 23 Haziran 2007 tarihli bu evrakına göre...

Elazığ'da, 21 Şubat 2007'de 5.9 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmişti.

Bu depremde Dilek Apartmanı ağır hasar görmüştü.

Sonra ne mi oldu?

Apartman sakinlerinin başvurusu üzerine Fırat Üniversitesi İnşaat Mühendisliği'nden Prof. Dr. Ali Sayıl Erdoğan, bir teknisyen ve iki inşaat mühendisinden oluşan bilirkişi heyeti kuruldu. Heyet, binada güçlendirme çalışması yaptı.

Depremzedeler çalışmaları yeterli bulmadıkları için itiraz etti.

İtiraz 23 Haziran 2007'de reddedildi.

O tutanakta şöyle yazıyor:

"Dilek Kooperatifi... bakanlığımız teknik heyetince kesin hasar tespit çalışmalarında 'ağır' derecede hasarlı olarak belirlenmiş olup afetzedelerin müracaatı ile Fırat Üniversitesi İnşaat Mühendisliği'nden teşekkül eden bilirkişi heyetince güçlendirme projesi altında onarımı yapılmıştır. Afetzedelerin itiraz dilekçeleri üzerine mahallinde inceleme yapılmış, söz konusu yapılar onarım gördüğünden değerlendirme yapılamamıştır."

Yani, 13 yıl önceki depremde ağır hasar alan bina, depremzedeler karşı çıktığı halde yıkılmayarak, sözde güçlendirme çalışması ile ayakta tutuldu.

DEPREMZEDELERE VERİLEN SÖZLER TUTULMUYOR

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, '1 yıl içinde konutları teslim edeceğiz' açıklaması yaptı ama Denizli'nin Acıpayam ilçesinde geçen yıl meydana gelen 5.5 büyüklüğündeki depremin ardından 60 aile hâlâ konteynerde yaşıyor.

İzmir, 114 kişinin hayatını kaybettiği, bin 35 kişinin de yaralandığı deprem sonrası yaralarını sarmaya çalışıyor. AFAD Başkanı Mehmet Güllüoğlu, 6.9 büyüklüğünde depremin yaşandığı İzmir'de arama kurtarma ekiplerinin çalışmalarını tamamladığını bildirirken İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ise evlerini tahliye etmek zorunda kalan yaklaşık 15 bin kişinin olduğunu açıkladı.

Depremde mağdur olanların ise konteynerden bir alan oluşturacağını açıklayan Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, "TOKİ en geç 1 ay içinde konutların inşasına başlayacak, 1 yıl içinde de konutları teslim edeceğiz" dedi. Benzer bir açıklama Denizli'nin Acıpayam ilçesinde 2019'un Mart ayında meydana gelen 5.5 büyüklüğündeki depremin ardından da yapılmıştı. Ancak 60 aile hâlâ konteynerde yaşıyor. TOKİ'nin yaptığı evlerin bitmesine ve kuraların çekilmesine rağmen depremzedeler 1 buçuk senedir iktidarın söz verdiği evlerde oturmayı bekliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Depremi büyüklüğüne ilişkin değerlendirmelerde bulunan CHP İzmir Milletvekili Tacettin Bayır, “Yandaş televizyon kanalları depremi 6.6 olarak açıklamalarını samimi bulmuyorum. Çünkü büyüklük 7 olursa orayı afet bölgesi ilan etmesi gerekiyor. Amerika ve Avrupa’nın 7.0 büyüklüğünde bir deprem derken bizim yandaş kanalları 6.6 büyüklüğünde deprem demesi samimiyetsizlik. İzmir’e yine üvey evlat muamelesi yapılıyor...”

TOKİ 1 yıl içerisinde yapılacak deniyor. İzmir’de mevcut TOKİ bölgelerinde boşluklar var. Neden mağdur yurttaşlarımız oraya yerleştirilmiyor da bir yıl sonrasına tarih veriliyor” diye konuştu.

Hâlâ Konteynerde Yaşıyorlar

“İki yılda Acıpayam depremini saramayanlar, Elazığ’ın, İzmir’in yaralarını nasıl saracak?” diye soran CHP Denizli Milletvekili H. Teoman Sancar ise, “AKP Acıpayam’da yaşanan depremden sonra sınıfta kalmıştır. Gerek Murat Kurum gerek Süleyman Soylu yaklaşık 2 yıldır hiçbir sözünü tutmamıştır. Acıpayam halkına nefes aldırılacak bir adım atılmamıştır. Büyükşehir belediye başkanının da halka bir desteği olmamıştır. Acıpayam depreminden sonra gelen bakanlar tüm yaraların sarılacağı sözünü verdi. Şimdi görüyoruz ki devlet tarafından bugün bile halkımıza çiftçimize en ufak bir yardım dahi yapılmamıştır. Hâlâ insanlar 16 metrekare konteynerlerin içinde kalıyorlar. Çok küçük bir alan. Bu küçük alanlarda aileler çok kalabalık kalıyorlar. İşin üzücü bir tarafı da Acıpayam Denizli’nin en soğuk yerlerinden birisi. Kışın soba yaktırmadılar, elektrik ile ilgili sürekli sıkıntılar oldu. İnsanlar soğukta yaşadı, 1 ay dış alamayanlar bile oldu” şeklinde konuştu.

Elazığ 9 Aydır Mağdur

AKP’li Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın depremin vurduğu İzmir’de, “Elazığ ve Malatya deneyimini aynen burada da değerlendireceğiz” sözlerine yanıt veren CHP Milletvekili Veli “5 bin 24 deprem konutundan sadece 446’sının depremedelere teslim edildiğini” açıklamıştı.

ULUSLARARASI SERMAYEYE ÖZEL İHALE DÜZENİ: ‘TEŞEKKÜR MEKTUBU’ VER İHALEYİ KAP

Türkiye’de dev projelerin tamamında ortak olan yabancı şirketlere ve yerli ortaklarına özel ihale uygulamaları Sayıştay’ın Dış Denetim Raporu’na yansdı. Birçok ihalede yabancı firma tekliflerinin olmadığı, tekliflerin olduğu durumlarda da teklif zarfından ‘teşekkür mektubu’ çıktığı belirlendi.

Mevzuattaki eksiklikler, AKP iktidarları döneminde rant aktarma aracı olan kamu ihale düzenini, uluslararası şirketler için daha da ayrıcalıklı bir alana dönüştürdü. Uluslararası katılıma açık ihalelerde, yabancı firma tekliflerinin olmadığı, geçersiz teklifler sunulduğu, teklif zarflarından “teşekkür mektubu” çıktığı belirlendi. Uluslararası nitelikte olmadığı halde bazı ihalelere vergi ve harç istisnaları tanındığı da saptandı.

Sayıştay’ın kurumlara yönelik denetimlerini topladığı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu’nda, uluslararası katılıma açık ihalelerde sağlanan vergi, resim ve harç istisnası uygulamalarındaki hatalar ile mevzuat eksikliklerinden kaynaklanan suiistimallere yer verildi.

Türkiye’nin dev projelerinin tümünde ortak olan yabancı şirketlerin ya da yerli ortaklarının yararlandığı ayrıcalıklı durumlar raporda ayrıntılarıyla anlatıldı.

Yatırım programında yer alan yatırımlar ile Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer almayan kamu yatırımlarının ihalesini kazanan yabancı şirketler, satış, teslim, bakım ve onarım hizmetleri ile bunlar sonucu düzenlenen kağıtları için damga vergisi ve harç ödemiyor.

Hazine Zarara Uğratıldı

Uluslararası ihale tanımının, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yerli ve yabancı firmaların ayrı ayrı veya birlikte katılımına açık olarak çıkılan ve yabancı firmalarca da teklif verilen ihaleyi ifade ettiği belirtilen raporda, şunlar kaydedildi: “Uluslararası ihale tanımının Damga Vergisi Kanunu ve Harçlar Kanunu’nda belirtilen şekilde tanımlanmasının bazı sorunlara ve hazineyi zarara uğratici uygulamalara yol açtığı değerlendirilmektedir. Nitekim tanımda, bir ihalenin ‘uluslararası ihale’ niteliği kazanabilmesi için yabancı firmaların teklif vermesi yeterli görülmüş ancak verilen teklifin geçerliliği ve yeterliliği dikkate alınmamıştır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Belirtilen ihalelerde vergi, resim ve harç istisnasından yararlanabilmek için Ticaret Bakanlığınca düzenlenen 'vergi resim harç istisnası belgesi' gerekmektedir. Bu belge, Ticaret Bakanlığınca verilmekle birlikte, verilmesine esas forma ilişkin değerlendirme, ihaleyi düzenleyen kamu kurumu tarafından yapılmaktadır. Vergi resim harç istisnası belgesi alınmış ihalelerden, ihaleyi yapan kurumlar çerçevesinde önceki dönemlere ait yapılmış incelemelerde; birçok ihalede yabancı firma tekliflerinin olmadığı, yabancı firma tekliflerinin olduğu durumlarda da, teklif vermelerine rağmen verdikleri teklif zarfından 'teşekkür mektubu' çıktığı veya geçerli bir teklif sunmadıkları veyahut idari şartnameye göre "yeterlik kriterlerini" taşımayan yabancı firmaların ihaleye teklif verdiği tespit edilmiştir."

Vergi Kasalarında Kaldı

Uluslararası ihale tanımında "geçerli ve yeterli teklif" ibaresinin bulunmamasının uygulamada bazı sorunlara yol açtığı belirtildi. Uluslararası ihale olmaması gereken ihaleler için verilen bazı vergi resim harç istisnası belgelerinin Ticaret Bakanlığı tarafından iptal edilmesinden veya belgenin hiç verilmemesinden dolayı çok sayıda dava açıldığı ve bunun emek ve kamu kaynağı kaybına neden olduğu belirtildi. Gerekli şartlara sahip olmayan ihalelerin uluslararası ihale kabul edilmesiyle vergi resim harç istisnası belgesi verilmesinin de vergi gelirlerinde büyük kayıplara yol açtığı kaydedildi. Sayıştay, bu nedenlerle, uluslararası ihale tanımına "geçerli ve yeterli teklif" ibaresinin eklenmesini istedi.

İMAR AFFI YASAKLANMALIDIR

İzmir depremi sonrası TMMOB'den ilk gözlem raporu: İmar affı yasaklanmalıdır

İzmir'de meydana gelen deprem sonrası TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu, ilk gözlem raporunu açıkladı. Raporda, "İmar afları yasaklanmalıdır. İmar barışı adı altında ruhsatlandırılan tüm ruhsatlar iptal edilmelidir," görüşüne yer verildi.

İzmir Seferihisar'da meydana gelen deprem sonrası en ağır bilanço Bayraklı ilçesinde yaşanırken, bölgede arama ve kurtarma çalışmaları devam ediyor.

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu da bölgede incelemeler yaparak ilk gözlem raporunu İzmir Mimarlık Merkezi'nde düzenlediği basın toplantısı ile açıkladı. Basın toplantısına TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz da katıldı.

Raporda, "Yıkıma uğrayan ve ağır hasar alan binaların genellikle 8 kat mertebesinde olduğu gözlenmiştir. Değerlendirilen bölgedeki kısmi ve tamamen yıkılan binaların sayısı 12'dir. Bu 12 binanın tamamının ruhsat tarihinin 1999 öncesi olduğu tespit edilmiştir" denildi.

Yapısal Sisteme Müdahale

Yapılan mülakatlarda ise, yapılardan önemli bir kısmının kooperatif olarak yapılan ve yapımı uzun yıllar süren binalar olduğu bilgisi alındığı ve ruhsat bilgilerinde de yapı ruhsatı ve yapı kullanma tarihleri arasındaki uzun süre olması dikkat çektiği ifade edildi. Raporda, yıkılan yapıların birçoğunun zemin katlarının dükkân ya da otopark amaçlı olarak kullanılan alanlar olduğu belirtildi.

Bazı yapılarda zemin katlarda yatay rijitliğin üst katlara göre zayıf olmasının sonucu olarak yumuşak kat temelli göçme mekanizmaları olduğu ve alt katlarda kolon kiriş bağlantılarının koptuğu görüldüğü ifade edilerek, bina sakinleriyle yapılan bazı mülakatlarda dükkânlarda yapısal sisteme müdahale edildiği raporda belirtildi.

Raporda ayrıca, "Kalın alüvyonel tabakalar(Bayraklı özel 260 m.) özelinde basen(ova) etkisi, depremin merkezi bu alanlara uzak olsa da, İzmir özelinde asıl yıkıcılığı sağlayan zemin davranışı olmuştur. 19.09.1985 tarihinde gerçekleşen Mexico City depremi bunların örneklerinden biridir. Parsel bazında düzgün etüdler dışında spesifik davranışın etkisi yerel olarak mutlaka incelenmeli ve yapı etkileşimi baştan sorgulanmalıdır. Gerekli önlemlerin alınmaması veya durumun anlaşılabilmesi ile Şehir merkezi içerisinde kendisini gösteren Tuzla ve İzmir faylarında oluşacak benzer veya daha büyük bir deprem, bu bölgeye bu kapsamda daha büyük zararlar verebilecektir" ifadelerine yer verildi.

"İmar Barışı Adı Altında Ruhsatlandırılan Tüm Ruhsatlar İptal Edilmelidir"

Raporda, önümüzdeki dönemde yapılması için şu görüşlere yer verildi:

"Yer seçiminden başlayarak imar planlarının afet riskine göre hazırlanması önem arz etmektedir. İçinde yaşadığımız binaların tasarım, inşa, denetim ve bakım süreçlerinin rant amaçlı yaklaşımlarla sürdürülmesi, depremlerin yıkıcı sonuçlarla karşımıza çıkmasına neden olmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlanmanın, üretmenin, deprem hasarları ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılığı hizmetlerinin eksiksiz bir şekilde uygulanmasıdır. Bu çerçevede; denetimsiz ve kaçak yapılaşmaya derhal son verilmelidir. İmar afları yasaklanmalıdır. İmar barışı adı altında ruhsatlandırılan tüm ruhsatlar iptal edilmelidir. 2011 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla uygulamaya konulan 'Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı' geciktirilmeden uygulamaya konulmalıdır. Başta hastaneler, okullar ve kamu binaları olmak üzere kentimizdeki tüm kaçak, imara aykırı ve deprem riski içeren yapıları tespit etmek için il genelinde bir envanter çalışması yapılmalıdır. İzmir Deprem Master Planı yenilenmelidir. Tüm paydaşlarla birlikte il genelinde öncelikli risk grubunda yer alan yapıları belirleyerek, bu yapıların güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması sağlanmalıdır...

Yapı tasarımı, üretim ve denetim süreçlerinde TMMOB'a bağlı meslek odalarını devre dışı bırakan uygulamalara son verilmelidir. Odaların mesleki denetim faaliyetleri üzerine konulan engeller kaldırılmalı, yerel yönetimler bu konuda üzerlerine düşenleri eksiksiz yerine getirmelidir."

"Sağlıklı Güvenlikli Yapılarda Yaşam Hakkı En Temel İnsan Hakkı"

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz ise şöyle konuştu:

"Depreme hazırlıklı olmamız gerekirken, her deprem sonrasında büyük acılarla büyük maddi kayıplarla karşı karşıya geliyoruz. Deneyimlerimizden, yaşadıklarımızdan, hepimizin içerisinde bulunduğu yapıların depreme güvenli olup olmadığını bilmiyoruz çünkü depreme karşı hazırlıklı olmak sağlıklı güvenli yapılarda yaşamak ve bireysel olanaklarımızla alacağımız önlemlerle sınırlı değildir. Deprem yol açtığı hasarı zararı en aza indirmenin yolu bilimsel teknik gerekliliklerin tüm kriterlerini harfiyen yerine getirmekle mümkündür. Deprem bir doğa olayı. Bir doğa olayını engelleyemeyiz ama gerekli önlemleri alırsak vereceği zararı vereceği hasarları yaratacağı rant kayıplarını en aza indirebiliriz. Deprem ve benzeri afetlerin açacağı zararları en aza indirmenin bir tek yolu vardır. Yer seçiminden başlayarak, içinde yaşadığımız binaların hasarların inşaa ve denetim süreçlerinde kamusal denetimin mutlaka sağlanması deprem öncesi deprem esnası ve sonrası yapılacakların planlanması ve bu planların gereklerinin harfiyen yerine getirilmesidir. Sağlıklı güvenli yapılarda yaşam hakkı en temel insan haklarından birisidir. Bu nedenle deprem ve benzeri afetlerin yol açacağı zararları hasarları en aza indirmek devletin asli görevlerinden birisidir. Deprem ve benzeri afetleri en aza indirmek için biraz önce saydığım halkın bir bütün olarak gerekliliklerin yerine getirilmesi gerekir. Deprem öncesi deprem esnası ve sonrası yapılacaklardan herhangi birisinde bir aksaklık olması bu tür acı sonuçların yaşanmasının temel nedenidir. Deprem ve benzeri afetlere hazırlık, bir devlet politikasının kararlı bir şekilde uygulanacak devlet politikasını zorunlu kılmaktadır."

ELEKTRİK VE DOĞALGAZDA İNDİRİM YAPMAK MÜMKÜN

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, pandemi sürecinde esnafın enerji faturaları için destek verilmesinin şart olduğunu söyledi. Ahmet Akın, "Salgın çok ciddi boyutlara ulaşırken alınan tedbirlerin yanında esnaf, sanayici ve çiftçi de düşünölmeli. Salgın öncesi faturasını ödeyemediği için elektrik ve doğalgazı kesilen milyonlarca abone var. Acil olarak esnaf destekleyecek önlemler de alınmalıdır" dedi.

CHP Enerji ve Altyapıdan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, daha önce getirilen kısıtlama tedbirleri kapsamında en büyük sıkıntıyı esnafın yaşadığını hatırlattı. Özellikle enerji maliyetlerinde ciddi artışlar yaşandığını buna karşılık geliri gittikçe düşen ve ekonomik buhran yaşayan kesimlerin başında esnafın geldiğini vurgulayan Ahmet Akın şunları söyledi:

"Mart'tan beri 2 milyon esnaf olumsuz etkilendi. Yeni tedbirler kapsamındaki kısıtlamalarla birlikte esnafımızın artık dayanacak gücü kalmadı. Şimdi ikinci bir dalga yaşanıyor ve son alınan tedbirlerin yine başta esnaf olmak üzere sanayici ve çiftçiyi olumsuz yönde etkileyecek. Özellikle enerji faturalarında çok ciddi artış oldu. Esnaf ve sanayici elektrikte indirim beklerken Ekim ayında yüzde 5,7 oranında zam geldi. Bu yılın ilk 6 ayında 1 milyon 655 bin 226 abonenin elektrik ve doğalgazı, borcunu ödeyemediği için kesildi. Her ay ortalama 185 bin konutun elektriği, 80 bin konutun da doğalgazı borcundan dolayı kesiliyor. Elektrik ve doğalgazda indirim yapmak mümkün."

KENTSEL DÖNÜŞÜM HESABI ÇALAKALEM

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın, kentsel dönüşüm çalışmalarında kullanılmak üzere oluşturulan ve 2019 yılında 4.4 milyar TL büyüklüğe ulaşan Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı'nın amacına uygun kullanılıp kullanılmadığının kontrolünde sorunlar yaşanıyor.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2019 yılı denetim raporu, kentsel dönüşüm için kullanılmak üzere oluşturulan 2019 yılında büyüklüğü 4.4 milyar TL'ye ulaşan özel hesabın kullanımı ve kontrolünde sorunlar yaşandığını gösterdi.

Riskli yapıların dönüştürülmesi amacıyla oluşturulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı'ndaki mevzuata aykırılıklar ve kullanım hataları Sayıştay'ın 2019 yılı denetim raporunda sıralandı.

Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesinde kullanılacak özel hesap gelirleri, "Çevre katkı payı ve idarî para cezalarının yüzde ellisi, orman dışına çıkarılan yerlerin satışından elde edilen gelirlerin bir kısmı, İller Bankası'nın banka faaliyetlerinden elde edeceği karın yüzde ellisi, şartlı veya şartsız bağış ve yardımlar"dan oluşuyor. Geçen yılki büyüklüğü 4.4 milyar TL olan özel hesaptan yıl boyunca 1.8 milyar TL harcama yapıldı. Bunun 438 milyon lirası belediyelere, 308 milyonu kira yardımına, 140 milyonu İller Bankası'na aktarıldı. Toplam 1.8 milyar TL olan giderlerin yüzde 48'lik en büyük dilimini "Diğer giderler" oluşturdu. Diğer giderlerin, "mahkeme gideri, taşınmaz yapım, bakım ve onarım işleri, yıkımla ilgili yapılan protokol giderleri ile çeşitli sair giderler" olduğu bildirildi.

Raporda hesabın kullanımı ile ilgili Sayıştay denetçilerinin yaptığı tespitler özetle şöyle:

Bina Hesapları Hatalı: 2018 yılı kapanış bilançosunda 44.9 milyon TL olan binaların kayıtlı değeri 22.7 milyon liralık satışa karşın 2019 yılı kapanış bilançosunda da değiştirilmeden kayıt altına alındı. Binaların satış işlemlerinin doğru hesaplara kaydedilmemesi ve bina envanterinin sağlıklı yapılmaması nedeniyle bilançoda kayıtlı değer gerçek durumu yansıtmamaktadır.

İller Bankası Payı Ödenmedi Mahsup Edildi: İller Bankası'nın banka faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği karın yüzde ellisinin hesaba aktarılacağı hüküm altına alınmıştır. Bankanın 2019 yılı için Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına aktarması gereken 157.9 milyon TL'nin dönüşüm uygulamaları için kullanılan avanslara mahsup edildiği görülmüştür. Bu nedenle Dönüşüm Gelirleri Hesabı 157.9 milyon TL, Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabının 56 milyon TL noksan görülmektedir.

Hesaplar Yanlış, Kayıtlar Sağlıksız: Özel Hesabın 2019 yılı muhasebe kayıtlarında, riskli alanlarda yürütülen projelere ilişkin olarak yapılan kira yardımı ödemelerinin Dönüşüm Giderleri Hesabına 284.1 Milyon TL kaydedilmesine rağmen, Gider Taahhütleri Hesabından 21.5 milyon TL düşüldüğü; kredi faiz desteği ödemelerinin 46.1 milyon TL kaydedilmesine rağmen, Gider Taahhütleri Hesabından 14.3 milyon TL düşüldüğü görülmüştür. Dolayısıyla, Bakanlık tarafından taahhüt altına girilen yükümlülüklerin kayıtlarının sağlıklı tutulmadığı ve takibinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Belediyelerin Yükümlülükleri: Belediyelerin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin takip ve kontrolü yapılmıyor.

Kontrol Mekanizması Yok: Bakanlık tarafından kentsel dönüşüm uygulamaları için kaynak aktarılan belediyeler ve İller Bankası'nın bu kaynakları kendi bütçelerinden ayrı olarak tutmalarına yönelik takip ve kontrol mekanizmasının kurulmadığı tespit edildi. Bu durum, Bakanlıkça belediyelere ve İller Bankası A.Ş.'ye aktarılan kaynakların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığının takibinin yapılmasını da zorlaştırmaktadır.

EKONOMİDE YALANCI BAHAR

Erdoğan'ın 'Acı reçete' mesajına gelelim; eğer bundan kasıt kamu-özel işbirliği projeleri bedellerinin TL'ye çevrilmesi, Kanal İstanbul'dan vazgeçildiğinin açıklanması, bürokratların lüks makam otolarının elden çıkarılması vb. ise haliyle itiraz etmeyiz.

Perde Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal'ın görevden alınmasıyla açıldı. Merkez Bankası başkanlarının bir yolsuzluk, bir usulsüzlük söz konusu olmaksızın süreleri dolmadan azledilmeleri zaten teamüllere aykırıdır. Bir ülkede peş peşe iki başkanın aynı akıbete uğraması ise kurumsal yapıların çökmekte olduğunun açık bir belirtisi sayılmalıdır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ardından Merkez Bankası Başkanlığı'na Naci Ağbal'ın atandığı açıklandı. Ağbal'ın teknokratik donanımı ve deneyimi yeterli sayılsa bile, bir kere kendisi AKP'den milletvekili seçilmiş, bakanlık yapmış siyasi bir figür. Bu tercih şu ana kadar Merkez Bankası Başkanlığı'na doğrudan siyasi kadrolar arasından yapılmış ilk atama özelliği taşıyor. Kaldı ki Ağbal maliye kökenli bir isim. Hazinecilik ve merkez bankacılığı tamamen farklı bir uzmanlık alanıdır.

8 Kasım Pazar akşamı da Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın istifasından, kendisinin Instagram hesabındaki veda mesajıyla haberdar olduk. Sis perdesi biraz aralanmaya başlayınca, sabık bakanın kardeşi Serhat Albayrak'ın başında bulunduğu Sabah grubu da dahil hiçbir mecrada sesini duyuramayınca acze düşüp sosyal medyaya başvurmak zorunda kaldığını anladık. Aslında rejimin "totaliter" niteliğini kavramak için belki de bundan daha açık bir kanıt bulunamaz. Öyle bir an geliyor ki, rejimin ikinci en güçlü kabul edilen kişinin bile anında sesi kesilebiliyor. O da çaresizlikle, mensubu bulunduğu hükümetin susturmak için yeni yasal düzenlemelere gittiği sosyal medya zeminlerinden birine sığınmak zorunda kalıyor.

Öfori Haftası

9 Kasım Pazartesi günü piyasaların açılmasıyla birlikte döviz kurları gerilemeye, borsa yükselmeye, gösterge faiz kabul edilen 2 yıllık devlet tahvili faiz oranı düşmeye başladı. Nitekim bu coşku 13 Kasım Cuma gününe kadar sürdü. 5 günde dolar 8.58 liradan 7.65 liraya düşerek 93 kuruş değer kaybetti. 2 yıllık kağıdın faizinde yüzde 15,32'den yüzde 13,82'ye 150 baz puan gevşeme yaşandı. BIST 100 borsa endeksi de 1180'den 1291'e yüzde 9,4'lük bir artış gösterdi. CDS denilen kredi risk primi 3 Kasım'daki 560 baz puandan 393 baz puana çekildi.

Açıkçası yeni Başkan Naci Ağbal'ın fiyat istikrarı, Merkez Bankası bağımsızlığı doğrultusunda yaptığı açıklamaların finansal piyasalara egemen olan "öfori" tabir edilen aşırı mutluluk ikliminde önemli bir etkisi bulunduğunu düşünmüyorum. Yüksek olasılıkla, Ağbal 8 Kasım günü banka genel müdürleriyle yaptığı toplantıda, "malum makamın" da onayıyla keskin bir faiz artışı teminatı verdi. Bu "müjde" piyasaları uçurdu.

"Hafta içi ekonomi kanallarındaki yorumlarda adaletinden ve doğruluğundan sual olunmayan "piyasa" güzellmelerine çokça rastlanıyordu. Piyasalara demokratik ve çoğulcu bir kişilik atfedilerek, ekranlarda "piyasalar biziz, hepimiz; piyasalar Ayşe Teyzedir, Osman Amcadır" mealinde bir temize çıkarma havası egemendi. Doğru; "finansallaşma" sürecinin toplumun tüm dokularına nüfuz etmesiyle birlikte topladığı günlük bahşisi anında 2 avroya çeviren çiraklara, dayısının verdiği 20 dolar bayram harçlığını kurlar biraz yükselince bozdurmak için döviz büfesine koşan öğrencilere çokça rastlıyoruz. Çevremizde gözü ekranda, döviz kurlarını, hisse senedi dalgalanmalarını profesyonel bir edayla izleyerek tam gün mesai yapan emekliler de tanıyoruz. Ancak bu demokratikleşme yanılsaması, piyasaların herkesin parası kadar konuştuğu, 1 doların 1 oya tekabül ettiği bir güçlüler arenası olduğu gerçeğini değiştirmiyor.

Piyasaları her zamanki gibi büyük oyuncuların aşırı kazanç dürtüsü ve spekülasyon arayışı biçimlendiriyor. Anlaşılan "finans kapital" bir kez daha Türkiye'de bir kâr kokusu aldı ve literatürde "bottom fishing" denilen, fiyatlar aşırı düştükten sonra alıma geçme stratejisini devreye soktu.

Merkez Bankası Bağımsızlığı Mutlaka Gerekli mi?

Aslında sözünü ettiğimiz gelişmeler Merkez Bankası bağımsızlığı kavramını kimsenin kale almadığının kanıtı gibi. Neden mi? Çünkü Merkez Bankası'nda faiz kararları PPK diye kısaltılan Para Politikası Kurulu tarafından alınıyor. Kurulun 7 üyesi var. Ağbal bu üyelerden sadece bir tanesi. 22 Ekim'deki toplantıda faizler sabit tutulduğuna göre, Murat Uysal dışındaki 6 üyenin tutumunun faiz artırma yönünde değiştiğine nasıl bu kadar emin olunabiliyor? Belli ki bu üyelerin hiçbir inisiyatifi bulunmadığı, konu mankeni olmaktan öteye gidemedikleri varsayılıyor.

Bu noktada "Merkez Bankası bağımsızlığı" kavramını kısaca tartışmak yararlı olabilir. Çünkü Merkez Bankası bağımsızlığı neoliberalizmin ana direklerinden biridir. Toplumun üretim, istihdam, geçim kaygılarından uzaklaşmış, finansal piyasaların egemenliğine boyun eğmiş bir kurguyu simgeler. Zaten Naci Ağbal'ın da telaffuz ettiği enflasyon hedeflemesi, sermaye hareketlerinin serbestliği ve dalgalı kur rejimi veri alındığında faiz kararlarına hapsolmuş bir merkez bankası anlamına gelir. Eğer faizler yeterince artırılıp, kredi daralması göze alınırsa sıcak para çekilebilir. Ne zaman ki talep edilen faizi vermekten kaçınılırsa, o zaman geçtiğimiz aylarda gözlemlediğimiz gibi sıcak paranın ülkeyi terk etmesiyle cezalandırılır. Ne var ki gerekli yasal değişiklik yapılan kadar, başboşluk yerine merkez bankası bağımsızlığına sahip çıkmak daha doğrudur bu ayrı...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tüm Vebal Berat Albayrak'ta mı?

Berat Albayrak, tüm dünyanın bizi kışkırdığı fantezisini diline doladığı, ekonomide çığır açıcı büyük atımların eşliğinde olduğumuz tarzı uçuk iddiaları dillendirdiği, ekonomi yönetiminde yaşanan sorunları halkla içtenlikle paylaşmadığı için toplumun güvenini iyice yitirmişti. En son da rekabetçi kur tezini ortaya atması, “döviz kurlarına hiç bakmıyorum!” “incisini dökmesi bardağı taşıran” damla oldu. Yılbaşından beri brüt döviz rezervlerinin 40 milyar dolar düşüşünde, kamu bankaları satışları da göz önüne alınırsa 100 milyar dolar civarında bir döviz kaybı yaşanmasında kendisinin ağır vebali bulunduğu açık. Gelgelelim tüm bu yanlışlara kayınpederinin “ne yapıp edin de faizleri artırmayın” talimatını yerine getirmekle düştüğü de ortada. AKP Genel Başkanvekili Numan Kurtulmuş’un geçtiğimiz hafta sonu “Türkiye’nin önlenemeyen yükselişini yaşıyoruz; yedi düvel karşımıza geçmiş Türkiye’yi yolundan çevirmeye çalışıyor” sözleri Albayrak’ın özel bir vaka değil, AKP’nin genetik kodlarının bir taşıyıcısı olduğunun kanıtı gibiydi.

TL’yi Yukarı Taşıyan Dinamikler

TL’nin 1 haftada yüzde 10’un üzerinde değer kazanmasında dünyadaki olumlu havanın da etkisi olduğu açık. Joe Biden’ın net bir biçimde ABD başkanlığını kazandığının anlaşılmasıyla, “güvenli liman” kabul edilen başta Amerikan hazine bonoları, düşük riskli varlıklardan bir çıkış, Türkiye benzeri ülkelere bir sermaye akımı yaşandı. Benzer şekilde aşı geliştirme çalışmalarında mesafe alındığına ilişkin haberler de iyimser bir hava estirdi. Hindistan borsası rekor kırarken, Brezilya, Güney Afrika varlıkları daha cazip hale gelirken, Türkiye de bu pembe rüzgârdan nasibini aldı.

Ayrıca döviz piyasalarında “overshooting” denilen, bir kere kur ekonominin makro temellerinden koptuktan sonra aşırı noktalara sürüklenmesini ifade eden bir olgu vardır. Bir para birimi bir kez değer kaybetmeye başlayıp serbest düşüşe geçince, her dövize yönelen para kazanmaya, her döviz satan pişman olmaya başlar. Yerel paradan kaçış kendini doğrulayan bir kehanete dönüşür. Ta ki düzeltme yapmak, kârları realize etmek için bir fırsat doğana kadar. 1994, 2001, 2018 kur ataklarında hep böyle süreçlere tanık olduk. Katara en son atlayan çaylakların ellerinin cız etmesiyle sonuçlanan bir kurgu defalarca yinelendi. Bu kez de bir anda olumlu algının güçlenmesiyle piyasalarda ibre lira alımına döndü. Ancak unutmayalım ki, 7,65 lira dolar kuru bile 15 Haziran-30 Temmuz arasında sabit tutulmaya çalışılan 6,85 lira düzeyine göre yüzde 11,7 bir devalüasyona işaret ediyor.

Türkiye’ye Yeni Bir Kredi mi Açıldı?

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın “Acı Reçeteyi Uygulayacağız” sözlerinin önümüzdeki dönem ekonomi politikalarına damga vuracağı anlaşılıyor. Öncelikle, 19 Kasım’da keskin bir faiz artışıyla finans kapitale bir diyet ödemek gerekiyor. Şu anda politika faizi kabul edilen bir haftalık repo oranı kağıt üzerinde yüzde 10,25. Ancak “Geç Likidite Penceresi” yoluyla yüzde 14,75’ten yapılan fonlamayı da dikkate alınca ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti yüzde 14’ü aşmış bulunuyor. Eğer politika faizinin fiili faiz oranını yakalaması planlanıyorsa, 19 Kasım’da 400 ila 500 puan arasında bir faiz artışı bekleniyor.

Covid-19’un yarattığı ekonomik durgunluk ortamında, Türkiye gibi orta büyüklükte, uluslararası piyasalara entegre bir ekonominin dış borç krizine sürüklenmesi domino etkisiyle tüm küresel ekonomiyi sarsabilirdi. Üstelik Türkiye’nin dış borçları başta İspanya, Fransa, İngiltere ve Almanya gelmek üzere ağırlıklı Batı bankalarına. Bu endişenin de etkisiyle Türkiye’ye yeni bir kredi açıldığı izlenimi uyanıyor. Erdoğan’ın geç de olsa, Macar Orban, Brezilyalı Bolsonaro gibi benzer otoriter liderlerin aksine Biden’ı tebrik etmesi, son bir haftada dış politikada görece ılımlı mesajlar vermesi de tekrar Atlantik İttifakı’na yanaşma manevraları olarak görülebilir. Berat Albayrak’ın gözden çıkarılmasında, Trump’ın damadı Kushner ile kurduğu özel ilişkinin artık bir anlamı kalmamasının rolü bulunduğu bile düşünülebilir. Biden’ın tarzına uygun olarak ABD ile kişisel hukukun yerine diplomasinin öne çıktığı bir döneme adım atılabilir.

Nitekim Batı basınında bir anda ekonomide atılan son adımlara prim veren yorumlara rastlanmaya başlandı. Örneğin bunlardan biri, büyük bankaların üst kuruluşu Uluslararası Finans Enstitüsü’nün (IIF) baş ekonomisti Robin Brooks’un eğer Merkez Bankası yeterli ölçüde faizleri artırırsa piyasaların Türkiye’ye sıcak bakacağı, ihracat potansiyelinin ülkeyi ileriye taşıyabileceği yolundaki yazısıydı. (Robin Brooks, Time for Turkey to send a positive signal with rates, Financial Times, 12 Kasım 2020). Sonunda Türk bankalarının sendikasyon kredilerinin yenilenmesine karar verecekler IIF üyesi bankalar.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

'Acı Reçete' Kimin İçin Yazılıyor?

Gelelim Erdoğan'ın "acı reçete" mesajına; eğer bundan kasıt kamu-özel işbirliği projeleri bedellerinin TL'ye çevrilmesi, Suriye-Irak-Libya-Azerbaycan derken bütçeye aşırı yük getiren askeri maceralardan geri adım atılması, Kanal İstanbul'dan vazgeçildiğinin açıklanması, bürokratların lüks makam otolarının elden çıkarılması vb. ise haliyle itiraz etmeyiz. Benzer biçimde gelir ve kurumlar vergisi oranlarının yükseltilmesi, böyle zor bir dönemde büyük servet sahiplerinden vergi alınması uygulamalarının da arkasında dururuz. Ancak acı reçeteden anlaşılan elektrik, doğalgaz fiyatlarına zam yapılması, halkın sırtına yüklenen dolaylı vergilerin artırılması, bütçeden yapılan sınırlı sosyal harcamaların budanması, kamu çalışanı ve emeklilerin maaşlarının dondurulması ise bunun emekçi kesimlere bedeli çok ağır olur.

Daha geçen hafta açıklanan iş gücü verileri 1 yılda çalışma yaşındaki nüfus 1 milyon 139 bin artarken, işgücünün 1 milyon 431 bin azaldığını gösterdi. Bu işgücüne katılma cesaretini bile yitirmiş nüfusun 2 milyon 570 bine sıçraması anlamına geliyor. Böyle bir ortamda kemer sıkma önlemleri yatırımları durdurur, işsizliği daha da artırır, halkın zaten gerileyen yaşam standartlarını iyice aşağı çeker. Bunun sonu da tam bir ekonomik, sosyal ve psikolojik yıkım olur.

Böyle bir süreçte toplumsal desteğinizin iyice zayıflaması, oy oranlarınızın düşmesi sizin sorunuz. Yurttaşlarımızın pandemi ortamında, üstelik de kış bastırırken iyice yoksulluğa, sefalete, giderek açlığa sürüklenmesi çok vahim bir tablo yaratır. O da toplumsal muhalefetin sorunu olmalı...

DAĞITILAN KÖMÜR MİKTARI YÜZDE 42 AZALDI

Türkiye Kömür İşletmeleri 2019'da 2 milyon 26 bin aileye toplamda 1,5 milyon ton kömür dağıttı. 2018'e kıyasla dağıtım yapılan aile sayısı hemen hemen aynı kalırken, dağıtım yapılan kömür miktarı yüzde 42 düştü. TTK ise 1,1 milyar TL zarar etti.

TKİ'den 2 milyon aileye bedava kömür: Dağıttığı kömür miktarı yüzde 42 azaldı

Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) tarafından 2019 yılında 531 sayılı Muhtaç Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca 2 milyon 26 bin aileye bedelsiz olarak yaklaşık 1,5 milyon ton kömür dağıtıldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın (HMB) açıkladığı kamu işletmeleri raporuna göre, 2018'de TKİ'nin bedelsiz kömür dağıttığı aile sayısı 2 milyon 30 bin, kömür miktarı 2,6 milyon tondur.

Hazine'den TKİ'ye 1,16 Milyar TL Bedava Kömür Bedeli

Böylece geçen 2019'da 2018'e göre kömür dağıtılan aile sayısı hemen hemen aynı kalırken, dağıtılan kömür miktarı yüzde 42 gerilemiş oldu.

Muhtaç ailelere kömür yardımı yapılmasına yönelik uygulama kapsamında HMB tarafından TKİ'ye 2019 yılında 1,16 milyar TL görevlendirme bedeli ödemesi yapıldı. 2018'de bu miktar 1,21 milyar TL idi.

Satılan Kömürün Yüzde 71'i Termik Santrallere

TKİ, 2019 yılında toplam 18,2 milyon ton kömür satışı yaptı. Bu miktarın %71'i termik santrallerde, %29'u ise ısınmada ve sanayide kullanılmak üzere piyasaya satıldı.

Dağıtım yapılan kömür, ısınma amacıyla piyasaya satışı yapılan kömür miktarına dahil olup toplam satış miktarının %8,24'ünü oluşturdu.

2019'da TKİ'nin satış miktarı bir önceki yıla göre %9 oranında azaldı ancak satış hasılatı bir önceki yıla göre %9,9 oranında artarak 4 milyar TL olarak gerçekleşti.

TKİ 2019 yılını 101 milyon TL dönem kârı ile kapattı.

Kuruluşun bu dönemde Ar-Ge harcaması 6,8 milyon TL, toplam yatırım harcaması 30,1 milyon TL oldu.

Borç 7 Milyar TL'yi Aştı

2017'de 3,7 milyar TL olan TKİ'nin toplam borcu, 2018'de 5,6 milyar TL'ye, 2019'da 7 milyar TL'ye yükseldi.

Kısa vadeli borçların 2019'da yüzde 25,5 artışla 6,8 milyar TL'ye yükselmesi dikkat çekti.

TKİ'nin personel sayısı ise bu dönemde 305 düşüşle 4 bin 182'ye geriledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TTK'dan 1,1 Milyar TL Zarar

TKİ bünyesinde yer alan Ereğli, Kozlu, Karadon, Armutçuk, Üzülmöz ve Amasra Kömür İşletmelerinin bir araya getirilmesi suretiyle 1984 yılında TKİ'den ayrı bir iktisadi devlet teşekkülü şeklinde kurulmuş olan Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK), 2019'da zarar etti.

2018'de 898 milyon TL zarar eden TTK, 2019'u 1 milyar 111 milyon TL zararla kapattı. Zarar bu dönemde yüzde 23,7 arttı.

TTK'nın personeli sayısı 447 artışla 9 bin 258'e yükseldi.

Hazine'den TTK'ya 1,2 Milyar TL Transfer

Kuruluşun 2019 yılı brüt satışları %11,9 oranında artarak 353,7 milyon TL olarak gerçekleşti.

Söz konusu satış rakamı ile TTK'nın 1,3 milyar TL tutarındaki istihdam giderinin üçte biri ancak karşılandı.

Kuruluşa 2019 yılında bütçeden 1,15 milyar TL'si sermaye olmak üzere toplam 1,18 milyar TL transfer yapıldı.

Kuruluş 2019 yılında 70,8 milyon TL nakdi yatırım harcaması yaptı.

TTK tarafından 2019 yılında 531 sayılı Muhtaç Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca ihtiyaç sahibi ailelere bedelsiz olarak 32,3 bin ton kömür dağıtıldı.

ELEKTRİK ZAMLARI TRT'YE YARADI, FATURALARDAN 1 MİLYAR TL TOPLADI

TRT 2019'da elektrik faturalarından 1 milyar TL, bandrol ücretinden 1,8 milyar TL topladı. Elektriğe gelen zamlar sayesinde faturalardan alınan TRT payı 2019'da yüzde 31 arttı. TRT'de çalışan sayısı 7 bine dayandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2019 Kamu İşletmeleri Raporu'nu yayımladı. Bu rapora göre, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'na (TRT) vatandaşın cebinden 1,8 milyar TL bandrol ücreti, 1 milyar TL de enerji payı aktarıldı.

TRT, bu dönemde 298,7 milyon TL ilan ve reklam geliri elde etti. Geçen sene bu rakam 264,7 milyon TL'yd.

Elektriğe Gelen Zamlar TRT'ye Yaradı

Elektriğe gelen yüksek zamlar nedeniyle TRT'nin elektrik faturalarından aldığı TRT payı miktarı, 2019'da bir önceki yıla göre yüzde 31 artışla 689,8 milyon TL'den 1 milyar TL'ye yükseldi ve rekor kırdı.

Elektriğe 2018 ve 2019'u kapsayan iki yılda toplam yüzde 72 oranında zam gelmişti.

Gelirin Yüzde 88'i Elektrik Faturası ve Bandrolden

TRT 2019'da toplamda 3 milyar 170 milyon TL gelir elde ederken, bu gelirin yüzde 88'inini vatandaşlardan toplanan bandrol ücretleri ve elektrik faturalarından tahsil edilen TRT payları oluşturdu.

3093 Sayılı TRT Gelirleri Kanunu'na göre, radyo, televizyon, video ve birleşik cihazlar ile görsel ve/veya işitsel yayınları alabilen her türlü cihazlardan alınan bandrol ücretleri TRT'ye aktarılıyor.

Ayrıca, vatandaşlar aktif elektrik enerjisi bedeli üzerinden yüzde 2 oranında TRT payı ödüyor.

Bandrol Oranı TV'de Yüzde 16, Cep Telefonunda Yüzde 10

Televizyondan radyoya, cep telefonundan ev sinema sistemine, akıllı kol saatinden bilgisayar ve tabletlere kadar çok sayıda cihazdan yüzde 16 ile yüzde 0,01 arasında değişen oranlarda bandrol ücreti alınıyor.

Televizyon, video kameralar ve radyolarda bu oran yüzde 16. Cep telefonlarında yüzde 10, bilgisayar ve tablette ise yüzde 2.

Yurt dışından getirilen televizyonlar, radyolar, videolar, set üstü medya kutularına 2020 yılı için ek bandrol ücreti düzenlemesi yapılmıştı.

Ticari olmayan amaçlarla yurt dışından cep telefonu getirenden 20 euro, bilgisayar getirenden 10 euro bandrol ücreti alınıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Elektrik Zamları ve Azalan Kıdem Tazminatlarıyla Kâr Yükseldi

Yüksek bandrol ve enerji payı gelirlerinin yanı sıra ödenen kıdem tazminatlarının da bu yıl az olmasıyla TRT'nin 2019'daki net dönem kârı, bir önceki yıla göre 10,6 milyon TL'den 386,1 milyon TL'ye yükseldi.

2018 yılında 1786 kişinin emekliye ayrılması nedeniyle TRT'nin faaliyet giderlerinde kıdem tazminatı kaynaklı yüzde 59'luk artış olmuştu. Bu yıl faaliyet giderinin yüzde 21,3 düşmesi, kârı artırdı.

TRT'de 2019'da satışların maliyeti 1,78 milyar TL, faaliyet giderleri ise 884,19 milyon TL oldu.

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Sermaye, kârın dağıtımı ve yedek akçe" başlıklı 546'ncı maddesi uyarınca TRT dönem kârını dağıtmayıp bünyesinde bırakıyor.

TRT'nin Personel Sayısı 7 Bine Yaklaştı

Rapora göre, TRT'nin 2019 yılındaki personel sayısı, bir önceki yıla göre yüzde 29,5 artışla 6 bin 868'e yükseldi.

Toplam istihdam gideri ise, aynı dönemde yüzde 26,7 düşüşle 808,6 milyon TL oldu. İstihdam giderinin geçen yıl fazla olması, ödenen kıdem tazminatlarından kaynaklanmıştı.

3 Yıldır Faaliyet Raporunu Açıklamıyor

"Kamu adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek" amacıyla 1964 yılında kurulan TRT bünyesinde 16 televizyon kanalı, 17 radyo kanalı, 3 basılı dergi ve dijital mecralar üzerinden yayıncılık faaliyetleri bulunuyor.

Hükümetin propagandasını yaptığı gerekçesiyle yoğun eleştiri alan TRT, 3 yıldır faaliyet raporu açıklamadığı için gelir ve giderlerinin ayrıntıları bilinmiyor. Kurum, en son 2016 yılı faaliyet raporunu kamuoyuyla paylaştı.

YURTTAŞIN 50 MİLYAR TL'Sİ TRT'DE

Son yıllarda yaptığı yayınlar ile tartışılan ve 'iktidarın propaganda aracı' haline dönüştürülen TRT'nin 2004-2019 yılları arasında bandrol ve elektrik faturalarından aldığı pay 50 milyar TL'ye dayandı. TRT'de yayımlanan 11 dizinin maliyeti ise açıklanmadı.

Anayasa gereği yapması gereken "Tarafsız yayıncılık" yerine iktidarı destekleyici yayın politikası izlediği gerekçesiyle eleştirilen TRT'nin, yurttaşların bandrol ve fatura ödemelerinden aldığı pay TBMM Genel Kurulu'nda tartışmalara neden oldu. CHP Milletvekili Deniz Yavuzylmaz, TRT'nin 2004-2019 yılları arasında bandrol ve elektrik faturalarından aldığı tutarın 50 milyar TL'ye ulaştığını açıkladı.

Yurttaşın Alın Terini Kasaya Koydu

Önceki gün gerçekleştirilen TBMM Genel Kurul Toplantısı'nda yurttaşların ödediği faturalardan TRT'ye aktarılan pay gündeme getirildi. CHP'li Yavuzylmaz, TRT payının yurttaşın alın terinden kesildiğini hatırlatarak "Peki TRT bu parayla ne yaptı? AKP'nin bir propaganda aletine dönüştü" dedi.

Kayıp Paranın Toplamı 7 Milyon TL

Yavuzylmaz, TRT'de yayımlanan dizilerin maliyetlerinin açıklanmadığına da dikkati çektiği konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bugün itibarıyla TRT'de 11 dizi oynuyor, bunlar için ne kadar para ödendiği açıklanmıyor. Yani, izlese de izlemesek de biz bu TRT köprüsünden geçmesek de vatandaşlar olarak parasını ödemeye devam ediyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yayımladığı kamu işletmeleri raporundaki TRT'nin geliri ile TRT Kurumunun Genel Müdürü İbrahim Eren'in KİT Komisyonu toplantısında yazılı olarak verdiği cevaptaki TRT'nin 2019 yılı geliri arasında 7 milyon TL fark var, kayıp 7 milyon TL var."

18 Yıldır Korku Filmi Oynuyor

TRT'nin 2002 yılından bugüne kadar çektiği en büyük filmin, "AKP'nin Yalan Rüzgarı" olduğunu söyleyen Yavuzylmaz, "TRT'de 18 yıldır oynayan AKP filmi teknik olarak değerlendirildiğinde bir korku filmidir. Cumhurbaşkanı ve AKP'li yetkililerin açıklama yaptığı saatler geçinmekte zorlanan vatandaşlarımız için artık, 'Alacakaranlık kuşağı' adını almıştır" ifadelerini kullandı.

VARLIK FONU'NA DEVREDİLEN BOTAŞ'TAN 2019'DA 5,6 MİLYAR TL'LİK REKOR ZARAR

2017'de Varlık Fonu'na devredilen Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (Botaş) 2019'da 5 milyar 613 milyon TL'lik rekor zarara imza attı. Botaş'ın borcu, iki yılda 10,2 milyar TL'den 45,1 milyar TL'ye yükseldi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2019 yılı kamu işletmeleri raporunu açıkladı. Buna göre, Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (Botaş) 2019'da 5 milyar 613 milyon TL'lik rekor zarara imza attı.

2017'de 3,3 milyar TL net kâr açıklayan Botaş, 2018'de 2,5 milyar TL net zarar etmişti. 2019'da net zarar, bir önceki yıla göre yüzde 126,2 arttı.

Kur ve Faiz Vurdu

Raporda zararın nedeni olarak "Kuruluş 2019 yılını yüksek finansman giderleri neticesinde 5,6 milyar TL dönem zararı ile kapatmıştır" ifadesi yer aldı.

Botaş'ın 2019'daki kur zararı ve faiz ödemelerini içeren "finansman giderleri" kalemi, bir önceki yıla göre yüzde 175,1 artışla 2 milyar 491 milyon TL'ye sıçradı. 2017'de sadece 62,2 milyon TL olan kuruluşun finansman gideri, 2018'de 905,5 milyon TL'ye sıçramıştı.

2018 ve 2019 yıllarında etkili olan kur krizinin etkisiyle Botaş'ın finansman gideri 2017-2019 dönemini kapsayan iki yılda 90 kat arttı.

Konutlarda kullanılan doğalgaza 2018-2019 döneminde toplamda yüzde 64 zam gelmesine rağmen Botaş'ın zararlarının katlanması dikkat çekti.

Borçlar Katlandı

Botaş'ın borçlarındaki olağanüstü artış da dikkat çekti.

2017'de 7,5 milyar TL'si kısa vadeli, 2,7 milyar TL'si uzun vadeli olmak üzere toplamda 10,2 milyar TL olan Botaş'ın borcu, 2018'de 26,6 milyar TL'ye, 2019'da 45,1 milyar TL'ye yükseldi.

Varlık Fonu'na devir sonrası dönemde şirketin borcu iki yılda dörde katlandı.

65 Milyar TL Satış Geliri

Botaş'ın brüt satışları, yurt içinde satılan doğalgaza yapılan zamlar nedeniyle 2019 yılında bir önceki yıla göre yüzde 27,4 oranında artarak 65 milyar TL'ye ulaştı.

Ancak rapora göre, "başta kur ve petrol fiyatları sebebiyle, kuruluşun satışlardan dolayı oluşan maliyeti" 2019 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 21 oranında artış göstererek 70,9 milyar TL oldu.

Kuruluş tarafından yapılan altyapı ve diğer yatırımlar, 2019 yılında 2018 yılına kıyasla yüzde 57 oranında artış göstererek 3,39 milyar TL tutarına ulaştı. Bu artışın temel sebebi raporda, depolama projeleri kapsamındaki yatırımlar olarak gösterildi.

2017'de Varlık Fonu'na Devredildi

"Türkiye'nin enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi" hedefi doğrultusunda 1974 yılında kurulmuş olup 1987 yılından itibaren; "Boru hatları ile petrol ve doğalgaz taşımacılığı, doğalgazın ithalat, ihracat, pazarlama ve satışı ile boru hatları etüt, mühendislik ve yapım işleri alanlarında faaliyetini devam ettiren" Botaş, 2017'de Türkiye Varlık Fonu'na (TVF) devredilmişti.

Kamunun elindeki tüm değerli şirketleri bünyesinde toplayan Türkiye Varlık Fonu'nun net kârı, 2019'da bir önceki yıla göre yüzde 48,3 düşüşle 8 milyar 854 milyon TL'ye gerilemişti.

TVF'nin internet sitesinde yer alan finansal rapora göre, 2018 sonunda 194,6 milyar TL olan TVF'nin finans sektörü dışı toplam borcu, 2019 sonunda 284,2 milyar TL'ye yükselmişti. Bir yıllık borç artış oranı yüzde 46 olmuştu.

DOĞAL AFET STATÜSÜNDE FABRİKA YOLU İHALESİ

Karayolları Genel Müdürlüğü, Bursa'nın Gemlik İlçesine kurulacağı açıklanan yerli otomobil fabrikası için 53 milyon TL'lik yol yapım ihalesi düzenledi. Milyonlarca liralık ihale, salgın hastalık ile doğal afetlerde kullanılması gereken pazarlık yöntemiyle verildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yerli otomobil üretebilmek için kurulan Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (TOGG) Bursa'nın Gemlik İlçesine kuracağı fabrikanın yolları için milyonlarca liralık bir ihale düzenlendi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Karayolları Genel Müdürlüğü 5 Ekim tarihinde "Mudanya-Gemlik Yolu'nun Bazı Kısımları, Yerli Otomobil Fabrikası Bağlantı Yolu İle Engürücük Farklı Seviyeli Kavşağı Toprak İşleri, Sanat Yapıları, Köprü İşleri ve Üstyapı Yapım İş" adı altında bir ihale yaptı. 300 gün içerisinde tamamlanması istenen projenin ihalesi 53 milyon 813 bin TL'ye Tarmac Agrega Madencilik ve Yapı Sanayi Şirketi'ne verildi.

İktidar Bu Yöntemi Seviyor

Milyonlarca liralık ihale için açık yöntem yerine Kamu İhale Kanunu'nun 21\B maddesinde yer alan pazarlık usulü tercih edildi. İktidar, "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların meydana gelmesi" durumunda kullanılması gerekirken bu yöntemle yasadaki sınırlamaları tanımayarak sıklıkla başvuruyor.

24 Eylül tarihinde de AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla Resmi Gazete'de yayımlanan kararla TOGG'un üretileceği tesise ulaşımı sağlayacak bağlantı yolu projeleri kapsamında, bazı taşınmazlar ve üzerindeki müstemilatın acele kamulaştırılmasına karar verildi. Hisselerinin yüzde 19'u Anadolu Grubu'na, yüzde 19'u BMC'ye, yüzde 19'u Kök Grubu'na, yüzde 19'u Turkcell'e, yüzde 19'u Zorlu Holding'e ve yüzde 5'i ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne ait olan TOGG'un yönetim kurulu üyeleri arasında BMC'nin sahibi AKP'li Ethem Sancak da bulunuyor.

'SEMBOL' PROJEDE USULSÜZLÜK

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'Çayın sembolü' olacağını söylediği 19,5 milyon TL maliyetli Rize Çay Çarşısı Projesi'nin yapılacağı dolgu alanın tahsisinde usulsüzlükler tespit edildi. Proje kapsamında dolgu alanda yapılacak bazı işlerin de Kıyı Kanunu'na aykırı olduğu belirlendi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Çayımızın sembolü" diye anlattığı, "Rize Çay Çarşısı" projesinin alan tahsisinde usulsüzlükler yaşandığı belirlendi. Toplam maliyeti 19,5 milyon TL olan proje için Rize Belediyesi'nce gerçekleştirilen alan tahsisinde hukuka aykırılık olduğu, projenin yapılacağı dolgu alan üzerine yapılması öngörülen yapıların da Kıyı Kanunu hükümlerine uygun olmadığı öğrenildi.

Rize'de 2021 yılının ilk yarısı içinde tamamlanması planlanan ve yüzde 45'i tamamlanan Çay Çarşısı projesindeki hukuka aykırılıklar, Sayıştay denetimleri ile açığa çıkarıldı. Erdoğan'ın da "Çok beğendiği" proje kapsamında yapılacak bazı yapıların mevzuata aykırı olduğu tespit edildi.

Hukuki Dayanağı Yok

Sayıştay denetçileri, Rize Belediyesi'nin tasarrufuna bırakılan sahil dolgu alanında yapımı devam eden proje arazisinin Rize Ticaret Borsası'na tahsisine ait işlemin hukuki dayanağının olmadığını ifade etti. Projenin gerçekleştirileceği alana Kasım 2019'da giden denetçiler, proje kapsamında herhangi bir faaliyete başlanmadığını gördü. Sahil dolgu alanına yapılacak projenin tahsisi ile ilgili işlemleri de inceleyen denetçiler, Rize Belediyesi'nin 10 bin metrekarelik sahil dolgu alanını Eylül 2016'da, "Amacı dışında kullanılmamak üzere" çay çarşısı yapımı için Rize Ticaret Borsasına tahsis ettiğini tespit etti.

Rize Belediyesi'nce Ticaret Borsası'na proje için tahsis edilen alanın belediyenin kendi taşınmazı olmadığı, yalnızca tasarrufuna bırakılan bir alan olduğu belirtildi. Belediyelerin yalnızca kendilerine ait olan alanları tahsis edebileceğinin altını çizen denetçiler, bu alanların da sadece mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilebileceğini vurguladı. Rize Ticaret Borsası'nın doğrudan bir kamu kurumu olmadığına ve tüzel kişilik olduğuna dikkati çeken denetçiler, tahsis işleminin hukuka aykırı olduğunu bildirdi.

Kıyı Kanunu'na Aykırı Yapılar

Proje kapsamında yapılması öngörülen bazı yapıların Kıyı Kanunu hükümlerine uygun olmadığı da denetim raporunda yer aldı. Bu yapılardan bazıları raporda, "30 metre yüksekliğinde Çay Müzesi ve Sinema, bin 860 metrekare restoran, 84 metrekare yöresel ürünler pazarı" olarak sıralandı.

EN YÜKSEK ÖDENEK ULAŞTIRMAYA

Ülkenin, işsizlik, eğitim, sağlık, depreme karşı güçlendirme çalışmaları gibi öne çıkan acil sorunlarına karşın iktidarın yatırım önceliği değişmiyor. Önceki yıllarda olduğu gibi 2021 yılında da kamu yatırımları arasında en büyük pay yine ulaştırma sektörüne ayrıldı. 191,7 milyar TL'lik yatırım tutarının 66,6 milyar TL'si ulaştırmaya gidecek.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP iktidarının yandaşları fonlama aracına dönüşen ulaştırma harcamalarına kamu kaynaklarından en büyük payı ayırma alışkanlığı değişmiyor. 2021’de de yüzde 34,8’lik oranla kamu yatırımları arasında ulaştırma sektörü ilk sırada yer alacak.

2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’ndaki verilerden yararlanılarak verilen “Kamu yatırımları artacak” müjdesinin refahını artıracakları yine geniş halk kesimi olmayacak. Büyük pay halkın acil gereksinimleri için harcanmayacak.

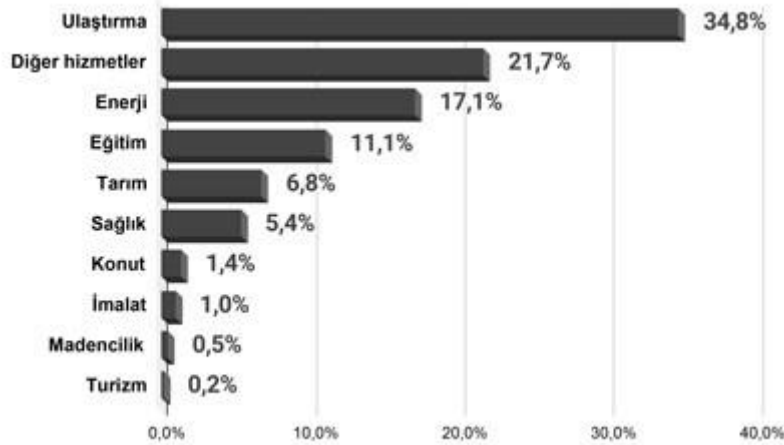
İşsizlik, eğitim, sağlık başta olmak üzere her depremde gündeme gelen güçlendirme çalışmaları gibi gereksinimler yerine ulaştırma yatırımları önümüzdeki yıllarda da bütçeden en büyük payı alacak.

Belirsiz Diğer Harcamalar Ulaştırmanın Ardında

Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’na göre, 191,7 milyar TL olarak hesaplanan kamu sabit sermaye yatırımlarının 66.6 milyar TL’si ulaştırma sektörüne ayrıldı. Ulaştırmayı 41,5 milyar TL ile içeriği bilinmeyen “Diğer hizmetler”, 32,7 milyar TL ile enerji, 21,3 milyar TL ile eğitim, 13 milyar TL ile tarım, 10,4 milyar TL ile de sağlık yatırımları izliyor.

Yüzde 13 Artacak

Kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarının 2021 yılında reel olarak yüzde 13,2 oranında artması öngörülüyor. 2021 yılında kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarının tarım, enerji, ulaştırma, eğitim ve diğer hizmetler alt sektörlerinde yoğunlaşmasının beklendiği bildirildi.

KÖİ’de de İlk Sırada

İktidara yakın şirketler arasında paylaştırılan ve garanti ödemeleri nedeniyle ülkenin geleceğini ipotek altına alan kamu özel işbirliği projelerinde de ilk sırayı ulaştırma sektöründeki yatırımlar alıyor.

Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet, Yap-Kirala-Devret ve İşletme Hakkı Devri olmak üzere dört model olarak uygulanan Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) projelerinde 1986 yılından bugüne imza altına alınanların sayısı 252 oldu. Uygulama sözleşmesi imzalanan KÖİ projelerinin toplam yatırım büyüklüğü 2020 yılı fiyatlarıyla 78,1 milyar ABD dolarına ulaştı. Bu tutar içinde ulaştırma sektörü 44,8 milyar ABD doları ile ilk sırada yer alıyor. Bunu 18,7 milyar ABD doları ile enerji, 10,8 milyar dolar ile sağlık sektörü izliyor.

EŞİNE İŞ, KENDİNE EK MAAŞ...

Hüseyin Bağ, Pamukkale’yi çiftlik haline getirmiş!

Eşine yaptığı kıyaklar nedeniyle görevden alınan eski Pamukkale Üniversitesi Rektörü Hüseyin Bağ’ın üniversitenin ortak olduğu şirkete kendisini yönetici yaparak aylık 11 bin TL maaş aldığı açığa çıktı. Bağ, “Lisans mezunuyum” diyerek kendisini savundu.

Pamukkale Üniversitesi’nde eşine yaptığı kıyaklar nedeniyle Yükseköğretim Kurulu (YÖK) kararıyla görevden alınan eski rektör Hüseyin Bağ’ın kendisine ekstra maaş ödemesi sağladığı ortaya çıktı. Üniversitenin yüzde 73 ortak olduğu Pamukkale Teknokent Yönetici Şirket’e kendisini genel müdür olarak atayan Bağ, bu sayede aylık 11 bin lira ek kazanç sağladı. Ayrıca üniversitede bir öğretim üyesi de genel müdür yardımcısı yapıldı ve ona da aylık 9 bin lira ekstra maaş bağlandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bağ'ın kendine bağladığı ek maaş Sayıştay raporlarına da yansdı. Üniversiteye ilişkin hazırlanan 2019 yılı denetim raporunda bu duruma yer verildi. Yapılan bu uygulamanın 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na aykırı olduğu ifade edildi. Bu kanuna göre rektörün ve öğretim üyesinin kazandığı bu paranın usulsüz olduğu dile getirildi.

Arsızlığın Böylesi

Raporda, 2019 yılı itibariyle rektörün ve öğretim üyesinin toplam 20 bin TL maaş aldığı vurgulandı. Bağ'a ödenen 11 bin TL bu yılın nisan ayında durduruldu. Rektörün bu konuya ilişkin savunmasında kendisini lisans derecesinde üniversite mezunu olma taşımayla savunduğu ifade edildi.

"Araştırmacı ve idari personel olarak yarı zamanlı görev alacakların kurumlarından izinli, sürekli olarak istihdam edileceklerin de kurumlarınca aylıksız izinli sayılmaları gerekmektedir" denilen raporda, şunlara dikkat çekildi: "Her iki durumda da rektörün ve üniversitede görevli öğretim üyesine Pamukkale Teknokent Yönetici Şirketi'nden mevcut unvanları ile görev almaları uygun olmayacaktır. Her ne kadar rektöre ödenen maaş 2020 yılı içinde durdurulmuş olsa da öğretim üyesine ödenen genel müdür yardımcılığı maaşı devam etmekte olup, bununla birlikte 2019 yılı içerisinde genel müdür ve genel müdür yardımcılığı için rektör ile öğretim üyesine yapılan ödemeler için herhangi bir işlem yapılmamıştır. Bu itibarla 2019 yılı için Pamukkale Teknokent Yönetici Şirketi'nde rektör ve öğretim üyesinin, genel müdür ve genel müdür yardımcılığı görevlerinde bulunamayacakları gibi bu görevlerinden dolayı maaş da alamayacakları değerlendirilmektedir."

Görevden Alınmıştı

Hüseyin Bağ, ilk önce eşi Derya Bağ'ı enstitüde sekreter yapmıştı. Tepkiler üzerine bu görevden alınan Derya Bağ için Hüseyin Bağ daha sonra adrese teslim ilan açmıştı. Olayın ardından YÖK Denetleme Kurulu ilk olarak Hüseyin Bağ hakkında soruşturma açarak görevden uzaklaştırmıştı. Daha sonra ise Bağ'ın rektörlük görevi sonlandırılmıştı.

ORDU ÜNİVERSİTESİ'NDE LİYAKAT BİR KAVRAMDAN İBARET

Yüksekokullara sekreter atayıp müdür yapmışlar

Ordu Üniversitesi; öğrencisi, hatta binası dahi bulunmayan iki MYO'ya 4 yılda toplam 13 sekreter atadı. Yönetmeliğin etrafından dolanan üniversite bu 13 sekreterin 10'unu şube müdürü yaptı

Ordu Üniversitesi'nde faal olmayan meslek yüksekokullarına (MYO) sekreter ataması yapıldığı açığa çıktı. Öğrencisi, idari personeli, hatta binası dahi bulunmayan Gököy ve Aybastı MYO'larına 2015 yılından 2019 yılına kadar aralıklarla sekreter ataması yapıldı.

Gököy MYO'ya 7, Aybastı MYO'ya ise 6 sekreter ataması yapıldı. 13 atamada da farklı kişiler atandı. Bu 13 kişinin 10'u ise görevde kısa süre kaldıktan sonra şube müdürü yapıldı. Konu Sayıştay raporlarına da yansdı.

Üniversiteye ilişkin hazırlanan 2019 yılı denetim raporunda yapılan bu uygulamalardan rektörün sorumlu olduğu hatırlatıldı.

İdare Amaca Uygun Hareket Etmiyor

Raporda şu ifadeler kullanıldı: Yapılan incelemede faal olmayan, öğrencisi, binası ve idari personeli bulunmayan MYO'lara, MYO Sekreteri atandığı tespit edilmiştir. İdare, atamalarda, Yüksekokulların fiziki şartlarının sağlanarak eğitim ve öğretime geçmesini amaçlasaydı; fiziki şartların sağlanması ile ilgili önemli görev ve sorumlulukları bulunan yüksekokul sekreteri kadrosunun, istikrarlı bir şekilde yönetilmesini tercih ederdi. MYO'lara, faaliyete geçemedikleri dört yıllık süre zarfında 6-7 kez sekreter ataması yapıldığından ve bu durum, yönetim istikrarsızlığına sebebiyet verdiği için; atamalarda İdare'nin, söz konusu amaca uygun hareket etmediği düşünülmektedir. Okulların, bu kadar uzun bir süre faaliyete geçmemesi de bunu desteklemektedir."

Sınavsız Geçiş İçin Kullanılmış

Raporda şube müdürlüğü kadrosuna atanmak için olağan şartlarda sınav şartı olduğu fakat yüksekokul sekreterleri için bu şartın aranmadığı kaydedildi. Bu konuyla ilgili de şu ifadeler kullanıldı: "Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'nin 20'nci maddesinin (d) bendi uyarınca yüksekokul sekreteri olarak atanan bir personel sınavsız bir şekilde şube müdürü olma hakkını elde etmektedir. Zaten atananların, atandıkları görevde çalıştırılmaması, çoğunluğunun şube müdürü (10 kişi) olarak istihdam edilmesi ve atamaların kısa süreli olması, bu durumu işaret etmektedir. Bu itibarla; yapılan atamalarla, mevzuatın kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması ve kötüye kullanılmaması hususunun gereğinin yerine getirilmediği düşünülmektedir."

İŞÇİ HAKLARI ANAYASA'DAN ÇIKARTILIYOR!

CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, geçtiğimiz hafta Plan Bütçe Komisyonu'nda kabul edilen ve Meclis Genel Kurulu'na gelmesi beklenen yeni torba kanunda işçi haklarının neredeyse anayasal bir hak olmaktan çıkarıldığını ifade etti.

Yasal hale getirilmek istenen düzenlemede "işsizlik fonundaki yağmanın teşvik adı altında işverenlere sunulacağını" belirten CHP Genel Başkan Yardımcısı Ağbaba "Fon mevcut haliyle işsize destek değil, işverene ve yandaş şirketlere teşvik mekanizmasına dönüşmüştür. 2018 yılından itibaren İŞKUR İşsizlik Sigorta Fonu'ndan işverenlere teşvik ve destek ödemeleri adı altında 40 Milyar TL'den fazla kaynak aktarılmasına rağmen 2018 yılından itibaren istihdamın korunması bir yana, istihdamda sürekli olarak azalış meydana gelmiştir. TÜİK Temmuz ayı iş gücü verilerine göre istihdamın son bir yılda 1 milyon 254 bin kişi azalması bu durumun en net göstergesidir" ifadelerini kullandı.

AKP'nin Teklifinde Yer Alan Maddeler Anayasal Hak İhlalleriyle Dolu!

CHP'li Ağbaba teklifte ayrıca belirli süreli iş sözleşmesi ve "25 yaş altı 25 yaşından küçük olup hizmet akdine tabi olarak bir veya birden fazla işveren tarafından 10 günden az çalıştırılanlar" için yaşlılık aylığı primi ödeme zorunluluğunu kaldırdığını belirtti. Teklifin 28 ve 32. maddelerinin başlı başına Anayasa hak ihlalleri ile dolu olduğunu ifade eden CHP Genel Başkan Yardımcısı Ağbaba şunları söyledi:

"TBMM Plan ve Bütçe komisyonunda kabul edilen 28 ve 32. Maddeler iş güvencesinin olmadığı, kıdem ve ihbar hakkının ortadan kalktığı, düşük ücret stratejisine dayanan güvencesiz bir istihdam biçiminin yaygınlaşmasına neden olacaktır. Ayrıca maddeler bireysel iş hukuku, toplu iş hukuku ve sosyal güvenlik hakkını zedeleyici nitelikte olup, Anayasa'ya aykırılıklar taşımaktadır. Madde 28 ile '*belirli süreli iş sözleşmesi, esaslı bir neden olmadıkça, birden fazla üst üste (zincirleme) yapılamamaktadır*' hükmü değiştirilerek, belirli süreli iş sözleşmesinin süre sınırı ve objektif nedenlere bağlı olarak gerçekleştirilmesi koşulu ortadan kaldırılmakta, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanların belirli süreli olarak istihdam edilmesinin önünü açmaktadır."

25 Yaş Altı Gençler Ve 50 Yaş Üstü Çalışanların İş Güvencesi Bitiyor!

"Mevcut iş kanunu hükümlerine göre iş güvencesi, belirsiz süreli iş sözleşmelerinde, en az 30 işçinin çalıştığı iş yerleri için, en az 6 aylık kıdem hakkına sahip olan işçiler için geçerlidir. Bahsi geçen tasarının Meclis'te kabul edilmesi durumunda 25 yaş altı gençler ve 50 yaş üstü çalışanlar iş güvencesi kapsamının dışında kalacaklardır. İşten çıkartıldıklarında işe geri dönüş davası açamayacaklardır. Ayrıca bu yaş aralığında çalışan işçiler ile diğer yaş gruplarında çalışanlar arasında ayrıma neden olacak ve çalışma yaşamında bir nevi ikinci sınıf işçilerin oluşmasına neden olacaktır. Söz konusu Madde Anayasa'nın 49. Maddesinde yer alan '*devletin çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır*' ifadesine aykırıdır. Ayrıca Madde Anayasa'nın 10. Maddesinde belirtilen eşitlik ilkesine de açıkça aykırılık teşkil etmektedir."

Teklif Kıdem ve İhbar Hakkını Kaldırıyor, Anayasa'nın Eşitlik İlkesini Çiğniyor!

"Belirli süreli iş sözleşmeleri belirtilen süre içerisinde kendiliğinden sona erdiğinde işçinin kıdem ve ihbar hakkı da bulunmamaktadır. Bu durumda 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanların kıdem ve ihbar hakkı fiilen ortadan kaldırılmaktadır. Yine söz konusu Madde Anayasa'nın 10. Maddesinde belirtilen eşitlik ilkesine aykırıdır. Ayrıca belirli iş sözleşmeleri belirli bir dönem için geçerli olduğundan, sendikalaşma ve toplu sözleşme hakkı da fiili olarak bu iş yerlerinde ortadan kalkacaktır. Söz konusu bu Madde de Anayasa'nın 51. Maddesinde yer alan Sendika Hakkına ve yine Anayasa'nın 53. Maddesinde belirtilen Toplu Sözleşme Hakkına aykırılık taşımaktadır. Son olarak normal çalışma düzeninden kısmi ve belirli süreli iş sözleşmelerine geçirecek olan işçilerin ücret düzeylerinde esaslı değişiklikler meydana gelecektir. Bu durumda Anayasa'nın 55. Maddesinde belirtilen 'ücrette adaletin sağlanması' ilkesine aykırılık oluşacaktır."

Yaşlılık Aylığı Priminin Ödeme Zorunluluğu da Kaldırılıyor!

"Madde 32 ile '*25 yaşından küçük olup hizmet akdine tabi olarak bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az*' olanlar için yaşlılık aylığı primi ödeme zorunluluğunu kaldırmaktadır. Söz konusu madde yine Anayasa'nın 60. Maddesine göre '*Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğini sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar*' ifadesine açık olarak aykırıdır."

KAMUDAKİ İSRAF ARAŞTIRILSIN!

CHP, Türkiye'nin ekonomik 'buhran' içinde olduğunu kaydederek 'kamudaki israfın' araştırılması için TBMM'ye önerge verdi.

Cumhuriyet Halk Partisi, (CHP) Türkiye'nin ekonomik 'buhran' içinde olduğunu açıklayarak, "acı reçete"nin gündeme geldiği bu dönemde 'kamudaki israfın' araştırılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) önerge verdi.

CHP Grup Başkanvekillerinin imzaladığı önergede, "Cumhurbaşkanlığı'nın 'saray' harcamaları da her geçen yıl daha da büyümektedir. Yazlık saray, kışlık saray, uçak ve lüks araç filosunun giderleri, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde önemli bir yer tutmaktadır" denildi.

CHP Grup Başkanvekilleri Engin Altay, Engin Özkoç ve Özgür Özel, Türkiye'nin ekonomik 'buhran' içinde olduğunu ve bu 'buhran'dan çıkış için AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 'acı reçeteyi' gündeme getirdiğini hatırlatarak, kamudaki 'israfın' araştırılması için TBMM'ye önerge verdi.

'Saray Harcamaları Her Geçen Yıl Büyüyor'

Meclis araştırması istenilen önergenin gerekçesinde, Türkiye'deki 'israf' kalemleri arasında Erdoğan'ın harcamaları da gösterilerek, "Cumhurbaşkanlığı'nın 'saray' harcamaları da her geçen yıl daha da büyümektedir. Yazlık saray, kışlık saray, uçak ve lüks araç filosunun giderleri, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde önemli bir yer tutmaktadır" denildi.

Önergede, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde hukuk ve demokrasiden 'uzaklaşıldığı' ve bunun ekonomiye etkileri olduğu ifade edilerek, "Türkiye her alanda büyük kayıplar yaşamaya başlamıştır. Yolsuzluklar artmış, yoksulluk artmış, yasaklar her alana yayılmıştır" diye vurgulandı.

Koronavirüs salgını sırasında yurttaşların ekonomik olarak zor bir sürece girdiği kaydedilen önergede yaşanan sıkıntılar şöyle açıklandı:

"Vatandaşın, esnafın, çiftçinin, KOBİ'lerin, sanayicilerin bankalara borcu, son iki yılda 1 trilyon TL'den fazla artarak, 3 trilyon 700 milyar TL'ye çıkmıştır. Aynı dönemde kamunun toplam borcu yaklaşık 800 milyar TL artarak, 1 trilyon 860 milyar TL'ye çıkmıştır. Türkiye, dış borç faizi olarak her ay 1 milyar dolardan fazla öder hale gelmiştir. Borçlar yeni borçla döndürülmeye çalışılmakta, sürekli olarak vergi afları ve yapılandırılmalar gündeme gelmektedir. Geniş tanımlı işsiz sayısı 10 milyonu aşmış, 2 bin 300 TL düzeyindeki asgari ücret, ortalama ücret haline gelmiş, milyonlarca insan aylık bin 170 TL'lik zorunlu ücretsiz izin parasına mahkum durumdadır."

Eski Başbakan Binali Yıldırım'ın 2018 yılını 'tasarruf yılı' olarak ilan ettiği anımsatılan önergede, kamuda 'israfın' sürdüğü şöyle anlatıldı:

"Kamudaki lüks araç saltanatı sürmekte, bürokratlar, kaymakamlar, valiler lüks ithal araçlar almaya devam etmektedir. Kamunun 2010-2020 döneminde lüks araç kiralamaları için yaptığı harcama yaklaşık 4 milyar TL'yi bulmaktadır. Bina kiralamaları ile birlikte fatura 10 milyar TL'ye kadar çıkmaktadır. Kamu giderlerindeki bir başka kara delik ise AKP Genel Başkanı'nın "milletin cebinden kuruş çıkmadan yapıyor" dediği kamu özel işbirliği projeleri için yapılan harcamalar ile Varlık Fonu'nun faaliyetleridir. KÖİ projeleri için sadece 2021 yılı için ayrılan ödenek 31 milyar TL'dir. Esnaf işyerini siftahsız kapatırken, döviz garantili projelerde geçilmeyen köprü, kullanılmayan yol, uçak inmeyen havaalanı için milyarlarca TL ödenmektedir."

KATARLI ŞİRKETE KIYAK

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün Karadeniz'de arama yapan Fatih Sondaj gemisine ulaşım ve lojistik hizmet sağlayan Katar merkezli Gulf Helicopters Şirketi'ne Katar'da pilotluk eğitim yetkisi verdiği açığa çıktı. Türkiye'nin yurtdışında eğitim yetkisi verdiği tek şirket Katar'da.

AKP'nin Katar'la her alanda ortak hareket etmesi tartışmalara neden olurken havacılık alanında da her taşın altından Katar çıkıyor. Türkiye, çok alışılmadık bir yöntemle Katar'daki bir havacılık şirketine pilot eğitime yetkisi verdi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün resmi internet sitesinde yer alan eğitim kuruluşları listesinde biri yurtdışında olmak üzere toplam "49 havacılık şirketi" yer alıyor. Merkezi Katar'ın başkenti Doha'da bulunan Gulf Helicopters Şirketi, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden aldığı yetkiyle "Helikopter pilotu eğitimi" veriyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ortak Oldukları Bir Şirket Var

Helikopter eğitim yetkisi verilen Katar merkezli Gulf Helicopters Şirketi'nin Türkiye'de de ortağı olduğu bir havacılık şirketi bulunuyor. Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, yüzde 46'lık hissesi Celal Emre Dursun'a, yüzde 5'lik hissesi ise Fatih Yalçın'a ait olan Red Star Havacılık Hizmetleri isimli şirketin yüzde 49'luk ve en büyük hissesinin Katar merkezli Gulf Helicopters Şirketi'nde olduğu biliniyor.

Uçuş Garantili Uçaklar

Sağlık Bakanlığı, 2018 yılında da Katar ortaklı Red Star Havacılık Hizmetleri Şirketi'nden dört yıllığına iki ambulans uçak kiraladı ve bakanlık kasasından tam 126 milyon TL ödedi. Sağlık Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu'nun 29 Haziran tarihinde açıkladığı bilgilere göre de Red Star Havacılık Şirketi'nden 17 milyon 200 bin TL ödeyerek bir yıllığına bir ambulans uçak daha kiraladı.

Gemi Yerli Helikopter Katar'dan

Türkiye'nin, Fatih Sondaj Gemisi'nin Karadeniz'de yürüttüğü doğalgaz arama ve çıkartma çalışmalarında da partnerinin Katarlı bir şirket olduğu ortaya çıktı. TPAO'ya ait olan ve Karadeniz'de doğalgaz bulduğu açıklanan Fatih Sondaj Gemisi'ne havayolu ile personel, kargo transferi ve tıbbi destek, en büyük hissesi Katar merkezli Gulf Helicopters Şirketi'ne ait olan Red Star Havacılık Hizmetleri Şirketi tarafından sağlanıyor.

KÖLE ORDUSU GELİYOR

10 milyon işçinin hakları gasp edilecek

Avrupa ve uluslararası sendika konfederasyonları, köle işçilik olarak bilinen yasanın Türkiye'deki 10 milyon işçinin haklarına darbe vuracağını bildirdi.

Meclis'teki köle işçilik yasının geri çekilmesi için bir araya gelen Türk-İş, Hak-İş ve DİSK'e Uluslararası Sendika Konfederasyonu'ndan (ITUC) ile Avrupa Sendikaları Konfederasyonundan (ETUC) destek geldi.

Türk-İş, Hak-İş ve DİSK'e ortak bir metinle tam destek mesajı gönderen ETUC ve ITUC yöneticileri, köle işçilikle ilgili düzenlemelerin yasallaşması halinde Türkiye'deki yaklaşık 10 milyon işçinin emeklilik, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve sosyal güvencilerle ilgili haklarını kaybedecekleri uyarısında bulundu.

İşçi Hakkına Saldırı

ITUC Genel Sekreteri Sharan Burrow ile ETUC Genel Sekreteri Luca Visentini'nin imzalarını taşıyan ve 'Sevgili Kardeşlerim' hitabıyla başlayan destek mektubunda, işçilerin itiraz ettiği düzenleme için, 'İş güvenliğini ve işçi haklarını tehdit eden, geçici istihdamı teşvik eden yasa tasarısı' ifadesi kullanıldı. Mesajda, tasarının hazırlayanların genç işçilerin ve 50 yaşından büyüklerin istihdam edilebilirliğini artıracakları iddialarının aksine, yeni yasanın işçileri sosyal güvenceden mahrum bırakacağı, işyerlerinde yaş ayrımcılığına dayalı iki kademeli bir istihdam sistemi kuracağı, güvencesiz ve kayıt dışı işleri yasallaştıracağı ifade edildi.

Yasanın çıkması halinde işverenlerin 25 yaşından küçük ve 50 yaşından büyük işçilere belirli süreli sözleşmeler uygulayabileceğine işaret edilen mektupta, "İş güvencesinden yoksun bırakılacak işçiler, sendika üyeliği ve toplu pazarlık hakları üzerindeki sınırlamalar nedeniyle de ayrımcılığa maruz kalacaklar. Yaklaşık 10 milyon işçinin etkileneceği hesaba katıldığında, bu uygulama, uluslararası temel çalışma standartlarının ihlali, ülkenin tüm çalışma ilişkileri sistemine vurulan ciddi bir darbe ve sendikalara yönelik bir saldırı anlamına gelmektedir" denildi.

İşçiye Koruyun

ITUC ve ETUC'un dünyada 200 milyon, Avrupa'da 45 milyon işçi üyesiyle Türkiye'deki sendikacıların yanında olduğu belirtilen mektupta "Hükümeti sendikalarla istişare yapmaya, insana yakışır ve güvenli istihdamı teşvik etmek için en etkili mekanizma olarak işçi haklarını ve toplu pazarlığı zayıflatmayan aksine geliştiren gerçek bir koruma paketi hazırlamaya çağırıyoruz" denildi.

DİSK Kıdem İçin Meclis'teydi

DİSK'in TBMM'deki Dikmen Kapısı'nın önünde yapmak istediği eyleme polis müdahale etti. TBMM'de görüşülen Torba Yasa'daki 'Kıdem Tazminatı' düzenlemesine karşı eylem yapacaklarını duyuran DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ve DİSK Yönetim Kurulu TBMM'nin önünde basın açıklaması yapmak istedi.

Polis, basın açıklaması yapmak isteyen sendika üyeleri ve destek veren milletvekillerine müdahale etti. Polis müdahalesini görüntülemeye çalışan basın emekçileri ise polis kalkanları ile engellendi. Çerkezoğlu ve beraberindekiler Meclis'e CHP'li vekillerin yardımı ile girebildi.

HEDEF 2. SINIF İŞÇİLİK

Emeklilik, kıdem ve iş güvencesine darbe vuracak ve 'esneklik' olarak sunulacak tasarı için işçiler ayakta

Yaklaşık 4 milyon çalışanı doğrudan 10 milyon işçiyi ilgilendirecek 25 yaş altı ve 50 yaş üstü önerisi ile işveren, otomatik olarak 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanına yönlenecek ve 25-50 yaş aralığında işsizlik ciddi biçimde artacak.

İşçi, ayda birden fazla işyerinde 10'ar günün altında 30 gün çalışsa da her bir işveren için 10 gün koşulu ayrı ayrı aranacağı için 10 günü doldurmayan işveren, emeklilik primi yatırmaktan kurtulacak.

Sendikal hakların engellendiği, hak edilen emeklilik haklarının geciktirildiği, işten atma yasağı gerekçesiyle ayda 39 liraya mahkûm edilen işçiler, yaşamsal bazı hakları kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya. Önceki gün Meclis'te görüşülmeye başlanan tasarı, 25 yaş altı ile 50 yaş üstü çalışana ikinci sınıf işçilik denilebilecek daha güvencesiz bir biçim öngörüyor. Üç işçi konfederasyonunun ortak açıklama yaptığı hak gaspı için emekçiye küresel sendikalardan da destek geldi. Hükümet ve işverenin bu kadar ısrar ettiği tasarı, işçiye ne getiriyor, daha doğrusu ne götürüyor?

Doç. Aziz Çelik'in sorularımıza verdiği yanıtları şöyle özetlemek mümkün:

- Bu teklif, yaşa bağlı olarak belirli süreli çalışma (geçici işçilik) ve kısmi çalışmayı yaygınlaştırmayı hedefliyor. Teklif ile 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar için koşul olmaksızın geçici sözleşme, asıl çalışma biçimi oluyor.
- Yasa teklifi 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar için 2. sınıf işçilik diyebileceğimiz daha güvencesiz ve esnek bir çalışma düzeni öngörüyor.
- Yasa teklifinin öngördüğü bu çalışma biçimleri özellikle kıdem tazminatı, iş güvencesi ve emeklilik haklarını son derece olumsuz etkileyecek nitelikte.
- Torba yasa 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanların tümünü doğrudan 10 milyon civarındaki çalışanı da dolaylı etkiler. Bu yaş gruplarında yaklaşık 2.5 milyon sigortalı işçi var. Ayrıca 25 yaş altı grupta yaklaşık 1.3 milyon iş arayan genç var.
- Bu durum 25-50 yaş arası istihdam yerine 25 yaş altı ve 50 yaş üstü istihdamı teşvik edeceğinden işverenler maliyetleri düşürmek için bu yaşlardaki istihdama ağırlık verecek, bu da 25-50 yaş aralığında işsizliği artıracak.

Emeklilik Zor, Aylık Düşük

- Yasa teklifi ile hedeflenen çalışma biçiminin en büyük sakıncası kıdem tazminatının ve iş güvencesinin yokluğu. Geçici çalışan işçi, sözleşmesi bittiğinde kıdem tazminatı alamaz. İş güvencesi hükümlerinden yararlanamaz ve işe iade davası açamaz.
- Bu yasa teklifi ile 25 yaş altı ve 50 yaş üstü için kıdem tazminatı hakkı net biçimde kaldırılmış oluyor.
- 25 yaşın altındaki işçinin ay içerisinde çalıştığı süreler toplamı 10 günden az ise işveren, bu işçi için yaşlılık aylığı primi ödemek zorunda değil. Bu işçi ayda birden çok işyerinde 10'ar günün altında ama toplamda 30 gün de çalışsa işveren yaşlılık aylığı primi yatırmayacak.
- Bunun anlamı 25 yaşına kadar fiilen emeklilik, ölüm ve maluliyet sigortası primi yatmayacak. Böylece emeklilik için prim ödeme yaşı fiilen 25'e çıkmış olacak.
- Bu yasa ile emeklilik zorlaşacak. Ayrıca 25 yaş altı süreler emeklilikte dikkate alınmayacağı için emekli aylıkları düşecek.
- Yaşa dayalı ayrımcılık anayasanın 10. maddesine aykırı. Bu teklif, anayasanın başta sosyal hukuk devleti, eşitlik ve sosyal güvenlik hakkı olmak üzere pek çok hükmüne aykırı.
- Fransa'dan kopya çekilmiş bir girişim bu. Fransız hükümeti, 2006'da "İlk İşe Giriş Yasası (CPE)" olarak bilinen bir yasa tasarısı hazırlıyor. Ancak o kadar büyük tepkiler ve protestolar geliyor ki öneri geri çekiliyor.
- Bu teklif, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Hizmet İlişkisine İşveren Tarafından Son Verilmesi Hakkında 158 sayılı ILO Sözleşmesi'ne de aykırı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

DİSK'e Meclis Önünde Engelleme

Önceki gün birçok kentte eylem yapan DİSK'in TBMM önünde düzenlemek istediği torba yasa açıklaması polislerce engellendi. Birleşik Metal-İş üyelerinin sendika binası önünde toplanması da polis engeline takıldı. Meclis'te açıklama yapan DİSK Başkanı Arzu Çerkezoğlu, yasanın geri çekilmesini istedi. Çerkezoğlu, genel bir iş bırakmaya ilişkin Türk-İş ve Hak-İş ile yaptıkları ortak açıklamaya atıfta bulunarak diğer konfederasyonların bunun arkasında durması gerektiğini söyledi.

Somalı Madencilere Sert Müdahale

Hak arayışlarını sürdüren ve Manisa'dan Ankara'ya yürümleri engellenen Somalı maden işçileri, İzmir'deki arama kurtarma çalışmalarının ardından yeniden eyleme başladı. İzmir- Ankara yolunda kamp kuran işçilerin yolu kesmek istemesi jandarma tarafından engellendi. Jandarmanın işçileri sert muameleye maruz bırakması kameraya yansıdı. Madencilere jandarma tarafından yaka paça yol kenarına atıldı. Bağımsız Maden-İş örgütlenme uzmanları Kamil Kartal ve Başaran Aksu gözaltına alındı.

KÖLELİK TEKLİFİNİ GERİ ÇEKİN!

Milyonlarca işçinin emeklilik ve kıdem tazminatı hakkını tırpanlayan torba yasa teklifi, Meclis Genel Kurulu'na geliyor. İşçiler tüm yurttaki tek ses: Teklifi geri çekin!

Patronlara İşsizlik Sigortası Fonu'ndan teşvik üzerine teşvik verirken milyonlarca işçinin kıdem tazminatı, emeklilik ve iş güvencesi haklarını tehdit eden torba yasa teklifi, TBMM Genel Kurulu'na geliyor. Bugün saat 15.00'te toplanacak Genel Kurul'da 'İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması bekleniyor. İşçiler ise teklifin geri çekilmesi talebiyle yurdun dört bir yanında eylemlerini sürdürüyor.

DİSK üyeleri dün Manisa ve Diyarbakır'da basın açıklamaları yaparak teklifi protesto etti. DİSK Diyarbakır Bölge Temsilciliği tarafından Genel-İş Sendikası 2 No'lu Şube'de yapılan açıklamada, "Çocuklarımızın kıdem tazminatına, emekliliğine dokunma! Torba yasa geri çekilsin!" pankartı açıldı. Manisa'da ise işçiler, Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Schneider Fabrikası önünde eylemdeydi.

Kıdem Tazminatımız Tehdit Altında

İki ilde yapılan ortak açıklamada, bu teklifin kabul edilemez nitelikte olduğu vurgulanarak şu ifadeler kullanıldı:

"Başta işçiler ve emekçiler olmak üzere tüm ülke salgının ve depremin yarattığı ağır sorunlar ile boğuşurken, ülkeyi yönetenlerin gündemi başka. Kıdem tazminatımız ve emeklilik hakkımız bir kez daha tehdit altında. Bu kez işçileri bölerek, yaşımıza göre ayrımcılık uygulayarak kıdem tazminatı hakkını parça parça gasp etmek istiyorlar. 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanların kıdem ve ihbar tazminatı hakkını ve emeklilik hakkını bir torbaya atıp çalmaya kalkıyorlar. Teklife göre bu işçiler için koşulsuz olarak belirli süreli sözleşme yapılabilecek. Tüm işçiler bilir; belirli süreli çalışan işçinin iş güvencesi, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı olmaz, emekli olması zorlaşır."

Bu yasayla ayda 10 günün altında çalışan 25 yaş altı gençlerin emeklilik primlerinin ödenmeyeceğine de dikkat çekilen açıklamada, "Kıdem tazminatı ve emeklilik hakkı bize çocuklarımızın emanetidir. İktidarı bir kez daha uyarıyoruz: Çocuklarımızın emanetinin ve geleceğimizin gasp edilmesine sessiz kalmayacağız, direneceğiz!" dendi.

Eylemler Bugün de Sürecek

DİSK, torba yasa teklifine karşı bugün de yurdun dört bir yanında sokakta olacaklarını duyurdu. Buna göre, DİSK bölge temsilciliklerinin öncülüğünde Antalya, Adana, Eskişehir, Antep, Ankara, İstanbul, Kayseri, Kocaeli ve Edirne'de basın açıklamaları gerçekleştirilecek. İstanbul'daki açıklama saat 14.00'te Kadıköy İskele Meydanı'nda yapılacak. Ankara'da ise işçiler saat 12.30'da DİSK İç Anadolu Bölge Temsilciliği önünde bir araya gelecek.

Fabrikalar Ayakta

Fabrikalarda da eylemler sürüyor. DİSK Birleşik Metal-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Grid, Arfesan, Arpek, Kroman Çelik, Bosal, Sarkuysan, Cavo, Fontana ve daha birçok fabrikada yasa teklifi protesto edildi. Lastik-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikalarda da işçiler, bildiri okuyarak teklife tepkilerini dile getirdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

'Kabul Edilebilir Hiçbir Tarafı Yok'

Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay, 25 yaş altı ve 50 yaş üstündeki çalışanlar için belirli süreli sözleşmelerin iki yıla kadar koşulsuz olarak yapılmasına olanak sağlayan düzenlemenin TBMM'den geri çekilmesini talep etti. Türkiye'nin zor bir süreçten geçtiğini belirten Atalay, böyle bir dönemde milyonlarca çalışanın aleyhine herhangi bir karar alınmaması gerektiğini kaydetti. Esnek çalışma uygulamasını yaygınlaştıracak olan söz konusu düzenlemenin, çalışma hayatının tüm dinamiklerini alt üst edeceğine dikkat çeken Atalay, şunları söyledi:

"Düzenleme yasalarsa bugün 18 olan emekliliğe sayılan sigorta primi yatırılma yaşı 25'e yükselecek. Bu da gençlerin daha geç emekli olmalarına neden olacak. 25 yaş altı ve 50 yaş üstünde olup esnek çalışanlar artık kıdem ve ihbar tazminatı alamayacak. Tüm bunların kabul edilebilir hiçbir tarafı yok. Kısa bir süre önce fona devredilmek istene kıdem tazminatı hakkı bu yolla tırpanlanmak isteniyor. Talebimiz, esnek çalışmayı yaygınlaştırmaya dönüştürecek ve çalışanların hak kaybına neden olacak bu düzenlemenin ivedilikle geri çekilmesidir."

TTK VE TDK'YA ANAYASAYA GÖRE VERİLMESİ GEREKEN PAYLARI AKTARILMADI

Eski İş Bankası Yönetim Kurulu üyesi Müslim Sarı, "Parayı nakit yönetimi çerçevesinde istediği gibi kullanırlarsa bu Atatürk'ün vasiyetine aykırıdır" dedi.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Atatürk'ün Türkiye İş Bankası hisseleri üzerinden elde edilen kârdan Türk Tarih Kurumu'na (TTK) ve Türk Dil Kurumu'na (TDK) anayasaya göre verilmesi gereken payların, 20 Mart itibarıyla Hazine'ye devredildiğini açıkladı.

Durumu değerlendiren eski İş Bankası Yönetim Kurulu üyesi, CHP PM üyesi Müslim Sarı, "Parayı nakit yönetimi çerçevesinde istediği gibi kullanırlarsa bu Atatürk'ün vasiyetine aykırıdır" dedi.

TTK'nin ve TDK'nin en önemli gelirini, Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler oluşturuyor. Atatürk'ün vasiyetnamesine göre, Türkiye İş Bankası sermaye hisselerinin Atatürk'e ait yüzde 28.09'una ilişkin kâr gelirlerinin yarısı, TTK ve TDK'ye ödeniyor. Anayasanın 134. maddesine göre de, TTK ve TDK için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali gelirin, doğrudan kendilerine verilmesi gerekiyor. Ancak CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, önceki gün TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yaptığı açıklamada, Atatürk mirasından elde edilen 3.5 milyar liralık gelirin kurumlara değil Hazine'ye aktarıldığını iddia etti. İddiaya ilişkin konuşan Bakan Ersoy, gelirin Hazine'ye aktarımını doğrulayarak bu aktarımın "gelirlere el koyma" olarak algılanmaması gerektiğini savundu.

'Vasiyete Aykırı Olabilir'

Durumu değerlendiren eski İş Bankası Yönetim Kurulu üyesi Müslim Sarı, "Atatürk'ün vasiyeti çok açık. Temettü gelirleri TTK ve TDK'ye faaliyetleri ile ilgili alanlarda kullanılmak üzere tahsis edilir. Dolayısıyla o paraların bu kurumların ukdesinde kullanılması gerekir. Anladığım kadarıyla şimdi bu paraları Hazine'de belirlenmiş bir hesaba aktaracaklar. Ardından bu hesaptan o kurumların belirlenmiş ihtiyaçları üzerine pay verecekler" dedi.

Durumu bir örnek üzerinden anlatan Sarı, "Temettü geliri 300 milyon liralık bir paraysa, bunu sadece kayıt olarak Hazine'de tutuyor ve 300 milyon olarak kuruma veriyorlarsa bir problem yok. Ama bunun yerine 'Biz bu 300 milyonu Hazine'ye aktaralım, ihtiyaca göre kurumlara verelim' gibi bir yaklaşım varsa bu vasiyete aykırıdır. Konuyla ilgili tartışmalara bakınca da ikinci ihtimal ağırlık kazanıyor" diye konuştu. Sarı, "Parayı nakit yönetimi çerçevesinde istediği gibi kullanırlarsa bu Atatürk'ün vasiyetine aykırıdır" dedi.

SÜT VE ET KRİZİ GELİYOR

CHP Bursa Milletvekili ve PM üyesi Orhan Sarıbal, artan girdi maliyetlerine rağmen çiğ süt alım fiyatlarının 1 yıldır değişmediğini belirterek, "Süt üreticileri maliyetlerini karşılamıyor. Süt hayvanları kesime gidiyor. Önümüzdeki süreçte süt hayvanlarının kesime gitmesinden dolayı bizleri süt ve et krizi beklemektedir" dedi.

2008-2009 döneminde de benzer bir durum yaşandığını ve süt para etmediği için çiftçilerin süt ineklerini kesime göndermek zorunda kaldığını hatırlatan Sarıbal, "Çiftçi süt ineklerini yani doğum yapması gereken hem kendi damızlığını hem besi hayvanını doğurması gereken süt ineğimiz şu anda kasaba gidiyor. Çünkü hayvanın yediği yem, yediği yemle beraber ürettiği süt maliyetini karşılamıyor. Hayvancılık maliyetlerinin %70'ni yem oluşturmaktadır. Eğer siz bir ülkede yem sorununu çözmemişseniz hayvancılığı sürdüremezsiniz" dedi.

Hayvancılığın sürdürülmesinde meranın büyük önem taşıdığını ancak ülkemizde meraların yetersiz kaldığını kaydeden Sarıbal, şunları söyledi:

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Mera Yok, Üretici Yeme Mahkûm

“TÜİK verilerine göre 2002’den beri ülkemizdeki mera alanları 146 milyon dönüm. O günden beri 1 santim değişmiş görünmüyor. Ama Tarım ve Orman Bakanlığı 12 milyon hektar mera alanı olduğunu, bir kısmını ıslah ettiğini bir kısmını ise ıslah etmediğini söylüyor. Türkiye de ne yazık ki meralar verimsiz ve amaca uygun kullanılmıyor. Büyükşehir yasası ile meralar iktidar eliyle pazarlandı imara açıldı. Meralar can çekişiyor. Mera olmayınca kaba yem olmayınca üretici kesif yem dediğimiz fabrika yemine mahkûm ediliyor.

1 Litre Süt ile 1 Kg Yem Alınabiliyor

Ancak kesif yem girdileri ithal ve dövize endeksli. O yüzden yem fiyatları bu yıl %30 ile %40 zam gördü. Dolar arttıkça da fiyatı artıyor. Süt hayvancılığında süt/yem paritesi var. Yani bir hayvancığın sürdürülebilmesi için 1 litre sütle 1.5 kilogram yem alınabilmesi gerekir. Bugün 1 litre sütle ne yazık ki 1 kilogram civarında 1 kilo 250 gram 1 kilo 200 gram ancak yem alabiliyoruz. Elektrik gibi yeni girdi maliyetlerini de dikkate aldığımızda çiftçinin kazanabilmesi için sütün litre fiyatının 3.5 liranın altında olmaması lazım.

Prim Artışı Sorunu Çözmez

Oysa son bir yıldır çiğ sütün alım fiyatı 2,30 TL. Üreticilerin taleplerini görmezden gelen hükümet süt primlerini 25 kuruş arttırarak litre başına Ekim, Kasım ve Aralık 2020 ayları için 40 kuruş yaptı. Ama bu üreticinin sorunlarını çözmez. Çünkü 2020 yılının ilk 6 ayına ait süt primleri ortalama 5 ayda ödendi. Süt üreticisi yem alıp, tesislerine masraf yapıp, işçiliğini yaptıktan ve sütünü sattıktan 5 ay sonra primini alabilmektedir. Zamanında ödenmeyen prim çiftçinin maliyetlerine bir fayda sağlamamaktadır.

Kaldı ki süt primini alabilmek için üretici birliklerine üye olmak şartı vardır. Üye olmayan birçok süt üreticisi için durum daha da vahimdir.”

YOKSUL YUMURTA BİLE ALAMIYOR

Yumurta fiyatı bir ayda yüzde 56 oranında arttı. Yoksulun can simidi olan yumurta artık ulaşamaz noktaya geldi.

CHP’nin sağlıkçı vekillerinden Opr. Dr. Bayram Yılmazkaya, salgın döneminde vatandaşın en önemli besin kaynaklarından biri olan yumurtaya yapılan zammın toplum sağlığını olumsuz etkilediğini söyledi.

Yılmazkaya devletin sağlık ve gıda politikasını birlikte yürütmesinin toplumun geleceği açısından çok önemli olduğunu vurgulayan Yılmazkaya, “AKP Hükümet’in yürütmekte olduğu yanlış politikaları sonucu döviz artışı yüzünden girdi maliyetleri artan yumurtanın fiyatındaki büyük artış direkt dar gelirli vatandaşımıza yansıyor” ifadelerini kullandı. Koronavirüse karşı toplumun daha dirençli bir bağışıklık sistemi için beslenmenin çok önemli olduğunu vurgulayan Yılmazkaya, “Besin değeri bakımından çok zengin olan yumurta toplumumuzun en önemli ve ucuz protein kaynaklarından birisidir. Vücut direncini artıran, vücudun ihtiyaç duyduğu enerjiyi sağlayan, hastalıklara karşı dirençli olmasını ve bağışıklık sistemini güçlendiren bu besinin toplum sağlığı açısından stratejik önemi büyük” ifadelerini kullandı. Bayram Yılmazkaya, “Bırakın işsiz vatandaşları çalışanlar bile et alamıyor. Protein ihtiyacını tavuk eti ve yumurta ile karşılamaya çalışıyor. Böyle bir dönemde tavuk etine ve yumurtaya ulaşmak ülkemizde bir lüks haline geldi” şeklinde konuştu.

YOKSULUN PAYINA DÜŞEN HASTALIK

TTB Merkez Konseyi Genel Sekreteri Bulut, “Pandemi en çok yoksulu vuruyor. Bağışıklık sistemi güçlü olmayan milyonlarca insan hastalıkla mücadele etmeye çalışıyor” dedi.

COVID-19’a yakalanmamak için bağışıklık sistemini dengeli beslenme ve vitamin kullanarak güçlendirmek gerekiyor. Uzmanların "Dengeli beslenin, vitamin kullanın" çağrılarına karşın açlık sınırının altında bir geliri olan ailelerin büyük çoğunluğu karnını bile güçlkle doyurabiliyor.

TTB Merkez Konseyi Genel Sekreteri Vedat Bulut, TTB Merkez Konseyi Üyesi İbrahim Akkurt, Halk Sağlığı Uzmanı Cavit Işık Yavuz ve SES Genel Sekreteri Pınar İçel, pandeminin en çok yoksulları vurduğunu belirtti.

Bulut, vitaminler üzerinden bir umut tacirliği yapıldığını eleştirerek, “İnsanlara takviye gıda olarak vitamin kullanmaları uyarıları yapıyor ama yoksulluk sınırının altında yaşayan milyonlarca insan dengeli beslenemiyor. Bağışıklık sistemi güçlü olmayan milyonlarca insan hastalıkla mücadele etmeye çalışıyor” dedi ve ekledi: “Pandemi en çok yoksulları vuruyor çünkü dengeli ve sağlıklı beslenemiyor ve koruyucu ekipman olarak nitelediğimiz maske ve dezenfektana ulaşmada ciddi sıkıntılar yaşıyorlar.”

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

SES Genel Sekreteri Pınar İçel de “Salgın hastalıklar özellikle yoksul kesimlerin hastalığıdır. Hijyen, dengeli beslenme gibi en temel insani ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çeken kesimler pandemide de korunaksız kaldı” diye konuştu.

Halk Sağlığı Uzmanı Cavit Işık Yavuz ise bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi için yeterli ve dengeli beslenme kadar yaşam şeklinin ve stresin de etkisine dikkat çekti: “Hareketsiz ve stresli bir hayatta bağışıklık sistemini olumsuz etkiliyor. Doğal, dengeli ve yeterli beslenmenin yerini hiçbir takviye gıda ya da vitamin tutamaz. İlaçla zehiri ayırın dozudur. Vitamin kullanılması gerekiyor ise hekim gözetiminde olmalıdır. Yoksa faydadan çok zararlar karşılaşılır.”

TTB Merkez Konseyi Üyesi İbrahim Akkurt da özellikle D vitamini kullanımı ile ilgili, “A,D ve E vitaminleri vücutta biriktiği için faydası kadar zararı da oluyor. Şayet takviye için bir vitamin kullanılacak ise doktor kontrolünde alınmalı” dedi.

YAŞAMDAN ‘TASARRUF’

MEB İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı’nın 2019 faaliyet raporuna göre, ülke genelindeki 18 bin 60 eğitim kurumunun depreme dayanıklı olup olmadığı incelenmedi. Bütçenin bir bölümünün, iade edilmesi nedeniyle kısıtlı sayıda okulun büyük onarım ihtiyacı karşılanabildi.

Ege Denizi’nde 30 Ekim’de meydana gelen depremde çürük binalar onlarca insana mezar olurken okulların durumunun da farklı olmadığı anlaşıldı. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı’nın faaliyet raporu, çok sayıda eğitim binasının da tehlikeye davet çıkardığını gözler önüne serdi.

MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı’nın Temmuz 2019’da aldığı karar kapsamında İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı’nın denetimi gerçekleştirildi. Denetim kapsamında, ‘Bakanlık bünyesindeki 18 bin 60 okul/kurum binasının deprem tahkikinin henüz yapılmadığı’ belirlendi.

Denetimin ardından Ocak 2020’de hazırlanan rapordaki bir diğer dikkati çekici tespit ise ‘büyük onarım ihtiyacı bulunan okul ve kurumların onarım taleplerinin yeterince karşılanmadığı’ oldu.

İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı’nın 2019 yılı bütçesinin bir bölümünün, ‘tasarruf tedbirleri’ nedeniyle iade edildiği de rapora kaydedildi. Bütçe imkânlarının kısıtlılığını, ‘zayıflıklar’ arasında sıralayan başkanlık, şu değerlendirmede bulundu: “Bütçe imkânlarının kısıtlı olması nedeniyle eğitim yapılarının büyük onarım ve tadilat işlerinde kısıtlı sayıda eğitim yapısının güçlendirilmesi ve büyük onarım ve tadilat işlerinin yapılması mümkün olmakta.”

Güvenlik için Milyonlarca Avro

Türkiye, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Dünya Bankası arasında 8 Ağustos 2019 tarihli, ‘İkraz Anlaşması’ kapsamında Okullarda Afet Risk Yönetimi Projesi’ni başlattı. Projenin uygulanması için Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası’ndan 267 milyon avro kredi alındı. Projenin amacı, “Türkiye’nin yüksek riskli deprem bölgelerinde seçilen okullarda öğrencilerin, öğretmenlerin ve okul personelinin güvenliğini artırmak” şeklinde açıklandı. Projenin uygulama süresi ise beş yıl olarak belirlendi.

Hastanelerde Hasar Oluşturdu

Yıkılan ve ağır hasarlı binaların dışında birçok kamu kurumu da zarar gördü. Tepecik Suat Seren Göğüs Hastalıkları Hastanesi, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Ana Bina A Blok, Alsancak Nevvar Salih İşgören Devlet Hastanesi, Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi’nin çeşitli bölgelerinde hasar olduğu bildirildi. Bu hastanelerin tamamında yapılan incelemelerin ardından ağır bir hasar olmadığı için sağlık hizmetlerinin aksamadan devam ettiği öğrenildi. Öte yandan Konak Diş Hastanesi’nin ise hasar gördüğü, gerekli incelemelerin ve hasar tespitinin yapılması için ikinci bir emre kadar sağlık çalışmalarının durdurulduğu öğrenildi.

ÜRETİCİ İLE TÜKETİCİ ARASINDAKİ MAKAS AÇILIYOR

TÜİK, enflasyonu yüzde 11,89 olarak açıkladı. Kur artışı üretici fiyatlarına yansdı. YEP’in de Merkez Bankası’nın da yılsonu enflasyon hedefi çöp oldu

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Ekim ayına ilişkin enflasyon rakamlarını açıkladı. Buna göre ekim ayında tüketici fiyat endeksi bir önceki aya göre yüzde 2,13, yıllık bazda ise yüzde 11,89 arttı. TÜİK rakamlarına göre enflasyonda yılbaşından bu yana en yüksek aylık artış ekim ayında yaşandı. Öte yandan dolar kurundaki artış da üretici fiyatlarına yansdı. Üretici fiyat endeksi Aralık 2019’a göre yüzde 17,48 geçen yılın ekim ayına göre 18,20 arttı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Koronavirüs salgınının kontrol altına alınamaması ekonomik krizin boyutlarını giderek büyütüyor. Çarşı pazarda fiyatlar el yakarken TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamları son 4 aydır kısmi artışlarla yüzde 11 seviyelerinde seyrediyor. Eylül ayında yüzde 11,75 olan yıllık enflasyon ekimde yüzde 11,89'a çıktı. Öte yandan Enflasyon Araştırma Grubu'na (ENAG) göre ekim enflasyonu TÜİK'in açıkladığı rakamın 0,43 puan üzerinde gerçekleşti. ENAG, ekim ayında tüketici fiyatlarının bir önceki aya göre yüzde 2,56 arttığını açıkladı.

Ne YEP'in ne Merkez'in hedefleri tuttu

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından eylül ayında açıklanan Yeni Ekonomi Programı'nın (YEP) yılsonu dolar kuru hedefinin ardından enflasyon hedefi de çöp oldu.

YEP'e göre yılsonu dolar kuru hedefi 7,68'di. Ancak hemen her gün yeni rekor seviyelerini test eden dolar/TL kuru şimdiden 3 yıllık hedefleri aşarak 8,51'e kadar çıktı. Yılsonu enflasyon gerçekleşme tahmini ise yüzde 10,5 olarak belirlenmişti.

Merkez Bankası'nın düzenlediği son beklenti anketinde ise yılsonu enflasyon tahmini yüzde 11,76 olmuştu.

ÜFE Rekor Kırdı

Dolar kurundaki artış özellikle ithalata dayalı üretim alanlarında fiyatları artırdı. Üretici fiyat endeksi ekim ayında bir önceki aya göre yüzde 3,55, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 17,48, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 18,20 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 9,11 artış gösterdi. Böylece üretici fiyat endeksi yılbaşından bu yana en yüksek seviyeye ulaşmış oldu.

En büyük artış ise imalat sektöründe meydana geldi. İmalat sektöründe aylık üretici fiyat endeksi artışı yüzde 3,74 olurken yıllık bazda yüzde 19,81'lik arttı.

Kış Zamlarla Geldi

Ekimde, endekste kapsanan 418 maddeden; 52 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 42 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı ve 324 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

Soğuk havaların etkisini göstermesiyle kışlık kıyafet fiyatlarına zam geldi. Ekimde en yüksek fiyat artışı yüzde 38,58 ile erkek kazağında gerçekleşti. Erkek kazağını yüzde 30,77 ile kadın için hırka, yüzde 26,34 ile kabak izledi.

Ekimde fiyatı en çok artan ürünler (yüzde)

Erkek kazağı: 38,58

Kadın hırkası: 30,77

Kabak: 26,31

Salatalık: 22,31

Kadın botu: 19,83

Yumurta: 16,74

Kuru soğan: 16,24

Taze fasulye: 16,05

Ayçiçek yağı: 11,39

Sofranın Tadı Tuzu Kalmadı

Son bir yıl içinde sıvı yağdan yumurtaya temel gıda ürünlerindeki fiyat artışı dikkat çekti. TÜİK'e göre geçen yılın ekim ayında bir yumurtanın ortalama fiyatı 0,45 kuruş iken bu yıl yüzde 55,74 aratarak 0,70'e kadar çıktı. Sofraların vazgeçilmezi ayçiçek yağının fiyatı da yüzde 34,27 oranında arttı. Geçen yıl bir litre yağın ortalama fiyatı 10 lira 55 kuruş iken bu yıl 14 lira 17 kuruşa çıktı.

Yumurta: yüzde 55,74

Mercimek: yüzde 58,63

Taze fasulye: yüzde 42,26

Kuru fasulye: yüzde 40,74

Kuru soğan: yüzde 37,51

Ayçiçek yağı: yüzde 34,27

Sivri biber: yüzde 20,82

PCR TESTİNDE BORSA MI OLUŞTU?

Sağlık Bakanlığı, Covid-19 tanı testlerinde zıvanadan çıkan durumun toparlanabilmesi için, öncelikle test sonucu pozitif olan vatandaşların sonuçlarını sisteme girmeyen, test sonuçlarını pozitiften negatife çeviren, sahte test raporu düzenleyen, test ücreti için belirlenen fiyatın üzerinde ücret alan laboratuvar ve sağlık kuruluşlarını kamuoyuna açıklamalıdır.

Covid-19 testleri, Sağlık Bakanlığı tarafından akredite edilen ve Covid-19 testi çalışmasına izin verilen 334 adet yetkilendirilmiş tanı laboratuvarında yapılmaktadır. Henüz spesifik bir tedavisi ve aşısı bulunmayan Covid-19 enfeksiyonunda tanı koymak ve enfekte kişileri saptayarak filyasyon ve izolasyon yapabilmek ancak PCR testi ile mümkündür.

Salgının başlangıç döneminde uygulanan algoritma ile vatandaşların test yaptırabilmesi zorlaştırılmıştır. Bu nedenle kamu sağlık kurumlarında test yaptıramayan vatandaşların panik halinde yöneldiği özel sağlık kuruluşlarında ise test için fahiş fiyat talep edilmiştir.

Sağlık Bakanlığı ise yurtdışına çıkışta talep edilen PCR testi için vatandaşlara gönderdiği IBAN numarasına ödeme yapmasını istemiştir. Bu şekilde tanı testleri piyasanın insafına bırakılarak test borsası oluşmuştur.

Kamuoyunun gündemine gelen ve denetim olmadığı için merdiven altı inen test borsası işlemleri;

1. Yurtdışına çıkacak vatandaşlar ile hatırlı kişilere yapılan testler için yüksek fiyat tarifeli VIP hizmeti sunulması, kayıt dışı işçi çalıştıran sanayi bölgelerinde ise fabrika ve işletmelerde toplu olarak piyasaya göre biraz daha ucuz PCR testleri ile birlikte antijen-antikor testleri yapılması,

2. Testi pozitif çıkan vatandaşların kayıtlarının Sağlık Bakanlığı sistemine kaydedilmemesi, yurt dışına çıkacakların PCR test sonuçlarını pozitiften negatife değiştirilmesi, sahte test raporu düzenlenmesi şeklinde yürütülmektedir.

Sağlık Bakanlığı PCR test borsasını itiraf ediyor;

26.08.2020 Tarihinde Özel hastaneler ve Sağlık Kuruluşları Derneği (OHSAD) internet sayfasında yayımladığı PCR Testi Veri Girişleri Hakkında Önemli Duyuruda

“Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderdiği yazıda, Covid-19 PCR testi çalışan özel sağlık kurumlarının gerek test ücreti için belirlenen fiyatın üzerinde ücret alındığı, gerekse 8 Ağustos 2020 tarihinden bugüne kadar bazı sağlık kuruluşlarımızın çalıştıkları test sonuçlarını sisteme kaydetmedikleri tespit edilmiş olup, bu durum test sonucu pozitif çıkan vatandaşlarımızın tedavileri ve temaslı oldukları kişilerin filyasyon çalışmalarında aksaklıklar yaşanmasına neden olmaktadır” ifadelerine yer verilmiştir.

Yine geçen hafta basında yer alan "yurt dışına çıkışta Covid-19 için yaptırılması zorunlu olan PCR test sonuçlarını 'pozitiften negatife' değiştirilerek uygunsuz işlem yapıldığı" haberleri üzerine Sağlık Bakanlığında "habere konu olan test sonucunun Bakanlığımızca yetkilendirilmemiş bir hastane tarafından tanzim edildiği anlaşılmış olup gerekli yasal işlem başlatılmıştır" açıklaması yapılarak haber doğrulandı.

PCR Testi Hakkında Yeni Duyuru

Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 28 Ekim 2020 tarihli Covid-19 PCR Testi hakkında duyuruda şu hususlar belirtilmiştir;

1- Covid-19 PCR testi; yurt dışı seyahati yapacak olan kişilere (giden/gelen), profesyonel sporculara müsabaka öncesi olası şüphe ve taramalarında ve sadece Covid-19 hastalığı şüphesiyle başvuran kişilere, BSL-2 düzeyinde fiziki şartlara sahip olan ve Class II güvenlik kabini bulunan Genetik Hastalıklar Tanı/Değerlendirme Merkezleri ile kadrosunda enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji veya tıbbi mikrobiyoloji uzman hekimi bulunan sağlık kuruluşlarının Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış Mikrobiyoloji laboratuvarları ve BSL-2 düzeyinde fiziki şartlara sahip olan ve Class II güvenlik kabini bulunan Tıbbi Biyokimya Laboratuvarlarında yapılabilecektir.

2- Bütün numune alma ve test noktalarında Bakanlığımızca belirlenen Kamu Sağlık Hizmet Tarifesinde belirlenen test ücreti geçerli olup Kamu Sağlık Hizmet Tarifesinde belirtilen ücret dışında herhangi bir bedel talep edilemeyecektir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

3-Laboratuvar istemleri Bakanlığımız Halk Sağlığı Yönetim Sistemi (HSYS) üzerinden, test sonuçlarının girişi ise ilgili kuruluş tarafından Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi (LBYS) üzerinden gerçekleştirilecektir. Verilerin doğru ve zamanında girilmesi ile yanlış ve/veya eksik yapılan kayıtlardan ilgili sağlık kuruluşu sorumludur.

Sonuç olarak; Covid-19 tanı testleri piyasanın insafına bırakılması, denetlenmemesi sonucu birçok laboratuvar ve sağlık kuruluşu Covid-19 test işlemlerini gelir kapısı haline getirerek kontrolsüz ve uygunsuz işlem yapabilmektedir.

Sağlık Bakanlığı, yukarıda anılan duyuru ile kontrol dışına çıkan durumu kendi hizmet sunumu ve denetimi altında toparlayabilmeye çalışmaktadır.

Sağlık Bakanlığı, Covid-19 tanı testlerinde zıvanadan çıkan durumun toparlanabilmesi için, öncelikle test sonucu pozitif olan vatandaşların sonuçlarını sisteme girmeyen, test sonuçlarını pozitiften negatife çeviren, sahte test raporu düzenleyen, test ücreti için belirlenen fiyatın üzerinde ücret alan laboratuvar ve sağlık kuruluşlarını kamuoyuna açıklamalıdır. Sağlıktaki uygunsuz işlem yapan sermaye gruplarıyla karşı karşıya gelmekten kaçınarak raydan çıkan durum toparlanamaz.

EKİM AYI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından beri Türkiye'de insan hakkı ihlalleri her geçen gün artmaktadır. İhlallerin artışı gerek ulusal gerekse uluslararası alanda raporlaştırılmakta, yayınlanan raporlar Türkiye gerçeğini ortaya koymaktadır. En temel insan hakkı olan yaşam hakkının büyük tehdit altında olduğu, düşünce ve ifade özgürlüğünün yok sayıldığı, gazetecilerin baskı altında tutulduğu, adil yargılanma hakkının özellikle de çoklu baro yasası ile tartışmalı hale geldiği bir dönemdeyiz. İhlallere karşı etkin soruşturma yapılmamakta, cezasızlık devlet politikası haline gelmektedir. AKP iktidarının her geçen gün otoriterleşmesiyle hak ihlalleri ülke gündeminde büyük bir yer tutmaktadır. Covid-19 pandemisi AKP'nin otoriter uygulamalarına kılıf olmaktadır. Sağlık Bakanlığı Covid-19 verilerini vaka/hasta ayrımı gibi hiçbir yerde geçerliliği olmayan bir gerekçeyle halktan saklamaktadır. Haziran ayından bu yana cezaevleri ile ilgili pandemiye ilişkin herhangi bir bilgi paylaşılmamaktadır. Her gün en az 60 yurttaşımızın hayatını kaybettiği Covid-19 salgınında, tek adam için sarayda günlük test yapılırken pek çok yurttaş test dahi yaptıramamaktadır. 2020 yılının Ekim ayı da pek çok alanda hak ihlalinin yaşandığı bir ay olmuştur. Hak ihlalleri Cumhuriyet Halk Partisi tarafından yakından takip edilmektedir.

Ekim ayında 2 farklı cezaevinde tutuklu veya hükümlü bulunan yurttaşın şüpheli ölümüne ilişkin haberlerin basında yer almasıyla cezaevlerinin durumunu bir kez daha ortaya çıkardı. Kırıkkale'de Serkan Tumaş'ın kötü muamele sonucunda hayatını kaybettiği iddiaları ve Türkiye gündemine oturan plastik sandalyede ölü bulunan Mustafa Kabakçioğlu'nun ölümü, cezaevlerinde yaşam hakkının ihlal edildiğinin en çarpıcı örnekleridir. Cezaevlerinin pandemi gerekçesiyle denetlenmesine izin verilmemekte, şüpheli ölümler hakkında etkin soruşturma yürütülmemektedir. Ayrıca Haziran 2020'den bu yana cezaevlerinde Covid-19 vakalarına ilişkin hiçbir açıklama yapılmamıştır.

Anayasa'da güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkı pandemi bahane edilip engellenmeye çalışılmıştır. 10 Ekim'de İŞİD'in Ankara Tren Garı'nda gerçekleştirdiği bombalı saldırılarda hayatını kaybedenleri anmak isteyen ailelere polis müdahale etmiş, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi tarafından hazırlanan "7. ayında Covid-19" başlıklı rapor ile ilgili 14 Ekim 2020 tarihinde Ankara İbni Sina Hastanesi önünde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etmiş, 8 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına almıştır. 12 Ekim'de ödenmeyen tazminat ve ücretleri için Soma'dan Ankara'ya yürümeye başlayan maden işçilerini engellemek için ilgili bir yasak kararı daha aldı. Madencilerin 12 Ekim'de başlattıkları yürüyüş öncesinde Manisa Valisi kentte eylem etkinlikleri yasaklamıştır. Madenciler için özel yasak çıkartan Manisa Valiliği 'Zincir yapma ve zincir yaparak yürüyüş yapmayı' da yasaklamıştır.

Van Valiliği 20 Ekim 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde açık alan toplantısı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, şenlik, konser, bildiri dağıtma ve benzeri her tür eylem ve etkinliği 21 Ekim 2020 tarihi itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz devam etmektedir.

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikasının 9 Ekim 2020 tarihinde Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları Anonim Şirketi'ne ait Mersin ve Adana'daki fabrikalarda başlayacağı grev, Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 'genel sağlığı ve milli güvenliği bozucu nitelikte olduğu' gerekçesiyle 60 gün süreyle ertelendi. Bu grev AKP döneminde yasaklanan 17. Grev olarak tarihe geçti.

Ekim ayının bir diğer önemli olayı ise İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesinin Anayasa Mahkemesi tarafından Enis Berberoğlu hakkında verdiği kararı uygulamayarak anayasayı açıkça ihlal etmesidir. Sarayın hakimleri, anayasayı

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

uygulamamakta hiçbir beis görmemekte talimatla karar vermektedir. Türkiye’de yargının siyasallaşmasıyla adil yargılanma hakkı büyük tehdit altındadır.

AKP iktidarının savunmaya yönelik müdahalelerine bir yenisi daha eklendi. Adalet Bakanlığı, e-duruşma uygulamasını başlattı. Uygulamaya Baro Başkanları avukatları adliyeden uzaklaştırılacak ve adil yargılanma hakkının en önemli sac ayağı olan savunmaya zarar vereceği gerekçesiyle karşı çıkmaktadır.

28 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır’da öldürülen Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi’nin davası aradan geçen 5 yılın sonunda 21 Ekim 2020 tarihinde görülmeye başlandı. Etkin bir soruşturma yürütülmeyp, 5 yıl kadar uzun bir süre sonunda yargılamanın başlamıştır. Tahir Elçi davasının cezasızlıkla sonuçlandırılmaması için insan hakları savunucuları mücadele etmektedir. Duruşma günü salona çevik kuvvet ekipleri girmiş, Elçi’nin avukatları reddi hakim talebinde bulunmuştur. Mahkeme bunun üzerine duruşmayı 3 Mart 2021’e ertelemiştir.

Kanunen Ekim ayı içerisinde yapılması gereken Baro Seçimleri İçişleri Bakanlığı tarafından yine salgın gerekçesiyle ertelendi. Baroların Yüksek Seçim Kurulu’na yaptıkları başvurular reddedildi. AKP il kongrelerini yaparken, Erdoğan mitinlerinde keyif çayı yaparken kanun gereği yapılması gereken baro seçimleri hukuki dayanaktan yoksun olarak engellendi. Ayrıca Ekim Ayı içerisinde Erdoğan Türk Tabipler Birliği başta olmak üzere meslek örgütlerini hedef aldı ve meslek örgütlerinde de çoklu baro benzeri düzenleme yapılması için talimat verdi.

1 Kasım 2020 itibarıyla 1096 gündür haksız yere tutuklu bulunan Osman Kavala hakkında Osman Kavala’nın ‘cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs ’ suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis, ‘devletin güvenliği ve iç veya dış siyasal yararları bakımından, niteliği itibarıyla, gizli kalması gereken bilgileri, siyasal veya askerî casusluk maksadıyla temin etme ’ suçundan ise 20 yıl hapis cezası talebiyle iddianame kabul edildi.

Alevi yurttaşlarımıza yönelik bitmek bilmeyen nefret söylemi Ekim ayında da gündeme geldi. Pendik’te bulunan bahçeli 5 katlı bir binanın bahçe duvarının iç kısmına “Alevilere ölüm” yazıldı

Ekim ayında Şair Ahmet Telli hakkında kendisine ait olmayan bir sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret edildiği ’iddiasıyla Ankara 22. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davada yargılanırken, sokak röportajında AKP iktidarını eleştiren bir yurttaşın evi basılarak iki kez gözaltına alındı. Kocaeli’nde iki çocuk babası işçiye sosyal medya paylaşımları nedeniyle “Cumhurbaşkanına Alanen Hakaret” suçunu işlediği iddiasıyla dava açıldı.

Anayasa Mahkemesi 23 Eylül 2012-30 Eylül 2020 Bireysel Başvuru İstatistiklerini Ekim ayında yayımladı. Yayımlanan istatistiklerine göre; AYM’ye 285.220 başvuru yapıldı, Yapılan başvurulardan sonuçlandırılan başvuru sayısı 244.744 . AYM incelediği başvurulardan 10.448 tanesi hakkında ihlal kararı verdi. İhlal kararlarının temel hak ve özgürlüklere dağılımına bakıldığında ilk üç sırada yüzde 55.2 ile adil yargılanma hakkı, yüzde 25.9 ile mülkiyet hakkı ve yüzde 5.7 ile ifade özgürlüğü gelmektedir.

AYM tarafından açıklanan verilere göre; 2019 yılında 42.971 başvurunun 1225’inde en az bir hakkın ihlal edildiğine karar verilirken, 2020 yılının ilk 9 ayında AYM’ye 30.584 bireysel başvurunun 2059’u hakkında en az bir hakkın ihlal edildiğine karar verdi. 2020 yılının ilk 9 ayında verilen ihlal kararlarının 2019 yılından fazla olması Türkiye’de hak ihlallerinin arttığına en önemli göstergesidir.

Basın özgürlüğü Ekim ayında da en çok ihlal edilen hakların başında gelmektedir. AKP’nin hazırladığı ve muhalefetin “sansür” olarak nitelendirerek tepki gösterdiği sosyal medya düzenlemesinin TBMM Genel Kurulu’nda AKP ve MHP’li milletvekillerinin oyları ile kabul edilmesinin ardından son bir ayda yüzü aşkın habere erişim engeli getirilmiştir. Sözcü’ye attığı manşetler ve yazıları yüzünden yapılan algı operasyonunda açılan davada verilen cezalar İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Ceza Dairesi tarafından onanmıştır. Helikopterden atılıp hayatını kaybeden 2 yurttaş hakkında haber yapan gazeteciler tutuklanmış, Gümüşhane Başsavcılığı tarafından plastik sandalyede ölen KHK’lı polislin soruşturma dosyasına giren fotoğraf ve belgelerin yayınlanması hakkında soruşturma başlatılmıştır.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından hazırlanan “21 Soruda FETÖ’nün Siyasi Ayağı” kitapçığına mahkeme tarafından basın, yayım ve satış yasağı getirildi. Kitapla ilgili toplatılma kararı da alındı. Siyasallaşan yargı ana muhalefet partisinin siyasi faaliyet yapmasına da müdahale etmiştir.

Ekim ayının son gününde İzmir’de 6.9 büyüklüğünde deprem meydana gelmiştir. Saray iktidarı imar affı adı altında, ruhsatsız ve depreme dayanıklılığı tartışmalı birçok yapının yapılmasına göz yummuştur. Erdoğan, 18 yıldır AKP iktidarda değilmişçesine depreme dayanıklı yapıların inşa edilmemesini vesayetçi zihniyetin suçu olduğunu açıklamıştır. 1999 Depremi sonrasında toplanmaya başlanan deprem vergileri bir kez daha gündeme

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gelmiş fakat hiçbir açıklama yapılmamıştır. Sosyal medyada depremin İzmir’de meydana gelmesi ile ilgili nefret söylemi içerikli bir çok paylaşım yapılmıştır.

KOMİSYONLAR ‘HÜKÜMSÜZ’

İzmir’deki depremin ardından beş partinin anlaşarak yeni bir araştırma komisyonu kurduğu TBMM’nin komisyon karnesi zayıf. 22’nci dönemden bugüne birçok güncel ve acil soruna ilişkin kurulan 30 araştırma komisyonu, çalışmalarını tamamlayamadan hükümsüz kaldı.

TBMM’de birçok toplumsal sorunla ilgili olarak kurulan araştırma komisyonlarına İzmir’deki depremin ardından bir yenis eklendi. Son 18 yılda çoğunlukla rapor hazırlamaktan öteye gidemeyen araştırma komisyonlarının 30’u da çalışmalarını tamamlayamadı.

AKP’nin iktidara geldiği 22’nci dönemden 27’nci dönem dördüncü yasama yılına kadar uyuşturucudan sağlıklı yaşama, şüpheli çocuk ölümlerinden Kürt sorununa kadar çok sayıda konuda araştırma komisyonları kuruldu. Bu komisyonlar, zaman zaman yerinde incelemelerde bulunurken araştırmalarını çoğunlukla TBMM çatısı altında uzman dinleme yöntemiyle gerçekleştirdi. AKP döneminde en çok araştırma komisyonu 22’nci dönemde kurulurken son dönemde kurulan komisyon sayısı ise altı oldu.

2002 yılında başlayan 22’nci dönemde kurulan 12 araştırma komisyonu, hükmünü yitirdi. Bu komisyonlardan sekizinin hazırladığı rapor görüşülmedi, biri rapor bile vermedi. Bir komisyon üye seçim aşamasında hükümsüz kalırken bir komisyon çalışmalarını yarım bıraktı, biri de raporunu tamamlayarak üyelere sunmakla yetindi. Bu dönemde hükümsüz kalan komisyonlar arasında, yolsuzluk, bankaların durumu, kamu kaynaklarının amaç dışı kullanılması gibi konular yer aldı.

23’ncü dönemde de üç komisyon çalışmalarını yarım bıraktı. Bir komisyon üyelerini seçemedi, biri çalışmalarını yarım bıraktı. Bir komisyonda ise sonuç raporu görüşülemedi.

24’ncü dönemde yarım kalan araştırma komisyonu sayısı altı oldu. Dört komisyon çalışmalarını yarım bırakırken iki komisyon tarafından hazırlanan rapor, üyelere bile dağıtılmadı. Bu dönemde yarım kalan araştırma konuları arasında, çözüm süreci, kadına şiddet, sporda şiddet yer aldı.

Darbe Girişimi Araştırılmadı

Yeni hükümet sisteminden önceki son yasama dönemi olan 26’nci dönemde dört komisyon çalışmasını tamamlayamadı. İki komisyon daha üyelerini seçmeden hükümsüz kalırken biri çalışmalarını yarıda kesti, biri de raporun son görüşmelerini gerçekleştirmedi. 15 Temmuz askeri darbe girişimine, Aladağ’daki yurt yangınına ve down sendromlu vatandaşlara yönelik araştırma komisyonlarının çalışmaları, bu dönemde yarıda kaldı.

Son Dönemde de Değişmedi

TBMM’nin son döneminde ise bugüne kadar altı araştırma komisyonu kuruldu. Bu komisyonlardan biri kesin raporunun görüşmelerini tamamlarken TBMM verilerine göre geri kalan beş komisyonda ise hazırlanan rapor henüz görüşülmedi. Yasama döneminin sonuna kadar bu raporların görüşülmemesi durumunda, aralarında Rabia Naz’ın şüpheli ölümü, SMA hastaları ve internet bağıllığı gibi önemli konuların bulunduğu araştırma komisyonları hükümsüz kalacak. Özellikle Rabia Naz için hazırlanan raporun Genel Kurul’da görüşülmemesi büyük tepki çekti.

Soru Önergelerinde de Durum Aynı

Araştırma komisyonlarını işletmeyerek hükümsüz bırakan iktidar, milletvekillerinin bilgi taleplerini de dikkate almıyor. TBMM Başkanlığı’nın verilerine göre, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül ile Sağlık Bakanı Fahrettin Koca başta olmak üzere çok sayıda bakan, milletvekillerinin önermelerini yasal süre içerisinde yanıtlamıyor. İktidar ortağı MHP’nin önermeleri bile dikkate alınmıyor.

TBMM verilerine göre, AKP’nin hazırladığı iki soru önergesinden biri yanıtlandı ikincisi ise henüz yanıtlanmadı. CHP’nin 6 bin 813 önergesinin 4 bin 229’u yanıtlandı. MHP’nin 395 önergesinin 211’i, İyi Parti’nin ise bin 124 önergesinden 707’si yanıtlandı. HDP milletvekillerinin 3 bin 270 yazılı soru önergesinden sadece 845’ine yanıt verildi.

İKTİDAR MUTLULUĞUN FORMÜLÜNÜ AÇIKLADI: OTOBAN, BÖLÜNMÜŞ YOL VE HASTANE

Gençlerin işsizlik ve gelecek kaygısı sorununa AKP milletvekillerinden ilginç öneriler geldi. AKP'li Aydemir gençlerin mutsuzluğunu ortaya koyan araştırmaların, 'kerameti kendinden menkul' kuruluşlarca yapıldığını savundu. AKP'li Aydemir ise gençlere mutluluğun formülünü açıkladı: Otobanlar ve bölünmüş yollar.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bütçe görüşmelerinde muhalefet milletvekillerince dile getirilen, "TEDAŞ'ın hakkı olan 103 milyon TL dağıtım şirketlerine peşkeş çekildi" iddiasına, "Huzuru bozmayın" şeklinde yanı veren AKP Milletvekili Uğur Aydemir, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bütçe görüşmelerinde de benzer bir çıkışa imza attı. CHP, HDP ve İYİ Parti milletvekilleri Türkiye'deki gençlerin işsizlik ve gelecek kaygısı nedeniyle mutsuz olduğunu söyleyince Aydemir, mutluluğun formülünü, "Otoban ve bölünmüş yollar" ile açıkladı.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 2021 yılı bütçesinin görüşüldüğü TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda ilginç tartışmalar yaşandı. AKP Milletvekili Uğur Aydemir, muhalefet milletvekillerince işsizlik ve gelecek kaygısı ile boğuştukları belirtilen gençlere, "Otobanların, bölünmüş yolların ve sıra beklenmeyen hastanelerin" anlatılması gerektiğini söyledi.

Gençler Mutsuz

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bütçe görüşmelerinde, Türkiye'deki gençlerin içinde olduğu olumsuz tablo da gündeme geldi. CHP Milletvekili Lale Karabiyik, ailelerinin ekonomik güçlüklerinin gençleri mutsuz etmeye yeterli olduğunu ifade ederken CHP'li Kamil Okyay Sındır, genç işsizlik oranının yüzde 25,7 olduğunu vurguladı. İYİ Parti Milletvekili Aylin Cesur da konuşmasında gençlerin mutsuzluğuna dikkati çekerek, "Gençlerimiz kaçıyor ülkeden ve gitme imkanı olmayan da gitmeyi hayal ediyor" ifadesini kullandı.

Rakamları Bize Dayatmayın

Türkiye'deki gençlerin mutsuz olduğuna ilişkin konuşmaların üzerine söz alan AKP Milletvekili İbrahim Aydemir, Doğu Anadolu Sanayici ve İşadamları Derneği'nin araştırmasına katılan gençlerin yüzde 71 oranında, "Mutluyuz" dediğini anlattı. CHP'li Deniz Yavuzılmaz, "Peki siz mutlu musunuz?" diye sorunca ise Aydemir, "Sırf kendinizi haklı çıkarma adına burada kendinden menkul kerameti olan birtakım kurumların kayıtlarını, rakamlarını bize dayatmayın" yanıtını verdi.

Allah'a Şükür Erdoğan Geldi

Türkiye'deki gençlerin mutsuz olduğu yönündeki açıklamalara AKP adına en ilginç çıkışı ise Manisa Milletvekili Uğur Aydemir yaptı. Gençlerin durumunu anlatan milletvekillerinin, "Karamsar bir tablo" çizdiğini söyleyen Aydemir, "Gençler özellikle burada birkaç milletvekili arkadaşımızı dinleseydi, 'Bir an önce Cenab-ı Allah ömrümüzü alsın da biz bu çileden kurtulalım' derdi" diye konuştu. Gençlere doğru şeylerin anlatılmadığını öne süren Aydemir, gençler anlatılması gerekenleri şöyle sıraladı: "Ey evladım, 2002 yılı öncesinde öyle bir Türkiye vardı ki bizler gençliğimizde bölünmüş yol diye bir şey bilmezdik, patika gibi yollarda şehirlerarası yolculuk yapardık. Ey oğlum, annen seni dünyaya getirdiğinde hastaneye girdik ama çıkarken hastane penceresinden biz seni kaçırarak çıktık, borcumuz vardı. Ama bugün baktığımızda oğlum, otobanlarla, bölünmüş yollarla, Allah'a çok şükür, Tayyip Erdoğan hükümeti geldi, bu hizmetleri yaptı bize."

EĞİTİMİN 'MENTEŞE'Sİ ÇIKTI: BOYKOT EDİLECEK FRANSIZ MALLARINA LAİKLİK DE EKLENDİ!

Erdoğan'ın Fransız mallarını boykot çağrısına destek veren Menteşe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, boykot edilmesi gereken Fransız malları arasında 'laikliği' de gösterdi.

AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın 26 Ekim'de yaptığı Fransız mallarını boykot çağrısı, Muğla'da Menteşe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 'siyasi bir ilave' yapılarak desteklendi.

Menteşe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda, boykot edilmesi gereken Fransız malları arasında 'laiklik' de sayıldı.

Cumhuriyet'ten Sefa Uyar'ın haberine göre, bu paylaşım, Menteşe İlçe Milli Eğitim Müdürü Soner Kaya, şube müdürleri Muhammer Cihan, Eylene Terzi ve Ali Kaan Kutlu ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Muğla Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin sosyal medya hesapları tarafından da paylaşıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gelen Tepkilere İlginç Yanıt

Paylaşımı beğenenler arasında ise bu isimlere ek olarak şube müdürü Serhat Yoldaş da yer aldı. Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesinin AKP'li Belediye Başkanı Mustafa Çöl de aynı markaların yer aldığı görseli sosyal medya hesabından paylaşmıştı. Çöl, gelen tepkiler üzerine "Aramızda ne kadar Fransız varmış böyle. Bir boykot dedik, hemen saldırmışlar" ifadelerini kullanmış, görseli hazırlayanlara teşekkür etmişti.

BOYKOT UNUTULDU, 'KAZAN-KAZAN'LA YOLA DEVAM...

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Fransız mallarını boykot çağrısının ardından, DEİK'in yaptığı ziyaret ve verdiği mesaj, 'boykot' çağrısının lafta kaldığını gösterdi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Fransa'yla son aylarda Doğu Akdeniz ve Libya'da yaşanan gerilim üzerine 'Fransız mallarına boykot' çağrısı yapmıştı. Ancak henüz çağrının üzerinden 1 hafta geçmeden 'boykot' tartışması gündemden çıktı, Paris'le ticaretin daha geliştirilmesinin yolları aranmaya başlandı.

Konuyla ilgili adım, Türk özel sektörünün yurt içi ve yurt dışında yatırım imkânlarını araştırmakla görevli Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından atıldı.

DEİK açıklamasında, Türkiye-Fransa İş Konseyinin, Fransa'nın Ankara Büyükelçisini ziyaret ettiği, görüşmeye Türkiye-Fransa İş Konseyi Başkanı Çağatay Özdoğru ve 8 iş konseyi üyesinin katıldığı ve görüşmede iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geleceğinin ele alındığı ifade edildi.

Kurul'a bağlı Türkiye-Fransa İş Konseyi'nin başkanı Çağatay Özdoğru, sağduyulu olmanın ikili ilişkiler için önem teşkil ettiğini belirterek, "Karşılıklı hassasiyetlerimizin göz önünde bulundurulması, kazan-kazan perspektifine dayalı ekonomik ilişkilerimizin daha da güçlendirilmesine yardımcı olacaktır." ifadelerini kullandı.

Ziyarete Türkiye ile Fransa arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilere ilişkin güncel gelişmelerle ilgili görüş alışverişinde bulunulduğu belirtilen açıklamada, "500 yıllık uzun bir geçmişe dayanan Türkiye-Fransa ilişkilerinin karşılıklı sağduyu temeline dayanmasının ilişkileri daha da ileriye götüreceğinin ifade edildiği" bildirildi.

'Kazan-Kazan'la Daha da Güçlü İlişkiler...

Açıklamada görüşlerine yer verilen DEİK Türkiye-Fransa İş Konseyi Başkanı Çağatay Özdoğru, Türkiye ile Fransa arasında uzun yıllardır süregelen güçlü ilişkilerin önemine değinerek, "500 senelik köklü ilişkilere sahip iki müttefik ülke olan Türkiye ve Fransa arasındaki güçlü ekonomik ilişkilerin de her daim yapıcı bir rolü olduğunu düşünüyorum." ifadelerini kullandı.

Özdoğru, ifade özgürlüğünün önemli olduğunu ancak sınırsız olmadığını belirterek, "Sağduyulu olmak ikili ilişkilerimiz için önem teşkil ediyor. Karşılıklı hassasiyetlerimizin göz önünde bulundurulması, kazan-kazan perspektifine dayalı ekonomik ilişkilerimizin daha da güçlendirilmesine yardımcı olacaktır. Son dönemde iki ülke arasında en üst seviyeden verilen ılımlı mesajların iş dünyalarımıza da olumlu yansıtacağını düşünüyorum. İş Konseyi olarak ilişkilerimize olumlu yansıyacak faaliyetler çerçevesinde her türlü destek ve çabayı göstermeye hazırız." değerlendirmesinde bulundu.

Yapılan ziyaret DEİK'in sosyal medya sayfasından da "#Türkiye-#Fransa İş Konseyimiz, @cagatayozdogru başkanlığında Fransa'nın Ankara Büyükelçisi Hervé Magro'yu ziyaret etti. Görüşmede, iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve gelecek dönemdeki iş birliği fırsatları ele alındı." ifadeleri ve "#İşimizTicariDiplomasi" etiketiyle paylaşıldı.

KATLEDEN DE BELLİ CESARETLENDİREN DE

Erkek şiddeti son bulmuyor, sadece geçen ay 23 kadın katledildi. Mersin'de bir erkek kendisinden boşanmak isteyen kadını ve iki akrabasını öldürdü. Antalya'da ise bir kadın boşandığı erkek tarafından katledildi.

Erkekler her geçen gün kadınları öldürmeye devam ediyor. Mersin'in Tarsus ilçesinde Gültekin Çınar isimli erkek, boşanma aşamasında olduğu ve kendisi hakkında uzaklaştırma kararı alırdan eşi Güleser Çınar ile kayınvalidesi Nuray Altunay ve baldızı Mislina Yılmaz'ı katledip, intihara kalkıştı.

Komşuların ihbarı üzerine adrese polis ve sağlık ekipleri sevk edildi. Sağlık ekibinin yaptığı kontrolde, Nuray Altunay ile kızları Güleser Çınar ve Mislina Yılmaz'ın yaşamını yitirdiği belirlendi. Katil erkek ise kaldırıldığı hastanede öldü.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Antalya'da ise 2 çocuk annesi Neslihan Yılmaz, ormanlık alanda boşandığı erkek Anıl Kahraman tarafından öldürüldü. Olay, önceki gece yarısı Muratpaşa ilçesi Kundu ormanlık alanında meydana geldi. 112 Acil Servisi'ni arayan Anıl Kahraman, eski eşi Neslihan Yılmaz'ı öldürdüğünü itiraf etti. Cinayetin ardından eski kayınbiraderi İsmet Yılmaz'ın evine giden Anıl Kahraman, "Sizin yapamadığınızı ben yaptım" diyerek kardeşini öldürdüğünü söyledi.

Ormanlık alana giden polis ve sağlık ekipleri Yılmaz'ın boğazının kesilerek öldürüldüğünü belirledi. Polis ekipleri, gittiği İsmet Yılmaz'ın evinde Anıl Kahraman'ı gözaltına aldı. Kahraman'ın verdiği ilk ifadesinde 8 ve 9 yaşındaki 2 çocuklarının velayeti konusunda tartıştıklarını, cinayeti bu nedenle işlediğini söylediği öğrenildi.

İntihar Değil, Cinayet

Ankara'da iş görüşmesi için buluştuğu kişiler tarafından götürüldüğü termal otelin 5'inci katındaki odanın penceresinden şüpheli şekilde düşerek hayatını kaybeden lise öğrencisi Gamze Açar'ın dayısı Murat Yılmaz, olayın intihar olmadığını söyledi. Yeğenin gece otelde dövüldüğünü ifade eden Yılmaz "Bu olay intihar değil, cinayet. İntihar olamaz; çünkü Gamze hayat dolu bir insandı" dedi. Yılmaz, yeğenin Kızılcahamam'daki otele de iş görüşmesi kapsamında gittiğini anlatarak, "Sabah 08.45'te yeğenimin düştüğü ortaya çıkmış. Yanına gittiklerinde kanı pıhtılaşmış şekilde bulunmuş. Orada çalışan bir kız arkadaşımız da bu konuyu araştırmış. Gamze, üzeri ve pantolonunun düğmeleri açık şekilde bulunmuş. Bizim içimiz yanıyor. Bu olay intihar değil, cinayet. İntihar olamaz; çünkü Gamze hayat dolu bir insandı. Biz açıkçası görgü tanıklarının susturulduğunu düşünüyoruz. Gece otelde Gamze'yi dövmüşler, çığlık seslerini duymuşlar. Duyan kişiler zaten bununla ilgili ifade verdiler. Detaylı bir araştırma yapılmasını istiyoruz" dedi. Öte yandan olayla ilgili gözaltına alınan 5 kişiden 2'si serbest bırakılırken, 3'ünün gözaltı süresi uzatıldı.

Ekimde 23 Kadın Öldürüldü

Erkekler ekimde en az 23 kadını öldürdü, yedi kadını cinsel saldırıya maruz bıraktı. Bir kadın "koruma kararı" için karakola başvuru yaptıktan sonra, üç kadın da "uzaklaştırma" kararına rağmen öldürüldü. Ekim ayında en az 80 kadına şiddet uygulandı. Geçen yıl aynı ay bu sayı, 41'di.

Erkekler iki kadını "öldürmekle" bir kadını da cinsel saldırıda bulunmakla tehdit etti. Bir kadın çocuklarının ölümüyle tehdit, bir kadın da görüntülerini internette paylaşmakla tehdide maruz kaldı. Erkekler en az iki kadına da dijital yollardan şiddet uyguladı.

EĞİTİM FAKÜLTESİ'NE ENSAR'DAN DEKAN

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı görevine, daha önce Ensar Vakfı'nda yöneticilik yapmış bir isim atandı.

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Dekanlık devir teslim töreni yapıldı.

Eğitim Fakültesi Dekanlığında düzenlenen törende 2014 yılından beri dekanlık görevini yürüten Prof. Dr. Firdevs Karahan, 28 Ekim'de görevini Prof. Dr. Rüştü Yeşil'e devretti.

Dekanlığa atanan Rüştü Yeşil, daha önce Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nde üniversite genel sekreterliği ve yine Kırşehir-Türk Manas Üniversitesinde üniversite genel sekreterliği, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü, Enstitü Müdür Yardımcılığı gibi idari görevlerde bulunmuştu.

Rüştü Yeşil, 2017 yılına kadar da Ensar Vakfı Kırşehir Şube Başkanlığı yapmıştı. Yeşil, yurtlarında yaşanan çocuk istismarıyla hatırlanan bu vakıftaki "görev"inden ayrılma açıklamasında "Çatısı altında yer aldığım, yönetim kurulu ve gönüllüleri ile birlikte yürüttüğümüz eğitsel, sosyal ve kültürel faaliyetlerden dolayı her anından mutluluk, huzur ve gurur duyarak sürdürdüğüm Ensar Vakfı Kırşehir Şube Başkanlığı görevimi, mesleki yaşamıma bir süre yurtdışında devam edeceğimden dolayı bıraktığımı belirtmek isterim." ifadelerini kullanmıştı.

YATAY GEÇİŞLERDE USULSÜZLÜK YAPILDI

YÖK Başkanı Yekta Saraç, bazı üniversitelerde usulsüz yatay geçiş yapıldığı iddialarını doğruladı.

Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç, üniversite sınavlarında ilk 1000'e girenlerden yurt dışındaki üniversitelere kayıt yaptıranlara, pandemi koşulları nedeniyle "Türkiye'deki üniversitelere yatay geçiş olanağı" tanınmasına ilişkin uygulamaya dayanılarak bazı yerlerde usulsüz yatay geçiş yapıldığını doğruladı.

Üniversite sınavında 800 bininci olup tıp fakültesine kayıt yaptıranlar olduğuna dair şikayetler gündeme gelmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

"üniversite sınavında 700-800 bininci sırada üniversite kazanıp, yurt dışında tıp fakültesine kayıt yaptıranların daha sonra Türkiye'deki özel üniversitelere yatay geçiş yaptığı" iddiasını doğrulayan Saraç, "Gelenlerle ilgili, mevzuata aykırı olanların kaydının silinmesi ile ilgili üniversitelere yazdık ama şöyle bir şey oluyor: Kayıt olduktan sonra idare mahkemeleri 'O bir müktesep haktır' diyor. Maalesef böyle de bir durum var" dedi.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), YÖK ve ÖSYM Başkanlığı'nın bütçeleri TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk ve YÖK Başkanı Saraç, milletvekillerinin eleştirisi ve sorularını da yanıtladı.

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, milletvekillerinin köy okullarının salgından sonra da açık kalıp kalmayacağı yönündeki sorusunu da yanıtladı. Köy okullarının hem tarihsel olarak işlevi hem de salgın döneminde önemli işlev üstlendiğine işaret eden Selçuk, bu okulların kalıcı olarak açılması için mevzuat çalışması yapıldığını bildirdi:

"Yeni eğitim öğretim yılında köy okullarının tamamının açılması, ilave olarak öğrenci sayısı yetersiz olduğu için açılmayan okulların tamamının açılması için salgın dönemine has olarak değil, salgından sonra da açık kalabilmesinin mevzuat altyapısı tamamlandı ve bununla ilgili de binlerce talep var ve hepsini sayın valilerimizin onayıyla hayata geçiriyoruz."

SALGININ FATURASI ÇOCUKLARA KESİLDİ

Yüz Yüze eğitime geçiş 31 Aralık'a ertelendi. Normalleşme sürecine erken geçişin faturasının eğitime kesildiğini söyleyen Eğitim-İş Genel Başkanı Yıldırım, "Para mı yoksa eğitim ve sağlık mı dendiğinde para cevabı verildi. 4.5 milyon öğrencinin tablet ihtiyacı karşılanmadı. Rantçılar eğitimi çökertti" dedi.

Eğitimde, 16 Kasım'da başlayan ara tatilin bitmesinin ardından 4. aşamaya geçilmesi yani tüm öğrencilerin yüz yüze eğitime başlaması beklenirken mart ayına dönüldü. Eğitimin, 4 Ocak'a kadar uzaktan devam edeceği açıklandı. Eğitim-İş Genel Başkanı Orhan Yıldırım, "normalleşme" sürecine işaret ederek erken açılmanın faturasının eğitime kesildiğini söyledi. Yıldırım, "Para mı yoksa eğitim ve sağlık mı dendiğinde para cevabı verildi. Rantçılar, para peşinde koşanlar; sağlığın da eğitimin de çökmesine sebebiyet verdi" tepkisini gösterdi.

Kayıp Nesil Daha da Kayıp

Yıldırım, 4.5 milyon öğrencinin tablet ihtiyacının hâlâ karşılanmadığını ve milyonlarca öğrencinin uzaktan eğitime erişemediğini vurgulayarak, "Bu çocuklar uzaktan eğitimi ne şekilde alacaklar? Bu nesildeki çocuklarımızın gelecekte, özellikle akademik ve mesleki boyutta kendilerinden önceki ve sonraki nesillerden oldukça geri kalacağı aşikar. Kayıp nesil sürecinin iyice artarak Türkiye'nin bekası diyebileceğimiz geleceğinde büyük olumsuzluklara sebebiyet verecek boyuta erişme riskini görüyoruz" dedi.

'MEB Doğru Bilgi Vermiyor'

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un, okulların dışarıdan daha güvenli olduğu yönündeki açıklamasını anımsatan Yıldırım, "O zaman okullar neden kapanıyor? Diğer her yer 10.00-20.00 arasında açıkken, okulların kapatılmasının amacı nedir? O zaman belli ki MEB yalan bilgi veriyor. Okulların kapatılması; çok sayıda öğretmenin hayatını kaybettiğinin, MEB'in Covid nedeniyle hayatını kaybeden öğretmenlerin ve pozitif çıkan öğrenci sayısının tespiti ve bildirimi konusunda kamuoyuna şeffaf yaklaşmadığının açıkça itirafıdır" ifadelerini kullandı. Uzaktan eğitimin 4 Ocak'a kadar uzatıldığını ancak kasımda yüksek olan Covid-19 vaka sayısının ocak ve şubatta düşmesinin mümkün olmadığını söyleyen Yıldırım, "Süre sonuna yaklaştıkça süre artırımına gidecekler. Bizim düşüncemiz, ocak ve şubat ayının uzaktan eğitimle geçileceği şeklinde. Mart ve nisan da uzaktan eğitimle geçilebilir" diye konuştu.

EĞİTİMDE ÇARPIKLIK YANDAŞLARI BİLE RAHATSIZ ETTİ

Açıköğretimde yoğunluk

Yükseköğretimde yaşanan sorunlar, iktidara yakınlığıyla bilinen Eğitim Bir-Sen'in hazırladığı, "Yükseköğretime Bakış" raporuna da girdi. Raporda, üniversite kontenjanlarının boş kaldığı, öğretim elemanı yetersizliği yaşandığı ve yükseköğretimde açık öğretim fakültelerinin payının arttığı belirtildi.

Türkiye'nin yükseköğretim yapısındaki sorunlar, iktidara yakınlığıyla bilinen Eğitim Bir-Sen'i bile isyan ettirdi. Sendikanın, "Yükseköğretime Bakış 2020" isimli raporunda, ön lisans içinde açık öğretim fakültelerinin payının 2015-2019 yılları arasında yüzde 54'ten yüzde 67'ye çıktığı kaydedildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Raporda, açık öğretimin yüksek öğretim içinde payının arttığı, üniversite kontenjanlarının boş kaldığı ve öğretim elemanı yetersizliği yaşandığı belirtildi.

Sendikanın, “Yükseköğretime Bakış 2020” çalışmasında öne çıkan bazı tespitler şöyle:

◆ 2015-2019 yılları arasındaki toplam önlisans ve lisans öğrenci sayıları içinde açık öğretim öğrenci oranlarında yaşanan değişime bakıldığında, açık öğretimin lisans içindeki payı hemen hemen sabit kalırken açık öğretimin önlisans içindeki payı yüzde 54’ten yüzde 67’ye çıkmıştır. 2019 yılı için 4 milyon 117 bin açık öğretim öğrencisinin 3 milyon 436 bini Anadolu Üniversitesi’nde okumaktadır.

◆ 2019-2020 öğretim yılı itibarıyla yükseköğretimde 51 bin araştırma görevlisi, 38 bin öğretim görevlisi ve 86 bin öğretim üyesi bulunmaktadır. Türkiye’nin mevcut yüz yüze öğrenci sayısı dikkate alındığında, OECD ortalamasında (15 öğrenci) öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısına sahip olması için toplam öğretim elemanı sayısının araştırmacı görevlisi hariç-124 binden 206 bine çıkarılması gerekmektedir.

Lise Mezuniyet Oranı Düşük

◆ 2012 yılında zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması üzerine Türkiye’nin ortaöğretim mezuniyet oranlarında hızlı bir artış gerçekleşti. Buna karşın 2017 yılında OECD ülkeleri arasında Türkiye, lise mezuniyet oranı (yüzde 75) bakımından sonlarda yer almaktadır. Ortaöğretime kayıta sağlanan başarının ortaöğretimden mezuniyette sağlanmadığı görülmektedir. 2011-2020 yılları arası 10 yıllık periyotta ÖSYS’ye başvuran aday sayısı yüzde 42 artış gösterirken, üniversite giriş sınavı sonucu yerleşen aday sayısı ise sadece yüzde 17 arttı.

PATRONLAR İSTİYOR MEB YAPIYOR

Öğrencilerin özel okullardan devlet okullarına geçişi durduruldu. Veliler “MEB özel okulları koruyor” diyerek tepki gösterdi.

Cumhurbaşkanı’nın ‘okullar yılsonuna kadar uzaktan eğitim verecek’ açıklamasının ardından Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), özel okullardan devlet okullarına geçişi önceki gün durdurdu. Kamuoyuna açıklanmış bir belge olmamasına karşın öğrencilerini devlet okullarına almak isteyen özel okul velileri, işlemlerini gerçekleştirmedi.

Henüz konuya ilişkin genelge dahi yayımlanmadan geçiş işlemlerinin durdurulmasına veliler tepki gösterdi. Öğrenci Veli Derneği (Veli-der) Genel Başkanı İlnur Kaya Bahadır “Herkes hemfikir MEB özel okulları koruyor. Tüm kararları velilerle, öğretmenlerle değil de özel okul patronlarıyla alıyor” dedi.

MEB’in EBA’ya ulaşamayan öğrenciler için çalışmalar yürütmesi gerektiğine vurgu yapan Bahadır, “Pandemi sürecinde çocuklar uzaktan eğitime ulaşamazken MEB bunları görmek yerine özel okulları mağdur etmemek istiyor. Pandeminin başında da okullar kapatıldığında yine aynı durum olmuş özel okulları korumak için bu geçişler durdurulmuştu. Şimdi yine aynı yöntemle özel okulları koruyor” ifadelerini kullandı.

Bu İkinci Mağduriyet

Bahadır, “Veliler haklı olarak kapalı olan okullara para yatırmak istemiyor. Dolayısıyla da çocuklarını kamu okuluna almak istiyor. Ancak bakanlık bunun önünü kesiyor. Geçtiğimiz yıl yatırdıkları paraları özel okullardan geri alamayarak veliler mağduriyet yaşamışlardı” diyerek tepki gösterdi.

“Biz eğitimin özelleştirilmesine karşıyız” diyen Bahadır sözlerini şöyle noktaladı: “Temel eğitimin kamu okulların da kesintisiz, eşit ve adil sağlanması lazım. Devlet önce bu anayasal hakkı yerine getirsin.”

FİLYASYON ZİNCİRİ KOPTU

İstanbul’daki filyasyon ekiplerinde görev yapan sağlıkçılar, zincirin aylar önce koptuğunu kaydetti: Covid-19’a yakalanan ve evde tedavi görmesi gereken yurttaşlar arasında işe gitmek zorunda olduğunu söyleyenler de var.

Vaka sayıları özellikle son aylarda okulların da açılmasıyla beraber hızla tırmanışa geçti. İstanbul’daki filyasyon ekiplerinde görev yapan sağlıkçılar, ‘filyasyon zincirinin aylar önce koptuğunu ve temaslıların takibini yapamadıklarını’ anlattı.

İstanbul’un Avrupa Yakası’ndaki filyasyon ekibinde görevli olan ve isminin açıklanmasını istemeyen bir sağlıkçı, şöyle konuştu: “Vakalara ve bize verilen listelere yetişemiyoruz. Filyasyon vakayı bulup evde izole ederek yayılmayı önlemeyen biz artık buna yetişemiyoruz. Özellikle son aylarda filyasyon zincirinin bir halkası hep kopuk. Örneğin, bir Covid-19 hastası var ve biz de temaslıların temaslısını bulmaya çalışıyoruz ama bulamıyoruz. Açıkcası filyasyon zinciri aylar önce koptu.”

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İlçede Yaklaşık Bin Vaka Oluyor

Avrupa Yakası'ndaki filyasyon ekibinde görev yapan bir başka sağlık çalışanı İstanbul'da bir filyasyon ekibine günde 80 ile 90 arasında vaka düştüğünü kaydetti: "Bazı hastalar çevresindekilerin ekonomik kaygılarını düşündüğü için temaslı olduğu arkadaşlarını, akrabalarını filyasyon ekiplerine bildirmiyor. Günde 800 ile bin arasında pozitif vakaya gidiyoruz bölgemizde. Bu sadece Avrupa Yakası'nın bir ilçesindeki rakam. Hemen hemen her ilçede durum böyle. Ayrıca bazı Covid-19 hastaları da işe gitmek zorunda olduğu, ekonomik kaygıları olduğunu ve geçinmek için işe gitmesi gerektiğini ifade ediyor."

Açıklanan Rakamlar Sahadakinden Farklı

İstanbul'un Anadolu Yakası'ndaki filyasyon ekibinde görev yapan bir sağlık çalışanı ise süreci şu sözlerle anlattı: "Son aylarda iş yükümüz arttı. Bunda okulların açılması ve kış mevsimi de etkili oldu. İnsanları izole etmediğiniz sürece vaka artışının önüne geçemezsiniz. Bizim gittiğimiz, bildiğimiz vaka sayıları ile açıklananlar birbirinden çok farklı. Hastaları evde izole etmeye çalışıyoruz ama hastalar evde durmuyor, dışarıya çıkıyor. Koşullarımız da iyi değil. İlçe sağlık müdürlüklerinde dahi çalışma arkadaşlarımızla sosyal mesafeyi sağlayamıyoruz. Herkes iç içe ve buna dair bir planlama dahi yapılmıyor. Bu yüzden de sağlık çalışanları da tedirgin."

SALGINDA ÇOCUKLARI CAMİYE TOPLADILAR

COVID-19 salgınında, 'süper taşıyıcı' olarak nitelendirilen küçük yaştaki çocuklara yapılan 'mecbur kalmadıkça evden çıkmayın' çağrısı, Diyanet'in yarışması söz konusu olunca yok sayıldı.

Ankara Keçiören'de ilçe müftülüğü ve Yunus Emre Kulübü işbirliğiyle düzenlenen, 'Haydi Çocuklar Namaza' isimli etkinlik için çocuklar, namaz için camiye gitmeye teşvik edildi. Ekim ayı boyunca namazını camide ya da evde kılan öğrencilere, kıldıkları namaza göre puan verildi.

Namazı evde kılan çocukların namaz kıldıkları vakitlerin ailelerince, camide kılan öğrencilerin ise cami imamınca kaydedildiği bildirildi. Yarışma kapsamında hazırlanan puan çizelgesine göre, çok sayıda çocuğun namazı camide kılmayı 'tercih' ettiği görüldü.

Yarışmanın gerekçesi, "Pandemi sürecinde aile-geç, ebeveyn-çocuk ilişkilerini kuvvetlendirmek, gençlerimizin ve çocuklarımızın milli-manevi değerler etrafında yetişmelerini sağlamak" şeklinde açıklandı.

TTB, TÜRKİYE'NİN BORÇLARI NEDENİYLE İLAÇ BULMAKTA SIKINTI ÇEKECEĞİNİ BELİRTTİ

TTB, Türkiye'nin ilaç üretiminde dışa bağımlı olduğunu, Ar-Ge'nin yok denecek kadar az olduğu için ilaç ve aşı üretilmediğini belirterek, Türkiye'nin borçları yüzünden ilaç bulmakta sıkıntı çekeceğini söyledi.

Türk Tabipleri Birliği (TTB), "Şehir/Sirket" hastanelerinin kamuya bağlı devlet hastanelerine dönüştürülmesini, zenginlerden ve kurumlardan alınan gelir vergisi payının arttırılıp asgari ücretten gelir vergisi alınmamasını istedi. TTB, Türkiye'nin ilaç üretiminde dışa bağımlı olduğunu, Ar-Ge'nin yok denecek kadar az olduğu için ilaç ve aşı üretilmediğini belirterek, Türkiye'nin borçları yüzünden ilaç bulmakta sıkıntı çekeceğini söyledi.

TTB, Meclis'te görüşülmekte olan 2021 yılı bütçesine yönelik değerlendirme ve görüş yayımladı. TTB, salgınla mücadelenin koruyucu ve kamusal bir sağlık politikasıyla olacağını söyleyerek, 2021 yılı bütçesinin önceki yıllardan farklı olarak salgın koşullarına göre düzenlenmesi gerektiğini belirtti. TTB, gelir ve kazanç vergileri içinde kurumlar vergisi oranının 2011'de yüzde 36,4'ken 2017'de yüzde 33,3'e indiğini, buna karşılık maaş ve ücretlerden kesilen vergilerin oranının yüzde 63,6'dan yüzde 66,7'ye çıktığını bildirerek, vergi sisteminin adaletsizliği arttırdığını vurguladı. TTB, "Ekonomide krizi aşmak için 'itibar' denilen aşırı ve lüks tüketimden vazgeçilmelidir" dedi.

"Türkiye, İlaç ve Aşıda Dışa Bağımlı"

Türkiye'nin ilaç üretiminde dışa bağımlı olduğunu söyleyen TTB, Türkiye'de sadece patentli ilaç üretimi yapıldığını, ilaç sanayinde AR-GE'nin yok denecek kadar az olmasından kaynaklı molekülden ilaç üretimi gerçekleştirilemediğini ve bu durumun influenza aşısı üretmek, Covid19 aşısını bulmak ve seri üretim için de geçerli olduğunu savundu. TTB, Türkiye'nin borçları yüzünden ilaç bulmakta sıkıntı çekeceğini belirterek, Türkiye ilaç endüstrisinin yıllık AR-GE harcamasının yaklaşık 400 milyon TL olduğunu bildirdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

"COVID-19 İle İlgili Bir Başlık Oluşturulmamış"

TTB, Sağlık Bakanlığı bütçesinde Koruyucu Sağlık Programı adı altında Aile Hekimliği Hizmetleri için ayrılan bütçe hedeflerinin özellikle pandemi döneminde yeterli olmadığını belirtti. TTB, Covid-19 ile ilgili bir başlık oluşturulmamasını eksiklik olarak değerlendirdi.

"Hastaneler Tıbbi Cihaz ve Malzeme Alacak Parayı Bulamıyor"

TTB, üniversite ve kamu hastanelerinin tıbbi cihaz üreticisi ve tedarikçisi firmalara borcunun yaklaşık 17 milyar TL'ye ulaştığını ve bu sayının, Şehir Hastanelerine 2021 yılında ayrılan bütçe ile eşit olduğunu kaydetti. TTB, kamu ve üniversite hastanelerinin tıbbi cihaz ve malzeme alacak parayı bulamadığını öne sürdü.

"Zenginlerden Arttırılıp, Asgari Ücretten Alınmamalı"

TTB, bütçe görüşmelerine yönelik isteklerini şöyle sıraladı:

- Sağlık Bakanlığı bütçesi pandemi koşullarına uygun hale getirilmelidir. Tedavi edici değil, koruyucu sağlık hizmetlerinin payı artırılmalıdır.
- Sağlık Bakanlığı bütçesi genel bütçenin en az %10'unun üzerinde olmalıdır.
- Genel bütçe gelirleri içinde gelir vergisinin payı zenginlerden ve kurumlardan olacak şekilde artırılmalıdır. Özellikle önümüzdeki yıllar için servet vergisi uygulaması düşünülmelidir. Dolaylı vergiler, temel gıda, elektrik, su, ulaşım gibi ihtiyaçlar üzerinden kaldırılmalı ya da azaltılmalı. Asgari ücret üzerinden gelir vergisi alınmamalıdır.
- Şehir/şirket hastaneleri statüsünden vazgeçilerek kamuya bağlı devlet hastanelerine dönüştürülmeli, dolar üzerinden ödenen fahiş kiralardan vazgeçilmelidir.
- Son yıllarda giderek azalan genel bütçe yılsonu ödeneğinin Gayri Safi Yurtiçi Gelir içindeki payı yeniden artırılmalı, %40'ın altında olmamalıdır.
- Bütçeden personel giderleri çıkarılarak, sağlık hizmetlerine aktarılmalıdır.
- Sağlık hizmetleri harcamalarında merkezi devlet harcamalarının payı artırılmalı, SGK ve hane halkları harcamalarının payı azaltılmalı, SGK'ye genel bütçeden aktarılan pay artırılmalıdır. SGK'nin özel hastanelere yaptığı ödemeler azaltılmalıdır.
- Eknomideki krizi aşmak için çözüm olarak "acı reçete" çıkışının yerine resmi kurumlara alınan araç filolarından, kiralanan konutlardan, "itibar" denilen aşırı ve lüks tüketimden vazgeçilmelidir.

YOĞUN BAKIMLAR DOLU, SOLUNUM CİHAZI YETMİYOR, ÖLÜ SAYISI ARTIYOR

Vebali iktidarın boynuna!

Koronavirüs vakaları sadece üç büyük kentte değil, ülke genelinde artışta. Yalnızca Manisa'da günlük vaka sayısı bin 500'ü aştı. Kentin Tabip Odası Başkanı Duran, yoğun bakımların dolduğunu ve hekimlerin hasta seçmek zorunda kaldığını söyledi: "Ambulanslar hiç durmadan hasta getiriyor. Yoğun bakıma yetişmeden ölenler var."

Ülkede artan Covid-19 vakalarından Manisa da nasibini aldı. Kentte geçen aylarda 600 civarında olan günlük vaka sayısı, bugünlerde bin 500'ü aşmış durumda. CHP Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu'nun koronavirüs hastası 65 yaşındaki Dinçer Gergin'in hastanede yer olmadığı için yaşamını yitirdiğini açıklaması ise durumun vahametini gösterir nitelikte.

CHP'li Bakırloğlu, "Sağlık sistemi tıkanma noktasına gelmiş durumda" dedi ve ekledi: "Manisa maalesef bu vaka yoğunluğunu taşıyamayacak durumda. Alaşehir'de Gergin'in hayatını kaybetmesinin ardından Denizli ve İzmir'de hastalara yer bulamadık. Yoğun bakım üniteleri artık ihtiyaçları karşılayamıyor. Bir sonraki aşamada hekimler, Türkiye genelinde hastalar arasında tercih yapmak durumunda kalabilir. Biz bu acı manzaralarla karşılaşmak istemiyorduk ancak sanırım bunları yaşayacağız."

Solunum Cihazları Eksik

Manisa Tabip Odası Başkanı Şahut Duran da kentteki yoğun bakım servislerinin dolu olduğunu aktardı. Dr. Duran, tek kişilik odalarda bile iki kişinin tedavi gördüğünü söyledi: "Hastanelerin kullanılmayan alanları yoğun bakıma çevrilmeye çalışılıyor. Solunum cihazlarında eksiklik yaşanıyor. Vaka sayıları dışında Manisa genelinde ölüm oranları çok ciddi şekilde arttı. Pozitif bir hasta öldükten sonra cihazlar sterilizasyon işleminden geçiriliyor ve oraya yeni hasta alınıyor. Ambulanslar hiç durmadan hasta getiriyor. Yoğun bakıma yetişmeden ölenler var."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Manisa bir de yoğun bakım hastane sayısı açısından birçok şehre göre yeterli durumdaydı. Ona rağmen bu problemleri yaşıyoruz.”

Genç yaş ölümlerinin artığının altını çizen Dr. Duran, “Herhangi bir sağlık problemi olmadığı halde ölen kişiler var” ifadesini kullandı. Sağlık çalışanlarının tükendiğine de vurgu yapan Manisa Tabip Odası Başkanı Şahut Duran, sözlerini şöyle sonlandırdı: “Sağlık çalışanları artık tamamen bitmiş, tükenmiş durumda. Halk ise tedirgin... Maalesef yaklaşık dokuz ay önce engellemeye çalıştığımız durum gerçekleşmiş halde.”

Emekçiye 10 Gün Karantina

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Manisa Şube Başkanı Figen Pehlivan Demirel ise kentteki sağlık çalışanlarının karantina süreci bitmeden göreve çağırıldığını belirtti. Demirel, şöyle konuştu: “Normalde testi pozitif çıkan bir kişi için 14 gün karantina diyorlar ama sağlık çalışanlarında bu karantina süresi ortalama 10 gün. Covid-19 hastalarını bir an önce kabul etmek için olanaklar ve cihazlar yetersiz olmasına rağmen pandemi servisleri açılıyor. Bu seferde hem sağlık çalışanları hem de hastalar çok zorlanıyor. Hastaların yaşam şansı da azalıyor. Sağlık çalışanları olarak ne zaman göreve çağırılacağımızı bilmediğimiz için çok tedirgin ve yorgunuz. Önümüzü göremediğimiz için de kaygı bir kat daha fazla arttı. Manisa’da bir an önce 14 günlük karantina uygulanmasına geçilmeli.”

ÜCRETSİZ İZNE KARŞI MÜCADELE BÜYÜYOR

Ülkenin dört bir yanında sendikalaştıkları için ücretsiz izne gönderilen işçiler direniyor. Son olarak Sinbo’da 6 işçi fabrikanın önünde direnişe geçti.

Sendikalı oldukları için ücretsiz izne çıkarılan işçiler, yurdun dört bir yanında işlerine geri dönmek için mücadele ediyor. Son olarak İstanbul Haramidere’deki Sinbo Fabrikası’nda ücretsiz izne çıkarılan 6 işçi, fabrika önünde direniş başlattı.

Küçük ev aletlerinin üretildiği fabrikada Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) ile örgütlenme faaliyeti yürüten işçiler, 2 ay önce ücretsiz izne çıkarılmıştı. Fabrika yönetimi, sendikalı işçilerin ücretsiz iznini 2 ay daha uzattı.

Bunun üzerine işçiler, dün fabrika önünde bir açıklama yaparak direnişe başladıklarını duyurdu.

Sendikalı Olmak Haktır

Açıklamada şunlar kaydedildi: “Patronlara kıyak geçen iktidar, işçi ve emekçilerin köleliğini derinleştiren saldırılarına her gün yenilerini ekliyor. Bu saldırıların son dönemlerdeki biçimi ise ücretsiz izin uygulamasıdır. Patronlar işçileri daha fazla sömürmek, kuralsız çalışmayı derinleştirmek, en ufak hak talebini dahi bastırmak için ücretsiz izin saldırısını kullanıyor.” Fabrika yönetiminin salgına karşı önlem almadığına vurgu yapılan açıklamada, “Arkadaşlarımızı ölümlerle burun buruna çalışmaya zorlarken hakkını arayan işçileri ücretsiz izinle sindirmeye çalışıyorlar. Sendikalı olmak haktır. Biz ücretsiz izin saldırısını kabul etmedik, etmeyeceğiz” ifadeleri kullanıldı.

TOMİS üyesi işçiler, taleplerini şöyle sıraladı: “Ücretsiz izin saldırısı sonlandırılınsın, tüm çalışanlara iş ve gelir güvencesi sağlansın. Salgın önlemleri çerçevesinde tüm çalışanlara ücretli izin verilsin. Sendikal örgütlenmeye dönük saldırılar son bulsun. İşçilerin hak mücadelelerini engellemeye çalışan patronlara ağır yaptırımlar uygulansın.”

Sinbo Tek Değil

Yalnızca Sinbo’da değil, çok sayıda işyerinde sendikalaşan ya da sendikasını değiştiren işçiler ‘ücretsiz izin’ uygulamasıyla karşılaştı, karşılaşıyor. Bu işyerlerinden bazıları şöyle:

- ◆ İzmir Kemalpaşa’daki Gates Hortum Sanayi Fabrikası’nda 17 işçi, DİSK Lastik-İş Sendikası’na üye oldukları için 5 ay önce ücretsiz izne çıkarıldı. Fabrikanın İŞKUR üzerinden 120 yeni işçi aldığı öğrenildi.
- ◆ Kocaeli Çayırova’daki Systemair HSK Fabrikası’nda 50’ye yakın işçi, Birleşik Metal-İş Sendikası’na üye oldukları için ücretsiz izne gönderildi. İşçiler, bir ayı aşkın süredir direnişte.
- ◆ Tekirdağ’da Zara, H&M gibi dünyaca ünlü markalara üretim yapan Beks Çorap Fabrikası’nda işçiler, Hak-İş’e bağlı Öz İplik-İş Sendikası’ndan istifa ederek Türk-İş’e bağlı TEKSİF’e üye olmaya karar verdi. Bu karara öncülük eden 3 işçi ücretsiz izne gönderildi.
- ◆ Urfa’daki Özak Tekstil Fabrikası’nda da Öz İplik-İş’ten istifa ederek DİSK Tekstil’e üye olan işçilerden 25’i ücretsiz izne çıkarıldı. Patron bu işçilerin yerine İŞKUR’dan 60 yeni işçi aldı.

MADEN FİRMALARININ SINIR AŞIMLARI KANUNLA SUÇ OLMAKTAN ÇIKARILYOR

Elektrik Piyasası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 5. ve 6. maddeleriyle yapılmak istenen değişikliklerle maden firmalarının çalışma alanı ya da ruhsat alanları dışarısında çalışmalarını meşru hale getirilmek istenmektedir.

Teklifin 5. Maddesiyle Maden Kanunu'nun Ek 15'nci maddesinde yapılmak istenen değişiklikle, Maden Kanunu kapsamında yapılan madencilik faaliyetlerinde işletme izni sahası dışında mücavir alanlara taşma durumunda TCK kapsamında işlem yapılmakta iken, yeni değişiklik ile "Ruhsat sahası" dışındaki mücavir alanlara taşma halinde işlem yapılması öngörülmektedir. Rödovans sözleşmesi olmadan ruhsat alanı dışındaki mücavir sahalara tedbirsiz ve dikkatsiz faaliyetler sonucu meydana gelen taşmalar suç olmaktan çıkarılmak istenmektedir.

Buna göre, işletme izni ya da rodövans sözleşmesi olmadan işletme izni dışındaki mücavir sahalara 20 metreye kadar taşarak madencilik yapanlara sadece idari para cezası verilecek, Türk Ceza Kanunu kapsamında ceza verilmeyecektir.

Teklifin 6. maddesiyle maden firması ruhsat sahasında uygun yer yoksa ya da gerekli izinleri alamadıysa, ruhsat sahası dışında gerekli izinleri alarak geçici tesis kurabilecek.

Çevre Kanunu'nda İdari Para Cezasından Muafiyet mi Getiriliyor?

Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifiyle ilgili Çevre Komisyonu görüşmelerinde eklenen değişiklik önerisiyle, 2872 s. Kanun m. 20/1, e'de yapılacak değişiklikte kısmen düzenlemeye gidilmiştir. Yeni düzenlemeyle, idari para cezası verilecek kimseler sadece ÇED başvurusu yapmış ama süreci tamamlamamışları kapsamaktadır.

Mevcut düzenlemede, ÇED sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçenlere idari para cezası öngörülmektedir. Bu kanun metninden, "ÇED sürecine başlamadan" inşaata başlayanlara, faaliyete geçenlere verilecek cezai yaptırım kanun metninden çıkarılmak isteniyor.

Değişiklik kabul edilirse, sadece ÇED sürecine başvurmuş ama süreci tamamlamadan inşaata başlayan/faaliyete geçenlere idari para cezası verilecektir. Başvuru yapmayanların cezai durumu ise kanunda düzenlenmemiş olacaktır. Başka bir deyişle, kanunda ceza olmaktan çıkarılıyor. Kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi gereği suç olmaktan çıkarılmış olacaktır.

Uygulamada ÇED raporu ya da proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen alanın sınırı dışına çıkılması halinde, kapasite artışı üzerinden ÇED süreci işletilmesi gerekmektedir. Bu biçimde taahhüt edilen sınırın dışında, ÇED başvurusu yapmadan çalışmış firmaya idari ceza verilmesinin önüne geçilecektir.

SAYIŞTAY: MADEN SAHALARINDAKİ SINIR AŞIMLARI DENETLENMİYOR

Sayıştay Orman Genel Müdürlüğü 2019 raporunda; maden izin sahalarındaki sınır aşımaları, izinsiz yapılar ve izin amacı dışında kullanımlar tespit ederek Orman Genel Müdürlüğü (OGM)'nin maden izin sahalarının kontrollerine yönelik etkin bir denetim yürütülmediğini tespit etmiştir.

Yapılan incelemede, örnekleme seçilen 687 maden izin sahasından, 497 sahada 330 sınır aşımı olduğu, 49 idare izni olmayan yapılar yapıldığı, 31 sahada, izin amacı dışında kullanımlar olduğu, 78 sahada ise hem izin amacı dışında kullanılan idare izni olmayan yapılar yapıldığı ve 20 sahanın ise koordinatlarının sorunlu olduğu tespit edilmiştir.

Sayıştay tarafından, idarece 330 maden izin sahasında sınır aşımaları tespit edilmiş gerekli hukuki işlemlerin başlatıldığı ancak ağaçlandırma ve arazi kullanım bedelleri tespitinin muhasebeye intikalinin sağlanmadığı, 49 izin sahasından 46 sında "idare izni olmayan yapılar" olduğu 31 izin sahasının biri dışında "izin amacı dışında kullanımlar" olduğu, 78 maden izin sahasından üçü dışında "hem idare izni olmayan yapı hem de izin amacı dışında kullanımlar" olduğu, ayrıca 27 maden izin sahasında ise çeşitli nedenlerle idarece inceleme yapılamadığı anlaşılmış olup, bunların tespit, takip ve kontrolü bakımından etkin bir denetim yürütülmediği değerlendirilmiştir.

Sayıştay'ın denetim yetersizliğiyle ilgili geçmiş yılda tespit edilmiş ancak bu konuda idare tarafından herhangi iyileştirme çalışması yapılmamıştır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Maden izin sahalarında kontrol denetiminin yeterince yapılmadığı konusu geçmiş yıl Sayıştay Denetim Raporlarında yer almış olup, kurumca talimat ve uyarılar yapılmasına rağmen gelinen noktada, kontrollerin iyileştirilmesi ile ilgili gereken sonuçların alınmadığı değerlendirilmiştir.

Sayıştay'a göre, izinli sahalarının sınırlarını belirleyen koordinat noktalarının en az 2 m yükseklikte ve 25 m aralıklarla sabit beyan veya demir kazık çakılarak tespit edilmesi kuralına uyulmadığı tespit edilmiştir. Sayıştay bu durumun, hassas ölçümün yapılamaması ve saha aşımı gibi risklere neden olabileceğini söylemiştir.

BIYOKÜTLE ENERJİ SANTRALLARINDA LASTİK ATIKLARI YAKILABİLİR

Elektrik Piyasası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifiyle, Biyokütle tanımı değiştirilmek isteniyor.

Mevcut düzenlemede, biyokütle kavramı, bitkisel yağ atıklarını, tarımsal hasat atıkları ve tarım/orman ürünlerinden elde edilen kaynakları kapsıyordu. Teklif ile biyokütle santrallerinde belediye, orman, tarım ve lastik atıkları yakılabilir olmasının önü açılmaktadır. Bu haliyle, yenilebilir enerji olarak kabul edilen ve YEKDEM'den faydalanan bu enerji modeli üzerinden rant oluşturulmak istenmektedir.

Kanun teklifi mecliste görüşülürken, Kocaeli, Düzce ve Erzincan'da yeni lastik yakma tesislerinin faaliyete geçeceği yönünde haberler yer almaya başlamıştır. Kocaeli Kartepe İlçesinde kurulmak istenen biyokütle santralinde lastik yakarak enerji elde edilecek olması yoğun tepki almış durumdadır. Bu kapsamda, CHP Kocaeli il örgütü ve milletvekilleri de söz konusu projeye ilgili oluşan toplumsal muhalefete destek vermektedirler.

SİNOP NÜKLEER GÜÇ SANTRALİ BORÇLA YAPILACAK

Sinop İli Merkez İlçe Abalı Köyü, İnceburun Mevkii mevkiinde EUAS International ICC Merkezi Jersey Adaları Türkiye Merkez Şubesi tarafından Sinop Nükleer Güç Santrali (NGS) projesi yapılmak istenmektedir.

Cumhurbaşkanı Japonlar Vazgeçti Demişti

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan G-20 zirvesi kapsamında bulunduğu Japonya'da Nikkei Gazete'ye verdiği röportajında; "Sinop nükleer santral projesinde istediğimiz noktada değiliz. Japonlar tarafından hazırlanan fizibilite raporu bizim Enerji Bakanlığımız ve ilgili kurumlarımız tarafından incelendi. Bunun sonucunda maliyet ve takvim hedeflerimiz ile uyumlu olmayan bir tablo gördük" demiştir. Kamuoyunda, Sinop Nükleer Güç Santrali projesinin durdurulduğu konusunda bir beklenti oluşmuştur.

Ancak, proje ile ilgili EUAS International ICC Merkezi Jersey Adaları Türkiye Merkez Şubesi tarafından sunulan ÇED raporuna Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafında ÇED olumlu verilmiştir.

Milletlerarası Anlaşma Var Ama Japon Taraf Projeden Vazgeçti

Türkiye'de planlanan ikinci nükleer güç santrali projesi için Türkiye ve Japonya arasında 3 Mayıs 2013 tarihinde "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma" (Hükümetlerarası Anlaşma (HAA)) imzalanmıştır.

Borçla Nükleer Santral Yapılacak

Raporda, Japonlarla ortak yürütülüyor gibi anlatılıyor.

Tahmini proje bedeli 20 Milyar ABD Doları.

Proje finansmanının %70'i borç ile karşılanacak.

Finansmanın %30'u Japon Konsorsiyumu ve EÜAŞ ve/veya Türk Konsorsiyumu tarafından öz sermayesi ile karşılanacak deniliyor.

Her Yönüyle Dışa Bağımlı

Teknolojisi yurt dışından gelecek, sermayesi dışarıya ait, hammaddesi yurt dışından gelecek.

Uranyum'un nereden geleceği de belirsiz ÇED raporuna göre, Nükleer santralde yakıt olarak uranyum dioksit (UO₂) kullanılacak olup, nükleer yakıtın Avustralya, Kuzey Amerika, Kazakistan, Rusya, Güney Afrika, Nijerya ve Namibya gibi tedarikçi ülkeler ile yapılacak olan uzun dönem anlaşmalar vasıtasıyla temin edileceğinden söz ediliyor.

ORMANLIK ALANLARIN TALANINDAN VE SİYANÜR KULLANIMINDAN BAKANIN HABERİ YOK

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, arama döneminde olan 5 bin 601 maden ruhsatı bulunduğunu açıkladı. Madenlerin aranmasında siyanür kullanılmadığını ve orman alanlarına ruhsat verilmediğini iddia eden Bakan Dönmez, maden arama sondajlarında çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmadığını belirtti.

Soru önergesine gelen cevabı değerlendiren CHP'li Gürer, "Orman alanlarına maden ruhsatı verilmiyorsa Kazdağları'ndaki 350 bin ağacı ağaçkakanlar mı yok etti?" diye sordu.

2004 yılında çıkarılan ve halen geçerliliğini sürdüren Maden Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince orman alanlarında her türlü maden arama izninin verildiğini hatırlatan Gürer, ülkedeki çok sayıda orman alanının madencilik çalışmaları nedeniyle talan edildiğine dikkat çekti. Gürer, "MTA 2019 yılının Temmuz ayından bugüne kadar geçen sürede 78 ilde 2bin 685 noktada toplam Kayseri il sınırını aşan büyüklükte ruhsat alanları ihaleye çıkmıştır. Niğde ilinde ise 23 noktada 21 bin hektar alan ruhsat ihaleye çıkmıştır. Ülkemizin ormanlar, tarım alanları, meralar ve binlerce yıllık kadim bir tarih, metalik ile kömür madenciliği çalışmaları ile tehdit altındadır" dedi.

Siyanür Eylemleri Boşuna mı?

Bakan Dönmez'in maden sahalarında siyanürle arama yapılmadığı yönündeki açıklamasının da gerçekleri yansıtmadığını ifade eden CHP'li Gürer şöyle konuştu: "Madem maden sahalarında siyanür kullanılmıyor, hemen her gün Türkiye'nin dört bir yanında yapılan siyanür eylemlerinin amacı nedir? Eylemi yapanlar mı yoksa sayın Bakan mı gerçeklerden bihaber?"

AKP, DANIŞTAY'I DİKKATE ALMADI

İktidar, Danıştay tarafından durdurulan "Yeşil Yol" projesinde kararlı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Varank, yargı sürecinde başarılı olursa bile uygulamaya devam edeceklerini söyledi. Varank, 2 bin 600 kilometrelik yolun asfalt projesi olmadığını savundu.

İktidar, Danıştay tarafından durdurulmasına karar verilen "Yeşil Yol" projesini yapmakta kararlı. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, Karadeniz'deki 8 ilin yaylalarını birbirine bağlayacak olan 2 bin 600 kilometre uzunluğundaki "Yeşil Yol Projesi"ni durdurmuştu.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank önceki gün bakanlığının bütçe görüşmesinde milletvekillerinin sorularını yanıtlarken, "Yeşil Yol, Doğu Karadeniz'de yeni bir yol yapılması asla değildir. Bu, zaten insanımızın kullandığı yolların, özellikle yaylaları birbirine bağlayan yolların güncellenmesi, düzenlenmesi ve biraz iyileştirilmesi projesidir" dedi.

Mevcut yolların biraz iyileştirildiğini belirten Varank, "Asfalt atılabilecek olanlar varsa asfalt yapılıyor ve dolayısıyla, bölge insanı bakınız bu yollardan asla şikâyetçi değil" diye devam etti.

Varank, şunları kaydetti: "Bu yanlış bir proje değil, zaten Danıştay'ın ya da idare mahkemesinin iptal etme sebebi de şu: Yaylalar arasındaki kültür farklılıklarının birbirine karışımıyla ilgili bir çekince den bahsediyorlar. Biz eğer Danıştay süreçlerinde başarılı olursak devam edeceğiz."

Rant Projesidir

CHP'li Mustafa Adıgüzel, Varank'ın projenin "yeni bir yol yapılması olmadığı" açıklamasını, "Evet öyle bakarsak yol projesi değil, rant projesidir" sözleriyle değerlendirdi.

Hem maden işletmelerine hem de özellikle Arap girişimcilere o yollar üzerinden alan açıldığını belirten Adıgüzel, yolun geçtiği yerde tahribat yarattığını, çevre düzenlemesi yapılmadığını söyledi.

Yolların paralel şekilde birbirine bağlanmasının doğanın kurgusuna da aykırı olduğunu dile getiren Adıgüzel, "Burayı otobana çevirirsen, rant alanı olur. Bunu gördük. Rize'de, Ordu'da özellikle yolun geçtiği alanda Arap yerleşimciler var. Bizim insanımıza tanınmayan haklar onlara veriliyor" dedi.

2-B statüsündeki arazileri kullanan yurttaşlardan hayvancılık parası istenildiğini, Osmanlı'dan kalma tapuların yok sayıldığını dile getiren Adıgüzel, "Kendi yurttaşı mülk edinmekte zorlanırken, Araplara oralar peşkeş çekiliyor. Bu yol da onun güzergâhı olacak" diye konuştu.

Adıgüzel, insanların sessiz kalmasının destek olarak algılanmaması gerektiğini, bölge insanının projeye karşı çıktığını da vurguladı.

ABD SEÇİMLERİNİN SONUÇLARI, CUMHUR İTTİFAKI'NI MAKAS DEĞİŞİKLİĞİNE YÖNLENDİRDİ

ABD seçimlerinin sonuçları, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve başında bulunduğu AK Parti ile Cumhuriyet İttifakı'nı makas değişikliğine yönlendirirken, bazı politikalarda ince ayara gidileceği anlaşılıyor. Cumhurbaşkanı'nın uzun süredir ağına almadığı Hukuk Devleti ve Yargı Bağımsızlığını grup konuşmasında dile getirmesi, yabancı sermayeye yatırımlarda yargı ve şeffaflık güvencesi vermesi ve iktidar sözcülerinin de bu sürece katılması dikkat çekici!

Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) kararlarına tepki gösteren, bu kararları tanımadığını ve saygı duymadığını da defalarca dile getirerek AYM kararlarına uymayan yerel mahkemeleri cesaretlendiren Cumhurbaşkanı'nın aniden Hukuk Devleti'ni hatırlaması önemli bir siyasi yaklaşım farklılığı. Önceki hafta yabancı dış güçlerin Türkiye ekonomisini çökertmeye çalıştığını, modern kapitülasyonlara karşı yeniden ekonomik kurtuluş savaşı verildiğini öne süren CB Erdoğan grup konuşmasında yabancı yatırımcılara övgüler düzdü. Ekonomik büyümeyi, kalkınmayı, istikrarı sağlamanın en önemli yollarından birinin hukuk devleti ilkesi olduğunu belirterek hukuk devleti ilkesini güçlendirme, hızlı ve etkin işleyen yargı sistemi konusunda yeni adımlar atacaklarını ilan etti. Bu açıklamaların hemen sonrasında Yabancı Sermaye Yatırımcıları Derneği'nin (YASED) yönetim kurulu başkanı ve üyelerini kabul ederek aynı güvenceleri yinelemesi günün açmazlarının karşısındaki çaresizliği atlatma çabaları!

CB Erdoğan'ın ardından bugüne kadar adaletsiz yargı kararlarına, AYM ve AİHM kararlarını tanımayan mahkemelere suskun kalan Adalet Bakanı'nın açıklamaları geldi. Adalet Bakanı Abdülhamit Gül; "Hukuk güvenliği konusunda adımların hızlandırılacağını, hukuki güvence ve öngörülebilirliğin yatırım ortamını da iyileştireceğini" söyledi. AYM kararlarına uymayan alt mahkemeleri ve adaletsiz cezalandırmaya dönüşen uzun tutukluluk süreleriyle ilgili kararları eleştirmesi Saray'dan verilen işaretin alındığının ifadesidir!

AYM-AİHM kararlarına uyulması açıklamalarının ardından Hakimler Savcılar Kurulu'nun (HSK) Osman Kavala davasında mahkemelerce verilen beraat - tahliye ve AYM, AİHM tarafından verilen tahliye kararlarına uymayan mahkeme hakimlerinin isim listesini istemesi siyasi iktidarın dışarıda ve içerideki yeni duruma uyum çerçevesinde yargıyı ve HSK'nın acele biçimde yönlendirmesidir. HSK ve Adalet Bakanlığı aralarında Enis Berberoğlu, Osman Kavala, Selahattin Demirtaş, Ahmet Altan ve daha birçok isim olduğu 'Hak ihlali, usulsüz yargılama, amacı aşan tutukluluk süreleri vb.' konularda verdiği kararları uygulamayan alt mahkemeler için hiçbir işlem yapmadı.

HSK bugüne kadar hâkimlerin isim listesini istemediği gibi re'sen harekete geçme, soruşturma açma yetkisi olduğu halde bunu kullanmadı. Şimdi önümüzdeki günlerde Biden yönetimi göreve başlamadan kamuoyunda tanınan, haksız-hukuksuz tutuklamalarla dış dünyada Türkiye'nin demokrasi ve hukuk devleti algısını zedeleyen bazı isimlerin tahliye edildiğine, iktidardan cesaret alan bazı hâkimlere göstermelik soruşturmalar açılıp, görev yerlerinin değiştirildiğine tanık olabiliriz.

Bizim yıllardır söylediğimiz yargının iktidarın sotasına dönüşmesi, hukuk devletinin ayaklar altına alınması, toplumdaki adalete susamışlık konusunda iktidarı uyarmak için Sayın Genel Başkanın gerçekleştirdiği Adalet Yürüyüşü karşısında iktidar kulağının üzerine yatmayı tercih etti. Şimdi ise olması gerekeni, bir demokrasinin vazgeçilmez olan hukuk devletini güçlendirmekten hızlı ve etkin işleyen adil bir yargı sistemini hayata geçirmekten söz ederek yatırımcıya, yabancı sermayeye güvence vermeye çalışıyor. Yaşanan önceki süreçlerde olduğu gibi, **ne kadar samimiyetsiz ve siyasi konjonktür gereği olduğunu bilsek de** iktidarın doğruya yönelmesi sevindirici bir gelişme!

İSTİFA VE GÖREVDEN ALMALAR SONRASINDA DEĞİŞİM HIZLANDI!

AK Parti yönetiminde değişikliğe giderek 28 Şubat 2015'teki Dolmabahçe Mutabakatı'nın imzacıları arasında yer alan eski İçişleri Bakanını yeniden genel başkan yardımcısı olarak görevlendirmesi Kürt politikasında ABD'nin Biden Yönetimi'ne yanaşma hamlesi olarak görülebilir. MSB Hulusi Akar'ın S-400 ve F-35 konularını ABD ile müzakereye hazır olduklarını açıklaması olası yaptırımlara karşı hazırlık yapıldığını gösteriyor!

Ekonomi yönetiminde istifa ve görevden almalar sonrasında yaşanan değişimin AK Parti Genel Merkez Yönetimi ve TBMM'deki görevlendirmelerde yansıttığı tablo Erdoğan iktidarının ince ayarlamalarla çöken imajını yeni ambalaja sarmayı amaçladığını gösteriyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TBMM Plan Bütçe Komisyonu Başkanlığına eski bakan Cevdet Yılmaz'ın, Yılmaz'dan boşalan Dış İlişkilerden sorumlu genel başkan yardımcılığına 28 Şubat 2015'teki Dolmabahçe Mutabakatı'nın mimarlarından ve 15 Temmuz FETÖ'cü darbe teşebbüsü girişiminde görevde olan eski İçişleri Bakanı Efkân Ala'nın getirilmesi bu ince ayarın önemli bir boyutu. Erdoğan ve AK Parti Kürt Açılımı'nı terk ettikten bu yana geçen sürenin ardından şimdi bu konuda yeni bir vites değişikliğine gitme hazırlığında. Elbette bu noktada öncelikle ittifak ortağını ikna etmesi gerekiyor.

Hatırlanacağı gibi; CB Erdoğan S-400 alımından vazgeçilmesi, yaptırım uygulanacağı yönündeki ABD yaklaşımına karşılık 'bitti o iş' açıklaması ve ardından da 'Yaptırım neyse geç kalma hemen uygula' diyerek çıkış yapmıştı.

Şimdi buna karşılık Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın S-400 ve F-35 konusunda ABD yönetimi ile müzakere masasına oturmaya hazır olduğunu açıklaması ister istemez dikkat çekiyor.

Biden dönemine hazırlık olarak da görülebilecek tümü son bir haftaya sığan bu açıklamaları, söylemleri, tavır ve tutum değişikliklerini üst üste koyduğumuzda iktidarın içeride ve dışarıda ekonomide, siyasi taban kaybında, dış politikada içine düştüğü sıkışıklığı aşmak için bazı eylem ve söylem değişikliklerine gitmeyi planladığını öngörmekteyim. Şayet olumlu adımlar atılacaksa bu gelişmelerden hepimiz memnuniyet duyarız. Ne yazık ki iktidarın, her konuda hızla tavır ve söylem değiştirebilen **günü kurtarma çabalarının yeni bir versiyonu** ve gerçek niyetin **'Biden'a hoş görünmek'** olduğu çok net gözleniyor!

YÖNETİLEMİYEN DIŞ POLİTİKA VE YALNIZLAŞAN TÜRKİYE

Azərbaycan ve Ermenistan arasında anlaşma sağlandı, Türkiye masada yok!

Azərbaycan ve Ermenistan arasında Eylül ayında Dağlık Karabağ'da başlayan çatışmaları, Rusya Devlet Başkanı Putin'in devreye girmesiyle hayata geçirilen 9 maddelik Lavrov Planı sona erdirirken, Rusya'yı da Kafkasya'nın hakimi konumuna getirdi. Ateşkesin gözetim ve denetimi konusunda Rusya ile varılan mutabakat iktidarın söylemlerinin aksine Dağlık Karabağ'da Türk askeri varlığına izin vermemektedir!

Geçtiğimiz hafta Rusya'nın devreye girmesi ve 'Lavrov Planı' olarak açıklanan 9 maddelik ateşkes anlaşması Rusya Devlet Başkanı Putin, Azərbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev ve Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan tarafından imzalanmasıyla kalıcı şekilde donduruldu.

Anlaşma sonrası Ermenistan karışırken, Paşinyan Ermenistan ordusunun telkini ve tavsiyesi doğrultusunda bu anlaşmaya imza atmak zorunda kaldığını aksi halde daha ağır kayıplar ve acılar yaşanabileceğini açıkladı. Buna rağmen Erivan'da halk sokaklarda protesto gösterileri yaparak Başbakanlığı, parlamentoyu bastı. Eski başkan Armen Koçaryan destekçileri Başbakan Paşinyan'ı istifaya çağırarak açıklamalar yapıyor.

Azərbaycan, bu anlaşma ile zaferini ilan ederken Ermenistan işgali altındaki topraklarını geri almayı, garantiledi. Anlaşmadan kimin kârlı ya da zararlı çıktığı yönünde oluşan tabloya bakıldığında Ermenistan'ın hem askeri hem siyasi hem de toprak açısından büyük kaybeden olduğunu söyleyebilirim. Azərbaycan'a gelince; Azərbaycan işgal altındaki topraklarından Ermenistan'ı çıkartma imkânına kavuşurken, Rus ordusunun 20 yıl önce terk etmek zorunda kaldığı Azərbaycan'a, Azərbaycan toprağı Karabağ'a ve Kafkasya'ya güçlü ve kalıcı bir şekilde geri dönmelerini kabul etmek zorunda kaldı.

Dolayısıyla anlaşmanın en büyük kazananlarından birisinin Rusya ve Putin olduğunu, Putin'in önemli bir hayalini gerçekleştirdiğini söyleyebiliriz. Anlaşmaya göre Ermenistan en geç 1 Aralık'a kadar Laçın de dahil işgalindeki tüm yerleşimleri ve toprakları Azərbaycan'a geri vererek çekilecek. Nahçıvan Özerk Bölgesi ile Azərbaycan inşa edilecek karayolu koridoru ile birbirine bağlanacak.

Putin bu anlaşmayla Dağlık Karabağ sorununu uluslararası olmaktan çıkartarak, kendi arka bahçesindeki bir soruna dönüştürdü. Kendisini de bölgenin tek gücü ve garantörü olarak kabul ettirdi. ABD ve Fransa ile birlikte eş başkanı olduğu Minsk Grubu'nu da dışarıda bıraktı. Üyeleri arasında Türkiye ve AGİT'in de yer aldığı Minsk Grubu fonksiyonsuz hale geldi!

Azərbaycan işgal altındaki topraklarını geri aldı ancak bu toprakların denetimini Rusya'ya bırakmış oldu!

Azərbaycan'ın ilan ettiği zafere karşılık göz ardı edilmemesi gereken gerçek, Dağlık Karabağ üzerindeki Ermenistan işgali sona ererken sınır bölgelerine, yeni oluşturulacak stratejik geçiş koridorlarına, Azərbaycan'ı Laçın ve Nahçıvan'a bağlayacak güzergahlara Rus birliklerinin yerleşmesi ve kontrolün bu birliklerde olması! Azərbaycan işgal altındaki topraklarını geri aldı ama bu toprakların denetimini Rusya'ya bırakmış oldu!

Rus ordusu Ermenistan ile anlaşma nedeniyle zaten Ermenistan'da üslere sahipti. Şimdi Azərbaycan toprakları olan Karabağ ve çevresine de Rus ordusu yerleşmiş oldu. Dağlık Karabağ'ın siyasi statüsü konusundaki belirsizlik devam ederken tüm söz, yetki ve inisiyatif Rusya'da, Rus ordusunda.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Öyle ki Azerbaycan'ın 'öz toprağı' Dağlık Karabağ ile toprak bütünlüğünün garantörlüğü de Rusya tarafından üstlenilmiş durumda. Bu da Azerbaycan Devlet Başkanı Aliyev açısından Putin'e verilmiş ciddi bir taviz olarak görülebilir. Azerbaycan Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını ilan ettikten sonra ülkedeki dev Rus askeri üssü Gebele uzun süre Azerbaycan topraklarında kalmaya devam etmiş, 2012 yılında Azerbaycan yönetiminin talebi üzerine üs boşaltılarak Azerbaycan'daki Rus askerleri çekilmişti.

Şimdi Lavrov Planı ve bu anlaşma ile yaklaşık 2 bin Rus askeri, yüzlerce Rus tankı, zırhlı aracı, gözlemcileri ve Rus İstihbarat örgütü FSB'ye bağlı istihbaratçıları bölgeye dönerek Dağlık Karabağ-Azerbaycan sınırına yerleşti. Ayrıca bölgeye onlarca Rus savaş uçağı, helikopter ve İHA sevk edildi. Rusya'nın zaten Ermenistan'da büyük çaplı kara ve hava üsleri, askeri varlığı mevcuttu. İki ülke arasında askeri savunma ve işbirliği anlaşması da var.

Sekiz yıl önce Azerbaycan topraklarını terk eden Rus ordusu Dağlık Karabağ üzerinden Azeri topraklarına geri döndü. Her ne kadar anlaşmada ilk aşamada 5 yıl denilse de kanımca anlaşmada statüsü 'belirsiz' bırakılan Dağlık Karabağ gerekçesiyle, Rus barış gücünün görev süresi defalarca 5'er yıl uzatılacak. Rus ordusu Kafkasya'da ve Azerbaycan toprağı Karabağ'da kalıcı olacak.

Bu, Putin'in Sovyetler Birliği'nin dağılması, Azerbaycan, Gürcistan, Ermenistan gibi eski Sovyet Cumhuriyetlerinin bağımsızlığını ilan etmesinden bu yana 20 yılı aşkın süredir kurduğu Kafkasya'ya geri dönüş hayalinin ve stratejisinin gerçekleşmesi demek.

Aynı zamanda Azerbaycan'a destek veren ve Güney Kafkasya'da TSK'nın askeri varlığını hayata geçirmek isteyen iktidarın planlarına da sekte vuran bir gelişme. Rusya ilk etapta 2 bin askerini ve yüzlerce tankı, zırhlı aracı Dağlık Karabağ'a yerleştirerek Türkiye'nin önünü kesti.

İktidarın masada yer alma beklentisi anlaşma sürecinde gerçekleşmedi. Aliyev'in 'Türkiye de masada olsun' ısrarı, anlaşıldığı kadarıyla Ermenistan'ın talebi ve Putin'in de desteğiyle kabul görmedi. Zaten anlaşma maddeleri arasında da Türkiye'nin rolü, askeri varlığı, sahada yer alacağına ilişkin bir madde yok.

İktidarın ateşkesin denetimi ve gözetimi, bölgede Türk askerlerinin de Rus askerleriyle birlikte görev yapacağı şeklindeki söylemleri gerçekleşmediği gibi Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun bu yöndeki beyanları Lavrov tarafından medya önünde yalanlandı. İki ülkenin işbirliği yapacağı ancak bunun Dağlık Karabağ'da değil, Azerbaycan'da, Azerbaycan hükümetinin uygun göreceği bir yerde kurulacak gözlem noktasında olacağı ve sahada Türk askerinin kesinlikle olmayacağı açıklandı.

Aslında çatışmalar başladıktan sonra Türkiye'nin Azerbaycan'a askeri ve siyasi desteği Dağlık Karabağ'daki statükoyu Ermenistan aleyhine, Azerbaycan lehine hızla bozdu. Yeni bir statükonun oluşmasının yolunu açtı. Ancak bu fırsattan ve imkândan yararlanan Rusya oldu. Rusya yeni statükoyu kendi lehine, kendi şartlarıyla ve kendi askeri gücüyle kurmuş oldu. Azerbaycan'a Rus askerinin geri dönmesinde iktidarın statükoyu bozup yolu açan politikası da etkili oldu. Putin de teşekkür olarak Azerbaycan'da kurulacak gözlem noktasında Türkiye'ye 'gözlemci bulundurma, İHA uçurma' jesti yaparak bir parmak bal sundu.

Dağlık Karabağ'da silahların susması, çatışmaların durması ve Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklarının iadesi büyük kazanım. Bunun yanı sıra Laçın ve Nahçıvan koridorlarının açılması, bölgede barışın kalıcı hale gelmesi, ekonomik ilişkilerin güçlenmesi açısından da önemli.

Azerbaycan-Ermenistan arasında binlerce kişinin öldüğü bir savaşın kısa sürede unutulması ve iki halkın kısa sürede barışması beklenmemeli. Ancak Rusya ve Türkiye'nin işbirliği ve desteğiyle insani ve ekonomik ilişkilerin iki ülke halklarının lehine geliştirilmesiyle orta ve uzun vadede Güney Kafkasya'da kalıcı barış tesis edilebilir. Bunda da Türkiye'nin önemli rolünün olacağını öngörmekteyim. Türkiye bu noktada Azerbaycan ile Ermenistan arasında misyon üstlenebilir, bölgesel barışa önemli katkılar sunabilir.

Rusya, Suriye'de Doğu Akdeniz'deki üslerden sonra, Sudan'daki yeni yönetim ile anlaşarak kuracağı üsle Kızıldeniz'e iniyor.

Rusya, Suriye'de Doğu Akdeniz'deki üslerden sonra, Sudan'daki yeni yönetim ile anlaşarak kuracağı üsle Kızıldeniz'e iniyor. İktidar, Türkiye'yi Sudan'daki tüm yatırımını 30 yıllık diktatör Ömer el Beşir'e yapmanın faturasıyla karşı karşıya bıraktı. Rusya 25 yıllık üs anlaşmasıyla Sudan'da Türkiye'nin önünü keserken, iktidarın İhvan endeksli dış politikasının yanlışlığı Sudan'ın kaybedilmesiyle bir kez daha somutlaştı!

Sudan'da demokratik reformların ardından ülkenin siyasi ilişkileri ve dış politikası da yeniden dizayn ediliyor. Ömer el Beşir'in devrilmesi sonrası yeni yönetimi ilk tanıyan ülkeler Mısır, Rusya, ABD, Suudi Arabistan, BAE, Etiyopya olurken, diktatör el Beşir ve İhvacıları destekleyen, tüm siyasi-ekonomik-askeri yatırımını el Beşir'e yapan iktidarın İhvan endeksli dış politikası Sudan'da da çöktü ve Türkiye dışlandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yeni yönetim şeriatçılara ve İhvacılara yönelik tutuklamalara girişirken, Sudanlı İhvacılara ve liderlerine iktidar tarafından Türkiye'nin kapıları açıldı, İhvacıların önde gelenleri Türkiye'ye getirildi.

2017 yılında devrik başkan Ömer el Beşir ile Putin arasında Soçi'de imzalanan savunma ve askeri üs anlaşmasını göreve gelen yeni yönetim de kabul ederek onayladı ve Rusya'ya ülkenin Kızıldeniz'deki liman kenti Port Sudan'da 25 yıl süreyle deniz ve hava üssü tahsis edilmesini kararlaştırarak Rusya'yı Sudan'da asker bulundurmaya davet etti.

25 yıl süreli Port Sudan Rusya Askeri Üssü anlaşması Putin'in onayına sunulmuş ve resmen yürürlüğe girdi. Rusya bu adımla Suriye'de Doğu Akdeniz'deki Tartus ve Hmeymim deniz ve hava üslerinden sonra Kızıldeniz'e ve Afrika'ya da açılmış oldu.

Anlaşma ile 25 yıllığına Rusya'ya tahsis edilen Port Sudan üssünde en az 300 Rus askeri personeli bulunacak. 25 yıllık sürenin dolması ardından en az 10 yıl daha uzatılabilecek. Sudan yönetimi üssün yer aldığı alana ve üstteki Rus askeri personeline diplomatik statü ve dokunulmazlık tanıyacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın devrik başkan Ömer el Beşir ile imzaladığı Serakin Adası'nın Türkiye'ye tahsis edilmesini öngören anlaşmanın yeni yönetim tarafından askıya alınmasıyla akıbeti belirsizliğe büründü! Rusya üs anlaşmasıyla, Kızıldeniz üzerinden Afrika'ya da erişim sağlayarak güç dengelerini değiştirecek bir konuma geliyor. Rus diplomasinin 'tüm taraflarla diyalog' eksenine üzerine oturtulmasının sonuç alıcı etkilerinden birisi daha somut şekilde görülüyor.

Şam'da düzenlenen "Suriyeli Sığınmacıların Ülkeye Dönüşü" konulu uluslararası konferansa Türkiye ve Ürdün davet edilmedi!

Şam yönetimi ve Rusya'nın ortaklaşa Şam'da düzenlediği toplantıda yurt dışındaki Suriyeli sığınmacıların ülkeye dönüşü konusu ele alındı. Suriye'nin büyük bölümünde Şam yönetiminin denetimi sağladığı ve güvenliğinin olduğu belirtilerek komşu ülkelerdeki Suriyelilere ülkeye dönmeleri çağrısı yapıldı. Irak ve Lübnan'ın davet edildiği toplantıya en fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapan Türkiye ve Ürdün davet edilmedi!

Suriye Devlet Başkanı Esad, ülkenin inşası uzun yıllar süren altyapısının büyük kısmının yıllardır süren iç savaş nedeniyle yıkıldığını söyledi. ABD ve müttefiklerinin Sezar Yasası ve benzeri haksız yaptırımlarla Suriye'nin yeniden inşa edilmesinin önünü kestiğini, öne sürdü.

Suriye'ye komşu bazı ülkelerin ve bazı bölge ülkelerinin desteklediği terör örgütlerinin hâkimiyet kurmaya çalıştıklarını kaydeden Esad, terör kavramıyla, ayırım yapmaksızın tüm cihatçıları ve yönetime muhalif diğer silahlı grupları kast ettiğini ifade etti. ABD ve diğer batılı ülkelerle Türkiye'yi, Suriyeli mültecilerin ve sığınmacıların ülkelerine dönmelerini engellemekle suçladı. ABD ve AB'nin tavrına karşılık Rusya, Suriye'nin yüzde 90'a yakın bölümünün Şam yönetiminin kontrolüne geçtiği ve güvenli hale getirildiğini belirterek sığınmacıların ülkelerine dönebileceği görüşünde. Suriye'de 2011 yılından beri devam eden iç savaşta çatışmalar nedeniyle yaklaşık 6 milyon Suriyeli ülkeyi terk etmek zorunda kaldı.

Türkiye'nin konferansa davet edilmemesi yanında sığınmacıların ülkelerine dönüşüne izin vermediği ve Şam yönetimine karşı sığınmacıları siyasi ve askeri pazarlık kozu olarak kullandığı iddialarının dile getirilmesine karşı iktidarın yanıt vermemesi, sessiz kalması kabul edilemez. Esad yönetiminin Türkiye'yi suçlayan iddialarının **karşılıksız bırakılması** kanımca doğru bir tavır değildir!

Sisi'nin Atina ziyareti, Yunanistan'ın BAE ve Hindistan ile işbirliği adımları atarak Türkiye'ye karşı ittifaklar oluşturmaya yönelmesi, dikkat çekiyor!

Mısır Devlet Başkanı Sisi'nin Atina ziyaretinde Yunanistan-Güney Kıbrıs-Mısır ilişkilerinin ortaklığa dönüştürülmesi mutabakatı, deniz yetki alanları için ek anlaşma imzalanmasının planlandığı açıklamaları Doğu Akdeniz'de yeni süreçleri ortaya çıkartacaktır. Yunanistan'ın Hindistan ile de askeri ve ekonomik işbirliği adımları atması Türkiye'ye karşı her konuda ve bölgede ittifaklar oluşturmaya yönelmesi dikkat çeken hamleler!

Mısır Devlet Başkanı Abdulfettah el Sisi, Atina'yı ziyaret ederek Yunanistan Cumhurbaşkanı ve Başbakanı ile görüştü. Sisi ve Miçotakis Türkiye'ye karşı bir düşmanlık arayışı içinde olmadıklarını, sorunları müzakerelerle çözmek istediklerini söylerken, Türkiye'nin Yunanistan ve GKRY'nin deniz haklarını kabul etmediğini öne sürüyorlar. Türkiye-Pakistan arasındaki yakın işbirliğine karşı Hindistan ile ilişkilerini güçlendirmeye yönelik ve Keşmir sorununda Hindistan'a desteğini açıklayan Yunanistan 30 Kasım'da Hindistan Dışişleri Bakanını Atina'da ağırlayacak. Bu ziyarette Yunanistan ile Hindistan arasında siyasi-ekonomik-askeri işbirliği anlaşmalarının imzalanacağı belirtiliyor. Özellikle Dağlık Karabağ'daki çatışmalarda Ermenistan'a destek veren Yunanistan,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye'nin Azerbaycan'a desteğine karşılık Ermenistan'ın yalnız kaldığını, ABD ve AB'nin yanı sıra Rusya'dan da beklediği desteği bulamadığını gözeterek AB ve NATO içinde olsa da farklı işbirliği arayışlarına yöneliyor. Yaklaşan Aralık ayı AB Liderler Zirvesi öncesinde Türkiye'yi Doğu Akdeniz'de yalnızlaştırarak tahrik etme girişimlerine yönelik Yunanistan ve GKRY yaptırımların devreye sokulması için kulis çalışmalarına hız verdiler. Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un Liderler Zirvesi'nde Türkiye ile Gümrük Birliği Anlaşması'nın iptal edilmesini önereceğinin açıklanması yaptırımlar konusunda Yunanistan-GKRY-Fransa işbirliğinin en somut işareti. Bu nedenle Mısır Devlet Başkanı Sisi'nin Lefkoşa zirvesinden sonra Atina ziyareti ve Yunanistan'ın gerek Ortadoğu'da gerekse Güneydoğu Asya, Körfez Ülkeleri ile geliştirdiği ilişkilerde Türkiye'yi hedef alan hamleler geliştirmesine özellikle dikkat çekmek isterim. AB içinde sınır güvenliği ve mülteciler konusunda Türkiye'ye karşı Avusturya ve Hırvatistan'ı da yanına çekmek üzere girişimlerde bulunan Yunanistan'ın bu çabalarından olumlu sonuçlar aldığı gözleniyor.

Dış politikada ciddi bir değişimin gündeme alınması ve iktidarın yalnızlaştırıcı, herkesle kavga politikasından, çok yönlü bir dış politika atağına geçilmesi elzemdir. Yunanistan ve GKRY'nin girişimlerine ve Türkiye'yi yalnızlaştırma çabalarına karşı hızlı manevralarla önleyici hamlelerin yapılması önemlidir. Tüm bunlar süratle hayata geçirilmediği takdirde geç kalınabilir!

Libya'da Türkiye yalnızlaşıyor, Tunus görüşmelerinde taraflar 24 Aralık 2021'de seçim yapılması konusunda anlaşta!

Libya'da Trablus ve Tobruk yönetimleri arasında 9 Kasım'da Tunus'ta yapılan yüz yüze müzakerelerde seçimlerin 24 Aralık 2021'de yapılması konusunda anlaşmaya varıldı. İki başlı yönetimin aşamalı şekilde sonlandırılması ve devlet kurumlarının birleştirilmesi için uzlaşma sağlandı. Uzlaşmada Almanya-Mısır-Tunus-Rusya ve Fransa'nın ağırlık koyması Türkiye açısından mevzi kaybı olarak görülebilir!

Libya'da Cenevre ve Kahire'de yürütülen müzakerelerde önce kalıcı ateşkes anlaşmasına varılması, ardından petrol üretim ve ihracatının başlatılması ve anayasa sürecinin ele alınması peş peşe yaşanan olumlu gelişmeler olarak karşımıza çıkıyor. Bu adımlarla hızlı bir şekilde Libya'da çözüm yolunda ilerleme sağlanırken 9 Kasım'da Tunus'un ev sahipliğinde yapılan görüşmelerde de yeni seçimler, yeni parlamento ve devlet yapısının yeniden organizasyonu konularında çok gelişmeler kaydedildiği açıklandı. CB Erdoğan'ın kalıcı ateşkes anlaşması ve siyasi müzakereler konusundaki uzlaşının kalıcı olmayacağı yönündeki değerlendirmelerine karşılık Almanya-Mısır-Rusya-Fransa koordinasyonunda çözüm sürecinin daha da hızlandığı Türkiye'nin sürecin dışına itildiği gözleniyor. 2011'den bu yana iç savaşın yaşandığı Libya'nın geleceğinin masaya yatırıldığı Tunus'taki siyasi görüşmelerde ciddi ilerleme sağlandığını Birleşmiş Milletler (BM) Libya Özel Temsilcisi Stephanie Williams dünyaya açıkladı. Williams siyasi görüşmelerde Trablus, Tobruk yönetimleriyle, aşiretler meclisinin 24 Aralık 2021'de seçimlerin yapılması konusunda mutabakata vardığını bildirdi.

Libya'daki gelişmelerin hızlanmasıyla birlikte ülkedeki çatışmalar durma noktasına gelirken, yabancı silahlı grupların tasfiyesi, ülkede bulunan başka ülkelere ait silahlı güçlerin ülkeden ayrılması en önemli konuların başında geliyor. Türkiye'yi de yakından ilgilendiren bu süreç konusunda Cenevre'deki kalıcı ateşkes anlaşmasında iki taraf görüş birliğini teyit ederek yabancı paralı askerlerin ve yabancı ülke askeri birliklerinin üç ay içinde Libya'yı terk etmesinde anlaşmalarını duyurdular. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi de (BMGK) bu konuda karar aldı. Ancak silahlı paralı milislerin ve yabancı askeri güçlerin Libya'yı terk etmelerinin nasıl sağlanacağı konusunda henüz ortada bir mekanizma yok. O yüzden Libya'daki çözüm ve istikrarın sağlanması, barışın kalıcı hale gelmesi için en zorlu süreçlerden birisi bu konu olacaktır. Pek çok ülkenin kendi çıkarları doğrultusunda Libya'da paralı gruplara desteği ya da kendi askeri varlıklarını bulundurmaları söz konusu.

Yabancı silahlı güçlerden Libya'nın arındırılması konusunda BMGK tarafından bir BM Barış Gücü'nün görevlendirilmesi söz konusu olabilir. Ya da daha önce Kaddafi'nin devrilmesi sürecinde müdahalede bulunan NATO'nun Libya'da yeni bir misyon üstlenmesi gündeme gelebilir. Bu konuda Rusya'nın tavır alacağını, NATO üyesi olmalarına karşılık Libya'daki politikaları ve çıkarları çatışan Türkiye, Fransa, İtalya, Yunanistan ve Almanya'nın ortak hareket etmesinin güç olacağını, söyleyebilirim. Bunlara ilaveten Libya ile en uzun kara sınırına sahip Mısır'ın tutumunun da göz ardı edilmemesi gerekiyor. Mısır Libya'da Rusya-Almanya-Fransa'nın yanı sıra Suudiler ve BAE tarafından da destekleniyor.

Son dönemde yaşanan hızlı gelişmelerde sürecin dışında kalan iktidarın Libya'da da yalnız kaldığı gözleniyor. Önümüzdeki günlerde iktidarın Libya'da oyuna yeniden ve daha güçlü şekilde dahil olmak istemesi söz konusu olabilir. Böyle bir hamle, sürece ağırlığını koyan ülkelerin tepkisiyle karşılaşabilir. Türkiye'nin olası tek yanlı müdahalesinin ilerleyen siyasi müzakerelere ve kalıcı ateşkes sürecine zarar verdiği iddialarının gündeme getirilmesi durumunda Türkiye karşısında geniş katımlı bir cephe ortaya çıkabilir!